

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
4.Bf.88/2018/121. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2018. év július hó 3., 9., szeptember hó 4., 6., 11., október 31. és november hó 6. napján tartott folytatólagos nyilvános ülések alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A csalás büntette és más bűncselekmények miatt az I. rendű vádlott és társai ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2017. év június hó 26. napján kelt 15.B.311/2015/517. számú ítéletét megváltoztatja.

Az I. rendű vádlott cselekményeit

2 rendbeli az 1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (7) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntettének kísérletének, ebből egy cselekmény társtettesként elkövetett

25 rendbeli az 1978. évi IV. törvény Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (7) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének, ebből

11 cselekmény folytatólagosan elkövetett,

14 cselekmény társtettesként elkövetett,

5 cselekmény kísérleti szakban maradt,

235 rendbeli az 1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének, ebből

26 cselekmény folytatólagosan elkövetett,

57 cselekmény társtettesként elkövetett,

113 cselekmény felbujtóként elkövetett,

10 cselekmény közvetett tettesként elkövetett,

11 cselekmény kísérleti szakban maradt,

25 rendbeli az 1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének, ebből

1 cselekmény társtettesként elkövetett,

21 cselekmény felbujtóként elkövetett,

2 cselekmény közvetett tettesként elkövetett;

4 rendbeli az 1978. évi IV. törvény 276. §-ába ütköző magánokirat-hamisítás vétségének minősíti, melyből 2 cselekmény felbujtóként elkövetett.

A II. rendű vádlott cselekményeit

1 rendbeli az 1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (7) bekezdés a) pontja szerint minősülő, társtettesként elkövetett csalás bűntette kísérletének;

9 rendbeli az 1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (7) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás bűntettének minősíti, ebből

4 cselekmény folytatólagosan elkövetett,

8 cselekmény társtettesként elkövetett,

3 cselekmény kísérleti szakban maradt.

70 rendbeli az 1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás bűntettének minősíti, ebből

7 cselekmény folytatólagosan elkövetett,

50 cselekmény társtettesként elkövetett,

8 cselekmény kísérleti szakban maradt;

6 rendbeli az 1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás bűntettének minősíti, ebből

4 cselekmény társtettesként elkövetett,

1 cselekmény közvetett tettesként elkövetett.

A II. rendű vádlott büntetését 7 (hét) év szabadságvesztésre, 7 (hét) év közügyektől eltiltásra enyhíti.

A III. rendű cselekményeit

36 rendbeli az 1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás bűntettének, ebből

3 cselekmény folytatólagosan elkövetett,

3 cselekmény társtettesként elkövetett;

11 rendbeli az 1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás bűntettének minősíti, ebből

3 cselekmény felbujtóként elkövetett,

2 cselekmény közvetett tettesként elkövetett.

a III. r. vádlott büntetését 5 (öt) év 6 (hat) hónap szabadságvesztésre, 6 (hat) év közügyektől eltiltásra enyhíti.

Az V. rendű vádlott cselekményeit

1 rendbeli az 1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (7) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás büntettének;

36 rendbeli az 1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének, ebből

8 cselekmény folytatólagosan elkövetett,

4 cselekmény társtettesként elkövetett,

1 cselekmény közvetett tettesként elkövetett;

2 rendbeli az 1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének minősíti.

A VI. rendű vádlott cselekményeit

1 rendbeli az 1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (7) bekezdés b) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett csalás büntettének

11 rendbeli az 1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének, ebből

8 cselekmény társtettesként elkövetett,

1 cselekmény bűnsegédként elkövetett,

2 cselekmény közvetett tettesként elkövetett,

1 cselekmény kísérleti szakban maradt;

5 rendbeli az 1978. évi IV. törvény Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének, ebből

2 cselekmény társtettesként elkövetett,

2 cselekmény közvetett tettesként elkövetett,

1 cselekmény bűnsegédként elkövetett;

1 rendbeli az 1978. évi IV. törvény 276. §-ába ütköző magánokirat-hamisítás vétségének minősíti.

A VI. rendű vádlott büntetését 4 (négy) év 6 (hat) hó szabadságvesztésre, 5 (öt) év közügyektől

eltiltásra enyhíti.

A VIII. rendű vádlott cselekményeit

2 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének, ebből egy cselekmény társtettesként elkövetett,

4 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének – ebből két cselekmény társtettesként, két cselekmény bűnsegédként elkövetett – minősíti.

A VIII. rendű vádlott büntetését 3 (három) év szabadságvesztésre és 3 (három) év közügyektől eltiltásra enyhíti; a bünszervezetre történő utalást mellőzi, a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön, e vádlott a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A IX. rendű vádlott bűnös

1 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás büntettében;

3 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettében.

A IX. rendű vádlottat 1 (egy) év 10 (tíz) hónap, végrehajtásában 2 (kettő) évi próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre és 200 (kétszáz) napi tétel pénzbüntetésre ítéli. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1000 (ezer) forintban állapítja meg. Az így kiszabott 200.000 (kétszázezer) forint pénzbüntetést külön felhívásra kell megfizetni, a pénzbüntetés meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

A szabadságvesztést elrendelése esetén börtönben kell végrehajtani, a vádlott a büntetés kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

E vádlott felmentéssel érintett cselekményeinek minősítése helyesen:

1 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette,

4 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette,

1 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntett.

A X. rendű vádlott cselekményeit

2 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének, – ebből egy cselekmény folytatólagosan

és társtettesként elkövetett – minősíti.

A X. rendű vádlott büntetését 2 (kettő) év, végrehajtásában 3 (három) évi próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre enyhíti, továbbá 200 (kétszáz) napi tétel pénzbüntetést is kiszab. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1000 (ezer) forintban állapítja meg. Az így kiszabott 200.000 (kétszázezer) forint pénzbüntetést külön felhívásra kell megfizetni, a pénzbüntetés meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni. A közügyektől eltiltását mellőzi.

A szabadságvesztést elrendelése esetén börtönben kell végrehajtani, a vádlott a büntetés kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

E vádlott felmentéssel érintett cselekményeinek minősítése helyesen:

1 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (7) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette.

A XI. rendű vádlott cselekményeit

1 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (6) bekezdés a) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás büntette kísérletének minősíti;

2 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás büntettének minősíti, ebből egy cselekmény folytatólagosan elkövetett;

2 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás büntettének;

2 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjára figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás büntettének,

2 rendbeli a Btk. 345. §-ába ütköző hamis magánokirat felhasználásának vétségének minősíti.

A XI. rendű vádlottnál a bünszervezetre utalást mellőzi, a büntetését börtönben kell végrehajtani, a vádlott a büntetés kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A XIV. rendű vádlottat az ellene

2 rendbeli az 1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett és egy esetben kísérleti szakban maradt csalás büntette miatt emelt vád alól felmenti.

A XVI. rendű vádlott cselekményét

1 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő bűnszervezetként elkövetett csalás büntettének minősíti.

E vádlott felmentéssel érintett cselekményeinek minősítése helyesen:

1 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett csalás büntett,

1 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntette.

A XVI. rendű vádlott büntetését 1 (egy) év, 2 (kettő) évi próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre enyhíti, továbbá 150 (százötven) napi tétel pénzbüntetést is kiszab. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2000 (kétezer) forintban állapítja meg. Az így kiszabott 300.000 (háromszázezer) forint pénzbüntetést külön felhívásra kell megfizetni, a pénzbüntetés meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni. A bünszervezetre utalást és a közügyektől eltiltását mellőzi.

A szabadságvesztést elrendelése esetén börtönben kell végrehajtani, a vádlott a büntetés kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A XVII. rendű vádlottat az ellene

2 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette miatt emelt vád alól, ebből egy cselekmény társtettesként elkövetett és

1 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette miatt emelt vád alól felmenti.

E vádlott egyéb cselekményeit

2 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének,

1 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének minősíti.

A XVII. rendű vádlott büntetését 1 (egy) év 10 (tíz) hónap, 3 (három) évi próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre enyhíti, továbbá 200 (kétszáz) napi tétel pénzbüntetést is kiszab. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1500 (ezeröttszáz) forintban állapítja meg. Az így kiszabott 300.000 (háromszázezer) forint pénzbüntetést külön felhívásra kell megfizetni, a pénzbüntetés meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni. A bünszervezetre utalást és a közügyektől eltiltását mellőzi.

A szabadságvesztést elrendelése esetén börtönben kell végrehajtani, a vádlott a büntetés kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A XXI. rendű vádlott cselekményeit

3 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás büntettének, – ebből két cselekmény folytatólágosan elkövetett – minősíti;

2 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a

(5) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás büntettének, – ebből egy cselekmény kísérleti szakban maradt –;

1 rendbeli a Btk. 345. §-ába ütköző bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének minősíti.

A XXI. rendű vádlottnál a bűnszervezetre utalást mellőzi, a büntetését börtönben kell végrehajtani, a vádlott a büntetés kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A XXII. rendű vádlott cselekményeit

1 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (6) bekezdés a) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás büntette kísérletének;

1 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) pontjára figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás büntettének,

1 rendbeli a Btk. 345. §-ába ütköző hamis magánokirat felhasználása vétségének minősíti.

A XXII. rendű vádlott büntetést 2 (kettő) év szabadságvesztésre enyhíti, a bűnszervezetre utalást mellőzi, a büntetését börtönben kell végrehajtani, a vádlott a büntetés kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A XXIV. rendű vádlott bűnös

2 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettében, ebből egy cselekmény társtettesként, egy cselekmény közvetett tettesként elkövetett,

7 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettében, ebből három cselekmény társtettesként, négy cselekmény közvetett tettesként elkövetett.

A XXV. rendű vádlott bűnös

2 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettében, ebből egy cselekmény társtettesként, egy cselekmény közvetett tettesként elkövetett,

6 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettében, ebből két cselekmény társtettesként, négy cselekmény közvetett tettesként elkövetett.

A XXIV. és XXV. rendű vádlottakat 2 – 2 (kettő – kettő) évi, végrehajtásában 3 – 3 (három – három) évi próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre és személyenként 200 – 200 (kétszáz – kétszáz) napi tétel pénzbüntetésre ítéli. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét mindkét vádlott tekintetében 3000 – 3000 (háromezer – háromezer) forintban állapítja meg. Az így kiszabott 600.000 – 600.000 (hatszázezer – hatszázezer) forint pénzbüntetést külön felhívásra kell a vádlottaknak megfizetni, a pénzbüntetés meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell

átváltoztatni.

A szabadságvesztést elrendelése esetén börtönben kell végrehajtani, a vádlottak a büntetés kétharmad részének letöltését követő napon bocsáthatók feltételes szabadságra.

A XXVI. rendű vádlott bűnös

3 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés bc) pontjára figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntetében,

1 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés bc) pontjára figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntetében.

E vádlott egyéb cselekménye

1 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés bc) pontjára figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás bünteték minősül.

E vádlottal szemben 200 (kétszáz) napi tétel pénzbüntetést is kiszab. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2000 (kétezer) forintban állapítja meg. Az így kiszabott 400.000 (négy százezer) forint pénzbüntetést külön felhívásra kell megfizetni, a pénzbüntetés meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

A XXVII. rendű vádlott bűnös

3 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés bc) pontjára figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntetében, ebből egy cselekmény folytatólagosan elkövetett.

A XXVII. rendű vádlottat 1 (egy) év 2 (kettő) hónap, végrehajtásában 2 (kettő) évi próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre és 150 (százötven) napi tétel pénzbüntetésre ítéli. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2000 (kétezer) forintban állapítja meg. Az így kiszabott 300.000 (három százezer) forint pénzbüntetést külön felhívásra kell megfizetni, a pénzbüntetés meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

A szabadságvesztést elrendelése esetén börtönben kell végrehajtani, a vádlottak a büntetés kétharmad részének letöltését követő napon bocsáthatók feltételes szabadságra.

E vádlott felmentéssel érintett cselekményeinek minősítése helyesen:

2 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés bc) pontjára figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette.

A XII. rendű vádlott felmentéssel érintett cselekményének minősítése helyesen: 1 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (6) bekezdés a) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás bünteték kísérlete.

A XXIII. rendű vádlott felmentéssel érintett cselekményének minősítése helyesen: 1 rendbeli az 1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő folytatólagosan elkövetett csalás büntette.

A XXVIII. rendű vádlott felmentéssel érintett cselekményeinek minősítése helyesen: 2 rendbeli az 1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntette.

A XXIX. rendű vádlott felmentéssel érintett cselekményeinek minősítése helyesen: 1 rendbeli az 1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdésébe ütköző és (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (7) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette, 2 rendbeli az 1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdésébe ütköző és (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette.

A IV. rendű és a XX. rendű vádlott tekintetében az ítéletet hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasítja.

A XVII. rendű vádlott tekintetében elrendelt vagyonekobzást mellőzi, míg a XVI. rendű vádlott tekintetében elrendelt vagyonekobzást hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárás folytatására utasítja.

Az I. rendű vádlottat terhelő kártérítéseket az alábbiak szerint változtatja meg:

Cs.K.T. sértett részére történő kártérítés megállapítását mellőzi;

P.Gy. részére 9.350.000 forint;

K.B.M. részére 19.000.000 forint;

M.M. részére 50.650.000 forint a II. rendű vádlottal egyetemelegesen;

Sz.Á. részére 60.000.000 forint;

S.A. részére 124.000.000 forint;

K.J. részére megítélt 30.000 euró a X. rendű vádlottal egyetemelegesen;

R.L. részére 5.662.000 forint a XXVI. rendű vádlottal egyetemelegesen;

K.P.Á. részére 16.000.000 forint és 8.000 euró;

S.T. részére a XXIV. rendű és a XXV. rendű vádlottal egyetemelegesen;

B.Z.E. részére 7.000.000 forint;

D.T.Z.-né részére a XXVII. rendű vádlottal egyetemelegesen;

Dr. G.I. részére 1.850.000 forint a XXVII. rendű vádlottal egyetemelegesen;

T.Sz.B. részére 2.700.000 forint a II. rendű vádlottal egyetemelegesen köteles megfizetni;

K.I.Cs.-né részére fizetendő összeget az I. rendű vádlott a XXIV. rendű vádlottal egyetemelegesen köteles megfizetni; Cs.G., K.Á., T.E., K.P.Á. részére fizetendő összeget az I. rendű vádlott a XXIV. rendű és a XXV. rendű vádlottal egyetemelegesen köteles megfizetni;

G.O. és K.Sz. részére fizetendő összeget az I. rendű vádlott a XXVI. rendű vádlottal egyetemelegesen köteles megfizetni.

Az I. rendű és a II. rendű vádlottat egyetemelegesen terhelő kártérítéseket az alábbiak szerint változtatja meg:

K.J.T. részére 31.000.000 forint;

Dr. M.I. részére 46.300.000 forint;

B.Sz.J. részére 9.000.000 forint;

Sz.G. részére 3.200.000 forint;

B.I.A. részére 2.000.000 forint;

O.K. részére 4.400.000 forint;

továbbá dr. V.Cs.I. magánfél részére 2.090.000 forint megfizetésére kötelezi az I. és a II. rendű vádlottat;

F.Z. magánfél polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasítja;

Az I. rendű és a III. rendű vádlottat egyetemlegesen terhelő kártérítéseket az alábbiak szerint változtatja meg:

Cs.F.K. részére 5.181.000 forint;
Dr. Cs.K. részére 9.700.000 forint;
H.E.E. részére 1.227.000 forint;
V.F.-né részére 2.868 euró;
H.M. részére 19.013.000 forint;
P.O. részére 11.500.000 forint
K.Gy. részére 4.350.000 forint;
K.P. részére 777.000 forint;

Sz.E. részére 1.136.000 forint egyetemleges megfizetésére kötelezi az I. és a III. rendű vádlottat, de C.Gy., Sz.S.-né, Ü.M., V.F.-né, K.Gy.-né és H.Sz.E. részére a IX. rendű vádlottal egyetemlegesen.

Az I. rendű és a IV. rendű vádlottat egyetemlegesen terhelő kártérítéseket az alábbiak szerint változtatja meg – a IV. rendű vádlottal szembeni hatályon kívül helyezés mellett -:

Sz.E. részére 280.000 forint megfizetésére kötelezi az I. rendű vádlottat.

Az I. rendű vádlott I. rendű és az V. rendű vádlottat egyetemlegesen kötelezi P.Zs. magánfél részére 3.700.000 forint megfizetésére.

A B.A.T. magánfél részére történő az I. rendű, a III. rendű és a IV. rendű vádlott egyetemleges marasztalását mellőzi.

Az I. rendű, a II. rendű és a VI. rendű vádlottakat egyetemlegesen terhelő polgári jogi igények közül a T.A. magánfél részére fizetendő összeget 2.550.000 forintra változtatja.

Az I. rendű, a IV. rendű és az V. rendű vádlottat egyetemlegesen terhelő polgári jogi igényeket az alábbiak szerint változtatja meg – a IV. rendű vádlottal szembeni hatályon kívül helyezés mellett -:

D.J. részére 4.800.000 forint,
K.T. részére 514.000 forint;
R.V. részére 2.000.000 forint egyetemleges megfizetésére kötelezi az I. és az V. rendű vádlottat.

Az I. és a a VI. rendű vádlottat egyetemlegesen kötelezi M.G. részére 1.500.000 forint, H.E. magánfél részére 700.000 forint megfizetésére.

A D.I. magánfél részére – a XX. rendű vádlott kivételével – az I. rendű, a XI. rendű és a XXI. rendű vádlottat egyetemlegesen terhelő kötelezés összegét 41.100.000 forintra változtatja meg.

A K.L. magánfél részére az I. rendű, a IV. rendű és a XVII. rendű vádlottat egyetemlegesen terhelő kötelezés összegét 550.000 forintra változtatja meg, a IV. rendű vádlottal szembeni hatályon kívül helyezés miatt az ő kivételével; ellenben a XVII. rendű vádlott marasztalását mellőzi.

A L.Gy.G. magánfél részére az I. rendű, a III. rendű és a XVII. rendű vádlottat egyetemlegesen terhelő kötelezésből mellőzi a XVII. rendű vádlott marasztalását.

A M.J. magánfél részére az I. rendű, az V. rendű, és a VIII. rendű vádlottat egyetemlegesen terhelő kötelezés összegét a 13.000.000 forinton felül 40.000 euróra változtatja meg.

A R.Á. magánfél részére az I. rendű és a XXVII. rendű vádlottat egyetemlegesen terhelő kötelezés összegét a 3.850.600 forintra változtatja meg.

Mellőzi az I. rendű és a II. rendű vádlott kötelezését B.Zs. tekintetében.

Mellőzi a XIV. rendű vádlott kártérítés megfizetésére kötelezését.

Az első fokon feloldott zár alá vételt az első fokú ítéletben megjelölt ingóságok és ingatlanok vonatkozásában a IX. rendű, a XVII. rendű, a XXIV. rendű, valamint a XXV. rendű vádlott esetében fenntartja.

A XXIII. rendű vádlottal szemben fenntartott zár alá vételt az első fokú ítéletben szereplő ingóságra nézve feloldja. E vádlott neve helyesen F.Cs..

Az I. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztésbe az első fokú ítélet kihirdetésétől 2018. év május hó 15. napjáig letartóztatásban, azt követően házi őrizetben töltött időt is beszámítja.

Az I. rendű, valamint a II. rendű vádlott esetében helyesen 5 (öt) napi házi őrizetben, illetve bűnügyi felügyeletben töltött idő felel meg egy napi szabadságvesztésnek.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a IV. rendű és a XX. rendű vádlottak kivételével, az I. rendű, a II. rendű, a III. rendű, az V. rendű, a VI. rendű, a VII. rendű, a VIII. rendű, a IX. rendű, a X. rendű, a XI. rendű, a XII. rendű, a XIII. rendű, a XIV. rendű, a XV. rendű, a XVI. rendű, a XVII. rendű, a XVIII. rendű, a XIX. rendű, a XXI. rendű, a XXII. rendű, a XXIII. rendű, a XXIV. rendű, a XXV. rendű, a XXVI. rendű a XXVII. rendű, a XXVIII. rendű, a XXIX. rendű vádlott tekintetében helybenhagyja.

Kötelezi a XI. rendű vádlottat 218.895 (kétszáztizennyelcezer-nyolcszázkilencvenöt) forint, a XVI. rendű vádlottat 216.255 (kétszáztizenhatezer-kétszázötvenöt) forint, és a XXVI. rendű vádlottat 181.175 (száznyolcvanegy ezer-százhetvenöt) forint bűnügyi költség megfizetésére.

Megállapítja, hogy a IV. rendű vádlott esetében a másodfokú eljárásban 214.170 (kétszáztizennégyezer-százhetven) forint, míg a XX. rendű vádlott esetében 162.000 (százhatvankettőezer) forint bűnügyi költség merült fel.

A VII. rendű, a XII. rendű, a XIV. rendű, a XV. rendű, a XVII. rendű, a XVIII. rendű, a XXIII. rendű vádlottak vonatkozásában felmerült 1.103.850 (egymillió-százharromezer-nyolcszázötven) forint bűnügyi költség az állam terhén marad.

Az ítélet ellen a IX., a XIV., a XVII., a XXIV., a XXV., a XXVI. és a XXVII. rendű vádlottak, továbbá a IV. és a XX. rendű vádlottak tekintetében van helye fellebbezésnek. A fellebbezést az ítélet kihirdetésekor meg nem jelentek – a IX., a XXVII., a IV. és a XX. rendű vádlottak – a kézbesítéstől számított nyolc napon belül, a Fővárosi Ítéltáblán terjeszthetik elő.

I n d o k o l á s:

A Fővárosi Törvényszék a 2017. év június hó 26. napján kihirdetett 15.B.311/2015/517. számú ítéletével az *I. r.* vádlott bűnösségét az alábbi bűncselekményekben állapította meg:

26 rendbeli csalás büntetében [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont (7) bekezdés b) pont], melyből 3 rb. kísérlet, 11 rb. folytatólagosan elkövetett, 16 rb. társtettesként elkövetett volt;

238 rendbeli csalás büntetében [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont (6) bekezdés b) pont], melyből 21 rendbeli folytatólagosan, 60 rb. társtettesként, és 121 rb. felbujtóként elkövetett volt;

24 rendbeli csalás büntetében [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, a (2) bekezdés c) pont, (5) bekezdés b) pont], melyből 4 rendbeli társtettesként, 19 rendbeli felbujtóként elkövetett volt;

4 rendbeli magánokirat-hamisítás vétségében (1978. évi IV. törvény 276. §), melyet két esetben felbujtóként követett el.

Ezért az I. rendű vádlottat – halmazati büntetésül mint bűnszervezet keretében elkövetőt – 11 év szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés büntetés-végrehajtási fokozatát fegyházban állapította meg, melyből a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét kizárta.

Ugyanakkor az I. r. vádlottat 1 rendbeli társtettesként, elkövetett, különösen jelentős kárt okozó csalás büntetének kísérlete [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (7) bekezdés a) pont] miatt emelt vád alól mint bűnszervezet keretében elkövetőt felmentette.

A II. rendű vádlott bűnösségét az alábbi bűncselekményekben állapította meg:

8 rendbeli társtettesként – egy esetben folytatólagosan – elkövetett csalás büntetében [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (7) bekezdés b) pont], melyből 1 rendbeli kísérlet volt;

75 rendbeli csalás büntetében [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont (6) bekezdés b) pont], melyből 5 rendbeli folytatólagosan, 49 rendbeli társtettesként és 7 rendbeli bűnsegédként elkövetett volt;

6 rendbeli – 5 rendbeli társtettesként elkövetett – csalás büntetében [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (5) bekezdés b) pont].

Ezért a II. rendű vádlottat – halmazati büntetésül mint bűnszervezet keretében elkövetőt – 9 év szabadságvesztésre és 9 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban állapította meg, és kizárta feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét.

A III. rendű vádlott bűnösségét 37 rendbeli – 2 rb. folytatólagosan és 10 rb. társtettesként elkövetett csalás büntetében [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont (6) bekezdés b) pont];

8 rendbeli – 3 rendbeli társtettesként, 4 rendbeli felbujtóként elkövetett – csalás büntetében [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (5) bekezdés b) pont] állapította meg.

Ezért a III. rendű vádlottat – halmazati büntetésül mint bűnszervezet keretében elkövetőt – 6 év 6 hónap szabadságvesztésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban állapította meg, és kizárta feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét.

A IV. rendű vádlottat 26 rendbeli – 3 rb. társtettesként és 18 rb. felbujtóként elkövetett – csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (6) bekezdés b) pont], valamint 6 rb. – 1 rendbelit társtettesként, 2 rendbelit felbujtóként elkövetett – csalás büntette [

1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (5) bekezdés b) pont] miatt – halmazati büntetésül mint bűnszervezet keretében elkövetőt – 6 év szabadságvesztésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés büntetés-végrehajtási fokozatát fegyházban állapította meg, és kizárta feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét.

Ugyanakkor a IV. rendű vádlottat 1 rendbeli felbujtóként, üzletszerűen elkövetett, jelentős kárt okozó csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (6) bekezdés b) pont] és 1 rendbeli felbujtóként, üzletszerűen elkövetett, nagyobb kárt okozó csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (5) bekezdés b) pont] miatt emelt vád alól felmentette.

Az V. rendű vádlottat 1 rendbeli társtettesként elkövetett csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (7) bekezdés b) pont], 37 rendbeli, – 8 esetben folytatólagosan, egy esetben társtettesként elkövetett – csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (6) bekezdés b) pont], 2 rendbeli, egy esetben társtettesként elkövetett csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (5) bekezdés b) pont] miatt – halmazati büntetésül mint bűnszervezet keretében elkövetőt – 7 év szabadságvesztésre és 7 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés büntetés-végrehajtási fokozatát fegyházban állapította meg, és kizárta feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét.

Ugyanakkor az V. r. vádlottat 1 rendbeli társtettesként, üzletszerűen – két esetben folytatólagosan – elkövetett, jelentős kárt okozó csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (6) bekezdés b) pont] miatt emelt vád alól felmentette.

A VI. rendű vádlottat 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (7) bekezdés b) pont], 11 rendbeli – 9 rendbelit társtettesként, 2 rendbelit bűnsegédként elkövetett – csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (6) bekezdés b) pont], 5 rendbeli – 4 rendbelit társtettesként, 1 rendbelit bűnsegédként elkövetett – csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés (2) bekezdés c) pont, (5) bekezdés b) pont], valamint 1 rendbeli magánokirat-hamisítás vétsége [1978. évi IV. törvény 276. §] miatt – halmazati büntetésül mint bűnszervezet keretében elkövetőt – 5 év 6 hónap szabadságvesztésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés büntetés-végrehajtási fokozatát fegyházban állapította meg, és kizárta feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét.

Ugyanakkor a VI. r. vádlottat 1 rendbeli társtettesként elkövetett, különösen jelentős kárt okozó csalás büntettének kísérlete [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (7) bekezdés a) pont] miatt emelt vád alól felmentette.

A VII. rendű vádlottat 6 rendbeli társtettesként, üzletszerűen elkövetett, jelentős kárt okozó csalás büntette [1978. évi IV. törvénye 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, 6 bekezdés b) pont], valamint 2 rb. társtettesként, üzletszerűen elkövetett nagyobb kárt okozó csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (5) bekezdés b)] miatt emelt vád alól – mint bűnszervezet keretében elkövetőt – felmentette.

A VIII. rendű vádlottat 2 rendbeli – egy esetben társtettesként elkövetett – csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (6) bekezdés b) pont], 4 rendbeli – 1 esetben társtettesként 3 esetben bűnsegédként elkövetett – csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont (5) bekezdés b) pont] miatt – halmazati büntetésül mint bűnszervezet keretében elkövetőt – 4 év szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. A

szabadságvesztés-büntetés végrehajtási fokozatát fegyházban állapította meg, és kizárta feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét.

A IX. rendű vádlottat 3 rendbeli társtettesként, üzletszerűen elkövetett jelentős kárt okozó csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) pont, (5) bekezdés b) pont], 6 rendbeli, 2 rendbelit társtettesként, üzletszerűen elkövetett, nagyobb kárt okozó csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) pont, (4) bekezdés b) pont] miatt emelt vád alól felmentette.

A X. rendű vádlottat 2 rendbeli, egy esetben társtettesként és folytatólagosan elkövetett csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (6) bekezdés b) pont] miatt halmazati büntetésül 3 év szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés-büntetés végrehajtási fokozatát börtönben állapította meg azzal, hogy a büntetés kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható a X. rendű vádlott feltételes szabadságra.

Ugyanakkor a X. rendű vádlottat 1 rendbeli társtettesként, üzletszerűen elkövetett, különösen nagy kárt okozó csalás büntette [1978. évi IV. törvénye 318. § (1), (2) bekezdés c) pont, (7) bekezdés b) pont] miatt emelt vád alól mint bünszervezet keretében elkövetőt felmentette.

A XI. rendű vádlottat 1 rendbeli társtettesként elkövetett csalás büntettének kísérlete [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (7) bekezdés a) pont], 1 rendbeli társtettesként folytatólagosan elkövetett csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, 7 bekezdés b) pont], 4 rendbeli, 1 esetben felbujtóként 3 esetben társtettesként elkövetett csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (6) bekezdés b) pont], valamint 2 rendbeli magánokirat-hamisítás vétsége [1978. évi IV. törvény 276. §] – halmazati büntetésül mint bünszervezet keretében elkövetőt – 4 év 6 hónap szabadságvesztésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatát fegyházban állapította meg, és kizárta a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét.

A XII. rendű vádlottat társtettesként elkövetett különösen jelentős kárt okozó csalás büntettének kísérlete [Btk. 373. § (1) bekezdés, (6) bekezdés], valamint hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt emelt vád alól felmentette.

A XIII. rendű vádlottat 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett csalás büntettének kísérlete [Btk. 373. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont], valamint 2 rendbeli, egy esetben bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt halmazati büntetésül 1 év 6 hónap szabadságvesztésre ítélte. A szabadságvesztés-büntetés végrehajtási fokozatát börtönben állapította meg, melynek végrehajtását három évi próbaidőre felfüggesztette. Rendelkezett a büntetés kétharmad részének letöltését követő napon történő feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéről.

A XIV. rendű vádlottat 2 rendbeli társtettesként elkövetett csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1), (2) bekezdés c) pont, (6) bekezdés b) pont] miatt halmazati büntetésül 2 év szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtási fokozatát börtönben állapította meg. A szabadságvesztés végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette. Rendelkezett továbbá a szabadságvesztés végrehajtása esetén a büntetés kétharmad részének letöltését követő napon történő feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéről.

A XV. rendű vádlottat 3 rendbeli társtettesként jelentős kárt okozó üzletszerűen elkövetett csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (6) bekezdés b) pont], 2 rendbeli társtettesként, nagyobb kárt okozó üzletszerűen elkövetett csalás büntette [1978. évi IV.

törvénye 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (5) bekezdés b) pont] miatt emelt vád alól mint bünszervezet keretében elkövetőt felmentette.

A XVI. rendű vádlottat 1 rb. bűnsegédként elkövetett csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (6) bekezdés b) pont] miatt halmazati büntetésül mint bünszervezet keretében elkövetőt 1 év 6 hónap szabadságvesztésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés büntetés-végrehajtási fokozatát fegyházban állapította meg, és kizárta feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét.

Ugyanakkor a XVI. rendű vádlottat 1 rendbeli bűnsegédként, különösen nagy kárt okozó üzletszerűen elkövetett csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (7) bekezdés b) pont], valamint 1 rendbeli jelentős kárt okozó üzletszerűen elkövetett csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdése (2) bekezdés c) pont, (6) bekezdés b) pont] miatt emelt vád alól mint bünszervezet keretében elkövetőt felmentette.

A XVII. rendű vádlottat 4 rendbeli, 1 esetben társtettesként elkövetett csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (6) bekezdés b) pont], 2 rendbeli, 1 esetben társtettesként elkövetett csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (5) bekezdés b) pont] miatt halmazati büntetésül mint bünszervezet keretében elkövetőt 4 év szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatát fegyházban állapította meg, és kizárta feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét.

A XVIII. rendű vádlottat 2 rendbeli társtettesként jelentős kárt okozó üzletszerűen elkövetett csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (6) bekezdés b) pont] miatt emelt vád alól felmentette.

A XIX. rendű vádlottat 1 rendbeli társtettesként jelentős kárt okozó, folytatólagosan, üzletszerűen elkövetett csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (6) bekezdés b) pont], valamint 2 rendbeli társtettesként, nagyobb kárt okozó üzletszerűen elkövetett csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (5) bekezdés b) pont] miatt emelt vád alól mint bünszervezet keretében elkövetőt felmentette.

A XX. rendű vádlottat 1 rendbeli társtettesként elkövetett csalás büntettének kísérlete [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (7) bekezdés a) pont], 2 rendbeli bűnsegédként folytatólagosan elkövetett csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (7) bekezdés b) pont], valamint 2 rendbeli – 1 esetben felbujtóként egy esetben bűnsegédként elkövetett – csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (6) bekezdés b) pont] miatt – halmazati büntetésül mint bünszervezet keretében elkövetőt – 4 év szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés-büntetés végrehajtási fokozatát fegyházban állapította meg, és kizárta a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét.

A XXI. rendű vádlottat 3 rendbeli társtettesként folytatólagosan elkövetett csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdése, (2) bekezdés c) pontja, (7) bekezdés b) pontja], 2 rendbeli, 1 esetben társtettesként elkövetett, egy esetben kísérleti szakban maradt csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdése, (2) bekezdés c) pontja, (6) bekezdés b) pontja], valamint az 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége (1978. évi IV. törvény 276. §-a) miatt – halmazati büntetésül mint bünszervezet keretében elkövetőt – 4 év szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés-büntetés végrehajtási fokozatát fegyházban állapította meg, és kizárta feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét.

A XXII. rendű vádlottat 1 rendbeli társtettesként elkövetett csalás büntettének kísérlete [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdése, (7) bekezdés a) pontja], 1 rendbeli társtettesként elkövetett csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pontja, (6) bekezdés b) pontja], valamint az 1 rendbeli magánokirat-hamisítás vétsége [1978. évi IV. törvény 276. §-a] miatt – halmazati büntetésül mint bünszervezet keretében elkövetőt – 3 év szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés-büntetés végrehajtási fokozatát fegyházban állapította meg, és kizárta feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét.

A XXIII. rendű vádlottat – dr. F.T.Cs. néven – 1 rendbeli bűnsegédként, jelentős kárt okozó üzletszerűen elkövetett csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdése, (2) bekezdés c) pontja, (6) bekezdés b) pont] miatt emelt vád alól mint bünszervezet keretében elkövetőt felmentette.

A XXIV. rendű vádlottat 9 rendbeli társtettesként jelentős kárt okozó üzletszerűen elkövetett csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdése, (2) bekezdés c) pontja, (6) bekezdés b) pontja] miatt emelt vád alól mint bünszervezet keretében elkövetőt felmentette.

A XXV. rendű vádlottat 8 rendbeli társtettesként jelentős kárt okozó üzletszerűen elkövetett csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdése, (2) bekezdés c) pontja, (6) bekezdés b) pontja] miatt emelt vád alól mint bünszervezet keretében elkövetőt felmentette.

A XXVI. rendű vádlottat 1 rendbeli csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pontja, (6) bekezdés b) pont] miatt halmazati büntetésül 1 év 6 hónap szabadságvesztésre ítélte. A szabadságvesztés-büntetés végrehajtási fokozatát börtönben állapította meg, melynek végrehajtást három évi próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy a XXVI. rendű vádlott a szabadságvesztés végrehajtása esetén a büntetés kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Ugyanakkor a XXVI. rendű vádlottat 6 rendbeli jelentős kárt okozó, üzletszerűen, közülük 3 rendbelit társtettesként elkövetett csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (6) bekezdés b) pont], valamint 1 rendbeli jelentős kárt okozó csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdése, (5) bekezdés a) pont] miatt emelt vád alól – mint bünszervezet keretében elkövetőt – felmentette.

A XXVII. rendű vádlottat 3 rendbeli jelentős kárt okozó, üzletszerűen, egy esetben folytatólagosan, egy esetben társtettesként elkövetett csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdése, (2) bekezdés c) pontja, (6) bekezdés b) pontja], valamint 2 rendbeli nagyobb kárt okozó üzletszerűen elkövetett csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pontja, (5) bekezdés b) pontja] miatt emelt vád alól mint bünszervezet keretében elkövetőt felmentette.

A XXVIII. rendű vádlottat 2 rendbeli jelentős kárt okozó üzletszerűen elkövetett csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdése, (2) bekezdés c) pont, (6) bekezdés b) pont] miatt emelt vád alól mint bünszervezet keretében elkövetőt felmentette.

A XXIX. rendű vádlottat 1 rendbeli társtettesként, különösen nagy kárt okozó üzletszerűen elkövetett csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pontja, (7) bekezdés b) pontja], valamint 2 rendbeli bűnsegédként, jelentős kárt okozó üzletszerűen elkövetett csalás büntette [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdése, (2) bekezdés c) pontja, (6) bekezdés b) pontja]

miatt emelt vád alól mint bünszervezet keretében elkövetőt felmentette.

A XIII. rendű vádlott vádlottal szemben 5.000.000 Ft, a XVI. rendű vádlottal szemben 9.319.884 Ft, a XVII. rendű vádlottal szemben 7.382.000 Ft vagyonekobzást rendelt el.

Határozott az I. rendű a II. rendű a IV. rendű, valamint az V. rendű vádlottak által előzetes fogvatartásban, illetve házi őrizetben töltött idő beszámításáról oly módon, hogy három napi házi őrizetben töltött időt feleltetett meg egy napi szabadságvesztésnek.

Rendelkezett a magánfelek polgári jogi igényéről kötelezve az I. rendű vádlottat, illetve az I. rendű vádlottal egyetemlegesen a vádlott társait kártérítés megfizetésére.

A nyomozás során elrendelt zár alá vételt azokkal a vádlottakkal szemben, akiknek bűnösségét megállapította, fenntartotta, a felmentett vádlottak esetében a zár alá vételt feloldotta.

Végül határozott a bűnjelekről, valamint a vádlottakat külön-külön terhelő bűnügyi költség viseléséről.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész az I. rendű vádlott terhére súlyosításért, a II. rendű vádlott terhére súlyosításért, a III. rendű vádlott terhére súlyosításért, a IV. rendű vádlott terhére a felmentő rendelkezés miatt, bűnösség megállapítása és súlyosítás érdekében, az V. rendű vádlott terhére súlyosításért, a VI. rendű vádlott terhére súlyosításért, a VII. rendű vádlott terhére a felmentés miatt, bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása érdekében, a VIII. rendű vádlott terhére súlyosításért, a IX. rendű vádlott terhére a felmentő rendelkezés miatt, a bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása érdekében, a X. rendű vádlott terhére a felmentő rendelkezés miatt, bűnösség megállapítása és súlyosítás érdekében, a XI. rendű vádlott terhére súlyosítás érdekében, a XII. rendű vádlott terhére a felmentés miatt, bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása érdekében, a XIV. rendű vádlott terhére súlyosításért, a XV. rendű vádlott terhére a felmentés miatt, bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása érdekében, a XVI. rendű vádlott terhére a felmentő rendelkezés miatt, bűnösség megállapítása és súlyosítás érdekében, a XVII. rendű vádlott terhére súlyosításért, a XVIII. rendű vádlott terhére a felmentés miatt, bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása érdekében, a XIX. rendű vádlott terhére a felmentés miatt, bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása érdekében, a XX. rendű vádlott terhére súlyosításért, a XXI. rendű vádlott terhére súlyosításért, a XXII. rendű vádlott terhére súlyosításért, a XXIII. rendű vádlott terhére a felmentés miatt, bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása érdekében, a XXIV. rendű vádlott terhére a felmentés miatt, bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása érdekében, a XXV. rendű vádlott terhére a felmentés miatt, bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása érdekében, a XXVI. rendű vádlott terhére a felmentő rendelkezés miatt, bűnösség megállapítása és súlyosítás érdekében, a a XXVII. rendű vádlott terhére a felmentő rendelkezés miatt, bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása érdekében, a XXVIII. rendű vádlott terhére a felmentés miatt, bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása érdekében és a XXIX. rendű vádlott terhére a felmentés miatt, bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása érdekében jelentett be fellebbezést.

Az I. rendű vádlott és védője, a II. rendű vádlott és védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében, a III. rendű vádlott és védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében, a IV. rendű vádlott és védője felmentés végett, az V. rendű vádlott védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés és a bünszervezet mellőzése végett, a VI. rendű vádlott és védője a cél megjelölése nélkül, a VIII. rendű vádlott védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés és a bünszervezet mellőzése érdekében, a X. rendű vádlott védője elsődlegesen

felmentésért, másodlagosan enyhítésért, a XI. rendű vádlott felmentésért, védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért, a XIII. rendű vádlott védője felmentésért, a XIV. rendű vádlott felmentésért, védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért, a XVI. rendű vádlott védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért és a bünszervezet mellőzése érdekében, a XVII. rendű vádlott és védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért és a bünszervezet mellőzése végett, a XX. rendű vádlott és védője felmentésért, a XXI. rendű vádlott és védője felmentésért, a XXVII. rendű vádlott védője enyhítésért, valamint a bünszervezet mellőzéséért, a XXVI. rendű vádlott védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.1000/2015/16-I. számú átiratában, valamint a nyilvános ülésen megjelent képviselője útján is az ügyészi fellebbezést fenntartotta, míg a vádlottak és védőik által elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért, esetlegesen a bünszervezet mellőzéséért bejelentett fellebbezését nem tartotta alaposnak.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok betartásával lefolytatott eljárást követően az elbíráláshoz szükséges bizonyítékokat feltárta, és értékelési körébe vonta, majd részletes, rendszerezett, valamennyi releváns körülményre, tényre kiterjedő tényállást állapított meg. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást két részre osztotta; az általános részben a vádlottak személyi kapcsolatait, a múltjukat, a kapcsolatrendszerüket, a pénzügyi vagy a banki befektetések terén szerzett ismereteiket részletezte. Itt rögzítette, hogy az I. rendű vádlott milyen módszerrel építette ki a hivatalos pénzügyi tevékenység látszatát keltő szervezetrendszerét, milyen a befektetők számára biztonságos és a pénzügyi befektetések területén érvényesülő piaci hozamoknál lényegesen magasabb, garantált nyereséget ígért. Utalt a Fellebbviteli Főügyészség arra, hogy az elsőfokú bíróság kifejtette, kik és milyen szerepkörben működtek közre az ügyfél hálózat kiépítésében, illetve arra is kitért, hogy a tényleges befektetői célzat helyett hogyan készültek az ügyletekről a kölcsönszerződések.

Megalapozottnak tartotta a tényállást, miszerint az I. rendű vádlottnak lehetősége, de szándéka sem volt a befektetés címén átvett pénzügyi összegekkel bármilyen gazdasági, befektetési tevékenység, pénzügyi tranzakció végzése, mivel az I. rendű vádlott ilyen tevékenységet nem folytatott. Az általa kiépített, összehangoltan működő bünszervezet kizárólagos célja a sértettek pénzének saját maguk részére történő megszerzése volt. Hangsúlyozta a Fellebbviteli Főügyészség, hogy a történeti tényállás bevezető részében írtak valamennyi tényállási pont vonatkozásában figyelembe veendő, illetve a tényállás részét képezik az indokolásban írt, de tartalmilag tényeket rögzítő részek is.

Az általános tényállás-részt követően az elsőfokú bíróság ítéletének 79. oldalától a 230. oldaláig kronológiai sorrendben rögzítette, hogy kik voltak a sértettek, mennyi volt a befektetett összeg, kik működtek közre a befektetés megszervezésében, mi volt a szerepük, mennyi volt a megtérült kár. A tényállás helyesbítését mindössze a 219. pontban tartotta szükségesnek, mégpedig a sértett részére átadott forintösszeg 2 millió forintra való pontosítása tekintetében.

Ezt követően a Fellebbviteli Főügyészség részletezte, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában tényállási pontonként tért ki a vádlottaknak a sértettel kapcsolatos pénzügyi műveletek megtörténtét elismerő, de a bűnösséget mindvégig tagadó védekezésére. A bíróság összevetette a vallomásokat egymással, illetve a tanúvallomásokkal, az ügyletekről készült színlelt szerződések tartalmával, valamint az egyéb okiratokkal és az ügy szempontjából releváns SMS-üzenet váltások, továbbá a titkos információgyűjtés anyagában rögzített beszélgetések tartalmával. E bizonyítékok elemzése alapján vont következtetést a vádlottak szándékára és tudat-tartalmára.

Ennek során azonban több vádlott esetében a tényállásban tett megállapításhoz képest logikailag ellentmondó következtetésekre jutott. A tényállásban ugyanis rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy az I. rendű vádlott – vádlott társai által is tudottan – semmilyen tényleges befektetési vagy pénzügyi, gazdasági tevékenységet nem folytatott. E megállapításból következően – az ügyészi álláspont szerint – a vádlott társak tudatának át kellett fognia azt is, hogy a láncolatba általuk bevont "befektetők" a tőke tényleges felhasználását illetően meg vannak tévesztve, és tényleges pénzügyi tranzakciók nélkül az ígért hozam, illetve a tőkeösszeg visszafizetése sem biztosítható. A bíróság az egyes tényállási pontoknál részletezte, hogy az ügyletek során az egyes ügyfelek melyik vádlottal álltak kapcsolatban, tőlük milyen tájékoztatást vagy megerősítést kaptak, illetve az egyes vádlottak az ügyletek létrejötte során milyen magatartásukkal hogyan működtek közre. Ténybelileg tehát rögzítette a bíróság, hogy a vádlottak a tevékenységükkel kapcsolódtak egy cselekménysor megvalósításához, amelynek során tudatuk átfogta, hogy a magatartásukkal a sértettek pénzének kicsalására irányuló csalárd cselekményben vesznek részt. Egyben arról is tudomásuk volt, hogy mindez szervezett formában történik, amelynek ők is részesei. A Fellebbviteli Főügyészség érvelése szerint az elsőfokú bíróság a vádlottak tudat-tartalmára történő következtetés során meglehetősen vegyes megoldást alkalmazott, amikor az I. rendű, a II. rendű, a III. rendű, a IV. rendű, az V. rendű, a VI. rendű, a VIII. rendű, a XI. rendű, a XVI. rendű, XVII. rendű, XX. rendű, XXI. rendű, XXII. rendű vádlottak esetében döntő részben a bűnösségüket – a bűnszervezeti minősítéssel együtt – megállapította. Ezt a megállapítást a Fellebbviteli Főügyészség az elkövetés azonos módszerére és szervezett jellegére tekintettel helytállónak tartotta, mivel e vádlottak felismerték a bűncselekménysorozat összehangolt, szervezett jellegét, tisztában voltak a csoport céljával, a cselekményeket ugyanolyan vagy hasonló módszerrel és azonos célzattal (haszonszerzési) követték el.

Kifejtette továbbá, hogy ugyan a X. rendű, a XIV. rendű és a XXVI. rendű vádlottak esetében részben vagy egészben ugyancsak a bűnösség megállapítására került sor, azonban a bíróság a bűnszervezeti elkövetést nem állapította meg, holott e vádlottak a kiterjedt vádlotti és sértetti kapcsolataik alapján tisztában voltak azzal is, hogy a hosszabb idő óta, piramisszerűen felépülő szervezet igen összehangoltan működik, ennek során az I. rendű vádlott volt a befektetőnek nevezett személy, és hozzá került a közvetítők által a sértettektől átvett valamennyi pénz összeg. Nem állt ugyan a szervezet minden tagja közvetlen kapcsolatban egymással, azonban azzal valamennyi vádlott tisztában volt, hogy az I. rendű vádlottnak közvetítői vannak, akik a sértetteken kívül a piramisban alattuk álló más közvetítőkkel is kapcsolatban állnak. Ennek megfelelően a Fellebbviteli Főügyészség a X. rendű, a XIV. rendű és XXVI. rendű vádlottat is a bűnszervezet részeseinek tartotta.

A felmentett vádlottak esetében a tényállással, annak is az általános részében rögzítettekkel ellentétben állónak tartotta azt az elsőfokú következtetést, mely szerint a vádlottak tudat-tartalma nem fogta volna át a befektetés hiányát, illetve hogy nem lenne bizonyítható a felmentett vádlottak esetében a sértettek szándékos megtévesztése. Hivatkozott a Fellebbviteli Főügyészség ezen túlmenően arra is, hogy a vádlottak tudattartalmának elemzésekor az elsőfokú bíróság nem mutatott rá olyan körülményekre, amelyekből az ügyletek tiszta, törvényes módja tűnt volna ki. Egy szűk körben a felmentést megalapozó okként azt hozta fel az elsőfokú bíróság, miszerint nem állapítható meg, hogy a vádlottak a sértettek szándékának kialakításában érdemben közrejátszottak volna. Az ügyészség álláspontja szerint, aki tudatában volt az ügyfél megtévesztésének, ennek ellenére az ügyfél ügyleti szándékának akár támogató jellegű megerősítésében közreműködött, részesévé vált a cselekménynek. Hangsúlyozta a Fellebbviteli Főügyészség, hogy az ügyészi álláspont kifejezetten a vádlottak szándékára és tudattartalmára levont következtetés tekintetében tér el a bírósági állásponttól. Mivel a szándékra és a tudattartalomra levont következtetés jogkövetkeztetésnek minősül, ezért az a másodfokú eljárásban a felülmérlegelés tilalmának sérelme nélkül támadható.

A Fellebbviteli Főügyészség 12 pontban foglalta össze, hogy a szándékra és tudat-tartalomra vonatkozóan milyen körülményekkel kellett a felmentett vádlottaknak tisztában lenniük:

1. A hozamkifizetés csúszásának 2012. márciusi, illetve 2012. májusi időpontja alapján.
2. A vádlottak hosszabb időn keresztül együttműködve, több ügyletet létrehozva álltak kapcsolatban az I. rendű vádlottal szemben a sértettekkel, akik egyetlen jogügyletben vettek részt. Az ügyleteket hosszabb időn keresztül készítették elő, működtették, és hosszabb időn keresztül kísérték figyelemmel az I. rendű vádlott tevékenységét.
3. Az I. rendű vádlott és a közvetítői tevékenységet folytató vádlott-társak között semmiféle jogviszony nem jött létre. A vádlott társak nem voltak alkalmazottai az I. rendű vádlottnak, nem álltak alvállalkozói, megbízási, vagy egyéb jogviszonyban, amely a közvetítés feltételeit, az egymás közötti elszámolás módját, a jutalékok mértékét és kifizetésének rendjét meghatározták volna. A korábban az E. Kft.-vel jogviszonyban álló, illetve az MLM rendszerben dolgozó, vagy pénzügyi befektetési tevékenységet végző vádlottak pedig különösen tisztában voltak a szerződéses kapcsolat, a tevékenység folytatásához szükséges regisztráció jelentőségével.
4. Az I. rendű vádlott és vádlott társai között semmiféle írásos dokumentum nem készült a pénzek egymás közötti átadás-átvételéről.
5. A befektetőkről egyetlen vádlott sem vezetett nyilvántartást, ami alapján nyomon követhetők lettek volna a befektetőkkel és a befektetésekkel kapcsolatos információk. Kizárólag az V. rendű vádlottnál lehetett fellelni ezzel kapcsolatos iratokat.
6. A befektetésről a sértettek részére adott tájékoztatások homályosak és ellentmondásosak voltak.
7. A vádlottak a valóságos szerződéses akaratot leplező kölcsönszerződést íratnak alá sértettekkel. A kölcsönszerződésbe nem a sértettek által ténylegesen átadott összegeket tüntették fel, hanem a hozammal növelt tőkeösszeget. A kölcsönszerződéseket nem az I. rendű vádlott írta alá, akihez a pénzösszegek kerültek, hanem az ügyletet közvetítő vádlott, amely szintén eltért az E. Kft.-ben folytatott gyakorlattól, ahol az ügyfél a céggel és nem a közvetítővel szerződött.
8. az I. rendű vádlott mint magánszemély végezte ezt a tevékenységet, céges háttérrel soha nem említett társainak.
9. Irreálisan magas hozamok, esetenként ugyanarra az időszakra nézve eltérő hozamok ígéretével valósultak meg az ügyletek. Hiányzott a hozamok kifizetésének dokumentálása.
10. Szokatlan módot jelentett a pénzforgalom készpénzben történő bonyolítása is a legális befektetési tevékenységhez képest.
11. Elmaradt a sértettek kockázati hajlandóságának vizsgálata.
12. Az ingatlan, váltó vagy részvény fedezet értelmetlen volt és kizárólag a sértettek megtévesztését, bizalmuk elnyerését, illetve erősítését szolgálta.

A Fellebbviteli Főügyészség álláspontja szerint a törvényszék ugyan a fenti tényeket a bűnösség megállapítását alátámasztó körülményekként értékelte, de nem vette figyelembe, hogy ezekről a tényekről nem csupán a bűnösnek kimondott, hanem valamennyi vádlott tudomással bírt, ami tudattartalmukat illetően is a bűnösség irányába hatott.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróságnak az egyes vádlottaknál adott egyedi bizonyíték értékelése korántsem fogta át az egyes vádlottak tudattartalmára kiható összes körülményt.

Ezt követően a Fellebbviteli Főügyészség a részben felmentett vádlottak, illetve a felmentett vádlottak esetében egyenként megjelölte azokat a körülményeket, okokat, amelyeket összességében, együttesen vizsgálva a felmentett, illetve a részben felmentett vádlottak esetében is ugyanarra a következtetésre kell jutni, mint a bűnösnek kimondott vádlottak esetében, azaz arra, hogy az I. rendű

vádlott és valamennyi vádlott társa tisztában volt a befektetés valótlanságával, a jogtalan haszonszerzés érdekében a sértettek megtévesztésével történő károkozással. Emiatt a felmentett vádlottak bűnösségének a váddal egyező megállapítását, illetve a részben felmentett vádlottak bűnösségének, valamint a bünszervezeti elkövetés megállapítását tartotta indokoltnak.

A Fellebbviteli Főügyészség egyes vádlottaknál szerepeltetett érveit a másodfokú bíróság a határozat későbbi részében ismerteti.

A Fellebbviteli Főügyészség nézete szerint az I. rendű vádlott által felépített és működtetett rendszer a bünszervezet minden ismervét magán viselte. Az abban résztvevők – miután tudatuk átfogta a szervezet célját és működési módját – valamennyien részesei voltak ennek a bünszervezetnek (a IX. rendű, a XII. rendű és a XIII. rendű vádlott kivételével).

Az alkalmazandó jogszabály tekintetében helytállónak tartotta az elsőfokú bíróság kiindulópontját, mely szerint a bünszervezetben történő elkövetés megállapítása esetén az 1978. évi IV. törvény rendelkezései, a bünszervezeti elkövetés hiánya esetén a feltételes szabadságra vonatkozó kedvezőbb rendelkezések miatt az elbíráláskori jogszabály alkalmazása indokolt.

Mivel az ügyészi álláspont szerint a IX. rendű, a XII. rendű és a XIII. rendű vádlottak kivételével valamennyi vádlott esetében a bünszervezeti elkövetés megállapítása indokolt, így a bünszervezetben érintett vádlottak esetében az 1978. évi IV. törvény alkalmazását tartotta indokoltnak, míg a IX. rendű, a XII. rendű és a XIII. rendű vádlott esetében a jelenleg hatályos Btk. alkalmazását.

A bűnösnek kimondott vádlottak esetében a csalásként értékelt cselekménysorozat minősítését helytállónak tartotta. A vádlottak ugyanis tévedésbe ejtették a sértetteket, amikor azt ígérték nekik, hogy tőlük pénzügyi tranzakciók céljából vesznek át pénzüsszegeket, amit banki kapcsolataik révén előnyösen fektetnek be, és a pénzügyi tranzakcióból származó extra hozammal megnövelt összeget fizetik vissza a sértettek számára. Ezzel szemben az I. rendű vádlottnak sem lehetősége, sem szándéka nem volt arra, hogy az ügyfélkör által befektetésre átadott pénzüsszegekkel bármilyen pénzügyi tranzakciót végezzen, így fel sem merült a lehetősége az ígéret teljesítésének. A kiépített, összehangoltan működő bünszervezet kizárólagos célja a vádlottakkal kapcsolatba kerülő személyek pénzének család módján való megszerzése volt, amely magában foglalta a károkozási szándékot.

Osztotta az első fokú bíróság álláspontját a Fellebbviteli Főügyészség a cselekmények befejezettségének, a kár bekövetkeztének és a kár megtérítésének kérdésében.

Törvényesnek tartotta a cselekmények rendbeliségének a sértettek számához, illetve a befektetésre átadott összeg nagyságához igazított megállapítását, valamint az üzletszerűség kimondását is.

A bűnösségi körülmények megállapítását is helytállónak találta, ellenben nézete szerint a sértetti közrehatás nem értékelhető enyhítő körülményként. A vádlottak ugyanis tudatosan keltettek olyan látszatot, amellyel még a pénzügyi befektetésben jártasabb sértettek bizalmát is el tudták nyerni, így a sértetti közrehatás nem csökkenti a felelősség súlyát. Ezzel szemben nyomatékos súlyosító körülménynek tartotta azt, hogy a vádlottak hosszú időn keresztül, bünszervezetben, több száz sértett sérelmére, gátlástalanul követték el a kiemelkedő tárgyi súlyú bűncselekményeket.

A kiszabott büntetéseket még a viszonylag hosszabb időmúlás ellenére is eltúlzottan enyhének tartotta. Utalt a bünszervezeti elkövetés megállapítása esetén a bűncselekmény büntetési tételének kétszeres emelkedésére, a végrehajtás felfüggesztésének tilalmára, a feltételes szabadságra bocsátás

kizártságára. Noha a büntetés arányosítása során figyelemmel kell lenni az egyes vádlottak bünszervezetben betöltött szerepére, az előírt középértéket kiindulópontnak tartotta a büntetés kiszabása során, amelyet a halmazat vagy bünszervezeti elkövetés esetén a megemelt büntetési tétel figyelembevételével kell meghatározni.

Mindezek alapján kérte a fellebbezésben megjelölt vádlottakkal szemben a büntetések súlyosítását, a felmentett, illetve részben felmentett vádlottakkal szemben a bűnösség megállapítását; a bünszervezet megállapítása esetén fegyház fokozatú szabadságvesztés büntetés és közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabására tett indítványt. A bünszervezeti elkövetésben nem érintett vádlottakkal szemben szabadságvesztés büntetés és közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabását indítványozta. A XIII. rendű vádlott esetében a kiszabott büntetés enyhítésére nem látott okot, annak helybenhagyását kérte.

Törvénysértőnek tartotta az I. és a II. rendű vádlott esetében a házi őrizetben töltött idő beszámítását, mivel 3 nap helyett 5 nap fegyház fokozatban kiszabott szabadságvesztés a beszámítás helyes mértéke.

A védők perbeszéde, és a vádlotti felszólalások

Az I. rendű vádlott védője elsődlegesen az I. rendű vádlott valamennyi vádpont alól történő felmentését, másodlagosan az elsőfokú ítélet Be. 610. §-a, 609. § (1) bekezdése, 608. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti hatályon kívül helyezését, harmadlagosan az I. rendű vádlottal szemben kiszabott büntetés markáns is enyhítését kérte.

I. Elsődleges kérelme körében kifejtette a csalás tényállási elemeit, melyekre figyelemmel álláspontja szerint nem került kétséget kizáró módon bizonyításra, hogy védence szándékosan, célzatosan valósította meg a vádirat szerinti cselekményeket. Nem derült derült fény arra sem, hogy a kölcsönként összeget nem akarta volna vissza fizetni, de az sem nyert kétséget kizáró bizonyítást, hogy volt-e lehetősége a kölcsönből származó pénzüsszegek hozamokkal növelt visszafizetésére. A védelem álláspontja szerint az objektív feltételeknek pontosan az ellenkezőjét támasztották alá a beszerzett bizonyítékok. Nem látta azokat a bizonyítékokat, vagy körülményeket, amelyek azt igazolták volna, hogy az I. rendű vádlott magatartásával a sértetteket szándékosan tévedésbe ejtette volna. Védence szándékosan hamis képet nem alakított ki a sértettekben, nem kommunikált egyetlen valótlan tartalmú információt sem. Állította, hogy a befektetésekről szóló legendák szájhagyomány útján terjedtek. A tanúvallomások szerint védence nem adott a befektetőknek valótlan tartalmú tájékoztatást, a legtöbbször szűkszavúan nyilatkozott a befektetés részleteiről. A sértettek kíváncsiak voltak a befektetés mibenlétére, a siker titkára, amely kérdésekre az I. rendű vádlott nem tudott választ adni.

II. Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló indítványát az alábbiakkal indokolta:

1. Mindenekelőtt a megállapított tényállásokat teljes körű felderítetlensége miatt megalapozatlannak tartotta, mivel a törvényszék 153 pontban, összesen 291 alkalommal nem tudta konkrét időponthoz, helyszínhez, személyhez és konkrét elkövetési értékhez kötni a vádbeli cselekményeket. Ezt a hiányosságot súlyos fokú, a másodfokú eljárásban nem korrigálható megalapozatlanságnak tartotta. Több felderítetlenségre hívta fel a figyelmet, példaként említette, amikor a feltételezett elkövető személyazonossága ismeretlen maradt. E felderítetlenségeket az ítéletből idézett példákkal illusztrálta.

2. Teljesen felderítetlennek találta a F.D. vonatkozásában megállapított tényállást, mivel F.D. személyére, felderítésére semmilyen nyomozati cselekményt a törvényszék nem folytatott.

3. Kifogásolta, hogy a tényállás teljesen felderítetlen az elkövetői tudattartalom, illetve a szándék vonatkozásában. Nézete szerint a nyomozó hatóság nem végzett nyomozati cselekményt annak

igazolására, hogy védencének volt-e lehetősége a kölcsönökből származó pénzüsszegek hozammal növelt visszafizetésére. Aláhúzta, hogy a kétséget kizáró bizonyításhoz a vádlott objektív fizetéseképtelenségét kellett volna a nyomozó- és vádhatóságnak igazolni, ami nem történt meg. Nem talált kielégítő magyarázatot az ítéletben arra, hogy mire alapította a törvényszék az I. rendű vádlottnak a pénzek bűnös szándékkal történő átvételét és a visszafizetés bűnös elmulasztását. Számtalan bizonyítékra utalt, amelyek azt igazolták, hogy védenca éveken át hozammal növelt összegeket fizetett vissza a sértetteknek. Az ügy iratai szerint az I. rendű vádlott egy idő után az "álügyfelek" miatt nem tudta a kifizetéseket időben teljesíteni és nem a szándék hiányában. Álláspontja szerint a törvényszék a visszafizetés szándékának hiányára tévesen következtetett. Nehezményezte a vádlott bűnös tudata és szándéka bizonyításának elmaradását.

4. Hiányolta a sértettek tudattartalmának kétséget kizáró bizonyítását. Aláhúzta, mely szerint a sértettek nem akarták tudni, hogy a pénzüik pontosan hova lesz befektetve, ennek nem néztek utána annak ellenére, hogy tudták, nem céggel, hanem magánszeméllyel szerződtek, ennek kockázatába beletörődtek. Rámutatott arra, hogy védenca többször tájékoztatta a sértetteket a befektetés veszteséges voltáról, ezzel indokolva a tőke kizárólagos visszafizetését. Életszerűtlennek tartotta, hogy védenca aktív életkorú értelmiségi személyt, köztük több üzletembert, ügyvédet, orvost tudott megteveszteni, illetve sok esetben a sértettek ügyvédi tanácsadás birtokában döntöttek a befektetés mellett. A sértetteket az sem érdekelte, hogy befektetési szerződés helyett egy kölcsön szerződést írtak alá, illetve az I. rendű vádlott pénzügyi jártasságának, a szükséges engedélyének sem jártak utána. A sértetteket nem a részletek, hanem kiemelkedő hozamok érdekelték. Felderítetlennek tartotta a vádlottak, illetve a sértettek motivációját is.

5. Feltáratlannak tekintette a tényállást a bünszervezeti minősítés tartalmi elemeit, így a résztvevő felek közötti megállapodást, megbeszélést érintően. Véleménye szerint bizonyításra szorult volna a csoport összehangolt működésének ténye, illetve a bünszervezetben való részvétel során megállapítható tudattartalmuk. Helytelennek tartotta a bünszervezet feltételeire levont következtetést, amelyet a fellebbezésének indokolásában több más bíróság által hozott ítéleti megállapításra hivatkozva részletesen elemzett. Véleményét összefoglalva leszögezte, hogy nem állapítható meg az elkövetés összehangoltsága, az a többlet magatartás, többlet tartalom, ami a jelen tényállást megkülönbözteti a bünszövetségtől, akár az egyszerű tettesi, társtettesi, részesi együttműködéstől. A vádlottak magatartását nem tartotta többnek mint az elkövetés természetéből adódó szükségszerű együttműködésének, ami a társas elkövetési alakzathoz járult. Nézete szerint a szervezettség legkisebb jelei sem voltak észlelhetőek a vádlottak magatartásában. Hiányzott az ügyintézés állandó helye, az állandó apparátus, az állandó ügyletkötők, a mögöttes szervezethez való kötődés látszata, illetve a tevékenységeik összehangoltsága.

A bünszervezet tagjaként történő elkövetés esetében az elkövetőnek nem a bünszervezet belső, hanem olyan külső, tárgyi jellegű ismérveit kell felismernie, amelyek a szervezett működés jellegzetességeit a kívülálló számára egyértelművé teszik. Aláhúzta, hogy elmaradt a fenti tartalmi elemek, az összehangolt működés, a bünszervezetben történő elkövetésre irányuló megállapodás bizonyítása.

6. A tényállást a sértettek személye tekintetében is felderítetlennek találta. Álláspontja szerint nem lehet sértetteknek tekinteni azokat a személyeket, akik átadták az összegeket védencének, kizárólag azok a személyek lehetnek sértettek, akiknél védenca magatartásával összefüggésben valamiféle kár realizálódott. Tehát nem lehet sértett, aki nem a saját pénzét fektette be, az ilyen személyt egyéb érdekeltként vagy tanúként kellett volna kihallgatni. Ugyanígy nem lehet sértettnek tekinteni azokat a személyeket sem, akik a hozzájuk befektetett összegeket adták tovább befektetési céllal. Kifogásolta a sértettek körének a behatárolását, nem egyértelmű, hogy kiből lett sértett, közvetítő, illetve vádlott. Nem tartotta egyértelműnek, hogy a vádiratban szereplő egyes sértettek pénzei hova kerültek.

7. Felderítetlennek tartotta a tényállást a kár összege tekintetében is. Arra hivatkozott, hogy a

sértettek jelentős része nem emlékezett mikor, hol és mennyi pénzt adott át védencének. Kifogásolta a legnagyobb kárösszeget elérő tényállás esetén a M. Kft. tekintetében az ingatlanforgalmi szakértő kirendelésének elmaradását.

8. A tényállás további felderítetlenségének tartotta a befektetések feltárásának elmaradását. Véleménye szerint a vádhatóságnak kellett volna bizonyítania, hogy a kölcsönszerződések mögött nem voltak befektetések, amit nem sikerült kétséget kizáróan igazolni. A sértettek és a vádlottak is egybehangzóan azt állították, hogy az I. rendű vádlott hozam termelés végett vette át az összegeket azzal, hogy a hozammal növelt összeget adja vissza a befektetőknek. Védence nem fektette be a pénzeket, hanem befektettette az átvett összegeket.

9. Sérelmezte a szakértői vélemény értékelésének, valamint a szakértői vélemény és a revizori álláspont ütköztetésének elmulasztását. Hiányolta a védelem által csatolt, relevanciával bíró szakértői vélemény bizonyítékként történő megemlítését, illetve értékelését. Utalt a szakértői véleménynek arra megállapítására, mely cáfolta a vádiratnak azt a ténymegállapítását, hogy az I. rendű vádlott a később befektető ügyfelek pénzéből fizette a már bent lévő emberek hozamait. Kifogásolta a vallomások értékelése során azoknak a bizonyítékoknak az előtérbe helyezését, amelyek védence terhére szóltak szemben a javára szóló bizonyítékokkal. Nehezményezte a hangfelvételek értékelésének elmaradását, melyből kiderült, hogy 2012 tavaszától a III. rendű vádlott már más befektetésekkel is foglalkozott, ezen időszakban átadott összegek tehát nem kerültek védencéhez.

10. Felderítetlennek tartotta a tényállást a kár megtérülése tekintetében. Több mint 70 személy esetében a teljes vagy a teljeshez közelítő összeg visszafizetése történt meg. E körben kifogásolta védence védő jelenléte nélkül megtett beismerő vallomásának értékelését. A jogszabálysértő kihallgatásról készült jegyzőkönyv – nézete szerint – nem vehető figyelembe a tényállás megállapítása során.

11. Sérelmezte, hogy a kár mértéke a kölcsönszerződésben szereplő összegek alapján, a hozammal növelt összegek figyelembevételével lettek meghatározva, tehát a törvényszék az elmaradt hasznot is kárként értékelte. Az elkövetéskor hatályos büntetőjogi kódex szerint az elmaradt hasznot nem lehet kárként számításba venni.

12. Azokban az esetekben, amelyekben a szerződés a pénz átadást megelőzően készült, álláspontja szerint nem igazolt a későbbiekben bármilyen összeg valós átadása.

13. Hibásnak tartotta M. Kft. tekintetében a kísérlet megállapítását, hiszen azonosan N.B.-hez V.M.-nek sem volt semmilyen reális lehetősége a teljesítésre.

II. Kifejtette eljárási kifogásait, amelyeket a másodfokú bíróság a határozatának későbbi részében ismertet.

Hivatkozott a védő a Be. 609. § (2) bekezdésének d) pontja szerinti hatályon kívül helyezési okra, mely szerint az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan. E körben hivatkozott a szakértői vélemény figyelembevételének hiányára, a M. Kft.-vel kapcsolatos vádpont tisztázásának elmaradására, a bűnös tudat-tartalom indokolásának elmulasztására.

III. Enyhítést célzó indítványa körében az enyhítő körülményekre, köztük az időmúlásra, a legsúlyosabb kényszerintézkedés hosszú tartamára hivatkozott. Megemlítette védence büntetlen előéletét, állandó bejelentett munkaviszonyát, állandó havi jövedelmét. Markáns enyhítő körülményként kérte figyelembe venni védence rendezett családi és szociális kapcsolatait. További lényeges enyhítő körülményként nevesítette védence teljes körű, tényfeltáró vallomásait, a nyomozó hatósággal együttműködő, illetve a büntetés-végrehajtási intézetben tanúsított kifogástalan magatartását. További enyhítő körülményként kérte figyelembe venni a kármegtérülést, a sértetteknek felróható közrehatást, a sértettek megbocsátását.

Az I. rendű vádlott számos írásbeli beadványt továbbított a másodfokú bírósághoz, ezek döntő többsége megfogalmazásában ugyan eltérő, de tartalmilag azonos volt védője érvelésével.

2018. április 26-i beadványában több sértett esetében is azt kifogásolta, hogy a sértettek pénze nem került hozzá, hanem a III. rendű vádlottnál maradt, aki a begyűjtött pénzeket egyéb befektetésbe forgatta, családja vagy saját megélhetésére fordította. Állította továbbá azt is, hogy több olyan sértettnek is fizetett, akiknek pénzét nem vett át. Ennek az állításának alátámasztására hivatkozott E.L.-né, H.G. és S.T. tanú előadására. Hangsúlyozta továbbá, hogy 2012 tavaszáig, illetve nyaráig állt mindössze üzleti kapcsolatban a III. rendű vádlottal, eddig az időpontig zajlottak közöttük a pénzmozgások, ezt követően az I. rendű vádlott pénzt nem vett át a III. rendű vádlottól, ellenben a III. rendű vádlott által küldött több ál befektetőnek is teljesített több millió Ft összegben kifizetést. Hivatkozott arra, hogy a III. rendű vádlott 2012. november 8-án feljelentést tett ellene, mivel vádalkut kívánt kötni a hatósággal, amely azonban nem sikerült neki. Hivatkozott az I. rendű vádlott N.F. tanúra, aki tudott arról, hogy a III. rendű vádlott álbefektetőket (H.M., Sz.Gy., Cs.F.K.) küldött hozzá. Állította továbbá az I. rendű vádlott, hogy őt a III. rendű vádlott becsapta, illetve hogy a 2012 tavasza előtt nála befektetett sértettek részére fizetendő hozamok nem jutottak el a sértettekhez, mivel azokat a III. rendű vádlott nagy részben saját céljaira fordította.

A 2018. június 15-i beadványában az I. rendű vádlott C.Sz. sértett közvetítői tevékenységére, az e ténykedés miatti jutalék kifizetésére hivatkozott. Sételmezte, hogy ezt a körülményt az elsőfokú bíróság nem értékelte és ítéletében sem tüntette fel. Felsorolta azokat a személyeket, sértetteket, akiket C.Sz. szervezett be. Számításai szerint C.Sz. valós befektetése mindössze 500.000 Ft volt az ítéletben megállapított 9 millió Ft-tal szemben. C.Gy. befektetéseivel kapcsolatban vitatta a 4 millió Ft befektetesként való megállapítását, álláspontja szerint a sértett vallomásai alapján arra lehet következtetni, hogy a 2,5 millió forint volt a befektetett összeg, amelyet a sértett teljes egészében visszakapott. Vitatta továbbá ezeknek személyeknek az általa történt tévedésbe ejtését, ellenkezőleg ezek a személyek maguk is komoly vagyongyarapodást értek el.

A következő, 2018. június 21-i beadványában a sértettek vallomásait idézte fel, ahol a befektetés részleteiről beszéltek.

A 2018. június 29-i beadványában arra hivatkozott, hogy a kölcsönszerződések közül több aláírás nélküli volt. Olyan szerződésre is utalt, amelyen a nevéél szereplő aláírás jól láthatóan nem tőle származott, illetve olyan szerződésre, amelyet a nyomozó a kihallgatás során íratott alá a sértettel. Kifogásolta, hogy ezeknek a körülményeknek az értékelése elmaradt az elsőfokú bíróság részéről. Állította a fényképről történő felismerésre bemutatás szabályellenességét, sételmezte a szembesítések elmaradását. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a gyanúsítottként első és a második kihallgatásáról felvett jegyzőkönyvet kétfőnek értékelte, holott ez a kétfő kihallgatása egyetlen egy volt, amelyen védő nem volt jelen.

A 2018. év július hó 2-i beadványában több sértett (T.A., T.Z.K., V.A.) vallomását idézte fel, ezekben a sértettek az átadott összegeket nem pontosan, az eljárás különböző szakaszaiban többféleképpen határozták meg. Hivatkozott továbbá az említett sértettekkel kötött kölcsönszerződésekre, amelyeken az ő nevéél nem volt aláírás, vagy az aláírás nem tőle származott.

A 2018. év szeptember hó 3. napján tartott nyilvános ülésen az I. rendű vádlott a tényállás 234. pontjában írt cselekménnyel kapcsolatosan kifejtette, hogy az ingatlan-nyilvántartás adatait

megtekintve észlelte, mely szerint a Budapest belterület ... helyrajzi számú P. utca 11. szám alatti ingatlan jelenleg és korábban sem képezte a sértett cég, a H.P. Kft. tulajdonát. Az ingatlan betétei sem álltak az említett cég tulajdonában. A P. utca 22. szám alatt egy társasház helyezkedik el. A sértett cég tulajdonosának a V. utca 5. szám alatti ingatlanhoz van köze, azonban az nem a H.P. Kft. tulajdonában, hanem a H.V. Kft. tulajdonában áll. Kifejtette továbbá, hogy amennyiben a cég ügyvezetője felvette volna a több száz millió forintot, az azt követő jelzálog bejegyzési eljárás nem mehetett volna végbe, így a céget kár nem érthette volna.

A II. rendű vádlott védője bejelentett fellebbezését a nyilvános ülésen fenntartotta, elsődlegesen a II. rendű vádlott felmentését, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, harmadlagosan a kiszabott büntetés enyhítését, a bünszervezetre vonatkozó rendelkezések mellőzését kérte.

I. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a cselekmények elbírálásához szükséges bizonyítékokat nem teljeskörűen tárta fel, a tényállást a releváns bizonyítékok figyelmen kívül hagyásával állapította meg. A tényállás általános részében tett megállapítások több esetben ellentétesek voltak a II. rendű vádlottat érintő egyes tényállásokban kifejtettekkel. Megalapozatlannak tartotta a tényállásnak azt a részét, mely szerint védenca tudott volna a kölcsön jogcímén átadott pénzeszegek befektetésének hiányáról, a pénzügyi-gazdasági tevékenység elmaradásáról.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a cselekmények időbeli sorrendjének jelentőséget tulajdonított, azonban elmulasztotta ennek megindokolását. Hangsúlyozta, hogy védenca mindössze két esetben szervezett be magánszemélyt a saját érdekköréből ebbe a befektetésbe, a többi terhére rótt cselekmény elkövetésében nem vett részt. A vádlott-társak – különösen a VII. rendű vádlott – hozták hozzá valamennyi befektetést.

Kifogásolta a vádlottak vallomásának bizonyítékként történő megjelölését a befektetések hiányával kapcsolatban, mivel egyik vádlott, köztük az I. rendű vádlott sem tett olyan vallomást, hogy a vádlott-társakat bárki tájékoztatta volna a befektetések hiányáról. Kiemelte, hogy a II. rendű vádlott minden egyes tényállási pont esetében vitatta a vele szemben megfogalmazott vádakát, tévesnek tartotta tehát az elsőfokú bíróságnak azt az értékelését, mely szerint a vádlottak lényegében nem vitatták a tényeket, csupán a tudattartalmukra nézve voltak tagadásban. Hivatkozott azokra a vádpontokra, amelyek esetében a II. rendű vádlott – saját előadása szerint – az ügyletek megkötése során nem volt jelen, és pénzt sem vett át. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte védenca védekezését, hanem csupán beemelte a sértetti vallomásokat, okiratként hivatkozott az aláírt vagy alá nem írt kölcsönszerződésekre. Annak sem adta indokát az elsőfokú bíróság, hogy az ítélet négy tényállási pontjában (188., 208., 209., 235.) mire alapozta a II. rendű vádlott büntetőjogi felelősségét. E cselekményekre nézve a bizonyítékok nem támasztották alá védenca büntetőjogi felelősségének kétséget kizáró megállapíthatóságát.

Hivatkozott több tényállási pont esetében arra, hogy a II. rendű vádlott ugyan elismerte a sértettekkel való találkozását, a befektetések bemutatását, azonban a sértettek úgy döntöttek, hogy nem kívánnak befektetni. Majd több hónappal később ezek a sértettek találkoztak az I. rendű vádlottal, akinek átadták a befektetésre szánt összegeket. Vitatta, hogy e cselekményekben a II. rendű vádlott felelőssége megállapítható lenne. Kétségesnek tartotta a II. rendű vádlott felelősségének megállapítását azokban az esetekben is, amelyekben kár nem következett be. Példaként az ítélet 21. tényállási pontját emelte ki. Aláhúzta, nem zárható ki, mely szerint az I. rendű vádlott a 400 milliós lottónyereményt fordította a károk megtérítésére.

Eljárási hibaként jelölte meg, hogy az iratok között nem található a T0471/4/2012. TÜK számú végzés, amely alapján a rendőrség már 2012. szeptember 21. napján titkos nyomozást folytatott az ügyben a nyomozás 2012. november 13-i elrendelése előtt. Álláspontja szerint a büntetőeljárást megelőző időszakban titkos nyomozás, majd a büntetőeljárás megindulását követően titkos

adatszerzés is zajlott, amelyeknek párhuzamos folytatása jogszabályba ütközik.

Hivatkozott továbbá arra, hogy volt olyan tanú, nevezetesen N.M.-né, aki tévesen nyilatkozott arról, hogy 2012 nyarán a II. rendű vádlott és testvére megvette az A. utcai lakást, mivel a lakást a II. rendű vádlott édesapja vette meg. Hiányolta annak értékelési körbe vonását, hogy a II. rendű vádlott is befektetésre érdemesnek találta az I. rendű vádlott-féle üzletet, amibe hitelfelvétel útján maga is befektetett. Álláspontja szerint az ügyészség meglátásával szemben a II. rendű vádlott általi befektetés ténye bizonyítékkal alátámasztott, hiszen a hitelfelvétel megtörténte okiratokkal igazolt. A II. rendű vádlott ezt a hitelként felvett összeget adta át az I. rendű vádlottnak, melyre kölcsönszerződés is született.

Az I. és II. rendű vádlott között bonyolított nagy számú telefonforgalom tekintetében lényeges szempontnak tartotta az említett vádlottak közötti érzelmi kapcsolat fennállását.

Aláhúzta, hogy az elsőfokú bíróság a vádhatósággal azonosan a befektetések hiányából indult ki. Megítélése szerint azt kellett volna részletesen vizsgálni, hogy amikor a II. rendű vádlott a befektetésről beszélt a sértetteknek, abban a pillanatban milyen tudattartalommal rendelkezett.

Kiemelte, hogy a kár összegeket az elsőfokú bíróság számos esetben kizárólag a sértetti vallomásokra alapította, olyan esetekben is, amikor nem állt rendelkezésre kölcsönszerződés. Mivel számos esetben az átvételi elismervények is hiányoztak, nem tudható, hogy az összegek valójában átadása kerültek-e. Márpedig a kölcsönszerződés polgári jogi fogalmához hozzá tartozik, hogy a kölcsönadó kölcsönadja, az adós kölcsönbe veszi az összeget. Álláspontja szerint ezeket a körülményeket nem támasztotta alá semmilyen konkrét bizonyíték. A kölcsönszerződések vonatkozásában az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a szerződések színlelték és leplezettek voltak. Megítélése szerint ennek kimondása a polgári bíróság hatáskörébe tartozik. Ellentmondónak találta az elsőfokú ítéletnek azt a megállapítását (60–61. oldal), mely szerint a II. rendű vádlott alvállalkozói szerződést kötött az E. Kft.-vel, majd a 61. oldal (3) bekezdésében pedig azt rögzítette, hogy a II. rendű vádlott kibérelte az X. irodaház egyik irodáját, holott semmilyen jogviszony nem fűzte őt az E. Kft.-hez.

Aláhúzta, hogy az elsőfokú bíróság a vádlottak esetében sorba állította az elkövetés időpontja alapján az őket érintő cselekményeket a szerint, melyek azok az időpontok, amelyektől már tudomással kellett bírniuk a kifizetések csúszásáról. Hiányoltak a II. rendű vádlott vonatkozásában elvégzett összevetést. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a II. rendű vádlott büntetőjogi felelősségére vonatkozó részbe átemelte a II. rendű vádlottnak a nyomozati eljárás során előadott védekezését, azonban az egyes tényállási pontok vonatkozásában tett vallomását egyáltalán nem ismerte. Ezzel szemben azonban hivatkozott a törvényszék a II. rendű vádlott számítógépén talált befektetések ismertetéséről szóló anyagra, mellyel kapcsolatosan a védő iratellenes megállapításnak tartotta, mely szerint az anyag egy e-mail üzenet lett volna. Ezzel szemben – a védő érvelése szerint – tényszerűen mindössze annyi rögzíthető, hogy ez az anyag a II. rendű vádlott számítógépéről lett lefoglalva, amelynek azonban bárki részére való elküldése elmaradt. Ebben az anyagban nem találhatók olyan adatok, amelyek az I. rendű vádlott befektetésével lettek volna kapcsolatosak.

Az elsőfokú bíróság azon összegzése, hogy a II. rendű vádlott napi kapcsolatban állt az I. rendű vádlottal, és mindvégig irányító szerepet töltött be, ellentmondásban állt azzal az ítéleti ténymegállapítással, amely szerint a II. rendű vádlott végig az I. rendű vádlott irányításának megfelelően cselekedett, másfelől pedig azzal, hogy az I. és a II. rendű vádlottak között érzelmi kapcsolat állt fenn. A védelem végső következtetése szerint a II. rendű vádlott tudattartalmára nézve közvetlen bizonyítékok nem álltak rendelkezésre, a közvetett bizonyítékok közül pedig az elsőfokú bíróság csak a II. rendű vádlottat terhelő adatokat vette figyelembe.

Kifogásolta a bizonyítási indítványának elutasítását, valamint az elutasítás okára adott elsőfokú magyarázatot. Az elutasítás elsőfokú indokolása szerint a törvényszék nyilatkoztatta a sértetteket a

befektetett összegek eredetéről. Az elsőfokú bíróságnak ezt a megállapítását vitatta, mivel számos esetben a sértettek nem nyilatkoztak a pénz forrásáról, és a nyomozó hatóság, illetve az elsőfokú bíróság arra nem kérdezett rá. Tehát ez a körülmény is felderítetlen maradt.

II. Az eljárási hibákat a másodfokú bíróság a határozat későbbi részében tünteti fel.

III. A harmadlagos kérelme a büntetés és a bünszervezeti minősítés enyhítésére vonatkozott, mellyel összefüggésben aláhúzta, hogy a belső arányosságnak sem felelt meg az elsőfokú ítélet. Az I. rendű terhelt terhére megállapított csalások számához képest a II. rendű vádlott terhére megállapított 89 rb. csaláshoz képest védencével szemben kiszabott büntetést aránytalanul súlyosnak ítélte. Nyomatékosan hivatkozott a II. rendű vádlott büntetlen előéletére, egyéni és családi viszonyaira. A II. rendű vádlott ikertestvérével együtt művész ember, akitől távol állt az ilyen cselekményekben való részvétel.

A II. rendű vádlott a nyilvános ülésen kitért banki múltjára, valamint hangsúlyozta, hogy az V. rendű vádlottat nem ismerte, nem tartott vele semmilyen kapcsolatot, így az V. rendű vádlottnak sem lehetett bármiféle tapasztalata az ő C. bankban végzett tevékenységéről. Nem vitatta, hogy 2005. és 2011. év között a C. Bank alkalmazottja volt, ahol telefonos ügyfélszolgálattal volt megbízva, illetve hitelkártyák telefonon történő aktiválását végezte. Ezután a Vörösmarty téri bankfiókban személyi hitellel, hitelkártyákkal, folyószámlákkal foglalkozott. Előadása szerint egy kalkulátor segítségével vizsgálták az ügyfél hitelképességét. A hitelkártya igénylés az űrlap kitöltéséből és a személyes okmányok lefénymásolásából állt. Ezen túlmenő banki ismeretei nem voltak, banki múltja szerinte fel lett nagyítva. Tévesnek tartotta, hogy a fentiekben nevesített ismereteket fel tudta volna használni a az I. rendű vádlott-féle befektetések kapcsán. Egy folyószámla nyitást vagy hitelkártya igénylést nem lehetett volna alkalmazni az I. rendű vádlott-féle befektetések kapcsán.

Az eljárási hibákkal kapcsolatban elmondta, hogy kirendelt ügyvédje dr. M.A. volt, akit több tárgyalási napon ügyvédtársa, dr. Sz.I.Á. helyettesített. A 2016. szeptember 1-jei tárgyaláson dr. Sz.I.Á. eljáró ügyészként jelent meg, ami őt rosszul érintette, mivel a védelem megjelent a másik oldalon. A 2016. október 17-i tárgyaláson az I. rendű vádlott védelmét dr. Gy.P. látta el, aki az ő házkutatásán is részt vett.

A tudattartalommal kapcsolatban előadta, hogy ő személyi hitelt felvéve 7 millió forintot fektetett be az I. rendű vádlottnál, amiről ugyanúgy kölcsönszerződést írtak, mint a többi sértett esetében. Sérelmezte e tény bizonyítékként történő értékelésének elmaradását. Álláspontja szerint amennyiben valaki hittel fektet be valahova, kizárt, hogy arról csalásként vélekedjen. A banki felvételeken látszik, hogy a felvett hitelek a bankfiókban átadta az I. rendű vádlottnak. Ezután a banki járulékból származó 1,5 millió forintot, majd bizalma erősödése miatt a testvérével közös ingatlan eladásából származó 3 millió forintot is befektette az I. rendű vádlottnál. Azt elképzelhetőnek tartotta, hogy naiv volt, de véleménye szerint ostobának lenni szabad. Szerinte az egész vádirat feltételezésen alapult, az ő gondolkodását próbálták magyarázni, azonban ezt tévesnek tartotta. A tudattartalmáról kialakított álláspontot hamisnak, bizonyítékokkal alá nem támasztottnak tartotta. Nem volt olyan telefonbeszélgetés, sms, e-mail, tárgyi bizonyíték, tanúvallomás, ami alátámasztotta volna, az I. rendű vádlottnál abban a tudatban fektetett be, hogy az I. rendű vádlott nem végez befektetési tevékenységet.

A III. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen mindenekelőtt kifogásolta az elsőfokú ítélet 659–660. oldalán található megjegyzést, mely szerint az elsőfokú bíróság az első pillanattól kezdve azt a következtetést vonta le, hogy a vádlottak tisztában voltak a befektetés nem létezésével. Az elsőfokú bíróság részéről ezt az eljárást elfogadhatatlannak, prekoncepcionálisnak találta. Emiatt a bizonyítás vezetése, a bizonyítékok felhasználása és értékelése is a fenti koncepciónak lett alárendelve, amit ellentétessnek tartott a tisztességes eljárás követelményeivel. Az eljárási kérdések körében csatlakozott védő kollégái által elmondottakhoz. Ezen túlmenően az elsőfokú ítéletet

megalapozatlannak is tartotta, mivel a tényállást felderítetlennek, iratellenesnek, helytelen ténybeli következtetésen alapulónak tekintette. E miatt az elsőfokú ítélet megalapozatlanságát teljes körűnek találta, ami a másodfokú eljárásban nem küszöbölhető ki. Nehezményezte, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási indítványoknak sem tett eleget, és az elutasítás indokolása is elmaradt. Ezen túlmenően az általános és lényegi kérdésekben is hiányosnak találta az elsőfokú ítéletet. Hiányolta annak vizsgálatát, vajon védenccé feljelentése nem mentesítette-e őt a bünszervezet miatti felelősségre vonás alól. Vizsgálni kellett volna, hogy a III. rendű vádlott feljelentése alapján jutott-e bűncselekmény sorozat a hatóság tudomására.

Tévesnek, megalapozatlannak, iratellenesnek találta számos esetben a sértettek polgári jogi igényéről való rendelkezéseket. Példaként említette védencének az elsőfokú ítélet 24. oldalán dr. V.Cs.I. sértett részére 2.090.000 forint megfizetésére kötelezését, mellyel szemben a 317–318. oldalon szereplő tényállásban a III. rendű vádlott neve nem jelenik meg. Hivatkozott arra, hogy védenccé az E. Társasággal kötött szerződéssel, illetve az MLM tevékenységével kapcsolatosan írásbeli megbízással, vállalkozási szerződéssel vagy munkaszerződéssel nem rendelkezett, így az sem róható a III. rendű vádlott terhére, hogy a vádbeli esetekben is írásbeli dokumentumok nélkül végzett munkát. Hangsúlyozta, hogy nincs az I. rendű és a III. rendű vádlott betét gyűjtésének, illetve jutalékként történő ellentételezésnek dokumentációs alapja, tehát e tény megállapítására bizonyíték nélkül került sor.

Rámutatott az elsőfokú ítéletnek arra az ellentmondására, mely szerint védenccé csak 2011 januárjában találkozott az I. rendű vádlottal, a céget 2010 decemberében alapította, így az a megállapítás, hogy a hitelesség erősítése céljából alapította volna Kft.-jét, önellentmondó. Vitatta, hogy az I. rendű vádlott iránymutatása alapján a bünszervezet megállapítható lenne, hiszen az iránymutatás nem alá-fölérendeltséget, hanem mellérendeltséget feltételez. Kétségesnek tartotta, hogy az ítéletben szereplő általános megfogalmazások az ítéletben értékelt tevékenységgel kapcsolatban vonatkoznak-e védencére vagy sem. Álláspontja szerint a kiemelkedő és garantált hozamoknak pénzügyi-gazdasági realitását az elsőfokú bíróság elmulasztotta ellenőrizni. Ezzel összefüggésben hivatkozott a valóságosan elérhető magas hozam jóslásokra. Utalt az elsőfokú bíróság által nem értékelt szakvéleményre, amely szintén tartalmazott ilyen lehetőséget.

Kifogásolta, hogy az első fokú bíróság az egyes tényállási pontokban nem a kicsalt tőkeösszeget jelölte meg kárként, hanem a hozammal növelt összeget. Viccesnek találta azt az elsőfokú megállapítást, hogy a sértettek a biztosíték iránti igényüket kölcsönszerződés kötésével kielégítettnek tartották. A sértettek, akik befektetési szerződés helyett kölcsönszerződést kötöttek, tisztában voltak azzal, hogy ez a tevékenység nem legális. Érthetetlennek találta azt, hogy amennyiben a vádlottak célja az első pillanattól a csalás volt, akkor miért kellett átadni a begyűjtött pénzt az I. rendű vádlottnak. Ez a körülmény cáfolta a csalási szándékot, illetve megkérdőjelezte a jogtalan haszonszerzési célzatot. Felderítetlennek tartotta a tényállásnak azt a megállapítását, mely szerint védenccé Svájcban azért alapított gazdasági társaságot, hogy tevékenységét hitelesebbé tegye. A több mint 40 esetből a L. nevű cégre a III. rendű vádlott mindössze 3 esetben hivatkozott a sértettek szerint. Ezzel kapcsolatosan az elsőfokú bíróság nem értékelte a III. rendű vádlottnak bizonyítékkal nem cáfolt előadását. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelése körében az írásbeli tájékoztatás készítését mint III. rendű vádlott bűnösségét alátámasztó bizonyítékot hozta fel, holott ezt az anyagot – védenccé nyilatkozata szerint – T.I. készítette. T.I. ezt vitatta, az elsőfokú bíróság viszont nem indokolta meg a tanú vallomásának elfogadását, illetve védenccé vallomásának elvetését.

Nem tartotta valósnak védencével kapcsolatosan az elsőfokú ítéletnek a vádlottak fényűző életvitelére nézve tett megállapítását. Ellentmondónak találta az elsőfokú ítélet 65. oldalán tett megállapítását, mely szerint az I. rendű vádlott 2012 márciusáig tudta teljesíteni az ígért hozamokat, az elsőfokú ítélet 70. oldalán szereplő megállapítással, mely szerint 2012 májusától az I. rendű vádlott egyre több esetben késedelemmel tudta teljesíteni a kifizetéseket. Ennek amiatt tulajdonított

jelentőséget, mivel védenca nem a kezdetektől fogva, hanem csak bizonyos idő után tudta meg a befektetések nem-létezését. Álláspontja szerint védenca az I. rendű vádlottól kapott tájékoztatást adta tovább a sértetteknek, amely arra vonatkozott, hogy ilyen vagy olyan okból csúszik a kifizetés. Ez a csalás, valamint a bűnszervezet megállapítása ellen szóló tény, érv volt.

A bűnszervezet megállapítása ellen szóló érvként említette a munkamegosztás, az irányítás hiányát, az ügyben feltárt tippet, tanácsot, ígéretet nem lehet a bűnszervezet alapjának tekinteni.

Utalt arra, hogy befektetési, pénzügyi, gazdasági tevékenység hiányára semmilyen bizonyíték nem állt rendelkezésre, így az ilyen tevékenység valós hiányára nem lehetett megalapozottan következtetni. Nézete szerint az I. rendű és a III. rendű vádlott napi kapcsolattartása nem szolgáltatott bizonyítékot a kapcsolat tényleges tartalmáról. A telefonlehallgatás és az SMS tartalmának felhasználhatósága álláspontja szerint vitatható a törvényi feltételek hiánya miatt. Nem tartotta bűnös tevékenységnek a védenca terhére megállapított tényeket, mely szerint 600 millió Ft-ot vett át a sértettektől és továbbított az I. rendű vádlottnak, mivel a védencaenek ez volt a feladata. Hivatkozott továbbá arra, hogy a III. rendű vádlott rokonai vagyonát és saját vagyonát is bevonta az ügyletekbe, így ő maga, valamint rokonai is károsultakká váltak. Védenca a vádbeli cselekmény sorozattal nem jutott nyereségéhez. A felsoroltak alapján nem lehet meghatározni védenca ügyben kialakult szándékát, célját, tudattartalmát, így a csalás három tényállási eleme csak látszólag valósult meg.

A 11. tényállási ponttal kapcsolatban ellentmondást vélt felfedezni G.B. vallomásaiban, aki a visszafizetett összeget 4,2 millió forintban határozta meg, ezzel szemben O.I. 2,5 millió Ft-ból 1 millió Ft visszafizetését állította. A 36. pontban tisztázatlannak tartotta a visszafizetett összeget, ennek ellenére az ítélet szerint a kár megtérült. Hasonlóképpen véleménye szerint tisztázatlan a 40. pontban visszafizetettként feltüntetett összeg, nem tudni, hogy 900.000 Ft vagy ennél nagyobb összeg volt. Az 53. pontban szereplő esetben védenca felkereste az elhunyt sértett özvegyét, ez a magatartás – nézete szerint – azt igazolta, hogy a védenca szándéka nem a sértettektől való pénzek kicsalására irányult. A 94. pont esetében a visszafizetés összege nem egyezett a megtérült kárral. 138. pontnál rögzített tényállás alapján nem világos, hogy a sértett Cs.Gy. vagy G.K.É..

A 143. ponttal kapcsolatosan K.Gy. sértett bejelentett kára 4.350.000 forint, ezzel szemben 8.250.000 Ft-ra jelentette be polgári jogi igényét, és erre kötelezte védenca az elsőfokú bíróság, amelyet tévesnek tartott. A 180. pontban szereplő tényállásban nem szerepel az, hogy védenca tudott volna a II. rendű vádlott által esetlegesen átvett pénzről. 198. pontban rögzített tényállás elemei alapján védenca terhére bűncselekmény nem állapítható meg. Ugyanez az állítás tehető a 199., 212. és 233. pontok esetében is. Az elsőfokú ítélet 604. oldalán kezdődő tényállásban védenca nem szerepel, érthetetlen, hogy az azt követő táblázatba hogyan került bele mégis.

Tévesnek tartotta az elsőfokú bíróságnak az E. Kft.-ben végzett tevékenységéből levont következtetéseit. Az elsőfokú ítélet 649. oldalán található táblázatból álláspontja szerint védenca terhére értékelendő következtetést levonni nem lehet. Önmagában a fizetési csúszásokból nem lehet a szándékra következtetni. Véleménye szerint az engedély hiányából nem lehet a befektetés hiányát megállapítani.

Nézete szerint az elsőfokú ítélet hibái másodfokon nem orvosolhatóak. A teljes felderítetlenség kiváltó okát a tisztességes eljárás hiányában határozta meg, ezért az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és új eljárás elrendelését kérte. Másodlagosan a felmentésért bejelentett fellebbezése körében kérte a felsorolt hibák kijavítását, az iratok szerinti helyes logikával kialakított tényállás megállapítását, és a III. rendű vádlott valós szándékának, célzatának feltárását, ez alapján pedig bűncselekmények vádja alóli felmentését.

A III. rendű vádlott beadványában az I. rendű vádlottal bonyolított hívások nagy számát az I. rendű vádlott elérhetetlenségével indokolta. Vitatta, hogy nem állt volna szándékában a pénz visszaadása. Ügyfeleinek 96%-a részben, 50 százaléka pedig teljes egészében visszakapta befektetését.

Kifogásolta, hogy csak azokat a tanúkat idézte meg az első fokú bíróság, akik a vád alátámasztását szolgálták, ellenben a vádlottak érdekeinek megfelelő információt szolgáltató hozzátartozóit írásban nyilatkoztatta, akiknek vallomását a tárgyaláson fel sem olvasta. Nézete szerint figyelmen kívül hagyta az elsőfokú bíróság azokat az írásos bizonyítékaikat, amelyeket az elsőfokú eljárás során beadott, amely szerint ő maga is megtévesztett személy volt. Állítása szerint az eljárás során számos befektetési formát vázoltak fel, amelyeknek hasonlóan magas hozamuk volt, ezek az adatok interneten is elérhetőek voltak.

Nehezményezte a kifizetésekkel kapcsolatos elsőfokú megállapításokat: dr. Cs.K. esetében amennyiben 9,7 millió forint megtérült, akkor miért kell neki 17.305.000 Ft-ot fizetnie.

Dr. V.Cs.I. sértettel életében nem találkozott, a II. rendű vádlott neve szerepel ennél a sértettnél, a III. rendű vádlottnak mégis 2.090.000 Ft-ot kellene fizetnie.

K.Gy. sértett esetében az okozott kárból 5.650.000 Ft megtérült, mégis 8.250.000 forint kártérítésre kötelezése szerepel az ítéletben.

Vitatta, hogy az előre kitervelt csalásra bármiféle bizonyíték lenne. Ennek igazolására hivatkozott B.G. nevű ügyfelére, aki miután elhunyt, az özvegyét maga kereste fel a kártérítés érdekében.

F.Gy. esetében vitatta az 5 millió forint befektetéssel szembeni 5,5 millió forint visszafizetés megállapítását.

Cs.F.K. 33.600 Euróval szemben a 33.000 Eurót fektetett be, 660 Euró az hozam volt. Ezzel összefüggésben vitatta a kár megtérülését, amely számításai szerinti 4.280.000 forint.

Vitatta a bünszervezet megállapítását, amit teljesen logikátlan és elfogult megállapításnak tartott. Aláhúzta, hogy jóhiszeműen kezdett el közvetítőként dolgozni a befektetésben, mivel neki is azt állították, hogy ez egy hét éve korrektül működő üzlet. Nem tudott arról, hogy ez piramisjáték vagy csalás. Hivatkozott a saját és családtagjai befektetésére. Amennyiben tudta volna, hogy csalás történik, rokonai, barátai pénzét, valamint a hozamokat is nem fektette volna be.

Hivatkozott a polgári ügyben az I. rendű vádlott előadására, amikor az igazságot elmondva feltárta, hogy a III. rendű vádlott csak egy közvetítő volt, és az I. rendű vádlott azt is elismerte ezekben a perekben, hogy a pénzek hozzá kerültek.

Hivatkozott továbbá eddigi törvénytisztelő életvitelére, kiskorú leánygyermekére, e körülményeket kérte az ítélet meghozatalánál figyelembe venni.

A IV. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen az elsőfokú ítélet több okból megállapítható megalapozatlanságát állította. Hiányolta annak konkretizálását, hogy a IV. rendű vádlott miért állapodott meg az I. rendű vádlottal abban, hogy ügyfeleket hoz a befektetésre mint lehetőségre. Indíték hiányában célzatos, egyenes szándékkal elkövetett csalás sem valósult meg. Utalt arra, hogy a IV. rendű vádlott a saját és családja pénzét és vagyonát is felajánlotta az I. rendű vádlottnak, mivel bízott a valós befektetés lehetőségében. A saját vagyon befektetését védence okiratokkal igazolta, amelynek fedezetét 24 millió Ft összegű öröksége szolgáltatta, amit a későbbiekben 100 millió Ft-ra emelt fel. A saját befektetésével kapcsolatosan bizonyítási indítványként tanúk meghallgatására, a IV. rendű vádlott testvérének és élettársának kihallgatására tett indítványt. A tanúk igazolhatták volna, hogy a IV. rendű vádlott meggyőződéssel hitt a befektetés legális formájában. Helytelen ténybeli következtetésnek tartotta az SMS és hívásforgalmi adatok elemzéséből a vádlottak bűnös tudattartalmára levont következtetést. Téves értékelésként hivatkozott arra, hogy 2012. november 23-án küldött SMS-ből a IV. rendű vádlott tudattartalmára lehetett volna következtetni, ugyanis az SMS-t a III. rendű vádlott küldte a IV. rendű vádlottnak, melyben a III. rendű vádlott tájékoztatta a IV. rendű vádlottat az V. rendű vádlott által kötött vádalkuról és az e miatti nehéz helyzetről. Hatályon kívül helyezési oknak (Be. 690. § (2) bekezdés d) pont) tekintette a bizonyítási indítványok elutasítás nélküli elvetését, illetve a bizonyítékok értékelésének hiányát. Elsődlegesen a megalapozatlansági ok kiküszöbölésére, a kért tanúk kihallgatására tett indítványt, másodlagosan pedig az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

Az V. rendű vádlott és a VIII. rendű vádlott védője fellebbezésének írásban előterjesztett indokolásában, valamint a nyilvános ülésen is elsődlegesen a tényállás téves megállapítása miatt a bünszervezeti minősítés mellőzését kérte, illetve felmentést célzó fellebbezését tartotta fenn. A másodfokú eljárásban nem orvosolható eljárási szabálysértés miatt az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére tett indítványt. Álláspontja szerint az eljárásban résztvevő személyek eljárási jogait nem gyakorolhatták, illetve azok gyakorlását korlátozták. Ezen túlmenően az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 351. § (2) bekezdésének c) és d) pontjában foglaltak szerint megalapozatlannak is tartotta. Másodlagosan helyes ténybeli következtetés levonását követően az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, és védenői felmentését kérte.

I. Eljárási szabálysértésként jelölte meg az I. rendű vádlott érdekében dr. B.A. ügyvéd képviselőkénti eljárását, mivel az ügyvéd három sértett (D.I., Cs.P., H.B.) képviselőt is ellátta. E körben hivatkozott D.I. sértett nyomozás során tett előadására (nyomozati iratok 29. kötetének 86. oldala), Cs.P. sértett által dr. B.A. ügyvéd részére adott meghatalmazásra (nyomozati iratok 29. kötetének 307. oldala), valamint a Cs.P. sértettként történt tanú kihallgatására, amelyen dr. B.A. ügyvéd volt jelen. (Nyomozati iratok 29. kötetének 309. oldala). Dr. B.A. tehát nem járhatott volna el az I. rendű vádlott meghatalmazott védőjeként, ennek ellenére ez kettő tárgyalási napon is megtörtént. E tárgyalási napok közül az elsőfokú bíróság mindössze egyetlen tárgyalási napot ismétel meg. Hangsúlyozta, hogy időbeli korlátot a törvény nem alkalmaz, ezért a teljes eljárás során ki van zárva védőként az eljárásból az a személy, aki ugyanabban az eljárásban vagy a vádlott személyét érintő bármely más eljárásban a sértettet képviselte. Hangsúlyozta, hogy ez az eljárási szabálysértés, amely lényeges hatással volt az eljárás folytatására, a másodfokú eljárásban nem orvosolható. Az eljárási szabálysértések között említette meg a vádlotti kihallgatások hangfelvétel útján történő rögzítésének elmaradását, amely értelemzavaró kifejezések rögzítéséhez, és a jegyzőkönyv tartalmának pontatlanságához vezetett.

II. A bíróság által megállapított tényállással kapcsolatosan kifejtette, hogy védenői számos olyan bizonyítékot csatoltak, amelyeket az elsőfokú bíróság nem vont mérlegelési körébe, így azokat nem is értékelte. Kifogásolta, hogy nem adott magyarázatot az elsőfokú bíróság arra, hogy a bizonyítékokat milyen módon értékelte, fogadta el vagy vetette el, illetve milyen indokok alapján tette ezt. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság széles körű bizonyítást folytatott le, melynek során az V. rendű és a VIII. rendű vádlott bizonyítási indítványait is teljesítette, ennek ellenére a bizonyítékok egyenként és összességükben történő értékelésére vonatkozó kötelezettségét nem teljesítette. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a vádiratból az egyes vád pontoknál rögzített tényeket szó szerint emelte át az ítéletbe, ennek során nem volt figyelemmel a tárgyaláson elhangzott vádlotti nyilatkozatokra, a tanúk előadásaira, amelyek alapján indokolt lett volna a tényállás kiegészítése, esetleges változtatása. Hangsúlyozta, hogy védenői anyagi helyzetének igazolására csatolták a dokumentumokat, amelyek alapján mindkét vádlott megfelelő jövedelemmel rendelkezett, ebből fedezhető volt az V. rendű vádlottnak a lottó játékokra fordított heti 20.000 Ft-os kiadása.

Részlegesnek, hiányosnak tartotta az V. rendű vádlott bűnösségének megállapítása során értékelt bizonyítékokat. Nevezetesen az elsőfokú bíróság nem értékelte azokat a körülményeket, vallomásokat, egyéb bizonyítékokat, amelyekből ellentétes következtetés is levonható lett volna. Az V. rendű vádlott volt az, aki a sértettekhez számtalan kérdést intézett, amelyeknek az elsőfokú ítéletben történő feltüntetése és értékelése elmaradt. Nézete szerint hiányzott annak kifejtése az ítéletben, hogy az első fokú bíróság a vádlottak, illetve tanúk vallomásait milyen részben fogadta el, illetve vetette el. Nem volt figyelemmel az elsőfokú bíróság, hogy védenői nem jártak a Bank Centerben, illetve az X. irodaház fényűző irodáiban. Utalt arra, hogy védenői voltak azok a személyek, akik pontos nyilvántartást vezettek a befektető személyekről, ám ezt az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a javukra. A visszafizetés szándékának hiánya esetében nem érthető, hogy

védencei miatt vezettek pontos könyvelést a sértettek által befektetett pénzüsszegekről. Annak sem volt értelme, hogy amennyiben védencei tisztában voltak az I. rendű vádlott általi befektetés hiányával, úgy miért adták át az I. rendű vádlott részére a pénzüsszegeket.

Kifogásolta, hogy megválaszolatlan maradt az ügyészség, illetve a bíróság részéről is a sértettek és a vádlottak ügyben betöltött szerepe közötti differenciálás kérdése. Ugyanazon tevékenység miatt az elsőfokú bíróság az V. rendű vádlottat 7 év fegyházbüntetésre ítélte, míg más vádlottat felmentett. Az V. rendű vádlott volt a megtévesztett személy az I. rendű vádlott által akkor, amikor az V. rendű vádlott a saját pénzét is befektette. Az elsőfokú ítélet adós maradt annak indokolásával, hogy a telefonbeszélgetések alapján körvonalazódó piramisjáték helyett miért csalást állapított meg. Több sértett, így Sz.A., B.D. nem az V. rendű vádlottat, hanem az I. rendű vádlottat nevesítette, mint adósát. Sérelmezte, hogy a T.Cs. által közvetített sértettekkel az V. rendű vádlott nem találkozott, amelyet az elsőfokú bíróság elmulasztott értékelni. Számos sértett nem az V. rendű vádlottól, hanem a az I. rendű vádlottól kérte a befektetett pénzének a visszafizetését. Hangsúlyozta, hogy az V. rendű vádlott pénzügyi előképzettséggel sem rendelkezett.

Megalapozatlannak tartotta a tényállást amiatt is, mivel az elsőfokú ítéletben 300 helyen található utalás arra, hogy az elkövetés ismeretlen helyen, ismeretlen időben, meg nem állapítható helyen, meg nem állapítható időben, meg nem állapítható körülmények között, meg nem határozhatóösszegre történt. Hangsúlyozta, hogy az V. rendű vádlott saját 12 millió forintját, illetve családjátulajdonát képező készpénzt is befektette az I. rendű vádlottnál bízva a befektetések sikerében. Mivel magyarázható a csalásokban kimondott szándékossága? Több sértetre hivatkozott, akik elismerték a tárgyaláson, hogy védencével azonosan maguk is vettek át pénzüsszegeket, tehát közvetítői tevékenységet végeztek. Több sértett jutalékban is részesült, ennek ellenére az ügyben mindössze tanúként szerepeltek, amelyek szintén értékelés nélkül maradtak, csorbítva ezzel az objektív igazság kiderítésére vonatkozó hatósági kötelezettséget. Kifogásolta a differenciálás megalapozottságát, illetve az V. rendű vádlott konkrét megtévesztő magatartásának megállapíthatóságát. Hiányolta annak a bizonyítékként beszerzett hangfelvételeknek az értékelését, amely igazolta volna, hogy az V. rendű és a VIII. rendű vádlott nem tudtak az I. rendű vádlott cselekvőségéről, szándékáról. Véleménye szerint adós maradt az elsőfokú bíróság annak megválaszolásával, mely szerint ha az I. rendű vádlott bank igazgatót (H.T., S.A.) is képes volt megtéveszteni, akkor miért nem téveszthette meg magatartásával védenceit. Hiányolta védencei megtévesztő magatartásának a sértettek vallomása ellenére történő megállapítását. a VIII. rendű vádlott esetében az általa első fokon előadott érveléssel szemben az elsőfokú bíróság semmiféle cáfolatot nem adott.

A büntetés kiszabásával összefüggésben több hasonló jellegű cselekmény esetében a bünszervezeti elkövetés mellőzésére, valamint az üzletkötőkkel szembeni vádemelés elmaradására hívta fel a figyelmet.

Vitatta a bünszervezet védencei terhére történő megállapítását, az ítéletben rögzített jogi indokokat. Hiányolta annak konkrét megállapítását, hogy védenceit ilyen magatartás kapcsolta a vélelmezett bünszervezethez. Hiányolta a sértettek által befektetett összeg pontos meghatározását, ekként a pontos kárérték megállapítását, amelyre nézve számtalan tanú más-más összeget jelölt meg.

A VIII. rendű vádlott esetében nehezményezte a megtévesztő magatartás konkrét megállapítását, illetve annak a magatartásnak a kimutatását, ami őt a bünszervezethez kapcsolta. Az alap ügy 194. tényállása (tényállás 249. pontja) tekintetében sérelmezte a kölcsön címén átadott összeg özszemosását a család tényállásával. Ezzel összefüggésben hangsúlyozta a pénzüsszeg felhasználásának hiányát, annak maradéktalan lefoglalását, és F.K. részére történő visszafizetését.

Az V. rendű vádlott több a másodfokú nyilvános ülésen csatolt írásbeli észrevételt terjesztett elő. Ezek egyikében a X. rendű vádlottal kapcsolatban nyilatkozott. E beadványában taglalta a Marina parti albérlet választásának szempontjait. Kifejtette, hogy a X. rendű vádlott vallomásában megjelölt

K.J. és D.Gy. sértetteket nem ismerte, a vádiratban, a nyomozati iratokban, illetve az elsőfokú eljárásban sem szerepeltek a fent említett sértettek az ő vonatkozásában.

Előadta, hogy a nyomozati iratokból szerzett tudomást arról, hogy az I. rendű és a X. rendű vádlottak – a X. rendű vádlott lakás kulcsával – bent jártak a bérelt lakásukba akkor, amikor ők nem tartózkodtak otthon. D.Gy. sértett így kerülhetett az V. rendű vádlotték által bérelt lakásba. A sértett által említett szőke hajú nő pedig a a X. rendű vádlottal üzleti kapcsolatban álló M.E. lehetett.

Vitatta Sz.A., valamint dr. M.I. sértettel kapcsolatos cselekvőségét, állította, hogy a sértettek egyikét sem ismerte.

Kétségbe vonta a X. rendű vádlott vele szemben tett állításait. Felhívta a figyelmet a D.Gy., mind a Sz.A. féle kölcsönszerződésekre, amelyeken aláírás nélkül szerepelt a VIII. rendű vádlott neve. Hangsúlyozta, hogy utoljára 2012. szeptember elején kötött kölcsönszerződést, amikor még volt kifizetés az I. rendű vádlott részéről.

Egy következő beadványában számba vette azoknak a sértetteknek és a vádlottaknak az írásban előadott vallomásait, nyilatkozatait, amelyeket álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítéletében nem értékelt. Ezek között hivatkozott a XVII. rendű vádlottnak a nyomozás során tett vallomásaira, melyben arról nyilatkozott, hogy az V. rendű vádlott az E. kft. munkatársai közé tartozott, sokan dolgoztak az E. Kft.-nél, akik a az I. rendű vádlott féle befektetést is közvetítették. A tárgyaláson pedig arról nyilatkozott a XVII. rendű vádlott, hogy az V. rendű vádlottnak volt saját befektetése is az I. rendű vádlottnál.

Az V. rendű vádlott sérelmezte, hogy J.T. tanú a fényképről történő felismerésre bemutatás során nem tudta kiválasztani a fényképét, és azt is állította tanú, hogy az V. rendű vádlott nevét a befektetés kapcsán nem hallotta.

Hivatkozott F.Zs. sértett nyomozás során tett előadására; a tanú állította, hogy az V. rendű vádlott neki teljes egészében visszafizette a kölcsönadott összeget, így vele szemben vagyoni követelése nincs.

K.G. nyomozás során tett vallomására is utalt, aki állította, hogy az V. rendű vádlott részéről a kifizetésekkel nem volt probléma, azokat a szerződésben rögzített mértékben havi rendszerességgel megkapta. A tárgyaláson pedig a tanú azt állította, hogy az V. rendű vádlott tájékoztatta őt a kockázatokról, arról, hogy a tőke rész nem biztosított, és nem biztos, hogy az ügylet nyereséges lesz a végén. A tanú vallomásával kapcsolatosan az V. rendű vádlott állította, hogy a tanú vallomása nem volt következetes, mást mondott a nyomozás során, mint a tárgyaláson, a 7 millió Ft-ról a tanúnak nem volt kölcsönszerződése, illetve adatlap sem állt rendelkezésre. Az V. rendű vádlott állítása szerint semmi nem bizonyította a 7 millió Ft tanú részéről történő átadását. K.G. szerinte számos embernek ajánlotta az I. rendű vádlott-féle befektetést, amiért jutalékot is kapott.

Hivatkozott K.T. nyomozati vallomására, mely szerint a tanú tudta, hogy a befektetesként átadott pénzt az V. rendű vádlott közvetítőként adta tovább. A tárgyaláson ez a tanú elmondta, hogy az I. rendű vádlott tartozik neki, nem pedig az V. rendű vádlott, aki arról is beszámolt a tanúnak, hogy az V. rendű vádlott maga is befektetett. Állította továbbá a tanú, hogy az V. rendű vádlott nem tévesztette meg őt, biztos azt is említette, hogy kockázatos a befektetés, amivel a tanú maga is tisztában volt. Arról is beszámolt a tanú, hogy halott már ilyen magas hozamú befektetésről, pénzét hasonló, havi tíz százalékos hozamú befektetésből hozta az I. rendű vádlott-féle befektetésbe.

Hivatkozott az V. rendű vádlott T.L. és T.L.-né sértettekre, akikkel nem az V. rendű vádlott, hanem a sértettek leánya, T.Cs. állt közvetítőként kapcsolatban, az V. rendű vádlott az említett sértetteket nem is ismerte.

Felhívta a figyelmet D.F.J. sértett vallomására, aki ellentétesen nyilatkozott a nyomozás és a tárgyalás során arról, hogy találkozott-e az V. rendű vádlottal. A nyomozás során állította, hogy találkozott, a törvényszéken már erről nemlegesen nyilatkozott előadva, hogy csak T.Cs.-val találkozott, aki gyakorlatilag mindent intézett.

N.H.F. szintén soha sem találkozott az V. rendű vádlottal, a befektetésről O.E.-től hallott, és azt T.Cs.-n keresztül intézte. A sértett befektetésre szánt pénzét O.E. vette át és ő fizette ki a sértett részére a hozamot. Az említett tanú a tárgyaláson is megerősítette nyomozati vallomását előadva, hogy az V. rendű vádlottal soha nem találkozott.

O.E. tanú a fenti tanúhoz hasonlóan az V. rendű vádlottal nem találkozott, az ügyletről szóló tájékoztatást T.Cs. adta, a pénzt T.Cs. vette át a tanútól és a hozamot is T.Cs. hozta a tanúnak.

Hivatkozott az V. rendű vádlott Cs.K.L. tanú vallomására, akinek állításait teljesen hamisnak, valótlannak tartotta.

Megjelölte I.L. tanú vallomását, aki Cs.K.L. révén került kapcsolatba az V. rendű vádlottal. A tanú a bankközi tranzakcióra szánt pénzt Cs.K.L.-nek adta át.

R.G. tanú vallomását is idézte az V. rendű vádlott, aki előadta, hogy nincs olyan érzése, hogy az V. rendű vádlott megtévesztette volna.

D.H. sértettel kapcsolatban állította, hogy megtévesztésről nem lehet beszélni, hiszen a sértett több befektetési lehetőség közül választott, és három különböző befektetést is kötött. Az I. rendű vádlott-féle befektetés csúszása után a sértett az I. rendű vádlottal tartotta a kapcsolatot. A sértett nem gondolta, hogy az V. rendű vádlott őt meg akarta volna tévesztetni.

Megjelölte D.J. sértettet, aki minden pénzét visszakapta, így kára nem keletkezett.

M.P.-né és B.L.J.-né sértettekkel kapcsolatban arra utalt, hogy a sértettek soha nem hallották az V. rendű vádlott nevét, vele nem találkoztak és nem beszéltek vele telefonon.

M.L.R. vallomásával összefüggésben azt emelte ki, hogy a tanú az elsőfokú eljárás során megváltoztatva a nyomozati vallomását azt állította, hogy a szerződés megkötésekor nem volt tévedésben, maga döntött a szerződés megkötéséről.

R.E. személyére az V. rendű vádlott mint közvetítőre hivatkozott. R.E. maga ismerte el az ügylet közvetítését P.F., T.H., K.C., F.Á. részére. A tanú szintén tudott arról, hogy az V. rendű vádlott, valamint hozzátartozói is befektettek. Elismerte R.E., hogy az általa közvetített személyektől a pénzüsségeket ő maga vette át, amelyért jutalékban is részesült.

R.V. állította, hogy a R.E.-től szerzett tudomást az I. rendű vádlott-féle befektetésről. Kiemelte az V. rendű vádlott J.Sz.K. vallomását, aki szintén ügyfeleket közvetített (D.J., B.Cs., S.Á., T.M.), ugyanazt az értékesítési munkát végezte, mint az V. rendű vádlott, és tudott az V. rendű vádlott befektetéséről is.

Hivatkozott D.J. sértett vallomására, aki úgy nyilatkozott, hogy az V. rendű vádlott nem tévesztette meg őt.

R.A. sértett esetében állította az V. rendű vádlott, hogy a nyomozó többször félbeszakította a tanút vallomástétel közben, és irányította a sértettet, hogy miről beszéljen.

P.Zs. vallomására is utalt az V. rendű vádlott, aki maga ismerte el, hogy kellő körületek nélkül adott különböző kölcsönöket az V. rendű vádlottnak. A tanú saját döntésének tartotta a pénz átadását, amelynek megtérítésére polgári jogi igényt sem terjesztett elő.

P.A.R. sértett előadta, hogy az összes befektetett pénzét visszakapta, így kára nem keletkezett.

Az V. rendű vádlott szerint S.I.E. sértett esetében az általa megjelölt pénzüsszeg valótlán, a tőkeösszeg hozammal növelt összegnek felelt meg. Ennek igazolására hivatkozott Sz.K. tanú előadására, aki elmondta, hogy amikor elment az V. rendű vádlotthoz, S.I.E. csak elkísérte.

Megjelölte M.J. tanú vallomását, aki állította, hogy 40.000 Eurót visszakapott két vagy három részletben. A befektetés mellett saját akaratából döntött. Az V. rendű vádlott szerint a sértett valótlán állított részben arról, hogy ki mutatta be a sértettet az V. rendű vádlottnak és mennyi pénzt kapott vissza. Az elsőfokú eljárásban feltárta a tanú a valóságot, ennek megfelelően a vádhatóság módosította is a kár összeget.

Kiemelte S.D. tanú vallomását, akinek előadása szerint az V. rendű vádlott nem presszionálta a befektetés kötésben. A tanú maga ismerte el, számolt azzal a kockázattal, hogy a pénze veszélybe kerül. Állította a tanú, hogy az V. rendű vádlott is meg volt tévesztve, amennyiben őt

megtévesztették.

Dr. M.A. (S.D. feleség) vallomását is idézte, aki előadta, hogy önként jelentkeztek az V. rendű vádlottnál, aki végig elhitte, amit kommunikált, és amit neki mondtak.

J.Z. sértettel kapcsolatban azt észrevételezte, hogy a sértett számára D.P.A. ajánlotta az I. rendű vádlott-féle befektetést, a sértett a VIII. rendű vádlottal nem beszélt.

P.M.M. tanú vallomása kapcsán kiemelte, mely szerint a tanú tisztában volt azzal, hogy elvesztheti teljes tőkéjét. Ez a tanú is tovább ajánlotta több személynek a befektetést.

Idézte P.Cs. tanú vallomását, aki elmondta, hogy a VIII. rendű vádlott egyáltalán nem volt jelen a megbeszélések ideje alatt, csak tanúként írta alá kölcsönszerződéseket. Az üzletről, a befektetésről semmit nem mondott a VIII. rendű vádlott. Ez a sértett is tovább ajánlotta két személy számára is a befektetést.

L.B. sértett befektetett tőkéjét visszakapta, kárigénye nem volt.

Dr. M.I. tanúval kapcsolatban az V. rendű vádlott állította, hogy kölcsönszerződés, átvételi elismervény hiányában nincs bizonyítva, hogy a sértett bármilyen összeget egyáltalán átadott volna. Ez az eset semmilyen módon nem köthető az V. rendű vádlott személyéhez. Elismerte a tanú, hogy őt nem tévesztette meg senki, kára nem keletkezett. Hangsúlyozta az V. rendű vádlott, hogy a sértett nem ismerte fel őt.

Hivatkozott Sz.A. sértett nyilatkozatára, aki a nyomozás során és a tárgyaláson is olyan vallomást tett, hogy ő az I. rendű vádlottal akart találkozni, az I. rendű vádlott bankszámlájára utalta át a 700.000 Eurót. A tanú kijelentette, hogy az I. rendű vádlott tartozik neki ezzel az összeggel, nem pedig az V. rendű vádlott.

Az V. rendű vádlott még az alábbi személyek vallomását emelte ki:

K.L.F.-né tanú kijelentette, hogy a 600.000 Ft-ját és a 1.500.000 forintját is visszakapta, kára nem keletkezett az V. rendű vádlottal kötött üzletből.

K.P.K. sértett azt hangoztatta, hogy anyagi, erkölcsi kára nincs, követelése sincs.

B.L. sértett a tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy az ügyletben nemcsak ő volt benne, hanem családtagjai és barátai is. A tőke összegét 5,8 millió forintban jelölte meg.

F.P. elmondta, hogy különösebb garanciák nem hangzottak el, az ügyletet P.Cs. ajánlotta a sértettnek.

F.K. állította, hogy baráti kölcsönként adta az összeget a VIII. rendű vádlottnak, hogy fektesse be saját nevében.

K.Gy.-né kijelentette, hogy polgári jogi igényt nem kíván érvényesíteni.

P.F. sértett mindent kizárólag R.E.-től hallott, R.E.-el találkozott, aki tájékoztatta a befektetésről. Az V. rendű vádlott neve nem merült fel. R.E. egyébként több személlyel (B.A., R.K., B.M.C., K.C.) kötött kölcsönszerződést. Ezek a személyek az V. rendű vádlottat nem ismerték, a pénzt R.E.-nek adták át, ő bonyolította le az ügyletet.

B.D. állította, hogy a XXVII. vádlottal állt kapcsolatban, a 6 millió Ft-ot neki adta át. A sértett nem ismerte fel a tárgyaláson az V. rendű vádlottat, nevét nem tudta, az V. rendű vádlottal kötött kölcsönszerződést nem tudott felmutatni.

L.L. elmondta, hogy a VIII. rendű vádlottal a kölcsönügyletről nem beszélt. A tanú állította, P.Cs.-nek kölcsönt adott és nem befektetett.

B.N. kijelentette, hogy az ügyletből anyagi kár nem érte, mivel egy összegben visszakapta a tőkeösszeget.

Hivatkozott még az V. rendű vádlott több tanúra, akik nyilatkozatot adtak be az elsőfokú bíróságra, mely szerint nem lettek megtévesztve, nem kívánnak polgári jogi igényt sem érvényesíteni, mivel az V. és a VIII. rendű vádlottaknak nincs tartozásuk feléjük.

A VI. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen – az I. rendű vádlottal azonosan – elsődlegesen a VI.

rendű vádlott valamennyi vád alól történő felmentését, másodlagosan az elsőfokú ítélet Be. 610. §-a, 609. § (1) bekezdése, 608. § (1) bekezdés b) pontja szerinti hatályon kívül helyezését, harmadlagosan a VI. rendű vádlottal szemben kiszabott büntetés markáns enyhítését kérte.

Elsődleges kérelme körében kifejtette a csalás tényállási elemeit az I. rendű vádlottal azonos módon, melyekre figyelemmel álláspontja szerint nem került kétséget kizáró bizonyításra, hogy a védence szándékosan, célzatosan valósította meg a vádirat szerinti cselekményeket. Nem látta azokat a bizonyítékokat, illetve körülményeket, amelyek igazolták volna a sértetteket szándékosan tévedésbe ejtő VI. rendű vádlotti magatartást. A VI. rendű vádlott cselekvőségével kapcsolatban hivatkozott J.G.I., B.Gy., Sz.M.I., valamint S.Á. tanúk vallomására, akik nem tudtak konkrét tényt előadni a VI. rendű vádlott csalásban történő közreműködésére. A védő nézete szerint a tanúvallomások nem támasztották alá azt, hogy a VI. rendű vádlott bármilyen ismert-anyaggal rendelkezett volna a befektetés tekintetében, mindössze pénzüsségeket, illetve iratokat vett át és vitt egyik helyszínről a másikra. A tanú vallomásával azonos nyilatkozatot tett az I. rendű vádlott is.

I. 1. Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló indítványában az elsőfokú ítéletet annak felderítetlenségére visszavezethetően megalapozatlannak tartotta, mivel a törvényszék 153. pontban, összesen 291 alkalommal nem tudta konkrét időponthoz, helyszínhez, személyhez és konkrét elkövetési értékhez kötni a vádbeli cselekményeket. Ezt a hiányosságot súlyos fokú, a másodfokú eljárásban nem korrigálható megalapozatlanságnak tartotta.

2. A tényállást teljesen felderítetlennek tekintette az elkövetői tudattartalom, illetve a szándék vonatkozásában. Álláspontja szerint a vádhatóság meg sem próbálta bizonyítani védence bűnös tudatát és szándékát, de az sem nyert kétséget kizáró bizonyítást, hogy a sértett tudata mit fogott, mit foghatott át és adott esetben mit kellett volna maradéktalanul átfognia. Felderítetlennek ítélte a tényállást a vádlottak és a sértettek motivációja tekintetében is.

3. Támadta a bünszervezeti minősítés tartalmi elemeit, különösen hiányolta az alanyi oldal felderítését, a résztvevő felek közötti megállapodás, megbeszélés feltárását. Kifejtette, hogy bizonyításra szorult volna a csoport összehangolt működése, a bünszervezetben való részvételük során igazolt tudat-tartalmuk. Ezzel összefüggésben azt kellett volna bizonyítania a hatóságnak, hogy a vádlottak megállapodtak a hosszabb időszakot átfogó súlyos bűncselekmények összehangolt elkövetésében. Fellebbezésének indokolásában a bünszervezeti minősítéssel kapcsolatosan több bírósági ítélet indokolására hivatkozott. A szervezett elkövetéshez konspirált működést, a környezet, a tanúk, a tettesek akár erőszakos módszerekkel történő befolyásolását, a hatóságok, a törvényhozó szervezetek tagjai közé történő beépülést ítélte szükségesnek. A vádlottak magatartását nem tartotta többnek, mint az elkövetés természetéből adódó szükségszerű együttműködésnek, ami a társas elkövetési alakzathoz járult. Nézete szerint a fenti tartalmi elemek közül mind az összehangolt működés, mind a bünszervezetben történő elkövetésre irányuló megállapodás, illetve e körülmények bizonyítása is elmaradt.

4. Felderítetlennek találta a tényállást a sértettek személye tekintetében, hiszen amennyiben a kár nem annál a természetes vagy jogi személynél keletkezett, akivel szemben a tévedésbe ejtést vagy tartást megvalósították, a bűncselekmény sértettje az, akinél a kár ténylegesen bekövetkezett. A jelen ügyben nem tekinthető sértettnek az a személy, aki átadta az összegeket, sértett kizárólag az lehet, akinél védence magatartásával összefüggésben a kár realizálódott. Ugyanígy nem lehet sértettnek tekinteni azokat a személyeket sem, akik a hozzájuk befektetett összegeket adták tovább befektetési céllal (példaként említette C.Gy., H.T., Sz.K., G.Z., V.K.I. sértetteket).

5. Ugyancsak felderítetlennek tartotta a tényállást a sértetteknek felróható közrehatás tekintetében. A sértettek nem akarták tudni pénzük befektetésének mikéntjét. Nem jártak utána annak, hogy a befektetést vállaló vádlott milyen anyagi fedezettel rendelkezik, vagy egyáltalán rendelkezik-e bármilyen végrehajtható vagyontárggyal. Hangsúlyozta, hogy a sértettek tudták, mely szerint nem céggel, hanem magánszeméllyel szerződnek, amelynek kockázatába beletörődtek. A sértettek azzal is tisztában voltak, hogy a befektetés után hozam illeti meg őket. Életszerűtlennek tartotta, hogy

védence aktív életkorú ügyvéd, orvos, magas rangú állami tisztviselő, pedagógus sértettet tudott megteveszteni, illetve a sértettek közül többen ügyvédi tanácsadás birtokában döntöttek a befektetés mellett. A sértettek azzal sem törődtek, hogy befektetési szerződés helyett kölcsön szerződést írtak alá, az egyéb részletek iránt sem érdeklődtek, kizárólag az irreálisan magas hozamokra vártak. Felderítetlennek tartotta a tényállást abban a körben is, hogy az egyes sértettek pénze kihez került, felvetette, hogy a III. rendű vádlott magáncélra használta a befektetők pénzét.

6. Ugyancsak feltáratlannak ítélte a tényállást a kár összege tekintetében az I. rendű vádlottnál már említett azonos körülményekre hivatkozva.

7. Hiányosnak ítélte a M. Kft. vonatkozásában megállapított tényállást.

Felderítetlennek tekintette a tényállást abban a körben is, hogy volt-e valós befektetés vagy sem. Sérelmezte, hogy a törvényszék nem ütköztette a szakértő álláspontját a revizor érvelésével, illetve a szakértői vélemény értékelése teljes egészében elmaradt. A vallomások értékelését sem tartotta teljes körűnek. Helytelenítette a védence terhére szóló bizonyítékok előtérbe helyezését a javára szóló bizonyítékokkal szemben.

9. Kifogásolta a tényállás hiányos megállapítását a kár teljes, illetve részleges megtérülése tekintetében. Hangsúlyozta, hogy több mint 70 személy esetében történt teljes vagy részleges visszafizetés.

10. Nehezményezte, hogy több esetben a kölcsönszerződésekben a hozammal növelt összegek szerepeltek, amit a tanúvallomások alátámasztottak. Az elsőfokú bíróság az elmaradt hasznot is kárként szerepeltette, amely hibás következtetéshez vezetett.

11. Álláspontja szerint azokban az esetekben, amelyekben a szerződés a pénzáradást megelőzően készült, nem igazolt a későbbiekben bármilyen összeg valós átadása.

B) Hivatkozott az eljárás törvényességére vonatkozó szabályok megsértésére, az eljárásban résztvevő személyek jogai gyakorlásának korlátozására, illetve a joggyakorlás ellehetetlenítésére. Az e körben kifejtett érvei azonosak voltak az I. rendű vádlott esetében kifejtett állásponttal.

II. A büntetés enyhítésére irányuló indítványát az enyhítő körülményekkel, az időmúlással, védence büntetlen előéletével, teljes körű tényfeltárással, a nyomozó hatósággal való együttműködő magatartásával, az okozott kár vagy annak egy része megtérítésével, a sértettek felróható közrehatásával, a sértettek megbocsátásával indokolta.

A VII. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen védence felmentésére figyelemmel indítványozta az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, mivel az ítélet jogi és ténybeli indokait helytállónak tartotta. Kifogásolta, hogy a törvényszék a sértetti közrehatásnak nem tulajdonított akkora jelentőséget, mint amekkora az valóságosan volt.

A IX. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen elsődlegesen a Fellebbviteli Főügyészség perbeszédében elhangzottakra reflektált. Helytállónak tartotta az elsőfokú ítéletnek azt a megállapítását, mely szerint védence nem állt közvetlen kapcsolatban az I. rendű vádlottal, nem is ismerte őt, minden információ a III. rendű vádlottól, a L. befektetési cég magyarországi képviselőjétől érkezett védencehez. Megalapozottnak tartotta az elsőfokú bíróság következtetését, mely szerint védence a svájci cég befektetéseinek valóságáról nem tudhatott. Védence az ügyfeleknek csak felvetette a befektetés lehetőségét, de azt ajánlotta, hogy inkább a III. rendű vádlottal vegyék fel a kapcsolatot. Védence saját pénzét is átadta a III. rendű vádlottnak, melyről 2012. május 23. napján kölcsönszerződés készült. A kölcsönszerződés létrejöttét igazolta a III. rendű vádlott 2013. március 4-i Facebook üzenete, melyben a III. rendű vádlott a sértettek, köztük a IX. rendű vádlott befektetésének összegét is tisztázni akarta. Iratellenesnek és valótlannak tartotta a Fellebbviteli Főügyészség állítását, mely szerint védence vallomását akként módosította volna, hogy a szerződés aláírásának tényét elismerte, szemben a pénzáradás tényével.

Hangsúlyozta a kölcsönszerződés megkötésének 2012. május 23-i időpontját, amikor a fizetési

nehézségekről védence még nem tudhatott, hiszen ilyen nehézségről csak 2012. október végén értesült a III. rendű vádlottól. Ekkor védence felhívta F.B. és A.S.-né tanú figyelmét arra, hogy ne fektessenek be, mivel az ügylet kockázatosná vált. Mivel 2012. október végéig kisebb csúszásokkal a kifizetések megtörténtek, ezért védence nem figyelmeztette H.Sz.E. sértettet, aki 2012. szeptemberében helyezte el pénzt a III. rendű vádlott által ajánlott befektetésbe. Tévesnek tartotta a Fellebbviteli Főügyészség hivatkozását A.S.-né sértetti jogállására, mivel az említett személy kizárólag tanúként szerepelt az ügyben. Aláhúzta, hogy védence nem a Fellebbviteli Főügyészség által megjelölt céggel, hanem a Magyarországon működő biztosítók nyugdíj és megtakarítási programjait közvetítő céggel állt szerződéses jogviszonyban. Védence tehát a befektetésekkel kapcsolatos információval nem rendelkezett, így a befektetések működéséről, eredményéről tapasztalata nem volt, tehát nem volt befektetési szakértőnek tekinthető. A kifejtettek alapján az elsőfokú ítélet helyes indokai alapján történő helybenhagyását kérte.

A X. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen az elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés végett bejelentett fellebbezését fenntartotta.

1. Mindenekelőtt hivatkozott arra a kettő szerződésre, amelyet védence csatolt be. Ezek közül az egyik szerződés 2012. augusztus 3. napján, a másik 2012. augusztus 6. napján került megkötésre a X. rendű vádlott és az V. rendű vádlott között. Hivatkozott a Sz.A. sértett sérelmére elkövetett cselekmény vonatkozásában megkötött szerződés időpontjára, amely 2012. augusztus 5. napjára esett, mely 2 nappal későbbi, mint a X. rendű vádlott első szerződése, illetve egy nappal előbbi, mint a X. rendű vádlott második szerződése. A védelem nézete szerint helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a X. rendű vádlott ebben az időszakban nem tudhatott a befektetések nem-létezéséről, így a felmentő rendelkezés jogszerűnek tekinthető.

2. Tévesnek tartotta az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását, mely szerint a K.J. sértett sérelmére megvalósított cselekmény elkövetési időpontja jóval a fenti időpontok utáni lett volna, mivel a szerződés 2012. augusztus 20-i megkötése mindössze kettő héttel az említett időpont utáni időre esett. A védő álláspontja szerint védecének még ebben az időpontban sem lehetett információja a befektetés hiányáról.

3. A D.Gy. sértett sérelmére megkötött szerződések 2012. augusztus 26-27-i és 2012. október 4-5-i időpontjai sem estek olyan távol a X. rendű vádlott saját szerződéseinek megkötésének időpontjától, ami alapján azok jóval későbbi időpontban kötöttek minősülnének. Nézete szerint védence ekkor sem rendelkezett bővebb információkkal a befektetésekről. Legalábbis az elsőfokú bíróság az ítéletben erre vonatkozó bizonyítékot nem jelölt meg. Ebben a körben az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének megsértését vetette fel. Álláspontja szerint egyik esetben sem bizonyított kétséget kizáró módon a befektetések nem-létezéséről való vádlotti tudattartalom. Jelezte, egyetlen SMS-t, vagy lehallgatott beszélgetést sem tartalmaz az ítélet, amelyben a legcsekélyebb utalás lenne arra, hogy a X. rendű vádlott tudott volna a befektetés nem létezéséről, vagy társai bűnös szándékáról. Bizonyítékokkal alá nem támasztottnak tartotta az elsőfokú ítéletnek azt a megállapítását, mely szerint az I. rendű vádlott nem folytatott tényleges befektetési, pénzügyi, vagy egyéb gazdasági tevékenységet. Az elsőfokú bíróság adós maradt a vallomások egybevetésével is. A vallomások tartalmának rögzítése nem elégséges ahhoz, hogy arra tényállást lehessen alapítani.

Álláspontja szerint a X. rendű vádlott esetében sem állapítható meg – egyik cselekménye vonatkozásában sem – a csaláshoz szükséges megtévesztő magatartás, bűnös szándék, jogtalan haszonszerzési célzat. Az elsőfokú bíróság adós maradt a X. rendű vádlott tudattartalmának feltárásával is. Egyetértett védő társaival abban a kérdésben, hogy jelen ügyben bünszervezetről nem lehet beszélni. A kifejtettek alapján elsődlegesen védence valamennyi vádpont alóli felmentését, másodlagosan a védecével szemben kiszabott büntetés enyhítését, harmadlagosan az indokolási kötelezettség megsértése miatt az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

A XI. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen az első fokú ítélet kihirdetését követően felmentésért és enyhítésért bejelentett fellebbezését fenntartotta. Kérte a súlyosításra irányuló ügyészi fellebbezés elutasítását. A megalapozatlansággal összefüggésben csatlakozott az I. rendű, az V. rendű, a VIII. rendű és a X. rendű védő kollégái védőbeszédében előadottakhoz.

A felmentés tekintetében elsődlegesen bűncselekmény hiányában, másodsorban bizonyítottság hiányában indítványozta védence felmentését valamennyi vádpont tekintetében. Lényeges körülményként emelte ki a ténybeli tévedés lehetőségét. Harmadlagosan ténybeli tévedés címén kérte felmentő rendelkezés hozatalát. Hangsúlyozta, hogy a büntetlen előéletű és fiatal védence nem volt tisztában a bűnös tevékenység folytatásával, erre a ténybeli tévedésre pedig alapos oka is volt.

A megalapozatlanság, a felderítetlenség, az indokolási kötelezettség elmulasztása körében is a védőtársai által elmondottakra hivatkozott.

A fenti indítványainak elvesése esetében kérte az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését és új eljárás lefolytatásának elrendelését.

Az enyhítés iránti fellebbezését is fenntartotta. Hivatkozott további enyhítő körülményként a kár részbeni vagy teljes megtérülésére. Végül a védence terhére megállapított rendbeliséget sem tartotta helytállónak.

A XII. vádlott védője a nyilvános ülésen a tényállást megfelelően felderítettnek tartotta, hiszen az elsőfokú bíróság felsorolta a bizonyítékokat és értékelte is azokat. Az ítéletet nem csak terjedelmesnek, hanem tartalmasnak is minősítette. E vádlott esetében az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat számba vette, azokat okszerűen mérlegelte, így jutott arra a következtetésre, hogy védence a vádban szereplő bűncselekményeket nem követte el. Álláspontja szerint az ügyészség e vádlott esetében a bíróság mérlegelési tevékenységét támadta, ami a másodfokú eljárás során nem megengedett.

A XII. rendű vádlott egyetlen vádpontban volt érintett. Védence nem ajánlotta a befektetést, mindössze arra kapott megbízást, hogy jutalék fejében szerezzen ingatlan fedezetet, ami az ügylet biztosítékaul szolgált. A megbízásra vonatkozó szerződés az elsőfokú bíróság rendelkezésére állt mint okirati bizonyíték. Védence tehát okirattal igazoltan nem ajánlotta az üzletet, mindössze érdekeltté volt téve az ingatlan szerzésben, amit a védő nem tartott bűncselekménynek. Nem valósít meg ugyanis bűncselekményt, aki ügyleti jutalék fejében közvetít befektetést. Bűncselekmény akkor valósult volna meg, ha védence tudott volna arról, hogy ez a befektetés nem létezik. Védence azonban nem a befektetést közvetítette, hanem kifejezetten az ingatlanra keresett egy befektetőt. A kifejtettek alapján az első fokú ítélet helyében hagyását kérte.

A XIII. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen bejelentett fellebbezését az alábbiakkal indokolta. A személyi bizonyítékok körében felidézte az I. rendű vádlott vallomását, aki elismerte, hogy 50.000 Euró kifizetése ellenében szerezte meg a banki igazolást S.A. közvetítésével. Felidézte védence vallomását, melyben tagadta az O. igazolás beszerzését, kiállítását, valamint e-mailben történő továbbítását. További vallomásában pedig arról számolt be védence, hogy valóban kért tőle segítséget T.Sz. bankgarancia intézése kapcsán, a XIII. rendű vádlott pedig be is mutatta S.A.-t egy pécsi ismerősének, akinek 5 millió Ft-ot továbbított a kiállított bankgarancia fejében. Felidézte ezen túlmenően a védő T.Sz. gyanúsítottként tett vallomását, aki az O. igazolás kiállításának körülményeiről számolt be. S.A. pedig előadta, hogy a az I. rendű vádlott nevére kiállított M. Bankos garancia igazolást nem tartotta biztonságosnak, mivel azt nem a bankfiókban vette át. Az említett személy a nyomozás során még a XIII. rendű vádlottban azonosította a bankgaranciát neki átadó személyt, azonban a tárgyaláson már vitatta ezt a tényt.

Ezen túlmenően utalt még a védő az SMS tartalmára, valamint a titkos információ szerzés során nyert adatokra is. Ismertette az elsőfokú bíróságnak védenccével kapcsolatosan a bizonyítékok értékelését.

A feltárt bizonyítékok alapján a védő az elsőfokú ítéletet megalapozatlannak tartotta a tényállás felderítetlensége, hiányos, iratellenes megállapítása miatt, valamint amiatt is, mivel az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett. Mindenekelőtt védenca személyi körülményeinek téves feltüntetésére hivatkozott. Az elsőfokú ítéletben rögzítettekkel szemben arra utalt, hogy a 2015 év június hó 29. napján előterjesztett beadványában a XIII. rendű vádlott előadta, hogy a főiskolai végzettséggel és lovas szakképzettséggel rendelkezik, élettársi kapcsolatban él, 2 kiskorú gyermeket nevel. A jövedelme 110.000 Ft, vagyona egy 10 éves Audi A6-os személygépkocsi 1.500.000 forint értékben. Tartozása az autólízing miatt 1.500.000 Ft, melynek havi törlesztő részlete 80.000 Ft.

A tényállás 71. pontjában rögzített cselekménnyel kapcsolatosan aláhúzta, hogy T.Sz. gyanúsítottai vallomásából arra vonható le következtetés, hogy a T.Sz. a bankgarancia hamis voltáról tudott, ugyanakkor e kijelentése nem a XIII. rendű vádlottal kapcsolatban hangzott el. A bankgarancia felhasználási célja sem volt továbbá összeegyeztethető az ítéleti tényállással, mely szerint K.L.-nek mutatták azt be annak érdekében, hogy tőle csaljanak ki 120.000 eurót. Tévesnek tartotta az elsőfokú bíróságnak azt a hivatkozását, mely szerint az O. banki igazolást védenca e-mailen kapta volna meg. Kétségbe vonta, hogy az e-mail cím a XIII. rendű vádlotthoz lenne köthető. Az értékelt tanúvallomásokban sem szerepeltek olyan adatok, amelyek a XIII. rendű vádlott közreműködésére utaltak volna. Vitatta az elsőfokú ítéletnek azt az indokolásban szereplő megállapítását, mely szerint az I. rendű vádlott a fizetésektelenség idején napi kapcsolatban állt volna a XIII. rendű vádlottal, mivel egyetlen SMS váltás volt az említett személyek között. Álláspontja szerint nem állt az elsőfokú bíróság rendelkezésére olyan bizonyíték láncolat, amely alapján kétséget kizáró módon megállapítható lett volna védenca közreműködése a hamis O. Bank igazolás készítésében, illetve továbbításában mégpedig az ítéleti tényállásban írt felhasználási cél, a K.L.-tól megszerzendő 120.000 euró érdekében.

A 237. tényállási pont kapcsán hasonló helyzetet vázolt fel. Hangsúlyozta, hogy S.A. sértett nyomozati vallomása lényeges körülmény vonatkozásában tért el a bíróság előtt tett vallomásától. Aláhúzta, hogy a S.A. sértett a tárgyaláson azt állította, a bankgaranciát nem védenctől vette át. Hiányolta annak indokolását, hogy az elsőfokú bíróság a tényállás alapjául mért a tanú első, nyomozati szakban tett vallomását fogadta el szemben a bírósággal. Álláspontja szerint nem állt rendelkezésre olyan bizonyíték, amely igazolta volna, hogy a XIII. rendű vádlott az M. bankgarancia hamis voltáról tudomásul bírta volna. Kiemelte továbbá azt is, hogy a XIII. rendű vádlott védekezése szerint a neki átadott 5 millió Ft-ot továbbította a bankgarancia ügyintézőjének. Álláspontja szerint ezt cáfoló adat nem került elő.

A XIV. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen a tényállás helytelen megállapítására, a beszerzett bizonyítékok helytelen értékelésével az azokból tévesen bűnösségre történő következtetésre, illetőleg a cselekmény téves jogi minősítésére hivatkozott. A védő álláspontja szerint H.Á. nem tekinthető a 258. pontban írt cselekmény sértettjének hiszen semmilyen üzleti kapcsolatban nem állt az I. rendű vádlottal, nem fektetett be az általa kínált lehetőségbe. H.Á. mindössze kölcsönadott Z.I.-nek, mely kölcsönt ingatlanfedezet is biztosította. Miután azonban Z.I. a kölcsönt nem tudta határidőben visszafizetni, H.Á. sértett vételi jogával élve megszerezte az ingatlan tulajdonjogát, így őt kár nem érte. Ezek alapján – álláspontja szerint – a cselekmény egyetlen sértettjének az E. Ingatlanhasznosító Kft. tekinthető. Aláhúzta, hogy a XIV. rendű vádlottal szemben nem történt meg annak bizonyítása, hogy egyenes szándékkal abból a célból követte el a bűncselekményt, hogy az általa tudottan valótlán befektetésbe ügyfeleket toborozzon. Védenca ilyen irányú gondolatosságának, bűnös tudattartalmának igazolására nem volt bizonyíték. Kérdésként vetette fel, hogy miért csak egyetlen ügyfelet ösztönzött védenca üzletszerűen a befektetésre. Véleménye szerint az I. és a II. rendű vádlott által végzett több milliós befektetés jól profitált, ebből a II. rendű vádlott havonta rendszeres hozamra tett szert, így védenca akkor ejtette volna tévedésbe a sértettet, ha azt mondta

volna, hogy a befektetés nem működik. Erre figyelemmel a csalás elkövetési magatartását védence nem fejtette ki, így a magatartását nem tartotta tényállásszerűnek. Hivatkozott továbbá arra, hogy védence cselekvőségével összefüggésben kár sem keletkezett. Kifogásolta az üzletszerű minősítő körülmény védence terhére történő megállapítását figyelemmel arra, hogy védence egyetlen cselekményben volt érintett, és semmilyen haszonra nem tett szert. Egyetlen cselekmény elkövetése esetén csak akkor lehetne az üzletszerűséget megállapítani, amennyiben az egyetlen cselekmény elkövetésekor a terhelt tudattartalma kiterjedt volna a rendszeres haszonszerzési célzatra, amiről a szóban forgó esetben nem lehet szó.

Utalt védence tárgyaláson előadott tagadó nyilatkozatára, mely szerint az I. rendű vádlottat csak felületesen ismerte, befektetéseivel nem foglalkozott, senkit nem keresett meg a befektetés ajánlatával és pénzt sem vette át senkitől. Az I-II. rendű vádlottak, illetve a H.Á.J. valamint Z.I. sem tettek terhelő vallomást védencével szemben. A XIV rendű vádlott az E. kft.-vel kapcsolatban sem végzett ilyen tevékenységet, illetve az X. irodaházban sem dolgozott. Z.I.-t és H.Á.-t sem ismerte, velük életében nem találkozott. A sértett vallomásából mindössze annyi derült ki, hogy védence is jelen volt, amikor a II. rendű vádlott a befektetési lehetőséget előadta a sértett számára. A tanú szerint a beszélgetés során a II. rendű vádlott volt a domináns személy, a XIV. rendű vádlott mindössze megerősítette az általa elmondottakat. Ezen túlmenően a védő védence zenei vonalon végzett iskolaira és tevékenységére utalt. Mindezek alapján a Be. 604. § (1) bekezdésének b) pontja alapján védence felmentését kérte.

A XV. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Hivatkozott arra, hogy a vádirati tényállás átemelése az ítéleti tényállásba hibásan történt meg a felmentett vádlottak esetében, és a tényállás emiatt ellentétbe került az indokolással. Védence vonatkozásában mellőzni kérte azt a megállapítást, hogy a XV. rendű vádlott által tudottan végezte az I. rendű vádlott a tevékenységét.

Szükségesnek tartotta a tényállás azon részének mellőzését, amelyben az szerepel, hogy védence a L. AG svájci cég tagja és alapítója volt. Erre nézve az elsőfokú bíróság részletes bizonyítást foganatosított, amely alapján ez a megállapítás kirekesztendő a tényállásból. Az öt cselekménnyel kapcsolatban hozott felmentő rendelkezés indokolását helyesnek tartotta. Tévesen maradt az ítéletben az a megállapítás, hogy védence 2012 augusztusáig végezte volna tevékenységét, mivel az indokolásban megállapítottak szerint az augusztusi rész cselekményben, a befektetés ajánlásában védence már nem vett részt (tényállás 175. pontja). 2012 áprilisában volt az utolsó cselekménye védencének, ezt követően semmiféle szerződést nem írta alá. Aláhúzta, hogy védence saját, valamint családtagjai részéről is befektetést eszközölt. Hivatkozott még az ügyészi átiratban szereplő hangfelvételre, amelyben a XV. rendű vádlott azt juttatta kifejezésre, hogy amennyiben a csalásról tudtak volna, nem kezdtek volna bele az ügyletbe.

A kifejtettek alapján a megalapozatlan tényállási részek Be. 593. § (1) alapján történő korrigálását, egyebekben pedig az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A XVI. rendű vádlott védője fellebbezésének írásban előterjesztett indokolásában előadta, hogy az elsőfokú ítéletben megállapított tényállás ellentétes az iratok tartalmával, az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat nem megfelelően értékelte, illetve indokolási kötelezettségének sem tett eleget, továbbá a megállapított tényekből helytelen következtetésre jutott. Végül megalapozatlannak tekintette a jogkövetkeztetést is. A kifejtettek alapján az elsőfokú ítélet megalapozatlanság okából történő megváltoztatására, védence felmentésére, egyebekben a felmentő rendelkezések tekintetében az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt. Másodlagosan kérte az elsőfokú bíróság ítéletének az indokolási kötelezettség megsértése okán történő hatályon kívül helyezését.

A V.I. sértett sérelmére megvalósított cselekménnyel kapcsolatosan kifejtette, hogy az elsőfokú

bíróság elmulasztotta annak megindokolását, hogy védenca mely bizonyítékok alapján, milyen körülményekre figyelemmel nyújtott szándékosan segítséget a bűncselekmény elkövetéséhez. Mely bizonyítékok alapján jutott arra a következtetésre a bíróság, hogy védenca ezen konkrét eset kapcsán tudott a csalás elkövetéséről, amelyhez szándékosan segítséget nyújtott. Elmaradt álláspontja szerint az ok-okozati összefüggésre vonatkozó következtetés levonása, és indokolása. Aláhúzta, mely szerint önmagában a testőri, sofőri tevékenység nem alapozza meg a bűncselekmény megállapítását. Akkor sem állapítható meg a terhelt büntetőjogi felelőssége, ha ugyan tudomással bírt más személy által a csalást kimerítő bűncselekmény elkövetéséről, azonban annak elkövetését nem akadályozta meg. Nézete szerint a támogató jelleggel bíró pusztá jelenlét nem alapozhat meg bűnsegélyt. Kizárólag a tévedésbe ejtéshez vagy tartáshoz történő szándékos segítségnyújtás és ennek következtében történő károkozás esetén lenne a bűncselekmény megállapítható. Lényeges körülmények tartotta, hogy V.I. nem potenciális befektetőként, hanem az I. rendű vádlott tartozásának kiegyenlítése végett nyújtott kölcsönt. A sértett ezt a kölcsönt az I. rendű vádlottnak és nem védencének adta át. Hangsúlyozta, hogy a XVI. rendű vádlott magatartásának semmiféle szerepe nem volt pénzátadással kapcsolatban. Vizsgálatra szorult volna az a körülmény, hogy az I. rendű vádlottnak szándékában állt-e a kölcsön visszafizetése, illetve arra volt-e reális lehetősége. Az I. rendű vádlott tévedésbe ejtésre irányuló szándéka esetén további vizsgálatot igényelt volna az a körülmény, hogy erről a XVI. rendű vádlott tudott-e. Az a magatartás, hogy a XVI. rendű vádlott elkísérte az I. rendű vádlottat a kölcsön adás színhelyére, nem tekinthető a bűncselekményhez fűződő szándékos segítségnyújtásnak. Mivel az I. rendű vádlottat a kölcsön visszafizetésének határidejét megelőzően elfogták, így nem vonható következtetés arra, hogy a visszafizetésre egyébként sor került volna, illetőleg a visszafizetés realitása fennállt-e. Utalt arra, hogy ehhez a ponthoz kapcsolódó egyéb bizonyítékok, köztük a lehallgatott telefonbeszélgetések érdemi információt nem tartalmaztak. Álláspontja szerint sem a jogtalan haszonszerzési célzat, sem a tévedésbe ejtés, sem a bűncselekmény elkövetésére irányuló szándék nem tekinthető minden kétséget kizáróan bizonyítottnak. Hiányolta a XVI. rendű vádlott esetében a büntetés kiszabására vonatkozó rész ítéletben történő rögzítését.

A XVII. rendű vádlott védője az elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért bejelentett fellebbezését fenntartotta. Előadta, hogy védenccét az elsőfokú bíróság hat vádpontban találta bűnösnek. Kulcskérdésnek tartotta, hogy védenca milyen jogviszonyban állt az I. rendű vádlottal. Lényeges körülményként emelte ki, hogy a XVII. rendű vádlott a sértettektől átvett pénzeket az I. rendű vádlottnak adta át. Hiányolta annak tisztázását, hogy kölcsönre vagy befektetésre vonatkozó megállapodás volt a felek között. A kettő jogviszony között jogilag nagy különbséget látott. Kölcsön szerződés esetén – álláspontja szerint – a kölcsönt kérő személy tudata a pénz eltulajdonítására irányul, míg befektetés esetében nem lehet beszélni károkozásról. Véleménye szerint azok a sértettek, akik befektetés címén adták át a pénzüsségeket az I. rendű vádlottnak, azoknak az esetében a csalás fogalmilag kizárt. A kölcsön címén átadott pénzüsségek esetében vizsgálendő, hogy volt-e vissza fizetési szándék. Az elsőfokú bíróság több szempontot állított fel. Ilyen szempont volt az időbeliség vizsgálata. Az elsőfokú bíróság 2012 májusára tette azt az időpontot, amikor köztudottá vált, hogy az átadott pénzeket egyáltalán nem fizették vissza. Hivatkozott arra, hogy a XVII. rendű vádlott 6 cselekményéből három befektetés egyértelműen 2012 májusa előtti időre esett, kettő 2012. január-februárban, egy újabb kölcsön pedig 2012 júliusában volt, de abban az esetben folyamatosan megtörténtek a visszafizetések, ezért a sértett 2012 júliusában adott újabb 10.000 USD-t, a másik sértett pedig 15.000 USD-t.

Az ítélet 228. pontja esetében a csalás büntetőjogi tényállásának alapvető elemei nem lelhetőek fel, mivel a XVII. rendű vádlott tudata nem fogta át a befektetés hiányát. Mivel a sértett a befektetett pénzeket kamatokkal együtt visszakapta, ezért a XVII. rendű vádlottnak a befektetések hiányáról nem volt tudomása. Amikor pedig a sértettek nem kapták vissza a befektetés

címén átadott pénzösszegeket, védenccé már nem is ajánlotta azt senkinek. Nincs olyan vádpont, amely szerint a XVII. rendű vádlott 2012 májusa után bárkitől az I. rendű vádlott-féle befektetés címén vett volna át pénzeket

A továbbiakban kifogásolta az ítéletben szereplő minősítést. A védenccé terhére megállapított 3 rb. csalást az elsőfokú bíróság a Btk. 318. § (2) bekezdés c) pontja figyelemmel, a (6) bekezdés b) pontja szerint minősítette. A vádban és az ítéletben szereplő egyik összeg 4,3 millió forint, a másik összeg 3,2 millió forint. Ezek a cselekmények álláspontja szerint az 5 millió forint alatti összegre figyelemmel az (5) bekezdés szerint minősülnek.

Nem értett egyet a bünszervezeti elkövetés megállapításával sem. Hivatkozott arra, hogy a XVII. rendű vádlottat megfenyegették a pénzek visszafizetésének elmaradása miatt. E emiatt küldött könyörgő SMS-eket az I. rendű vádlottnak. Az ítélet nem adott számot arról, hogy milyen tényeken alapul a bünszervezet megállapítására okot adó szervezettség.

Két esetben, a 26. és a 66. vádpontok esetében hivatkozott a védő a kár teljes megtérülésére. Nem tudott azonosulni azzal az elsőfokú állásponttal, mely szerint a kár bekövetkezett a pénz átvételekor. Hangsúlyozta, hogy L.Gy. az átadott 10 millió forint helyett havi 1 millió Ft kamattal 16 millió Ft-ot kapott vissza (26. vádpont A. pontja), amit nem lehet bűncselekménynek tekinteni. Az elsőfokú ítélet szerint erre az a logikai válasz adható, hogy az átvett pénz bűncselekményből származó pénzből került kifizetésre, ezért valósult meg a bűncselekmény. Hat hónap múlva, amikor a sértett a tőkét visszakérte, a XVII. rendű vádlott azt visszaadta. A 26. vádpont B. pontja szerint L.Gy. ezt a 16 millió forintot újra befektette. a XVII. rendű vádlott azonban ebben már nem volt érintett.

A 66. vádpont esetében nem védenccé vette át a pénzt, de visszafizetésre került 1 millió forint. E két vádpont alól bűncselekmény hiányában kérte védenccé felmentését. A további 3 rendbeli cselekmény pedig (6) bekezdéses helyett (5) bekezdés szerint minősül, ami lehetőséget kínál a XVII. rendű vádlottal szemben kiszabott büntetés lényeges enyhítésére. Kérte a bünszervezetben történt elkövetés mellőzésével végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés kiszabását.

Ezzel összefüggésben utalt az enyhítő körülményekre, nevezetesen a XVII. rendű vádlott kis gyermekes családós állapotára, ami miatt a család megélhetésének biztosítására a XVII. rendű vádlott munkavégzésére elengedhetetlen szüksége van a családnak.

A XVIII. rendű vádlott védője perbeszédében azt emelte ki, hogy az ügyészség szerint védenccé pénzügyi képzettséggel rendelkező személy volt, aki sok ügyletben vett részt. Mint E. kft. vezetőnek tudnia kellett, hogy a befektetés nem létezik, a saját befektetése pedig megtévesztési célt szolgált.

A védő nem vonta kétségbe, hogy a XVIII. rendű vádlott az E. kft. alapítója és vezetője volt. a XVIII. rendű vádlott kettő vádpontban volt érintett, azonban egyik vádpont sem tartalmazta védenccé aktív rábíró tevékenységének folytatását. A vád szerint védenccé mindössze élettársával, a XVII. rendű vádlottal egy helyen tartózkodott, és ebben a két esetben tanúként írta alá a kölcsönszerződéseket. A két sértett közül az egyik nem emlékezett, a másik nem volt biztos abban, hogy a XVIII. rendű vádlott rábeszélésére fogadta el a befektetési ajánlatot. A kölcsönszerződések tanúkénti aláírásához nem volt köze annak, hogy a XVIII. rendű vádlott az E. kft. vezetője volt. Hivatkozott a védő az elsőfokú eljárásban tanúként kihallgatott szakemberekre, akik a havi 10%-os hozamot nem tartották lehetetlennek. Nézete szerint arra a körülményre, hogy a saját befektetés megtévesztési célt szolgált volna, nem volt bizonyíték. a XVII. rendű vádlott feltárta, hogy a befektetett pénzüket elvesztett, amiért valóban hívogatták az I. rendű vádlottat.

A kifejtettek alapján a XVIII. rendű vádlott esetében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A XIX. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen írásbeli beadványában írtakkal egyezően adta elő észrevételeit. Az ügyészi átiratban foglaltakkal nem értett egyet, mivel az átiratban megfogalmazott kérdésekre az elsőfokú eljárás során kielégítő és pontos válaszadás történt, a felmerült kérdések tisztázást nyertek. Hivatkozott a meghallgatott tanúk vallomásaira, és a rendelkezésre álló iratokra.

Az elsőfokú bíróság ítéletét megalapozottnak tartotta, mivel az ítélet tartalmazta a bizonyítékok felsorolását és mérlegelését. Az ítélet szerint védence vonatkozásában nem nyert kétséget kizáró módon bizonyítást, hogy tudott volna a befektetés nem létezéséről, ezért védence büntetőjogi felelőssége nem volt megállapítható. A kifejtettek alapján kérte a felmentő ítélet helybenhagyását.

A XX. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen előadta, hogy nem talált kirívó eljárási szabálytalanságot az elsőfokú eljárásban. Indítványozta ezért, hogy az ítélet tábla változtassa meg az elsőfokú ítéletet és védecét mentse fel a terhére megállapított bűncselekmények alól. Álláspontja szerint elsődlegesen az I. rendű vádlott csalási szándéka vizsgálendő figyelemmel arra, hogy az I. rendű vádlott kölcsönöket kért és kapott, amelyekről kölcsönszerződések készültek. Az I. rendű vádlott a kölcsön kért összegeket befektetési céllal vette át, ám nem árulta el befektetés módját. Nézete szerint a csalás megállapításakor a törvényi tényállás elemeit kell vizsgálni. Vitatta, a bűnszervezet megállapításának alaposságát, mivel – álláspontja szerint – hiányzott a bűnszervezet megállapításához szükséges közös megbeszélés. Nincs adat arra, hogy védence tudott volna a bűnszervezet létrejöttéhez szükséges részletekről, illetve a csalási szándékról.

A XX. rendű vádlott tevékenysége abban merült ki, hogy tanúként írta alá a dokumentumokat. Kérdésként fogalmazta meg, vajon mi volt védecének a tudattartalma, amikor a cselekménybe keveredett. Hivatkozott egy védence által írt SMS-re, melyben védence jobbulást kívánt az I. rendű vádlottnak. Álláspontja szerint ez alapján védence bűnös tudattartalmára nem lehet következtetést vonni, ezért elsődlegesen bűncselekmény hiányában, másodsorban tévedés címén kérte védence felmentését. Harmadlagosan kérte a bűnszervezet megállapításának mellőzését, és enyhítő szakasz alkalmazásával szabadságelvonással nem járó büntetés kiszabását.

A XXI. rendű vádlott védője fellebbezésének indokolásában vitatta a bűnszervezet megállapításának megalapozottságát. Hiányolta érdemi bizonyíték feltárását arra nézve, hogy védence és T.Sz. biztosítékként banki zárolási igazolást ajánlottak volna fel. Hivatkozott arra, hogy védence nem állt kapcsolatban a XIII. rendű vádlottal, így védecének az említett személy részéről történő bármilyen irat csatolásáról sem volt tudomása. Emiatt a bűnszervezet tényére vonatkozó ismeret sem állt fenn. Védence állította, hogy a nevére kiállított igazolás kapcsán semmiféle nyilatkozatot nem írt alá, számla száma megadásának célja az volt, hogy arra pénzösszeget helyeznek el. Sz.Á. vallomásából álláspontja szerint az a következtetés vonható le, hogy védence a fedezetigazolásról nem tudott. Nem állt rendelkezésre arra vonatkozó bizonyíték, hogy ez az igazolás védecén keresztül jutott volna el a sértetthez.

A másik cselekmény (D.I. sértett) kapcsán kifejtette, mely szerint a megállapodás létrejöttékor védence már szembesült azzal a ténnyel, hogy a korábban valósnak hitt befektetési tevékenység nem az ő elképzelése szerint működött. Ekkor kizárólag lelkiismereti okok miatt írta alá azt a megállapodást, amelyben a kártalanítást erkölcsi alapon vállalta. A kártalanítási szándék mértéke álláspontja szerint nem volt irreális. Hangsúlyozta, hogy az ügylet megkötésének időpontjában védecének nem volt tudomása a bűncselekmény elkövetéséről, arról, hogy a befektetők pénzüket elveszítik. Aláhúzta, hogy a D.I.-féle szerződéseket nem védence kötötte, illetve D.I., Cs.P. és H.B. sértettek egyéb, védence közreműködése nélküli szerződéseket is kötöttek. Hivatkozott továbbá arra, mely szerint nem volt bizonyíték védence részére történő jutalék fizetésre, ezzel kapcsolatosan idézte a sértettek előadását.

Vitatta a bűnszervezet fogalmi ismérveinek védence terhére történt megállapítását. A XXI. rendű vádlott 2 ügyfelet szerzett az ügylethez, e magatartást elégtelennek tartotta a bűnszervezeti minősítés megállapításához. Véleménye szerint a csalás tényállási elemei is hiányoztak. Védő társaihoz csatlakozott az ítéletet érintő kritikai észrevételekkel kapcsolatosan. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást részben megalapozatlannak, a tényállást hiányosnak, felderítetlennek, valamint az iratok tartalmával ellentétesnek tartotta. Mindezek alapján védence felmentését kérte.

Amennyiben a másodfokú eljárásban a megalapozatlanság kiküszöbölhető, abban az esetben is védence felmentését tartotta indokoltnak. Ezzel kapcsolatosan hivatkozott arra, hogy az eljárás során több tanú is bemutatott befektetni kívánó ismerősöket a vádlottként szereplő személyeknek, mégsem gyanúsították meg őket bűncselekmény elkövetésével. E személyektől eltérő magatartást védence sem tanúsított, így amennyiben felmentésre nem is kerül sor, a büntetés enyhítését kérte. Hivatkozott továbbá arra, hogy az ügyészi vádbeszéd jelentős részét az ítélet szó szerint átvette és rögzítette, erre utalt az ítélet 703. oldalán írt szövegrész. Álláspontja szerint ezzel a bíróság megsértette a pártatlan, elfogulatlan eljárás követelményét. Sérelmezte, hogy az ítélet figyelmen kívül hagyta a védelem minden érvelését, és szó szerint jóváhagyta a vád által előadottakat. Mindezek alapján állította, hogy az ítélet nem a bíróság által megállapított tényállást tartalmazta, ami miatt az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és új eljárásra lefolytatását kérte. Összefoglalva indítványát elsődlegesen védence felmentésére, másodlagosan a bünszervezeti minősítés mellőzésével próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabására, harmadsorban az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére tett indítványt.

A XXII. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen kiemelte, hogy védence maga kereste meg a nyomozó hatóságot, amely a bűnös szándék és a bűnös tevékenység hiányát igazolta. Hangsúlyozta, hogy a csalás törvényi tényállási elemei nem valósultak meg. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság csak részben tett eleget ügyfelderítési kötelezettségének, elmulasztotta a tényállás szükséges tisztázását.

A tényállás 250. pontjában szereplő V.M. sérelmére elkövetett cselekmény tekintetében védence vallomása alapján nem lehet következtetést levonni arra, hogy a XI. és a XX. rendű vádlott-társak által végrehajtott tevékenységében a XXII. rendű vádlott is aktívan részt vett volna, ezt a bizonyítékok nem támasztották alá. Védence tevékenysége nem önálló volt, magatartása a többi vádlotthez kapcsolódott. Kiemelte a védő, hogy védence ellenőrizte a vádlott-társak által ajánlott tevékenységet, amit úgy ítél meg, hogy nem járhat káros következménnyel. Védence tagadta a szerződés tervezet készítését, amelynek cáfolata nem született meg, ennek ellenére az első fokú bíróság erre vonatkozó ténymegállapítást tett. Aláhúzta, hogy dr. H.Gy. ügyvéd neve szerepel a nyomozás során becsatolt iratokon, akinek kihallgatása elmaradt. A valótlan tartalmú fedezetigazolások zárt borítékban történő eljuttatásáról védence előadta, hogy a borítékot egy vádlott-társától kapta, amelyet mindössze továbbított, azonban a boríték tartalmáról nem volt tudomása. A sértett ezzel ellentétes előadást tett, tehát egy állítás, egy tagadás állt fenn, mely ellentmondást az első fokú bíróság nem oldotta fel.

Szükségesnek tartotta a védő a sértetti oldal vizsgálatát is. Mivel az ingatlan nem V.M., hanem egy cég tulajdonában állt, V.M. ezt fedezetként fel sem ajánlhatta volna. Kétségesnek tartotta a bűncselekmény minősítését meghatározó, a sértett által állított 5,3 millió euró + áfára vonatkozó értéket. Az ingatlan értékének ellenőrzése, szakértő általi meghatározása elmaradt. Az ingatlant megtekintve kizártnak tartotta annak milliárdos értékét. A sértett felelősségét is felvetette, mivel valótlan értékű ingatlant kívánt az ügyletbe bocsátani. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem oldotta fel az ellentmondásokat a sértett és a XXII. rendű vádlott vallomásai között. Hivatkozott a V.M.-el történt szembesítés eredménytelenségére, illetve J.Zs. részéről védence felismerésének hiányára. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségét nem teljesítette, mivel nem hallgatta ki a tényállás tisztázásához szükséges tanúkat, így dr. H.Gy.-t, az igazságügyi ingatlanforgalmi szakértő kirendelése sem történt meg. Véleménye szerint a tényállás hiánytalan és hibátlan megállapítására nem került sor, illetve a bűncselekmény megállapításának nem volt meg a ténybeli alapja a személyi, a tárgyi bizonyítékok alapján. Aggályosnak ítélte a sértetti vallomást, más bizonyítékok viszont nem álltak rendelkezésre.

Aláhúzta, hogy a J.Zs. sértett sérelmére elkövetett cselekménnyel kapcsolatban a XXII. rendű vádlott tevőlegessége marginális volt. A tényleges találkozás J.Zs.-val T.Sz. és F.L. útján történt. Ezt a tényállást szintén hiányosnak tartotta. Az eljáró hatóságok nem kísérelték meg az ellentétek feloldását. Az elsőfokú bíróság elmulasztotta a szerződés aláírási körülményeinek teljes körű tisztázását. Hivatkozott dr. B.Zs. ügyvédre, mint a szerződés ellenjegyezőjére, akiről védence és J.Zs. egybehangzóan állította, hogy nem volt jelen a szerződés megkötésekor. Dr. B.Zs. kihallgatására nem került sor ugyanúgy, ahogy F.L. tanú kihallgatására sem, aki a sértettet közvetítette ki az ügylethez.

Kiemelte, hogy védence terhére volt róva a bankszámláról történt többszöri pénzfelvétel, mellyel kapcsolatban azt hangsúlyozta, hogy a bankszámlához nem kizárólag védencenek, hanem a XI. rendű vádlottnak is volt hozzáférése. Aláhúzta, hogy védence a bankban felvett pénzeket átadta a XI. rendű vádlottnak, melyért védence mindössze 110.000 forint ellenszolgáltatásban részesült. A szerződés aláírásával kapcsolatban a védő T.Sz. kihallgatását is hiányolta. Hivatkozott a védő arra az esetre (F.-féle szerződés), amelyben vádemelés sem történt, mivel sikerült tisztázni, hogy a szerződést nem a XXII. rendű vádlott írta alá. Egyik bűnösséget megállapító tényállást sem találta kellően felderítettnek, melynek orvoslására a másodfokú eljárásban felvett bizonyítást, vagy az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését tartotta szükségesnek.

Vitatta a bünszervezet megállapítását, amelynek a jogszabályban írt kötelező feltételei nem állapíthatók meg, ezért annak mellőzését kérte. Álláspontja szerint az üzletszerűség kimondására is a törvényi előfeltételek hiányában került sor, hiszen kettő cselekménynél az ilyen minősítő körülmény megállapítására nincs alap.

A kifejtettek alapján elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, másodsorban védence bűncselekmények alóli felmentését, harmadsorban a kiszabott büntetés jelentős enyhítését, a végrehajtandó szabadságvesztés mellőzését kérte.

A XXII. vádlott a nyilvános ülésen előadta, hogy az ügybe rossz anyagi körülményi folytán keveredett. A XI. rendű vádlott és a XX. rendű vádlott ismertette meg a lehetőséggel, ők adták meg a II. rendű vádlott cégének nevét, amit ellenőrizve mindent rendben talált.

V.M.-t M.M.-en keresztül ismerte meg, utóbbi személy bíróságon való kihallgatása elmaradt. M.M. hozta össze a találkozókat, végül a szerződéstervezeteket F.A. hozta, aki szintén nem lett kihallgatva. Álláspontja szerint a V.M. által felajánlott 903 négyzetméteres budakeszi ingatlan 5.3 millió Euro + áfában megjelölt értéke eltúlzott volt, ezért már a bírósági eljárásban indítványozta szakértő bevonását az ingatlan valós értékének meghatározására. V.M. állította, hogy adott be értébecslést az ügyészség részére, de ezt a tárgyaláson nem mutatta be. Vitatta, hogy az I. rendű vádlottól kapott volna bármiféle borítékot, mivel azt a XI. rendű vádlottól kapta, azonban a benne lévő okirat hamisságáról nem tudott.

A J.Zs.-féle ügyről előadta, hogy J.Zs. a bíróságon őt nem ismerte fel, noha a XXII. rendű vádlott írta alá az egyetlen lapból álló szerződést. A sértettet F.A. hajtotta fel, és vitte a Bank Centerhez. A szerződést az iratok szerint dr. B.Zs. jegyezte ellen, holott ő nem adott az ügyvéd számára megbízást, számlát nem kapott tőle. Dr. B.Zs. a Bank Centerben sem volt jelen és nem jegyezte ellen a vádbeli szerződést.

Vitatta a bünszervezet terhére való megállapíthatóságát, mivel ő kizárólag a XI. és a XX. rendű vádlottal, a többi vádlott-társával nem tartotta a kapcsolatot, a vádlottak nagy részét a tárgyaláson ismerte meg.

A XXIII. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen aláhúzta, hogy védence az ügyletben mint ügyvéd járt el, aki az I. rendű vádlott befektetési tevékenységéről nem tudott. Arról tudott mindössze, hogy a kölcsönadott pénzt az I. rendű vádlott be fogja fektetni, illetve a szerződéshez kapcsolódó biztosítékokat pedig megnyugtató garanciának tartotta az ügyletben. Aláhúzta, hogy az egyéb

ügyletben közreműködő közjegyzők és ügyvédek ellen elmaradt a vádemelés, holott más esetben is leplezett szerződés született. Hangsúlyozta, hogy védenca az I. rendű vádlott-féle üzletbe nem fektetett be. T.Sz. nem adott tájékoztatást védenca számára a kifizetések csúszásáról, mindössze arról tájékoztatta védencét, hogy a sok ügyfél miatt az I. rendű vádlott nem tud mindenkivel személyes kapcsolatot tartani. Hivatkozott a védő arra, hogy a sértettek védencét a késedelmek miatt keresték fel. Hangsúlyozta továbbá azt is, hogy a sértett védenca gyerekkori barátja volt, akinek minden egyéb, közte a vádbeli ügyét is intézte

Nézete szerint az ügyész az ítéletben az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenységét támadta, amire az eljárási törvény alapján nincs lehetőség a másodfokú eljárásban. A kifejtettek alapján a felmentő rendelkezés helybenhagyását kérte.

A XXIV. rendű és a XXV. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen az elsőfokú bíróság álláspontját tartotta helyesnek. Idézte az elsőfokú bíróságnak az ítéletben rögzített megállapításait, melynek lényege szerint a szerződéskötések idején védencainek nem volt tudomása a fizetési csúszásokról. Ezt a megállapítást helyesnek tartotta szemben a Fellebbviteli Főügyészség ezzel ellentétes álláspontjával. A bűnösség hiányának megállapításához az ügyészség ennek teljes bizonyítását kívánta meg, amit ellentétesnek tartott az eljárási elvekkel. Aláhúzta, hogy az ügyészség által említett gyanús körülmények mindössze az alapos gyanú megállapításához elégségesek. A vádlottak nagy száma miatt nézete szerint egyéniesítve kellett a helyes következtetést levonni. Az elsőfokú bíróság szerinte alapvetően helyesen járt el, amikor egyénenként állapította meg a vádlottak bűnösségét, illetve annak hiányát. Elismerte, hogy az elsőfokú ítélet tartalmaz hibákat, mivel a tényállás általános megállapításai esetenként ellentétben álltak az egyedi cselekményekre tett megállapításokkal. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelése körében is tett tényálláshoz tartozó megállapításokat, amelyeket a tényállás részének kell tekinteni. Nézete szerint a hibákat kijavító korrekciók a másodfokú eljárásban elvégezhetők.

Elfogadta a Fellebbviteli Főügyészség ítéletének azt a kifogását, mely szerint az ítélet szerkesztésében hiba észlelhető. Az elsőfokú bíróság ítéletének 74. oldalán – a vádiratban írtakkal azonosan – azt rögzítette, hogy az I. rendű vádlott társai által is tudottan nem végzett befektetési tevékenységet. Ez a megállapítás nem lehet igaz a felmentett XXIV. rendű és XXV. rendű vádlottal szemben. Ezt a tényállásban tett megállapítást szöveg szerkesztési hibának tartotta, ami korrekcióra szorult.

Az elsőfokú ítéletben a 712. oldalon szerepel a XXIV. rendű, valamint a XXV. rendű vádlott tudattartalmának értékelése, amelyet álláspontja szerint a tényállás részének kell tekinteni. A K. házaspár tevékenysége 20 millió Ft összegű saját befektetéssel indult, amelyben védencai nem voltak kellően körültekintőek. Azt kellett az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia, hogy attól a pillanattól kezdve, amikor védencai beszálltak a befektetésbe 2012 augusztusáig történt-e lényeges változás a tudattartalmukban. Hangsúlyozta, hogy a tudat-tartalomra a hozamok kifizetése gyakorolt jelentős hatást. Álláspontja szerint nem nyert kétséget kizáró bizonyítást, hogy védencainek olyan ismeret jutott a tudomására, ami indokolttá tette volna a befektetések megakadályozását. Hivatkozott K.Cs. szerepére, amely nem tért el védencai tevékenységétől. K.Cs. esetében az ügyészség védencaival azonos időszakra fogadta el azt az állítást, hogy nem tudott a befektetések hiányáról. K.Cs. adta tovább a pénzeket védencének a nagyobb hozam elérése érdekében. Elismerte, hogy voltak ugyan gyanús körülmények, ennek ellenére védencai elfogadták, hogy az átadott pénzüsszegek kamatoztak. Véleménye szerint bizonyítékkal nem cáfolható a befektetések hiányának tudata. A tényállásból kérte mellőzni az elsőfokú ítélet 74. oldalán már említett részt.

A kifejtettek alapján a felmentő rendelkezések mindkét védenca vonatkozásában történő helybenhagyását kérte.

A XXVI. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen kifejtette, hogy a tényállás megalapozott, ezért az

ügyészi fellebbezés elutasítását kérte. A védencével szemben kiszabott büntetés jelentős enyhítését tartotta indokoltnak az enyhítő körülmények túlsúlyára figyelemmel. Kérte figyelembe venni enyhítő körülményként azt, hogy védenca saját maga fizette ki az okozott kárt, valamint az időmúlás tényét. Kérte továbbá a védenca terhére megállapított bűnügyi költség mérséklését, valamint a zár alá vétel feloldását.

A XXVII. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen az elsőfokú ítélet felmentő rendelkezésének a helybenhagyását kérte. Kifejtette, hogy a vádiratot sem tartotta törvényesnek. A visszafizetések csúszásáról történt tudomásszerzést, illetve a befektetések hiányáról kialakult tudattartalmat nem látta bizonyítottnak. Meglátása szerint védenca tudattartalma nem fogta át a szerződések megkötésekor azt a körülményt, hogy a szóban forgó esetekben egy piramisjátékban vett részt. A kifejtettek alapján megismételte felmentést célzó kérelmét.

A XXVIII. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok betartásával folytatta le a bizonyítási eljárást. Felidézte a Fellebbviteli Főügyészségnek védencével kapcsolatban kifejtett, felmentést támadó érveit. Megjelölte a Be.-nek a megalapozatlanságra vonatkozó szabályait. Aláhúzta, hogy a bizonyítékok másodfokú eljárásban történő újraértékelésére nincs jogi lehetőség. A felülbírálat minden esetben az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás alapján történik. Az elsőfokú bíróság valamennyi bizonyítékot mérlegelési körébe vont, számot adott arról, hogy mely bizonyítékokat fogadott el, illetve arról is, hogy miért fogadta el a vádlotti védekezést. Álláspontja szerint megalapozatlanságról nem lehet szó, ezért a felmentő rendelkezések helybenhagyását kérte.

A XXIX. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen fellebbezésének írásban előterjesztett indokolását fenntartotta. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a büntető eljárási szabályok megtartása mellett folytatta le az eljárást, amelyet követően megalapozott ítéletet hozott. A tényállást megalapozottan, a feltárt bizonyítékok alapján hibák nélkül állapította meg, amelyet irányadónak tartott a másodfokú eljárásban is. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének is eleget tett. Helyesnek tartotta, hogy az elsőfokú bíróság jelentőséget tulajdonított a bűncselekmények elkövetési időpontjának. Védenca 2012 augusztusában került kapcsolatba az I. rendű vádlottal. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt a tény is, hogy védencének nem volt saját befektetése, így az ügy sértettje sem lehetett. Feladatát pusztán ingatlanok felkutatása képezte. Hangsúlyozta, hogy a védencének nem volt kapcsolata H.M.-vel és K.Z.-val. Hivatkozott K.Z. előadására, aki szerint a XXIX. rendű vádlott saját telkeit kínálta fel megterhelés céljából. E tényből az a további tény következett, hogy védenca az elkövetés időpontjában azt gondolta, valós befektetés történik. Olyan tartalmú SMS nem volt, amely védenca elkövetéskori tévedésbe ejtő magatartását igazolta volna. Önmagában abból a tényből, hogy védenca nevére kiállított váltók is lefoglalásra kerültek, nem lehetett a bűnös tudattartalomra következtetni. Hivatkozott B.D. tanúvallomására, aki állította, hogy nem a XXIX. rendű vádlott adott tájékoztatást a befektetés pontos részleteiről, hanem arról az I. rendű és a II. rendű vádlott beszélt részletesen. A kifejtettek alapján a az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A másodfokú bíróság az ügyészi fellebbezést a felmentett vádlottak közül a IX. rendű vádlott esetében részben, a XXIV. rendű és a XXV. rendű vádlottak tekintetében teljes egészében, a XXVI. rendű vádlott esetében, valamint a XXVII. rendű vádlott esetében részben találta alaposnak; a vádlottak felmentést célzó fellebbezése közül a XIV. rendű vádlott esetében teljes egészében, míg a XVII. rendű vádlottat érintően részben tartotta alaposnak a fellebbezéseket. Az egyéb vádlotti és

védői fellebbezéseket a II. rendű, a III. rendű. A VI. rendű, a VIII. rendű, a X. rendű, a XVI. rendű, a XVII. rendű, a XXI. rendű, a XXII. rendű vádlottat érintően mindössze enyhítést célzó részükben tartotta alaposnak. a IV. rendű, valamint a XX. rendű vádlottakat érintő fellebbezéseket egyéb okból tartotta alaposnak.

Az ítélet tábla a Be. 590. § (1) alapján a fellebbezésekkel támadott ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. Mindenekelőtt vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság megtartotta-e az eljárási szabályokat. Ezzel összefüggésben figyelemmel volt a védői felvetésekre.

Eljárási kifogások és azok alaptalansága

Az I. rendű és a VI. rendű vádlott védője perbeszédében a Be. 609. § (1) bekezdésének d) pontjára hivatkozva kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, mivel – álláspontja szerint – a tárgyalássorozat egyik határnapján az I. rendű vádlott védelmét kizárt védő, nevezetesen dr. Gy.P. ügyvéd látta el. Dr. Gy.P. ügyvéd kizárása arra alaposítható, hogy az említett személy a szóban forgó ügy nyomozati eljárásában a nyomozó hatóság tagjaként járt el D.F. tanú kihallgatásán 2012. december hó 10. napján, F.B. kihallgatásánál 2013. év június hó 18. napján, P.Cs. sértett kihallgatásánál 2013. év február 15. napján, K.Gy.-né tanú kihallgatásánál 2013. év február 15. napján és D.K.G. tanú kihallgatásánál 2013. év június hó 12. napján. Kifejtette továbbá, hogy az elsőfokú bíróság a maga által is észlelt kizárt ügyvéd eljárását olyan módon korrigálta, hogy a kizárt védő jelenlétében felvett bizonyítást egy későbbi időpontban megismételte. Kifogásolta ugyanakkor, hogy a 2018. év február hó 21. napján megtartott tárgyaláson az eljárási szabálysértés korrekciója nem volt teljes körű, hiszen csak részben történt meg a tanúk kihallgatásának pótlása, Sz.Á. tanú nem lett újra meghallgatva, ezen túlmenően a második alkalommal a tanúk eljárási jogairól és kötelezettségeikről történő kioktatása is elmaradt.

Ezen túlmenően sérelmezte dr. B.A. védő eljárását is, aki 8 alkalommal volt jelen a bírósági tárgyalásokon, melyek közül több alkalommal egyedül látta el az I. rendű vádlott védelmét. Az elsőfokú bíróság annak ellenére, hogy a kizárási okot észlelte, nem ismételte meg a kizárt ügyvéd jelenlétében végzett tanú kihallgatásokat. Perbeszédében részletesen ismertette, hogy mely napokon, milyen eljárási cselekmények zajlottak dr. B.A. ügyvéd közreműködésével. Az I. rendű vádlott védője dr. B.A. védőként történő eljárását amiatt sérelmezte, mivel az említett ügyvéd az ügy nyomozati szakaszában Cs.P. és H.B.G. sértettek jogi képviselője is volt egyben, és jelen volt az említett személyek nyomozás során történt kihallgatásokon. Ezen túlmenően sérelmesnek tartotta amiatt is dr. B.A. I. rendű vádlotti képviseletét, mivel a Fővárosi Törvényszék előtt folyó polgári peres eljárásban is képviselte Cs.P., H.B.G. és D.I. sértetteket.

Dr. B.A.-sal kapcsolatos eljárási kifogást az V., és VIII. rendű vádlott védője is előterjesztett arra hivatkozva, hogy dr. B.A. nem kizárólag az I. és VI. rendű védője volt, hanem egyben Cs.P. sértettnek a jogi képviselője is. Kifejtette továbbá az V. és VIII. rendű vádlott védője azt a nézetét, hogy a törvény szerint nem szükséges egyidejűség a terhelt és a sértett képviselete tekintetében, eltérő időpontban történő képviselet esetén is meg kell állapítani a kizárást.

Kifogásolta továbbá az I. rendű vádlott védője, hogy a 2015. év május hó 13. napján megtartott tárgyaláson az I. rendű vádlott védelmét ellátó Dr. Sz.A. ügyvéd csak részben volt jelen, távozásakor senki nem helyettesítette, így a tárgyalás jelentős részében az I. rendű vádlott védő nélkül volt jelen. Felhívta arra is a figyelmet, hogy a 2016. év szeptember hó 2. napján tartott tárgyalás végig az I. rendű vádlott védőjének távollétében folyt le. Dr. H.Gy. ügyvéd 2014. év június hó 29. napjától a VI. rendű vádlott védelmét látta el. Ez az ügyvéd V.M. sértett tanú jogi képviseletével is meg volt bízva, okiratot szerkesztett, jogi tanácsadási munkát végzett az említett személy számára.

Nehezményezte dr. F.Á. ügyvédnek az elsőfokú eljárásból történő kizárását azon a címen, hogy G.Z. sértett jogi képviselője is volt egyben. Dr. F.Á. ügyvéd határozottan cáfolta, hogy valaha is a sértett képviselőjét ellátta volna, G.Z. pedig elismerte a Fővárosi Törvényszék előtt folyó személyiségi jogi perben, hogy dr. F.Á. soha semmilyen ügyben nem látta el jogi képviselőjét. Az elsőfokú bíróság bizonyíték nélkül fogadta el G.Z. tanú állítását az ügyvéd előadásával szemben.

Kifejtette az I. rendű vádlott védője, hogy az elsőfokú bíróság számos tárgyalást olyan személy távollétében tartott meg, akinek részvétele a törvény értelmében kötelező lett volna (Dr. Sz.A.), és több alkalommal olyan védő járt el, aki a sértetti képviselőt ellátása miatt nem lehetett volna jelen védőként (dr. Gy.P., dr. B.A., dr. H.Gy.)

A büntető eljárásból kizárt védő eljárásának következményeként szükségesnek tartotta az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárásra utasítását. Jogi álláspontját több eseti döntésben írtakkal támasztotta alá. Összefoglalásként kifejtette, hogy amennyiben a védő egyben a sértett (volt, vagy jelenlegi) képviselője is, a sértetti képviselői és a védői pozíció feltétlenül kizárási okot képez.

A II. rendű vádlott védője is hivatkozott a védelem jogának jelentős sérelmére, mivel védence védelmét 2012. november 21-től 2013. október 8-ig először meghatalmazás alapján Y. és Társai Ügyvédi Iroda látta el. Mindezt azért tartotta sérelmesnek, mivel dr. M.G. maga is részt vett az I. rendű vádlott-féle befektetésben, emiatt a II. rendű vádlott 2013. október 10-én meg is szüntette az említett ügyvéd meghatalmazását. Dr. M.G. ugyan nem vált az ügy sértettjévé, védence mégis feljelentést tett az ügyvédi kamaránál, amelynek fegyelmi tanácsa megállapította, nem szerencsés, ha az ügyvéd a fentiek alapján lát el a képviselőt.

A tárgyaláson a II. rendű vádlott részére dr. M.A. ügyvédet rendelték ki, aki a Z. Ügyvédi Irodán belül tevékenykedett. A Z. Ügyvédi Irodán belül működött dr. Sz.I.Á. is, aki 4 alkalommal vett részt ügyvédként az elsőfokú tárgyaláson, majd a 2016. szeptember 1. napján tartott tárgyaláson az ügyészség képviselőjében jelent meg. Az elsőfokú bíróság észlelte, hogy dr. Sz.I.Á. korábban eljárta a II. rendű vádlott védelmében, ezért technikai szünetet rendelt el, majd egy másik ügyész részvételével folytatta a tárgyalást. Az ilyen eljárás a védő nézete szerint megkérdőjelezi a bizonyítás törvényességét, mivel dr. Sz.I.Á. mint védő tudomással bírt a II. rendű vádlott előadásáról, majd az ellentétes oldalon álló ügyészi szerepet vette át. Hivatkozott továbbá a védő arra is, hogy dr. Gy.P., mint helyettesítő ügyvéd a nyomozás során jelen volt a II. rendű vádlott házkutatásán és több kihallgatásán is ő volt az ügy előadója. Ezek alapján – véleménye szerint – a II. rendű vádlott védelme helyrehozhatatlan csorbát szenvedett.

További eljárási hibának tartotta, hogy a nyomozó hatóság a sértettektől pár esetet leszámítva nem kért személyleírást. A fényképről történő felismerésre bemutatás a nyomozás során mindössze kétszer történt meg. Ezek a mulasztások az idő múlásával már nem pótolhatóak. Az elsőfokú bíróság sem tulajdonított különösebb jelentőséget a II. rendű vádlott személye beazonosításának, mindössze 45 sértett ismerte fel a II. rendű vádlottat. Hiányolta a tanúk részletes, minden körülményre rávilágító meghallgatását, köztük annak tisztázását, hogy a sértetteknek honnan volt pénzügyi forrása a befektetésekre. Hivatkozott továbbá az ál sértettek, a valós befektetés nélküli személyek megjelenésére.

A másodfokú bíróság a kizárt védők eljárásával kapcsolatosan az alábbiakra kíván utalni.

Az elsőfokú bírósági eljárás idején hatályos büntető eljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (rég. Be.) 45. § (1) bekezdésének a) pontja szerint nem lehet védő a sértett, a magánvádló, pótmagánvádló, magánfél és képviselőjük, valamint ezek hozzátartozója, b) pont szerint, aki az ügyben mint bíró, ügyész vagy mint a nyomozó hatóság tagja járt el.

A régi Be. 287. § (3) bekezdése szerint a tárgyalást hat hónapon belül ismétlés nélkül lehet folytatni, ha a tanács összetételében nem történt változás, egyébként a tárgyalást előről kell kezdeni.

A (4) bekezdés szerint a tárgyalás anyagának ismertetésével is megismételhető a tárgyalás, amennyiben a tárgyalást meg kell ismételni a két tárgyalás közti hat hónap eltelte, avagy a tanács összetételének változása miatt. A tárgyalás anyagának ismertetése után figyelmeztetni kell az ügyészt, a vádlottat és a védőt arra, hogy az ismertetésre észrevételt tehet, és az ismertetés kiegészítését kérhetik. A figyelmeztetést és az észrevételt jegyzőkönyvbe kell foglalni.

A régi Be. 296. § (1) bekezdésének c) pontja lehetőséget ad a tanú korábbi vallomásának hivatalból történő ismertetésére akkor is, ha a tárgyalást a 287. § (3) bekezdése alapján kell előről kezdeni.

A fenti szabályok összevetése alapján vizsgálta a másodfokú bíróság a védők kizárással kapcsolatos felvetéseit. Ezzel összefüggésben megállapítható, hogy dr. B.A., dr. H.Gy., akik korábban a sértettek képviselőjeként eljárak, egyidejűleg, de a későbbiekben sem járhattak volna el egyik vádlott védőjeként sem. A korábban a nyomozó hatóság tagjaként eljáró dr. Gy.P. pedig a későbbiekben nem láthatta volna el semelyik vádlott védelmét.

Kétségtelen tény, hogy az I. és VI. rendű vádlottak védője a 2016. év október hó 10. napján tartott tárgyaláson az a dr. Gy.P. ügyvéd volt, aki 2012. december 10-én nyomozóként járt el D.F. tanú (a 189. pontban írt cselekmény sértettje) kihallgatása során, F.B. (a 3. pontban írt cselekmény sértettje) kihallgatása során, P.Cs. (190. pontban írt cselekmény sértettje) sértett kihallgatása során, K.Gy.-né (212. pontban írt cselekmény sértettje) tanú kihallgatása során, valamint D.K.G. (73. pontban írt cselekmény sértettje) tanú kihallgatása során.

A 2016. év október hó 17. napján tartott tárgyaláson az említett dr. Gy.P. ügyvéd jelenlétében került sor több tanú meghallgatására, nevezetesen G.Gy., M.G., C.Sz., J.F., C.Gy. és Gy.-né, T.L., Sz.Á., valamint dr. M.I. tanúkéra. A 2017. év február hó 21. napján tartott tárgyaláson (399. sorszámú jegyzőkönyv 104. oldalától) az elsőfokú bíróság észlelve az eljárási szabálysértést ismételten fogatosította a korábbi tárgyalási napon felvett bizonyítást, és kihallgatta Sz.Á., valamint dr. M.I. kivételével valamennyi tanút, akiket a korábbi tárgyaláson a kizárt védő jelenlétében kihallgatott, ezzel a kizárt védő jelenlétében lefolyt bizonyítást túlnyomórészt a bizonyítás ismételt felvételével megismételte.

Ezen túlmenően a bizonyítási eljárás befejezése előtt a 2017. április hó 25. napján tartott tárgyaláson ismertette valamennyi tárgyalási jegyzőkönyvet az abban szereplő tanúvallomásokkal együtt, valamint a jegyzőkönyv mellékleteit (495. sorszámú jegyzőkönyv 16. oldalától a 21. oldaláig). Ismertette ezen túlmenően a vádlottak írásbeli beadványait és az elsőfokú bíróság által engedéllyel tett írásbeli tanúvallomásokat. A jegyzőkönyv tartalmazta a tanács elnökének azt a tájékoztatását, mely szerint a bíróság az iratok lényegét fogja ismertetni, amennyiben bizonyos iratok részletes ismertetését kéri, azt jelezzék a bíróság számára. A vádlottak lehetőséget kaptak észrevételeik megtételére is, az ismertetés közben több vádlott is élt az észrevételezési jogával.

Az elsőfokú bíróságnak a fent ismertetett eljárási cselekményei megfelelnek az addig lefolytatott bizonyítási eljárás megismétlésének, hiszen az első fokú eljárásban addig lefolytatott összes eljárási cselekményről készült okirat ismertetése megtörtént. Ennek folytán a korábbi eljárási szabályszegéssel végzett eljárási cselekménnyel kapcsolatban felvethető eljárási szabálysértés orvoslása megvalósult. Az első fokú bíróságnak elégséges lett volna kizárólag a kizárt személy jelenlétében lefolytatott tanú kihallgatásról, vagy egyéb bizonyításról készült jegyzőkönyv

ismertetése a bizonyítás teljes anyagának ismertetése helyett. Az első fokú bíróság nem ezt a megoldást választotta, ami azonban alappal nem kifogásolható, hiszen a többen a kevesebb szerepelt, a többlet tevékenység tartalmazta a kevesebbet, annak pedig nincs tartalmi szempontból jelentősége, hogy eljárását „ismertetésnek”, nem pedig megismétlésnek nevezte meg.

Noha az ügyész, a vádlott és a védő észrevételezési jogára történő figyelmeztetése nem a régi Be. szóhasználatának felidézésével történt, de tartalmilag annak megfelelt, illetve a figyelmeztetés nem a tárgyalás anyagának ismertetését követte, hanem azt megelőzte, ezek az eljárási eltérések azonban a másodfokú bíróság álláspontja szerint nem voltak olyan súlyú szabályszegések, amelyek az elsőfokú ítélet feltétlen hatályon kívül helyezését igényelték volna, vagy szükségessé tették volna az eljárási szabálysértéssel lefolytatott eljárási cselekmény másodfokú eljárás keretében való korrigálását. Amennyiben a másodfokú bíróság szükségesnek tartotta volna egyes eljárási cselekmények megismétlését, abban az esetben is élhetett volna a kizárt védők jelenlétében lefolyt eljárási cselekményről, tanúkihallgatásról készült jegyzőkönyv részek ismertetésének a lehetőségével, ez az elsőfokú bíróság által elvégzett eljárási cselekmény indokolatlan megismétlése lett volna.

Az I. és VI. rendű vádlottak védője nehezményezte, hogy a vádlottak és a védők részére nem küldték meg előzetesen az írásbeli vádbeszéd második részét. Ennek eredményeként a védők úgy tartották meg a védőbeszédeiket, valamint a vádlottak úgy adták elő az utolsó szó jogán álláspontjaikat, hogy érdemben nem tudtak reflektálni a leírt vádbeszéd tartalmára, ami részletesebben és pontosabban tartalmazza a vádhatóság álláspontját, mint annak szóbeli verziója. A védelem álláspontja szerint ezáltal sérültek a vádlottak védelemhez való jogai, de a védői jogok is jelentősen csorbultak.

A régi Be.-ben nincs kötelező előírás az ügyész által tartott perbeszéd írásban történő rögzítésére és annak a vádlottak, védők részére történő továbbítására nézve, így nem történt eljárási szabálysértés, amikor a védők annak hiányában tartották meg perbeszédeiket, illetve vádlottak a nélkül nyilatkoztak az utolsó szó jogán, hogy a vádbeszéd előzetesen írásban rögzített változatát megismerhették volna.

A II. rendű vádlott védője a bizonyítás megismétlése után indítványt tett valamennyi sértett ismételt megidézésére annak tisztázása érdekében, hogy a sértetteknek honnan volt anyagi forrásuk a befektetésre. A régi Be. nem tartalmaz olyan előírást, amely az eljárásnak az iratok ismertetésével történő megismétlése esetén a bíróság kötelezettségévé tenné a tanú ismételt személyes kihallgatását. A sértettek ismételt megidézésének védő által előadott indoka a cselekmények elbírálása szempontjából nem bírt jelentőséggel, hiszen irreleváns körülmény a vádlottak részére átadott pénzforrások eredete, ennek vizsgálata a vád tárgyán túlmutatott volna.

A II. rendű vádlott védőjének az egyéb eljárásjogi kifogásaival összefüggésben a másodfokú bíróság az alábbiakat tartja szükségesnek kiemelni.

A II. rendű vádlott védelmét a nyomozás során ellátó dr. M.G. eljárása alapján nem történt a II. rendű vádlott védelmét, védekezését csorbító, az eljárási törvényben nevesített szabálysértés, hiszen az ügyvéd nem lett az ügyben sértett, másrészt a nyomozás során végzett eljárási cselekmények, tanú kihallgatások a tárgyaláson is fel lettek véve.

A korábban védőként, majd ügyészként a tárgyaláson megjelenő dr. Sz.I.Á. eljárásával kapcsolatban az alábbiakat szükséges kiemelni. A 241. sorszámú jegyzőkönyv 32. oldalán rögzítettek szerint „dr.

Sz.I.Á. ügyész a 2016. év szeptember hó 1. napján tartott tárgyaláson 9 óra 20 perckor megjelent a tárgyalóteremben dr. Zs.L. ügyész leváltása érdekében, de mivel korábban a II. rendű vádlott védőjeként helyettesként eljár, így ügyészként nem járhat el.” A megjelent ügyész eljárásnak akadálya miatt a bíróság szünetet rendelt el. Majd 9 óra 49 perckor a tárgyalást dr. V.E. ügyész megjelenését követően folytatta. A leírtakból kitűnik, hogy nem sérült a II. r. vádlott bármilyen jogosultsága, de a bizonyítás törvényessége sem, mivel a 2016. év szeptember hó 1. napján tartott tárgyaláson dr. Sz.I.Á. ügyész részvételével eljárási cselekmény nem történt.

Dr. Gy.P. eljárásával kapcsolatban mindenek előtt arra szükséges utalni, hogy az ügyvéd ugyan nem a II. rendű vádlott védelmét látta el a tárgyaláson, mégis felvethető valamennyi vádlott vonatkozásában a védőkénti közreműködése miatt az összeférhetetlenség kérdése. Mivel az elsőfokú bíróság a dr. Gy.P. ügyvéd részvételével végzett eljárási cselekményeket is megismételte, ezért az eljárás olyannak minősül, mintha abban dr. Gy.P. védőként nem vett volna részt.

A II. rendű vádlott védője ugyancsak eljárásjogi kifogásként határozta meg a nyomozó hatóságnak azt az eljárását, hogy elmaradt a sértettektől személyleírás kérése az ügyletben közreműködő személyről, illetve védencének a fényképről történő felismertetése is. Az elsőfokú bíróság is csak részben kísérelte meg a II. rendű vádlott azonosítását, amely 45 esetben volt mindössze sikeres.

A II. rendű vádlott védőjének a fenti kifogása nem eljárásjogi jellegű, hanem az ügy érdemével kapcsolatos, ezért a másodfokú bíróság erre a határozat későbbi részében fog kitérni.

A fent kifejtettek alapján kijelenthető, hogy az elsőfokú bíróság az akkor hatályos eljárási szabályok betartásával járt el, abszolút eljárási szabályt nem sértett, így a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet ilyen jogcímen történő hatályon kívül helyezésére nem látott indokot.

Bizonyítási indítványok a másodfokú nyilvános ülésen

Az I. rendű vádlott bizonyítási indítványát írásban terjesztette elő.

1. Kérte N.F. tanúkenti megidézését és meghallgatását, aki az elsőfokú eljárás során idézést nem kapott, holott idézési címe a bíróság rendelkezésére állt. A tanú a III. rendű vádlott sofőrje volt az érintett időszakban. A tanú igazolni tudná, hogy 2012 tavaszától a III. rendű vádlott magának gyűjtötte a pénzt az I. rendű vádlott nevében, illetve ál ügyfeleket küldött az I. rendű vádlotthoz a nem létező kintlévőségek visszafizetése érdekében.

2. Ingatlanforgalmi szakértő kirendelését kérte a M. Kft. ingatlan értékének a meghatározására. Ezzel összefüggésben kifejtette az I. rendű vádlott, hogy a XXII. rendű vádlott 2016. október 18-án már indítványozta az ingatlan értékének meghatározását, mely indítványnak az elsőfokú bíróság nem tett eleget, de meg sem indokolta az indítványát elbírálásának elmaradását. Az elsőfokú bíróság három alkalommal felhívta a sértett cég vezetőjét, V.M.-t arra, hogy csatolja be az ingatlan értékbecslését, melynek sértett képviselője nem tett eleget, ennek ellenére az elsőfokú bíróság szakértőt nem rendelt ki. A szakértő kirendelését amiatt tartotta szükségesnek, mivel az ingatlanon több nagyobb értékű teher volt, így annak további terhelésére nem lett volna mód, tehát alkalmatlan lett volna arra, hogy bármilyen ügylet fedezetül szolgáljon. Mivel V.M.-nek nem volt reális lehetősége a teljesítésre, ezért álláspontja szerint a csalási kísérlet megállapítására sem kerülhet sor.

3. A H.P. Kft. ingatlanára is értékbecslő kirendelését kérte, illetve bizonyítás lefolytatását arra vonatkozóan, hogy a sértett cég ügyvezetője melyik ingatlant szerette volna fedezetként felajánlani.

Ezzel összefüggésben megismételte a 2018. szeptember 3-án becsatolt nyilatkozatát.

4. Kérte a védelem által becsatolt K.R. szakértő meghallgatását és a szakértő véleményének bizonyítékként való értékelését. Kifogásolta az elsőfokú indokolás elmaradását arra nézve, hogy a szakértői véleményt miért rekesztette ki a bizonyítékok közül, holott az I. rendű vádlott álláspontja szerint a vélemény megállapításai relevánsnak tekinthetők. A szakértő véleményében cáfolta az elsőfokú ítéletnek azt a megállapítását, mely szerint az I. rendű vádlott valós tevékenység hiányában a később befektető ügyfelek pénzéből fizette volna ki a már bent lévő emberek hozamait. Álláspontja szerint a szakértő meghallgatása alátámasztaná azt, hogy volt profitot termelő befektetés, és nem az egyik sértett pénzéből fizette ki az I. rendű vádlott a másik sértettet.

5. Kérte az M. Bank logójával kiadott Cash Deposit igazolás ügyében tett feljelentésének, illetve dr. G.P. feljelentése kimenetelének kivizsgálását. Mindezt annak igazolására tartotta szükségesnek, mivel ő abban a feltevésben volt, hogy a valóságban léteznek ilyen banki szolgáltatások.

6. Kérte G.Z. tanú ismételt meghallgatását, mivel a tanú az elsőfokú eljárás során valótlanul állította azt dr. F.Á. ügyvédre, hogy a képviselőjét ellátta. Hivatkozott G.Z. polgári perben tett nyilatkozatára, mely szerint dr. F.Á. ügyvéd soha nem látta el az ő képviselőjét az I. rendű vádlottal szemben.

7. Kérte azoknak a tanúknak az ismételt meghallgatását, akiknél az ítéletben hiányzott a kár összegének a megállapítása.

8. Kérte azon védők jelenlétében tartott bizonyítások megismétlését, amelyeken olyan ügyvédek jártak el, akik előzőleg tanúkat, sértetteket képviseltek.

A III. rendű vádlott védője fenntartotta a telefonbeszélgetésről készült irat ismertetésére, valamint a pendrive tartalmának meghallgatására vonatkozó indítványát. Hét további tanú kihallgatására is előterjesztette indítványát.

Az V. rendű vádlott kérte Sz.A. tanúkenti kihallgatását az alapügy 189. pontja vonatkozásában, ami nézete szerint nem lett kellően felderítve.

A X. rendű vádlott védője fenntartotta K.J., D.Gy., T.F. és N.J. tanúkenti kihallgatására vonatkozó indítványát. Indítványozta továbbá a X. rendű vádlott kihallgatását, illetve védelem szembesítését az I. rendű és az V. rendű vádlottakkal. Végül védelem egészségi állapotának megállapítására indítványozta igazságügyi orvos szakértő bevonását.

A XVII. rendű vádlott védője indítványozta a sértettekkel történő beszélgetéseket rögzítő pendrive lejátszását, amellyel azt kívánta igazolni, hogy a sértettek részére a befektetésként átadott összegek visszafizetése megtörtént, a sértettek azt meghaladó összegek megfizetését kérték védelemétől. Kérte továbbá az ügyészség megkeresését arra nézve, hogy az ügyészség tette-e feljelentést a védelem sérelmére történt emberölés előkészülete miatt.

A XXII. rendű vádlott védője kérte védelem és az I. rendű vádlott szembesítését, továbbá védelemnek a XX. rendű és a XI. rendű vádlottal való szembesítését is. Tanúként kérte kihallgatni M.M.-t, dr. H.Gy. ügyvédet, J.Zs. sértettet, valamint dr. B.Zs. ügyvédet, végül ingatlanforgalmi szakértő kirendelésére is indítványt tett.

A Be. 594. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú bírósági eljárásban bizonyítás felvételének a részbeni megalapozatlanság, az eljárási szabálysértés kiküszöbölése érdekében, és akkor van helye, ha a fellebbezésben új tényt állítottak, vagy új bizonyítékra hivatkoztak.

A (2) bekezdés szerint a másodfokú bíróság mellőzi a bizonyítás felvételét olyan tényre nézve, amely a bűnösség megállapítását, a felmentést, az eljárás megszüntetését, a bűncselekmény minősítését, a büntetés kiszabását, illetve az intézkedés alkalmazását nem befolyásolja.

A másodfokú bíróság a Be. irányadó szabályai alapján bírálta el azt a kérdést, hogy a védők által felajánlott bizonyítás elrendelése indokolt-e, avagy sem

Az új eljárási törvény nem változtatott azon a korábbi eljárási renden, hogy a bizonyítást alapvetően az elsőfokú eljárás során kell lefolytatni. Ugyan a Be. a másodfokú eljárásban is lehetőséget teremt a bizonyítás kibővítésére, de ez nem jelentheti a bizonyítás felvételével kapcsolatos szerep teljes átvételét az elsőfokú bíróságtól. Abban az esetben kell a másodfokú eljárásban további bizonyítást lefolytatni, ha az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozottsága kétséges, illetve ha a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékra hivatkoztak.

A vádlottak és a védőik által előterjesztett bizonyítási indítványok két csoportba voltak sorolhatók, egyrészt a tényekre, azonban nem új tényekre, hanem már az első fokú eljárásban előadott védekezéssel kapcsolatosakra, illetve a jogkérdésre, a tudat-tartalomra vonatkozó bizonyítási indítványokra. Utóbbi bizonyítási indítvány a hozzátartozó, a X. rendű vádlott testvére (N.J.) kihallgatására vonatkozott, amelynek teljesítését a másodfokú bíróság nem tartotta indokoltnak. Egyrészt a cselekmények elkövetése óta hosszú, az emlékezetet is halványító idő telt el, másrészt a hozzátartozótól elfogulatlan, objektív, a vádlott elkövetéskori elképzeléseit érintő vallomástétel sem várható el. Úgyszintén nem lenne új tény annak előadása, hogy, a X. rendű vádlottaknak volt saját befektetése, hiszen erre ő maga az eljárás során mindvégig hivatkozott. E vallomás alátámasztására a hozzátartozó nyilatkozata nem lenne alkalmas.

A másodfokú bíróság az I. rendű vádlott által bejelentett indítványokat nem találta alaposnak alábbiak miatt:

1. Ami az él-ügyfelekkel kapcsolatos az I. rendű vádlotti védekezést illeti, ez a tényállítás nem minősült újnak, azt az elsőfokú bíróság vizsgálta, amit nem tartott a felelősséget befolyásoló tényezőnek. A másodfokú bíróság ezzel egyetértett. Amennyiben voltak olyan személyek, akik nem létező tartozást követeltek az I. rendű vádlottól, e tényezőnek a cselekmények megvalósulása szempontjából jelentősége nem volt. A valós sértetteknek járó pénzösszegek visszafizetését ugyanis nem az ál befektetők valótlán pénz követelése, hanem alapvetően a befektetések teljes hiánya befolyásolta.

Ami az I. rendű vádlottnak azt a védekezését illeti, hogy a III. rendű vádlott 2012 tavaszától az általa begyűjtött pénzeket nem adta át az I. rendű vádlottnak, ezt a védekezést az elsőfokú bíróság elvetette az ítéletben nyomon követhető logika szerint. Ezzel az következtetéssel a másodfokú bíróság is egyetértett, így e védekezés körében egy további tanú kihallgatása sem lenne alkalmas az eddig elfogadott bizonyítékok eltérő értékelésére, következésképp a terhelő tények megváltoztatására.

2. A M. Kft. tulajdonát képező ingatlan vonatkozásában az ingatlanforgalmi szakértő kirendelését sem tartotta indokoltnak az ítéletábra a XXII. rendű vádlott védőjének indítványára adott azonos indokok miatt.

3. A H.P. Kft. ingatlanára vonatkozó értékbecslés sem mutatkozott szükségesnek. E körben a tényállást a másodfokú bíróság helyesbítette.

4. A másodfokú bíróság a védelem által bizonyítékként csatolt, K.R. által adott szakvélemény kapcsán arra kíván utalni, hogy ez a dokumentum nem tekinthető szakértői véleménynek, mindössze okirati bizonyítékként volt értékelhető. Kétségtelen tény, az elsőfokú bíróság a védelem által felkért szakértő által adott vélemény elvetését ítéletében nem részletezte. E mulasztást pótolva a másodfokú bíróság kiemelőnek tartja, hogy a feltárt terhelő bizonyítékok tükrében az azokkal ellentétes megállapításokra jutó szakértői következtetéseket nem lehetett elfogadni. Az I. rendű vádlott magatartásának K.R. általi eltérő értékelése arra volt visszavezethető, hogy K. szakértő az eseményeket kizárólag bizonyos kedvező időszakokra lebontva vizsgálta, és nem több évet átfogó folyamatában.

5. Az M. Bank logójával kiadott Cash Deposit igazolás ügyében tett feljelentés, illetve dr. G.P. feljelentése kimenetelének kivizsgálását érintő I. rendű vádlotti védekezés ismert volt már az elsőfokú bíróság előtt is, amelyet az elsőfokú bíróság nem fogadott el. E védekezésnek a másodfokú eljárásban történő megismétlése nem tekinthető új tényállításnak, a felajánlott bizonyítás az I. rendű vádlott felelősségének megítélése szempontjából irreleváns.

6. G.Z. tanú kihallgatása szintén megtörtént az elsőfokú eljárás során, az eljárási törvény szerint a tanú vallomása nem tekinthető új bizonyítéknak, így kihallgatására a másodfokú eljárásban ezen a címen sincs lehetőség. Ezen túlmenően a másodfokú bíróság utalni kíván a 4.Bf.88/2018/109-I. számú, dr. F.Á. védő indítványával kapcsolatban hozott másodfokú határozatban írtakra; eszerint G.Z. meghallgatásra a büntetőügyben tanúként, míg a polgári eljárás során félként – alperesként – került sor. Az említett személy a két különböző eljárásban eltérő eljárásjogi pozíciót foglalt el, így őt azokban eltérő kötelezettségek terheltek, amelyeknek eltérőek voltak a következményei is. G.Z.-t a polgári perben félként tett nyilatkozattétele során a hamis tanúzásra és annak jogkövetkezményeire történt figyelmeztetés nem köötötte, valótlan tartalmú nyilatkozat megtételének bebizonyosodása esetén a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 4. § (4) bekezdése értelmében a bíróság pénzbírság megfizetésére kötelezhetné, valamint az e törvényben meghatározott más jogkövetkezménnyel sújthatná. Az ítéletábra álláspontja szerint erre tekintettel a a polgári perben félként tett nyilatkozata a büntetőügyben tanúként tett nyilatkozatát nem kérdőjelezi meg, szavahihetőségéhez nem fér kétség. G.Z.-nek a polgári perben tett nyilatkozata nem tekinthető olyan újdonságnak, amely kihatással lenne a korábbi büntető ügyben kizárást eredményező határozatban szereplő, érdekellentétként értékelt döntésre. Erre tekintettel utasította el a másodfokú bíróság az ügyből korábban már kizárt dr. F.Á. ügyvéd ismételt, az I. rendű vádlott védelmének ellátására irányuló kérelmét.

7. A hiányzó kár összegek megállapítására kért tanúk kihallgatására sem látott indokot a másodfokú bíróság figyelemmel arra, hogy a sértetteknek az elsőfokú eljárásban történő meghallgatása megtörtént, így a sértettek vallomása sem jelentene új bizonyítékot. Kétségtelen tény, hogy egyes sértettek már az elsőfokú eljárás során sem tudták az akkor közölteknel pontosabban meghatározni az őket ért kár összegét. A korábbi kihallgatásuk óta eltelt hosszabb idő folytán még kevésbé várható, hogy a másodfokú eljárásban történt ismételt meghallgatásuk során pontosabb adatokat tudnának közölni.

8. Az e pontban szereplő eljárási kifogás megegyezett a védő által előadottakkal, amelynek alaptalanságát a másodfokú bíróság a védői érvek között már kifejtette.

9. A továbbiak tekintetében a vádlottaknak a másodfokú eljárásban történő ismételt meghallgatása, és ismételt szembesítése sem volt indokolt. Az elsőfokú bíróság számos napon tartott tárgyaláson valamennyi vádlott számára megadta a vallomástétel, a nyilatkozattétel lehetőségét, a vádlottak vallomásukat akár szóban, akár írásban előterjeszthették. Megállapítható, hogy a vádlottak figyelmeztetése a vallomástétel jogára és lehetőségére, valamint a vallomás megtagadás következményeire mindenben megfelelt az elsőfokú tárgyalás idején hatályos eljárási törvény (1998. évi XIX. törvény) rendelkezéseinek. Ezt követően valamennyi vádlott maga dönthette el, hogy vallomást tesz, avagy sem. A másodfokú eljárásban a vádlottak vallomástételre nem kötelezhetőek, a vallomástétel lehetősége csak megalapozatlan ítéleti ténymegállapítás kiküszöbölése érdekében nyílik meg, amennyiben a másodfokú bíróság a bizonyítást elrendeli. A vádlottak a másodfokú eljárásban nem voltak elzárva a nyilatkozat tételtől, s erre tekintettel általában ki is fejtették álláspontjukat az ügy érdeméről. Eerre tekintettel a másodfokú bíróság a vádlottak ismételt kihallgatására, szembesítésére irányuló bizonyítási indítványt mint alaptalant elutasította.

10. A másodfokú bíróság az indítványozott tanúk esetében azt vizsgálta, hogy e tanúk az elsőfokú eljárásban már ki voltak-e elhallgatva, avagy sem. Az elsőfokú tárgyaláson már nyilatkozó tanúk ismételt kihallgatására a Be. szerint nincs lehetőség, mivel az ilyen tanú vallomása nem tekinthető új bizonyítéknak. Az eddig ki nem hallgatott tanúkkal kapcsolatosan azt kellett értékelni, hogy a tanú előadása kapcsolható-e a fellebbezésben állított új tényhez, illetve a vallomások alkalmasak lehetnek-e a terhelő tények megváltoztatására, esetlegesen megdöntésére.

Megállapítható, hogy dr. B.Zs. tanú kihallgatása a nyomozás során és az elsőfokú eljárásban is megtörtént; a tanú vallomásának értékelése is szerepel az elsőfokú bíróság ítéletének 412 -413. oldalán.

F.A. tanút úgyszintén a nyomozás során, valamint az elsőfokú eljárásban is meghallgatták, vallomásának értékelése az elsőfokú ítélet 554. oldalán található.

J.Zs. tanú nyomozás során és a tárgyaláson is ki lett hallgatva, a bíróság vallomását az elsőfokú ítélet 560. oldalán taglalta.

Ugyanez a megállapítás tehető Sz.A. tanú vallomására is, aki mind a nyomozás során, mind a tárgyaláson nyilatkozatot tett, vallomásának értékelését az elsőfokú bíróság ítéletének 465. oldalán végezte el.

A X. rendű vádlott védője által indítványozott K.J., valamint T.F. tanúk kihallgatása mind a nyomozás során, mind a tárgyaláson megtörtént, a tanúk vallomásának értékelése az elsőfokú ítélet 514. oldalán található. D.Gy. tanú kihallgatása szintén, mind a nyomozás során, mind a tárgyaláson megtörtént, vallomásának értékelése az elsőfokú ítélet 518. oldalán található.

A többi indítványozott tanú vallomásával kapcsolatosan szükséges arra utalni, hogy a vádlottak, illetve védők nem jelölték meg, hogy milyen új tényállítással kapcsolatban kívánták a tanú kihallgatását. Mivel a kihallgatni kért tanúk nem a fellebbezésben szereplő új tényállítással, hanem a vádlottaknak az eljárás során már előterjesztett védekezésével állt összefüggésben, így ezek teljesítése sem állt összhangban a Be. előírásaival, miért is a másodfokú bíróság ezek elutasítása mellett döntött. Ez a megállapítás vonatkozott a XXII. rendű vádlott védőjének a bizonyítási indítványára M.M., dr. H.Gy. tanúkenti kihallgatására nézve. Az előző érven túlmenően az említett tanúk a tényállás lényegi elemét nem, mindössze az előzményeit érintő körülményekről, illetve technikai jellegű (okiratszerkesztés módja, mikéntje) információkról tudtak volna számot adni, mely adatok a XXII. rendű vádlott büntetőjogi felelőssége tekintetében relevanciával nem bírtak.

A tényállás 250. pontjával kapcsolatban az ingatlan forgalmi értékének meghatározása kapcsán az

volt a másodfokú bíróság álláspontja, hogy az ügy tárgya nem az ingatlan valós, avagy forgalmi értéke volt, a tényállásnak nem az ingatlan forgalmi értéke volt a meghatározó eleme, ezért az ingatlanforgalmi szakértő kirendelését sem látta indokoltnak a másodfokú bíróság.

A kifejtettek miatt a másodfokú bíróság a vádlottak és védőik által előterjesztett bizonyítási indítványok egyikét sem tartotta teljesíthetőnek, ezért azokat elutasította.

Az első fokú ítélet személyi részének kiegészítése, helyesbítése

Az elsőfokú ítélet személyi részében több pontatlanság szerepelt, ami helyesbítésre, kiegészítésre szorult, továbbá a vádlottak személyi körülményeiben időközben bekövetkezett változásokra is figyelemmel a másodfokú bíróság az alábbiakkal egészítette ki, illetve pontosította a vádlottak személyi körülményeit:

A II. rendű vádlott felszolgálóként és pultosként dolgozik az A. étteremben.

A III. rendű vádlott angolból főiskolai tanári diplomát szerzett, jelenleg nyelvtanárként dolgozik egy nyelvviskolában. Keresete havi 250.000 forint. Gépkocsija bűnügyi zárlat alatt van.

A X. rendű vádlott jelenleg rokkantnyugdíjas, nyugdíjának összege havi 208.000 Ft, ezen túlmenően alkalmi munkavégzésből havi 100.000 Ft jövedelemre tesz szert. Több betegségben, így hasnyálmirigy-gyulladásban és cukorbetegségben szenved.

A XI. rendű vádlott jelenlegi bejelentett lakcíme ... szám.

A XII. rendű vádlottnak a korábbi levelezési címe, a ... szám alatti lett az állandó lakcíme, korábbi állandó – ... szám alatti – lakcíme megszűnt. 2018. augusztus 11-én szabadult feltételesan korábbi büntetéséből, jelenleg pártfogó felügyelet alatt áll. Családi állapota hajadon. 2018. év szeptember elseje óta ismét édesanyjának a marketinggel foglalkozó cégénél dolgozik. A gyermeke most 7 éves, akit büntetésének végrehajtása alatt édesanyja a gyermek édesapjával együtt gondoztak.

A XIII. rendű vádlott főiskolai végzettséggel és lovas szakképzettséggel rendelkezik, élettársi kapcsolatban él, 2 kiskorú gyermeket nevel. A jövedelme 110.000 Ft, vagyona egy 10 éves Audi A6-os személygépkocsi 1.500.000 forint értékben. Tartozása az autólízing miatt 1.500.000 Ft melynek havi törlesztő részlete 80.000 Ft.

A XIV. rendű vádlott helyesen főiskolát végzett, diplomát nyelvvizsga hiánya miatt nem kapott. Pultos felszolgálóként dolgozik, havi jövedelme 150.000 Ft.

A XVIII. rendű vádlott kiskorú gyermeke 4 éves, így a gyermekgondozási segélye már megszűnt. Egy pénzügyi tevékenységgel foglalkozó céget alapított, amelynek keretében a jövőben tanfolyam szervezést fog végezni.

A XIX. rendű vádlott jelenleg gépjármű oktató az E. Kft.-nél, ahol havi jövedelme 300.000-400.000 Ft.

A XVII. rendű vádlott élettársi kapcsolatban él, egy kiskorú gyermek eltartásáról kell gondoskodnia. Gépjármű vezetői jogosítvánnyal nem rendelkezik.

A XIX. rendű vádlott személyi adatai: ...-án született, személyi igazolványának a száma:..., lakcíme: ... szám. A munkahelye ..., ahol irodavezetőként dolgozik, másodállásban gépjármű oktató. Havi jövedelme átlag nettó 300-400.000 forint.

A XXII. rendű vádlott jelenleg Magyarországon dolgozik 4 órás munkaviszonyban mint futár. Havi jövedelme 100-150.000 forint. A II. kerületi, valamint az alsóörsi ingatlanban is 25%-os tulajdonrésze áll fenn.

A tényállás kiegészítése, helyesbítése

A másodfokú bíróság osztotta a Fellebbviteli Főügyészségnek az elsőfokú ítélet szerkezeti felépítésével kapcsolatosan az átiratban szereplő észrevételeit. Helyesnek tartotta azt a megállapítást, mely szerint az elsőfokú bíróság az ítéletében megállapított tényállást két részre osztotta; az általános részben a vádlottak személyi kapcsolatait, a múltjukat, a kapcsolatrendszerüket, a pénzügyi vagy a banki befektetések terén szerzett ismereteiket részletezte. Az elsőfokú bíróság ítéletének e részében részletezte, kik és milyen szerepkörben működtek közre az ügyfél hálózat kiépítésében. Kitért a törvényszék arra is, hogy a tényleges befektetői célzat helyett hogyan készültek az ügyletekről a kölcsönszerződések.

Az elsőfokú bíróság az ítélet általános megállapításai körében a felmentett vádlottak esetében rögzített olyan tényeket, amelyek ellentétesek voltak az adott vádlottnak ténylegesen felrótt magatartással.

Erre figyelemmel a másodfokú bíróság az első fokú ítéletben szereplő általános ténymegállapításokat, majd az egyes pontokban szereplő hiányos megállapításokat a Be. 592. § (2) bekezdésének a) pontja alapján bizonyítás felvétele nélkül az iratok tartalma alapján a Be. 593. § (1) bekezdésének a) pontja alapján az alábbiak szerint egészítette ki, illetve helyesbítette.

Az első fokú bíróság ítélete 67. oldalának második bekezdésében a felmentett a XVIII. rendű vádlottal szemben olyan ténymegállapítást tett, mely szerint a XVIII. rendű vádlott segítette élettársa, a XVII. rendű vádlott tevékenységét oly módon, hogy megerősítette a XVII. rendű vádlott által az egyes sértetteknek adott tájékoztatást, másrészt önállóan is ajánlotta a "befektetést" több személy részére. Erre vonatkozó adat híján a másodfokú bíróság mellőzi az elsőfokú ítéletben szereplő idézett megállapításokat.

Az elsőfokú bíróság az ítélet 72. oldalának első bekezdésében a XXIII. rendű vádlottal szemben tett olyan megállapítást, mely szerint a XXIII. rendű vádlott kölcsönszerződést, ingatlan jelzálogszerződést és egyéb okiratot készített és jegyzett ellen, amelyek jellemzően nem a felek közötti tényleges megállapodást és valós pénzmozgást tükrözték. A másodfokú bíróság – az előbbi bekezdés szerinti okból – ugyancsak mellőzte ezt a megállapítást a tényállásból.

A másodfokú bíróság mellőzte az elsőfokú ítélet 74. oldalának első bekezdéséből a bünszervezetben történő részvételre utaló megállapítást a VIII. rendű, a XI. rendű, a XIV. rendű, a XV. rendű, a XVI. rendű, a XVII. rendű, a XVIII. rendű, a XXI. rendű, a XXII. rendű, a XXIV. rendű, a XXV. rendű, a XXVI. rendű, a XXVII. rendű és a XXIX. rendű vádlottak tekintetében. Ellenben a VIII. rendű, a XI. rendű, a XV. rendű, a XVI. rendű, a XVII. rendű, a XXI. rendű, a XXII. rendű, a XXIV. rendű, a XXV. rendű, a XXVI. rendű, a XXVII. rendű vádlottak tekintetében megállapította, hogy a bűncselekményeket előzetes megbeszélés alapján szervezett módon követték el.

Mellőzi az elsőfokú ítélet 77. oldalának negyedik bekezdéséből a felmentett a XV. rendű vádlottal szemben annak megállapítását, hogy a XV. rendű vádlott legalább öt sértett megtévesztésében vett részt 2011 februárja és 2012 augusztusa között.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásban hiányosan, esetenként tévesen szerepeltek a kárösszegek. A megtérült kár mellett az elsőfokú bíróság minden esetben elmulasztotta a meg nem térült kár összegének feltüntetését, holott utóbbinak meghatározó jelentősége volt a sértetteknek járó kártérítés összegének megállapítása szempontjából.

A fentiek miatt a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a polgári jogi igény elbírálása körében megítélt kártérítés összegét érintően is az alábbiak szerint egészítette ki, illetve helyesbítette:

1.

E tényállási pontban írt cselekmény esetében a teljes kár összege az első fokú ítéletben szereplő 3.700.000 forint volt, amelyből a megtérült kár 2.200.000 forint volt, így a meg nem térült kár összege 1.500.000 forint volt.

M.G. sértett polgári jogi igényét 2.100.000 forint megtérítése érdekében terjesztette elő, az első fokú bíróság ennek az összegnek a megfizetésére kötelezte az I. és a VI. rendű vádlottakat. A kötelezés helyes összege 1.500.000 forint, amelyre a kártérítés összegét módosította a másodfokú bíróság.

23.

E tényállási pontban írt cselekmény esetében a teljes kár összege az első fokú ítéletben szereplő 4.500.000 forint helyett helyesen 5.500.000 Ft volt, amelyből a megtérült kár 1.000.000 Ft volt, így a meg nem térült kár összege 4.500.000 forint volt.

D.A. sértett polgári jogi igényét 4.500.000 forint megtérítése érdekében terjesztette elő.

Az I és III. rendű vádlottakat az első fokú bíróság helyesen ennek a kárnak a megfizetésére kötelezte.

27.

E tényállási pontban írt cselekmény esetében a 10.000.000 Ft teljes kárból az első fokú ítéletben megállapítottak szerint 8.000.000 Ft térült meg, így a meg nem térült kár összege 2.000.000 Ft volt.

B.I. sértett a nyomozás során 4.000.000 Ft erejéig terjesztette elő polgári jogi igényét (nyomozati iratok I/22. kötet 441. oldala), az elsőfokú bíróság 4.000.000 Ft kártérítés megfizetésére kötelezte az I. rendű és a II. rendű vádlottat.

B.I. sértett nyomozás során tett vallomása alapján megállapítható, hogy az általa átadott 10.000.000 Ft-ból 6.000.000 Ft-ot kapott vissza, továbbá 1.000.000+1.000.000 Ft-ot jutalék címen juttattak számára, így az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a 8.000.000 Ft összegű kármegtérülést. Ezzel összhangban a meg nem térült 2.000.000 Ft kár megfizetésére (és nem az elsőfokú ítéletben szereplő 4.000.000 Ft) kellett kötelezni az I. és a II. rendű vádlottakat, tehát ennyiben módosította a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak a polgári jogi igény elbírálása körében hozott rendelkezését.

28.

E pontban szereplő tényállást szükséges azzal kiegészíteni, hogy a meg nem térült kár összege 3.200.000 forint volt. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság 5.000.000,- forintot ítelt meg kártérítés címén Sz.G. sértett által előterjesztett polgári jogi igény alapján.

Mivel a meg nem térült kár összegének megállapítása a rendelkezésre álló Sz.G. sértett és F.G. tanú előadása alapján nem volt kifogásolható, ezért a másodfokú bíróság az I. és II. rendű vádlottat terhelő kártérítés összegét is ebben a meg nem térült 3.200.000,- forintban állapította meg.

30.

Ugyanez a megállapítás vonatkozott a tényállás 30. pontjában írt cselekményre is. A tényállás szerint a meg nem térült kár összege 9.000.000 forint volt, ennek ellentmondott a kártérítés címén megítélt 8.000.000 Ft. Mivel a meg nem térült kár összegének megállapítása B.Sz.J.M. sértett előadása alapján nem volt kifogásolható, ezért a másodfokú bíróság az I. és II. rendű vádlottat terhelő kártérítés összegét is 9.000.000,- forintban állapította meg, melyre a sértett a polgári jogi igényét előterjesztette. (B.Sz.J.M. sértett nyomozás során tett vallomása a nyomozati iratok I/18. kötet 467. oldal)

33.

E tényállási pontban írt cselekmény elkövetését az elsőfokú bíróság az I. rendű, valamint a II. rendű vádlott terhére róta, ellenben dr. V.Cs.I. sértett kárának megtérítésére az I. és a III. rendű vádlottat kötelezte. Helyesen az I. és a II. rendű vádlottat kell kötelezni a meg nem térült kár sértett részére történő megfizetésére.

36.

A másodfokú bíróság a tényállást akként helyesbíti, hogy a 10.000.000 Ft összegű kárból mindössze 300.000 Ft térült meg, a meg nem térült kár összege helyesen 9.700.000 forint.

Az elsőfokú bíróság a meg nem térült kárösszeggel szemben az I. rendű, valamint a III. rendű vádlottat dr. Cs.K. sértett részére 17.305.500 forint kár megfizetésére kötelezte a sértettnek ezzel az összeggel azonos összegre előterjesztett polgári jogi igénye alapján.

Dr. Cs.K. sértett állította, hogy a 10.000.000 Ft összegű kárból a III. rendű vádlott 1 millió Ft-ot ugyan visszafizetett, ám a sértett az összeg egy részét továbbította három ismerősének. Az elsőfokú bíróság elfogadta a sértettnek ezt az előadását. A másodfokú bíróság a mérlegelt tényállás módosítására nem látott indokot, emiatt a kártérítés első fokon megállapított 17.305.500 Ft összegét is a kiegészített tényállásban szereplő 9.700.000 forintra kellett módosítani.

45.

E pontban szereplő tényállást azzal szükséges kiegészíteni, hogy a meg nem térült kár összege 700.000 forint volt, melynek ellentmondott a kártérítés címén megítélt 900.000 Ft. Mivel a meg nem térült kár összegének megállapítása a rendelkezésre álló H.E. sértett előadása alapján nem volt kifogásolható, ezért a másodfokú bíróság az I. és VI. rendű vádlottakat terhelő kártérítés összegét is 700.000 forintban állapította meg.

53.

B.G. sértettnek okozott 12.000.000 forint összegű kárból az 500.000 forint kár megtérülésre figyelemmel 11.500.000 forint volt a sértett meg nem térült kára. A sértett 12.000.000 forintra

terjesztette elő polgári jogi igényét, mellyel azonosan kötelezte az első fokú bíróság az I. és a III. rendű vádlottat az elhalálozott sértett házastársa részére.

Mivel a meg nem térült kár összegének a megállapítása a tőkebefektetés címén átadott összeg és a megtérített összeg alapján nem volt kifogásolható, ezért a másodfokú bíróság a sértett házastársa, P.O. részére kártérítés címén fizetendő összeget 11.500.000 forintban állapította az I. rendű és a III. rendű vádlottal szemben.

55.

Az e pontban írt tényállást annyiban kellett kiegészíteni, hogy a meg nem térült kár összege 2.450.000 forint volt.

G.K.É. sértett 5 millió Ft megfizetésére terjesztette elő polgári jogi igényét.

A sértett előadása szerint hozam címén történt kifizetés, mégpedig 2.550.000 forint értékben, így a meg nem térült kár az 5.000.000 forint összegű befektetés alapján 2.450.000 forint volt, ennek egyetemleges viselésére kötelezte a másodfokú bíróság az I. és a III. rendű vádlottakat.

A cselekmény sértettje, G.K.É. nem kizárólag az e pontban, hanem a 138. pontban írt cselekményben is érintett volt. Szükséges megjegyezni azonban azt, hogy a G.K.É. sértett által állított további 5 millió Ft nem az ő káraként keletkezett, hanem a 138. pontban szereplő cselekményben érintett Cs.Gy. sértettnél, akinek javára a 138. pontban szereplő cselekménnyel kapcsolatban meg is történt kárigényének elbírálása.

57.

A tényállás szerint a megtérült kár összege 30.000.000 forint volt, amiből megállapítható, hogy a meg nem térült kár összege 124.000.000 forint.

S.A. sértett 130.000.000 forint erejéig terjesztette elő polgári jogi igényét, mellyel azonos összegben kötelezte az első fokú bíróság az I. rendű vádlottat a kártérítés megfizetésére.

A másodfokú bíróság a helyesbített tényállásnak megfelelően módosította az I. r. vádlott kártérítés összegét 124.000.000 forintra.

64.

A másodfokú bíróság az e pontban szereplő tényállást akként helyesbíti, hogy a megtérült kár összege 5.350.000 forint volt, a meg nem térült kár összege 1.227.000 Ft volt.

H.E.E. sértett 2.076.992 forintra terjesztett elő polgári jogi igényét, mellyel azonos összegben történt meg az I. és a III. rendű vádlottak kötelezése kártérítés címén. A tényállás fentiek szerinti helyesbítése folytán az I. és a III. rendű vádlottat terhelő kártérítés összegének 1.227.000 forintban történő megállapítása volt indokolt.

66.

Az e pontban szereplő tényállást szükséges azzal kiegészíteni, hogy a meg nem térült kár összege 10.514.114 forint volt, melynek ellentmondott a kártérítés címén megítélt 850.000 Ft.

K.T. sértett 14 millió Ft erejéig terjesztett elő polgári jogi igényét.

Mivel a meg nem térült kár összegének megállapítása a rendelkezésre álló sértett előadása alapján nem volt kifogásolható, ezért a másodfokú bíróság kártérítés címén az I. rendű és az V. rendű vádlottat terhelő összeget 10.514.114 forintban állapította meg.

77.

E pontban szereplő tényállást szükséges azzal kiegészíteni, hogy a meg nem térült kár összege 777.000 Ft volt, melynek ellentmondott a kártérítés címén megítélt 1.000.000 Ft.

K.P. sértett 1.000.000 forint erejéig terjesztette elő polgári jogi igényét.

Mivel a meg nem térült kár összegének megállapítása a tőkebefektetés címén átadott összeget és a megtérített összeget figyelembe véve K.P. sértett előadása alapján nem volt kifogásolható, ezért a másodfokú bíróság az I. rendű és a III. rendű vádlottat terhelő kártérítés összegét 777.000 forintban állapította meg.

81.

A tényállásban szereplő 1.065.000 forint kármegtérülés alapján megállapítható a meg nem térült kár összege, ami 980.000 forint volt.

M.L.R. sértett 600.000 forint erejéig terjesztette elő polgári jogi igényét, mellyel azonosan kötelezte az első fokú bíróság az I., az V. és a VIII. rendű vádlottat kártérítésre.

Az első fokú bíróság kártérítésre kötelezése helyes volt, a sértett által előterjesztett kárigényt meghaladó kötelezésnek nincs helye.

82/a.

Az e pontban szereplő tényállást szükséges azzal kiegészíteni, hogy a meg nem térült kár összege 280.000 Ft volt, melynek megfizetésére a tényállásnak megfelelően egyedül az I. rendű vádlottat kellett kötelezni. A IV. rendű vádlottal szemben a hatályon kívül helyezés miatt jelenleg nem hozható rendelkezés.

82/b.

Az e pontban szereplő tényállást szükséges azzal kiegészíteni, hogy a meg nem térült kár összege 1.520.000 forint volt, melynek megfizetésére nem az I. és a IV. rendű vádlottat, hanem helyesen az I. rendű, valamint a III. rendű vádlottat kellett kötelezni. Az I. rendű és a III. rendű vádlottat terhelő kártérítés összegének módosítására is szükség volt; az érintett vádlottak nem az első fokú ítéletben szereplő 1.800.000 forint volt, hanem helyesen az I. rendű vádlott önállóan 280.000 forint (82/a. pont), az I. rendű és a III. rendű vádlott egyetemlegesen 1.520.000 forint megfizetésére köteles Sz.E. Eszter sértett részére.

86.

Az e pontban szereplő tényállást szükséges azzal kiegészíteni, hogy a meg nem térült kár összege 4.400.000 forint volt, melynek ellentmondott a kártérítés címén megítélt 4.600.000 Ft. Mivel a meg nem térült kár összegének megállapítása a tőkebefektetés címén átadott összeget és a megtérített összeget figyelembe véve O.K. sértett előadása alapján nem volt kifogásolható, ezért a másodfokú bíróság a kártérítés címén fizetendő összeget 4.400.000 forintban állapította meg az I. rendű és a II. rendű vádlottal szemben. (O.K. sértett tanú nyomozati vallomása I/23. kötet 189. oldal)

87.

Az e pontban szereplő tényállást szükséges azzal kiegészíteni, hogy a meg nem térült kár összege 19.013.105 forint volt, ennek ellentmondott a kártérítés címén megítélt 5.000.000 forint. Mivel a meg nem térült kár összegének megállapítása a tőkebefektetés címén átadott összeget és a megtérített összeget figyelembe véve H.M. sértett előadása alapján nem volt kifogásolható, ezért a másodfokú bíróság a kártérítés címén megítélhető összeget is 19.013.105 forintban állapította meg az I. rendű és a III. rendű vádlottal szemben.

H.M. sértett 25.500.000 Ft-ra terjesztette elő polgári jogi igényét (nyomozati iratok I/22. kötet. 390. oldala)

88.

Az e pontban szereplő tényállást szükséges azzal kiegészíteni, hogy a meg nem térült kár összege 5.500.000 forint volt, ennek ellentmondott a kártérítés címén megítélt 16.500.000 forint. Mivel a meg nem térült kár összegének a megállapítása a tőkebefektetés címén átadott összeget és a megtérített összeget figyelembe véve K.L. sértett előadása alapján nem volt kifogásolható, ezért a másodfokú bíróság a kártérítés címén megítélhető összeget is 5.500.000 forintban állapította meg az I. rendű vádlottal szemben. Az egyetemleges kötelezést mellőzte, mert a XVII. rendű vádlottat felmentette, míg a IV. rendű vádlottal szemben a hatályon kívül helyező rendelkezést hozott.

89.

Az e pontban szereplő tényállást szükséges azzal kiegészíteni, hogy a meg nem térült kár összege 4.800.000 forint volt, ennek ellentmondott a kártérítés címén – feltehetőleg elírás folytán – megítélt 800.000 forint. Mivel a meg nem térült kár összegének a megállapítása a tőkebefektetés címén átadott összeget és a megtérített összeget figyelembe véve D.J. sértett előadása alapján nem volt kifogásolható, ezért a másodfokú bíróság a kártérítés címén, egyetemlegesen fizetendő összeget 4.800.000 forintban állapította meg az I. rendű, valamint az V. rendű vádlottal szemben.

D.J. sértett a nyomozás során 4.800.000 forintra terjesztette elő polgári jogi igényét.

A megállapított tényállás szerint a cselekmény elkövetésében az I., valamint az V. rendű vádlott vett részt, a kártérítésre kötelezés során viszont az elsőfokú bíróság az I. rendű, a IV. rendű és az V. rendű vádlottat kötelezte az okozott kár megtérítésére. A másodfokú bíróság a tényállásnak megfelelően a kártérítésre mindössze az I. rendű és az V. rendű vádlottat kötelezte. A IV. rendű vádlottal szemben a hatályon kívül helyezés miatt jelenleg nem hozható rendelkezés.

90/a-b.

Az e pontban szereplő tényállást szükséges azzal kiegészíteni, hogy a meg nem térült kár összege 2.000.000 forint volt, ennek ellentmondott a kártérítés címén megítélt 5.000.000 Ft. Mivel a meg nem térült kár összegének megállapítása a tőkebefektetés címén átadott összeget és a megtérített összeget figyelembe véve R.V. sértett előadása alapján nem volt kifogásolható, ezért a másodfokú bíróság a kártérítés címén, egyetemlegesen fizetendő összeget 2.000.000 forintban állapította meg az I. rendű, valamint az V. rendű vádlottal szemben.

A megállapított tényállás szerint a cselekmény elkövetésében a az I., valamint az V. rendű vádlott vett részt, a kártérítésre kötelezés során viszont az elsőfokú bíróság az I. rendű, a IV. rendű és az V. rendű vádlottat kötelezte az okozott kár megtérítésére. A másodfokú bíróság a tényállásnak megfelelően kártérítésre mindössze az I. rendű és az V. rendű vádlottat kötelezte. A IV. rendű vádlottal szemben a hatályon kívül helyezés miatt jelenleg nem hozható rendelkezés.

92/a-b.

A tényállás e pontjában írt cselekmény esetében az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg az összes kárt 13.500.000 Ft-ban, ebből azonban R.E. sértett nem vitatott előadása szerint 360.000 Ft megtérült.

R.E. sértett a nyomozás során 4.400.000 forint erejéig terjesztette elő polgári jogi igényét. Az első fokú bíróság helyesen a kártérítés címén megítélhető összeget ehhez az alacsonyabb igényhez, 4.400.000 forinthez igazította szemben a meg nem térült 13.150.000 forinttal.

A megállapított tényállás szerint a cselekmény elkövetésében az I., valamint az V. rendű vádlott vett részt, a kártérítésre kötelezés során viszont az elsőfokú bíróság az I. rendű, a IV. rendű és az V. rendű vádlottat kötelezte az okozott kár megtérítésére. A IV. rendű vádlottal szemben a hatályon kívül helyezés miatt vele szemben e rendelkezés sem emelkedhetett jogerőre, így egyetemleges kártérítési kötelezettsége nem áll fenn.

94.

Az e pontban írt tényállást a másodfokú bíróság akként helyesbíti, hogy a Cs.F.K. sértettnek okozott kár helyesen 33.000 Euró, ami 9.817.500 forintnak felelt meg. Ebből az összegből az I. rendű vádlott egy alkalommal 2.000.000 Ft-ot, továbbá 1.260 +7.600 Eurót, összesen 8.860 Eurót (2.635.850 forintnak megfelelő összeget) fizetett meg Cs.F.K. sértettnek. A visszafizetett összeggel a megtérült kár összege helyesen 4.635.850 Ft volt, a meg nem térült kár összege pedig 5.181.000 Ft volt.

Cs.F.K. sértett polgári jogi igényét 33.660 Euró (9.997.000 forint) kártérítés megfizetésére terjesztette elő.

A másodfokú bíróság az I. rendű és a III. rendű vádlottat terhelő kártérítési kötelezettséget a helyesbített tényállásnak megfelelően a meg nem térült kár összegre, 5.181.000 Ft-ra helyesbítette.

95.

A tényállás 95/b. pontjában szereplő V.D. sértett ingatlanát terhelő jelzálog jog bejegyzésével az I. rendű, valamint a II. rendű vádlott 16.000.000 Ft összegű kár előidézését igyekezett elérni.

A tényállás 95/c. pontjában szereplő H.Z. és H.-né Á.K. sértettek ingatlanát terhelő jelzálog jog bejegyzésével az I. rendű, valamint a II. rendű vádlott 25.000.000 Ft összegű kár előidézését igyekezett elérni. Mivel a készpénz hitelt nyújtó H.M. részére kifizetés nem történt, H.M. sértett jelzálogjogát érvényesítve megszerezte H.Z. és H.-né Á.K. sértettek ingatlanának tulajdonjogát, így H.Z. és H.-né Á.K. sértetteket 25.000.000 Ft kár érte. A sértettek részére az I. rendű vádlott által hozam címén kifizetett 7.500.000 forint összeg erejéig a kár megtérült.

A tényállás 95/d. pontjában szereplő B.D. sértett ingatlanát terhelő jelzálog jog bejegyzésével az I. rendű, valamint a II. rendű vádlott 52.800.000 Ft összegű kár előidézését igyekezett elérni. B.D. sértett részére az I. rendű vádlott által hozam címén kifizetett 3.300.000 forint megtérült kárként nem értékelhető, mindössze érvényesíthető követelése ilyen összegben, 49.500.000 forintra csökkent, melynek megfelelő volt az első fokú bíróság által megállapított kártérítési kötelezettség az I. rendű és a II. rendű vádlottal szemben.

B.D. sértett a nyomozás során 52.800.000 forintra terjesztett elő polgári jogi igényt.

H.M. sértett, mivel az általa átadott készpénzt a vállalt határidő lejártáig nem kapta vissza, ezért az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jelzálogjogát érvényesítve végrehajtást kezdeményezett B.D. sértett ingatlanára.

96.

A tényállás e pontjában írt cselekmény esetében D.A. sértett meg nem térült kára 1.550.000 volt. A tényállás 23. pontjában szereplő cselekmény esetén a sértett ugyancsak D.A. volt, ebben az esetben a meg nem térült kár összege 4.500.000 forint volt, így az említett sértettnek a 23. és a 96. pontban írt cselekmények kapcsán meg nem térült kára 6.050.000 forint volt.

Mivel a sértett polgári jogi igényét mindössze 4.500.000 forintra terjesztett elő, így az I. rendű és a III. rendű vádlottal szemben megállapított 4.500.000 forint kötelezés módosítására másodfokú bíróság nem látott lehetőséget.

97.

A tényállás e pontjában írt cselekmény sértettje dr. M.I. azonos a tényállást 18. pontban írt cselekmény sértettjével. A 18. pontbeli cselekmény tényállását szükséges azzal kiegészíteni, hogy a meg nem térült kár összege 1.300.000 forint volt, a 97. cselekménynél a meg nem térült kár összege 45.000.000 Ft volt, így a meg nem térült kár e két cselekmény esetében 46.300.000 forint volt. A másodfokú bíróság az I. rendű és a II. rendű vádlottat terhelő kártérítési kötelezettséget ennek megfelelően 46.300.000 Ft-ra helyesbítette az elsőfokú bíróság által megítélt 44.600.000 forinttal szemben.

98., 128., 133. 149.

A fenti pontokban írt cselekmények esetén a tényállás szerinti elkövetők az I. rendű és az V. rendű vádlottak voltak, míg a IV. rendű vádlottal szemben hatályon kívül helyező rendelkezés meghozatalára került sor. Az irányadó tényállás alapján a IV. rendű vádlott kártérítésre kötelezésére nincs mód, vele szemben jelenleg a kártérítés tekintetében sem hozható rendelkezés.

107.

A tényállás e pontjában szereplő K.J.T. sértett ingatlanát terhelő jelzálog jog bejegyzésével az I. rendű, valamint a II. rendű vádlott 37.000.000 Ft összegű kár előidézését igyekezett elérni. Mivel az I-II. rendű vádlottak a készpénzt befektető V.Sz.I. és F.Zs.G. részére vállalt visszafizetési kötelezettségüknek nem tettek eleget, a K.J.T. sértettel szemben megindult végrehajtási eljárás során K.J.T. sértett ingatlanát elveszítette. Ennek megfelelően helyes volt az elsőfokú ítéletben a K.J.T. sértettnek okozott 37.000.000 Ft összegű kár, és a 6.000.000 Ft-ot kitevő összeg megtérülésének a megállapítása, mert K.J. sértett az I. rendű vádlottnak továbbított 37.000.000 forintból ekkora összeget kapott vissza az I. rendű vádlottól. A K.J. sértettnek okozott kár tehát valóban 31.000.000 Ft erejéig nem térült meg.

Az irányadó tényállás szerint a meg nem térült 31.000.000 forint kár összeg nem felelt meg a kártérítés címén megítélt 37.000.000 forintnak. Mivel a meg nem térült kár összeg megállapítása K.J. sértett és az azzal egyező I. rendű vádlott előadása alapján nem volt kifogásolható, ezért a másodfokú bíróság az I. rendű, valamint a II. rendű vádlottal szemben a kártérítés címén fizetendő összeget 31.000.000 forintban állapította meg.

117.

Az e pontban szereplő tényállást szükséges azzal kiegészíteni, hogy a meg nem térült kár 3.800.000 forint volt.

A cselekmény sértettje P.Zs. 3.700.000 forint erejéig terjesztette elő polgári jogi igényét.

A sértett által előterjesztett polgári jogi igény összegére figyelemmel a másodfokú bíróság az I. rendű, valamint az V. rendű vádlottat 3.700.000 forint kártérítés megfizetésére kötelezte P.Zs. sértett javára figyelemmel arra, hogy az első fokú bíróság elmulasztotta a polgári jogi igény elbírálását.

130.

A másodfokú bíróság az e pontban szereplő tényállást kiegészíti azzal, hogy a meg nem térült kár összege a 13.000.000 forinton felül 40.000 Euró volt.

M.J. sértett a nyomozás során 13.000.000 forintra és 51.000 Euróra terjesztette elő polgári jogi igényét. (Nyomozati iratok I./25. kötet 59. oldal)

Az e pontban szereplő tényállás szerint a 13.000.000 Ft-on felül kölcsönadott 80.000 Euróból a vádlottak 40.000 Eurót fizettek meg M.J. sértettnek, így a kártérítés címén történő 11.000 Euróra kötelezés nem felelt meg a tényállásban megállapítottaknak.

Mivel a meg nem térült kár összegének megállapítása a rendelkezésre álló M.J. sértett nyomozás során előadott, majd a tárgyaláson módosított előadásai alapján nem volt kifogásolható, ezért a másodfokú bíróság az I. rendű, az V. rendű, valamint a VIII. rendű vádlottat kártérítés címén az irányadó tényállás szerint 13.000.000 forinton felül még további 40.000 Euró megfizetésére is kötelezte.

131.

Az e pontban szereplő tényállás szerint K.B.M. sértett 23.000.000 Ft-ot kitevő kárából 4.000.000 Ft megtérült, ebből adódóan a meg nem térült kár összege 19.000.000 Ft volt. K.B.M. sértett 23.000.000 forint erejéig terjesztette elő polgári jogi igényét. Ezekkel az adatokkal szükséges volt az első fokon megállapított tényállás kiegészítése.

Az I. rendű vádlott kártérítés címén történő kötelezése az ítélet szerint 23.000.000 Ft volt, amely nem felelt meg a helyesbített tényállás szerinti meg nem térült kár összegének, ezért a másodfokú bíróság az I. rendű vádlottat terhelő kártérítés összegét 19.000.000 Ft-ra helyesbítette.

132.

Az e tényállásban szereplő magánfél nevének helyesbítése volt szükséges *F.G.J.-re* (F.G.L.-ről).

143.

Az e pontban szereplő tényállást szükséges azzal kiegészíteni, hogy a meg nem térült kár összege 4.350.000 forint volt, mivel K.Gy. sértett a nyomozás során úgy nyilatkozott, hogy a 10.000.000 forintból 4.350.000 forint követelése áll fenn. Az első fokú bíróság által megállapított tényállás szerint a 10.000.000 forint összegű kárból 5.650.000 forint térült meg.

K.Gy. sértett a nyomozás során 8.250.000 forintra terjesztette elő polgári jogi igényét, melynek megfelelően kötelezte az első fokú bíróság az I. és III. rendű vádlottakat kártérítésre. Mivel a meg nem térült kár összegének 4.350.000 forintban történő megállapítása a rendelkezésre álló K.Gy. sértett előadása alapján nem volt kifogásolható, ezért a másodfokú bíróság a kártérítés címén fizetendő összeget 4.350.000 forintban állapította meg az I. rendű és a III. rendű vádlottal szemben.

144.

Az e pontban írt cselekmény kapcsán az okozott 11.155.331 forint összegű kárból, valamint a 1.565.389 forint összegű megtérült kárból kiszámítható volt a meg nem térült kár összege, ami 9.589.942 forint, a tényállás kiegészítése ezzel volt indokolt. A 32.700 Euró megfizetésére való kötelezése az I. rendű, valamint a II rendű vádlottnak megfelelt a kiegészített tényállás szerinti meg nem térült kár összegének, így a Fuchs Eszter sértettnek történő kötelezés módosítására nem volt szükség.

146.

Az e pontban írt tényállás két sértettjének, T.A., de főként T.Z.K. előadása alapján az volt megállapítható, hogy a sértettek az első alkalommal 1.500.000 Ft-ot adtak át a II. rendű vádlottnak, amelyet további 500.000 Ft-tal együtt visszakaptak (megtérült kár: 2.000.000 forint). A második alkalommal T.Z.K. nyomozás során tett előadása szerint (nyomozati iratok I/19. kötet 193. és 194. oldalai) 2.250.000, illetve 800.000, összesen 3.050.000 Ft-ot "fektettek be", ennek megfelelően a két alkalommal "befektetett" teljes összeg 4.550.000 forint volt, amelyből 2 millió Ft térült meg, a meg nem térült kár összege pedig 2.550.000 forintot tett ki.

A fentiek alapján a másodfokú bíróság az I., a II. rendű, valamint a VI. rendű vádlottat terhelő a kártérítés összegét az első fokon megállapított 3.050.000 forinthez képest 2.550.000 forintban állapította meg.

160/a.

Az e pontban írt cselekmény tényállását a másodfokú bíróság azzal egészíti ki, hogy T.K. sértett az általa átadott 20 millió Ft-ot a megállapított határidőre nem kapta vissza, ezért a sértett végrehajtást kezdeményezett a jelzálog jog kötelezettjével, A.T.M.-el szemben.

160/b.

Az e pontban írt tényállást azzal szükséges kiegészíteni, hogy R.Cs.I. sértett a 15.000.000 Ft-os követelésének meg nem fizetése miatt szintén végrehajtást kezdeményezett a jelzálog jog kötelezettjével A.T.M.-el szemben.

166.

Az e pontban szereplő tényállást szükséges azzal kiegészíteni, hogy a meg nem térült kár összege 9.350.000 forint volt.

P.Gy. sértett 13.000.000 forint erejéig terjesztette elő polgári jogi igényét, mely összeggel azonosan kötelezte az első fokú bíróság az érintett vádlottat a kártérítés megfizetésére.

Mivel a meg nem térült kár összegének megállapítása a tökebefektetés címén átadott összeget és a megtérített összeget figyelembe véve P.Gy. sértett előadása alapján nem volt kifogásolható, ezért a másodfokú bíróság a kártérítés címén megítélhető összeget 9.350.000 forintban állapította meg az I. rendű vádlottal szemben.

168.

Az e pontban írt cselekmény tényállását a másodfokú bíróság azzal egészíti ki, hogy az a) pontban okozott 4.000.000 forint kárból 3.440.000 forint térült meg, a meg nem térült kár összege 550.000 Ft volt.

A b) pontban írt cselekménnyel okozott kárból 900.000 Ft kár megtérült.

(B.A.T. sértett nyomozás során tett vallomása I./23. kötet 273. oldal és 317. oldal)

A III. rendű vádlott 2012. év október hó 30. napján 4.000.000 Ft erejéig közjegyző előtt tartózáselismerő nyilatkozatot tett, amelynek 2013. év január hó 21. napján végrehajtási záradékolása is megtörtént. (Végrehajtási záradékkal ellátott közjegyzői okirat a nyomozati iratok I/23. kötet 289. oldal)

B.A. sértett 650.000 Ft erejéig polgári jogi igényt terjesztett elő.

A másodfokú bíróság a helyesbített tényállásra, a tartózáselismerő nyilatkozat végrehajtási záradékolására figyelemmel mellőzte az I., a III. vádlottaknak az elsőfokú ítéletben szereplő 660.000 Ft kártérítésre kötelezését. A IV. rendű vádlottal szemben pedig az első fokú ítélet hatályon kívül helyezése folytán a kártérítés tekintetében egyébként sem hozható rendelkezés.

176.

Az e pontban írt tényállást a másodfokú bíróság akként helyesbíti, hogy G.P. sértett egy harmadik személytől kapott 9.000.000 Ft-ot is átadta a II. rendű vádlottnak, így összesen az elsőfokú ítéletben írt 10.500.000 forinttal együtt 19.500.000 forint kára keletkezett, amely nem térült meg.

A tényállás fenti helyesbítése folytán az elsőfokú bíróság által 19.500.000 forint kártérítésre kötelező rendelkezés az I. rendű és a II. rendű vádlottal szemben helytálló volt.

178.

Az e pontban szereplő tényállást szükséges azzal kiegészíteni, hogy a meg nem térült kár összege 1.850.000 forint volt.

Dr. G.I. sértett 2.000.000 forint erejéig terjesztette elő polgári jogi igényét, mellyel azonos összegben kötelezte az első fokú bíróság az érintett az I. rendű vádlottat a kártérítés megfizetésére.

Mivel a meg nem térült kár összegének megállapítása a tőkebefektetés címén átadott összeget és a megtérített összeget figyelembe véve dr. G.I. sértett előadása alapján nem volt kifogásolható, ezért a másodfokú bíróság az I. rendű vádlottat, illetve a másodfokon elítélt a XXVII. rendű vádlottat egyetemlegesen terhelő kártérítés összegét 1.850.000 forintban állapította meg.

181.

Az e pontban szereplő tényállást szükséges azzal kiegészíteni, hogy a meg nem térült kár összege 6.145.000 forint volt. Cs.K.T. sértett polgári jogi igényt nem terjesztett elő.

Ennek ellenére az első fokú bíróság kártérítés címén 6.500.000 forint megfizetésére kötelezte az érintett az I. rendű vádlottat.

Cs.K.T. sértett maga tárta fel az eljárás során, hogy a meg nem térült kára 6.145.000 forint volt, azonban kárának megtérítését nem kérte. Polgári jogi igény hiányában a másodfokú bíróság mellőzte az I. rendű vádlott kártérítésben való marasztalását.

182.

Tényállás e pontjában írt cselekmény tekintetében B.K. sértett kára nem térült meg, így az I. és a II. rendű vádlott 12 millió Ft kártérítésre történő kötelezése helytálló volt. Az ítéletben szereplő 10.400.000 forintos kár megtérülése helyesen a P. Kft.-re vonatkozott, az említett gazdasági társaság

azonban nem tekinthető a cselekmény sértettjének.

184.

Az e pontban szereplő tényállást a másodfokú bíróság annyiban helyesbíti, hogy a dr. B.S.-né sértettnek okozott kár összege 2.090.000 forint volt, amelyből 273.600 Ft megtérült, a meg nem térült kár összege 1.816.400 forint volt. Ezzel a kiegészítéssel, illetve helyesbítéssel a kártérítés címén megállapított 1.816.400 Ft összeg helytálló volt az I. rendű és a III. rendű vádlottal szemben.

187.

E pontban szereplő tényállást szükséges azzal kiegészíteni, hogy a meg nem térült kár összege 2.700.000 forint volt.

T.Sz.B. sértett 3.000.000 erejéig terjesztette elő polgári jogi igényét, mellyel azonos összegben kötelezte az első fokú bíróság kizárólag az I. rendű vádlottat a kártérítés megfizetésére.

Mivel a meg nem térült kár összege a tőkebefektetés címén átadott összeget és a megtérített összegét figyelembe véve T.Sz.B. sértett előadása alapján nem volt kifogásolható, ezért a másodfokú bíróság az I. rendű vádlottat terhelő kártérítés összegét 2.700.000 forintban állapította meg.

Az elsőfokú bíróság kizárólag az I. rendű vádlottat kötelezte T.Sz.B. sértett sérelmére elkövetett cselekmény kapcsán a megítélt összeg megfizetésére, holott a tényállás szerint a cselekmény elkövetésében a II. rendű vádlott is részt vett, ezért a másodfokú bíróság a II. rendű vádlottat egyetemlegesen kötelezte a kártérítés megfizetésére.

189.

A tényállás e pontjában írt cselekmény tekintetében mindössze a sértett nevének pontosítása volt szükséges, ami helyesen dr. D.F.K.

193.

Az e pontban szereplő tényállást szükséges azzal kiegészíteni, hogy a meg nem térült kár összege 4.800.000 forint volt.

T.E. sértett 4.650.000 forintra terjesztette elő polgári jogi igényét.

Noha a meg nem térült kár összege T.E. sértett előadása alapján nem volt kifogásolható, a másodfokú bíróság az I. rendű vádlottat terhelő kártérítés összegét az alacsonyabb összegre bejelentett kárigényre figyelemmel nem tudta módosítani 4.800.000 Ft-ra. A büntetőjogi felelősségük megállapítására tekintettel egyetemlegesen kötelezte a másodfokú bíróság a XXIV. és a XXV. rendű vádlottakat is ezen összeg megfizetésére.

199.

Az e pontban szereplő tényállást szükséges azzal kiegészíteni, hogy a meg nem térült kár összege 2.867 Euró (287-es árfolyamon számolva) volt, ami 822.829 forintnak felelt meg.

V.F.-né sértett 3.203 Euró=919.261 forint erejéig terjesztette elő polgári jogi igényét, mellyel azonos összegben kötelezte az első fokú bíróság az érintett az I. rendű és a III. rendű vádlottat a kártérítés megfizetésére.

Mivel a meg nem térült kár összege a tőkebefektetés címén átadott összeget és a megtérített összeget

figyelembe véve V.F.-né sértett előadása alapján nem volt kifogásolható, ezért a másodfokú bíróság az I. rendű és a III. rendű vádlottat terhelő kártérítés összegét is ehhez a 2.868 Euróhoz (822.829 forint) igazította.

Egyben az e cselekmény elkövetésének a IX. rendű vádlottal szembeni másodfokon való megállapítása miatt a másodfokú bíróság a IX. rendű vádlott egyetemleges marasztalását is megállapította.

201.

Az e pontban írt tényállást annyiban szükséges kiegészíteni, hogy H.A. sértett polgári jogi igényét nem kívánta érvényesíteni (H.A. sértett tanú vallomása nyomozati iratok I/17. kötet 295–316. oldal)

A szerződés lejártát követően H.A. sértett nem érvényesítette jelzálogjogát, a vételi joga pedig lejárt (T.J. tanú nyomozati vallomása nyomozati iratok I/17. kötet 323–330. oldal)

205/a)-b)-és c)

A fenti pontokban írt tényállást szükséges azzal kiegészíteni, hogy a D.I. sértettnek okozott kárból 41.100.000 forint nem térült meg, a kártérítésként részére megítélt összeg 45.000.000 millió Ft volt.

D.I. sértett a tárgyaláson 44.000.000 forint megtérítése iránt terjesztett elő polgári jogi igényt (bírósági iratok 64. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 9. oldala)

A Cs.P. sértett által átadott 106.000.000 forintból 21.000.000 Ft térült meg, így a meg nem térült kár 85.000.000 Ft volt. Cs.P. sértett kárigényt nem terjesztett elő az eljárás során.

A másodfokú bíróság D.I. sértett részére a meg nem térült kár, 41.100.000 forint erejéig kötelezte egyetemlegesen az érintett az I. rendű, a XI. rendű és a XXI. rendű vádlottakat kártérítésre. a XX. rendű vádlottal szembeni hatályon kívül helyezés folytán kártérítésre kötelező rendelkezés nem volt megállapítható.

214.

Az a), b) és c) pontokban szereplő cselekményekben érintett N.Cs. sértett 65.000.000 Ft összegű kára nem térült meg, a sértett polgári jogi igényt nem terjesztett elő. M.L. sértett, valamint K.J.P. sértettek sem terjesztettek elő polgári jogi igényt.

N.Cs. és M.L., illetve az I. rendű vádlott, valamint N.Cs. és K.J.P. sértett között polgári per van folyamatban.

214/d.

E pontban szereplő tényállást szükséges azzal kiegészíteni, hogy F.Z. sértett meg nem térült kára 41.937.740 Ft, mellyel szemben 17 millió Ft kártérítésre kötelezte az elsőfokú bíróság az I. rendű és a II. rendű vádlottat.

F.Z. sértett peren kívüli egyezséget kötött B.I.J. sértettel.

E peren kívüli egyezségre figyelemmel a másodfokú bíróság F.Z. sértett polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasította.

214/e.

Az e pontban szereplő cselekménnyel összefüggésben D.B.-né sértett polgári pert kezdeményezett

N.Cs. ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása érdekében.

219.

Az e pontban írt tényállást annyiban helyesbíti a másodfokú bíróság, hogy a sértett által az eurón felül átadott összeg 1.000.000 Ft helyett 2.000.000 Ft volt.

A tényállást szükséges továbbá azzal is kiegészíteni, illetve helyesbíteni, hogy a megtérült kár összege 400.000 Ft, valamint 2000 Euró volt, a meg nem térült kár összege 1.600.000 forint és 8000 Euró volt.

K.P.Á. sértett 2.000.000 forint, és 10.000 Euró erejéig terjesztette elő polgári jogi igényét, mellyel azonosan kötelezte az első fokú bíróság az érintett az I. rendű vádlottat kártérítés megfizetésére.

Mivel a meg nem térült kár összege a tőkebefektetés címén átadott összeget és a megtérített összeget figyelembe véve K.P.Á. sértett előadása alapján nem volt kifogásolható, ezért a másodfokú bíróság az I. rendű vádlottat terhelő kártérítés összegét a meg nem térült 1.600.000 forintban és 8000 Euróban állapította meg azzal, hogy a másodfokon a cselekményben való részvételt megállapító ítéleti rendelkezés miatt a XXIV. rendű és a XXV. rendű vádlottal szembeni egyetemleges marasztalást is megállapított.

224.

Az elsőfokú bíróság a K.J. sértettnek okozott kár megfizetésére kizárólag az I. rendű vádlottat kötelezte, holott a cselekményben a X. rendű vádlott büntető jogi felelősségét is megállapította. Nem volt mellőzhető ezért a X. rendű vádlott egyetemleges kötelezése az I. rendű vádlott mellett.

232.

Az e pontban írt cselekmény tényállását a másodfokú bíróság annyiban helyesbíti, hogy M.M.J. sértett összesen 56.300.000 forint készpénzt adott át az I. rendű vádlottnak (5 millió+33 millió +18,3 millió forint) szemben az elsőfokú ítéletben szereplő 50.650.000 forinttal. A teljes összegből 5.650.000 forint térült meg, ennek folytán a meg nem térült kár összege 50.650.000 forint volt. M.M.J. sértett a nyomozás során ugyanis azt vallotta, hogy az első alkalommal befektetett 5 millió Ft-nak megfelelő összeget hozammal együtt visszakapta, ami 5.650.000 forint volt, ez jelentette a megtérült kárt. (M.M.J. sértett vallomása I/22. kötet 73 -75. oldal, 91. oldal)

M.M.J. sértett 51.300.000 forint megtérítésére terjesztett elő polgári jogi igényt, mellyel azonosan az elsőfokú bíróság az I. rendű vádlottat 51.300.000 forint kártérítés megfizetésére kötelezte.

Mivel a meg nem térült kár összege a tőkebefektetés címén átadott összeget és a visszatérített összeget figyelembe véve M.M.J. sértett vallomása nem volt kifogásolható, ezért a másodfokú bíróság az I. rendű és a II. rendű vádlottat egyetemlegesen terhelő kártérítés összegét a meg nem térült 50.650.000 forintban állapította meg.

234.

Az e pontban írt cselekmény sértettje a H.V. Kft. volt, a cég címe; ... (Dr. K.P. a cég ügyvezetőjének nyilatkozata a nyomozati iratok: I/16. kötet 15–20. oldal, 25–32. oldal)

239.

Az e pontban szereplő tényállást szükséges azzal kiegészíteni, hogy a meg nem térült kár összege 5.662.000,- forint volt (285 Ft-os árfolyamon számolva). Ez a kármegtérülés abból eredt, hogy a

XXVI. rendű vádlott R.L. sértett részére 4.602.000,- forintot megtérített.

R.L. sértett 36.000 Euró erejéig terjesztette elő polgári jogi igényét, az elsőfokú bíróság 21.000,- Euró megfizetésére kötelezte az I. rendű vádlottat, ami 5.985.000 forintnak felelt meg.

Mivel a meg nem térült kár összege a tőkebefektetés címén átadott összeget és megtérített összeget figyelembe véve R.L. sértett vallomása alapján nem volt kifogásolható, ezért a másodfokú bíróság az I. rendű vádlottat terhelő kártérítés összegét a meg nem térült 5.662.000,- forintban állapította meg. A cselekményben való részvételt és büntetőjogi felelősséget megállapító másodfokú ítéleti rendelkezésre tekintettel a XXVI. rendű vádlottal szemben az egyetemleges marasztalásról határozott.

240.

E pontban szereplő tényállást szükséges azzal helyesbíteni, hogy a 7.000.000 forint összegű kárból 3.149.348 forint (2.204.704 forint + 944.644 forint) megtérült a XXVI. rendű vádlott kártérítésére figyelemmel, így a meg nem térült kár összege 3.850.600,- forint volt. R.Á. sértett 7.000.000 Ft erejéig terjesztette elő polgári jogi igényét, mellyel egyezően az első fokú bíróság 7.000.000 Ft kártérítésre kötelezte az I. rendű és a XXVI. rendű vádlottat.

Mivel a meg nem térült kár összege R.Á. sértett előadása alapján nem volt kifogásolható, ezért a másodfokú bíróság az I. rendű és a XXVI. rendű vádlottat egyetemlegesen terhelő kártérítés összegét is 3.850.600,- forintra módosította. (R.Á. tanú vallomása a nyomozati iratok I/23. kötet 475–575. oldal, 577-580., a XXVI. rendű vádlott vallomása a nyomozati iratok I/22. kötet 184–218. oldal)

241.

Az e pontban szereplő tényállást szükséges azzal kiegészíteni, hogy a meg nem térült kár összege 2.750.946 Ft volt.

K.G. sértett polgári jogi igényt nem terjesztett elő, a kár megtérítése iránt végrehajtási eljárás van folyamatban.

246.

Az e pontban szereplő tényállást szükséges azzal kiegészíteni, hogy a tényállás szerinti 1.000.000 forint összegű kármegtérülésre figyelemmel a meg nem térült kár összege 7.000.000 Ft volt.

B.Z. sértett 8.000.000 forint erejéig terjesztette elő polgári jogi igényét, mellyel egyezően az első fokú bíróság 8.000.000 Ft kártérítésre kötelezte az I. rendű vádlottat. Mivel a meg nem térült kár összege a tőkebefektetés címén átadott és a megtérített összeget figyelembe véve B.Z. sértett előadása alapján nem volt kifogásolható, ezért a másodfokú bíróság az I. rendű vádlottat terhelő kártérítés összegét 7.000.000 forintban állapította meg.

248.

A másodfokú bíróság a tényállást annyiban helyesbít, hogy a kölcsönszerződést a XXIII. rendű vádlott készítette, aki nem tudott arról, hogy az I. rendű és a XXI. rendű vádlott visszafizetési szándék, illetve valós befektetési tevékenység hiányában kötött G.Z. sértettel szerződést.

255.

Az e pontban írt tényállás szerint a Sz.Á. sértettet kár ért teljes összege 100.000.000 Ft volt, azonban

ebből az összegből az I. rendű vádlottat mindössze 60.000.000 Ft terhelte, a későbbiekben további 40.000.000 Ft átvétele T.Sz. személyéhez kapcsolódott.

Sz.Á. sértett 100.000.000 Ft erejéig terjesztett elő polgári jogi igényét. A jelzálogjog érvényesítése miatt a sértett polgári pert kezdeményezett.

Ebben az ügyben kizárólag az I. rendű vádlotthoz kapcsolódó polgári jogi igényről lehet döntést hozni, ezért a kártérítés mértékét a másodfokú bíróság az I. rendű vádlotthoz köthető 60.000.000 Ft-ra módosította.

A másodfokú bíróság az ingatlanfedezettel párosuló ügyletek tényállásait a sértetteket ért, illetve vagyonukat veszélyeztető károkozás tekintetében a fentiekén túl az alábbiak szerint helyesbíti:

A tényállás 39. pontjában szereplő C.Gy. és C.Gy.-né sértettek ingatlanát terhelő jelzálog jog bejegyzésével az I. rendű vádlott 56.000.000 Ft összegű kár előidézését kívánta elérni.

A tényállás 71. pontjában szereplő K.L. sértett ingatlanát terhelő jelzálog jog bejegyzésével az I. rendű, valamint a II. rendű vádlott 32.000.000 Ft összegű kár előidézését kívánták elérni.

A tényállás 83. pontjában szereplő C.Sz. sértett ingatlanát terhelő jelzálog jog bejegyzésével az I. rendű vádlott 30.000.000 Ft összegű kár előidézését kívánta elérni.

A tényállás 131. pontjában szereplő K.B.M. sértett ingatlanát terhelő jelzálog jog bejegyzésével az I. rendű vádlott 23.000.000 Ft összegű kár előidézését kívánta elérni.

A tényállás 160. pontjában szereplő A.T.M. sértett ingatlanát terhelő jelzálog jog bejegyzésével az I. rendű vádlott 35.000.000 Ft összegű kár előidézését kívánta elérni.

Az I. rendű vádlott a tényállás 201. pontjában szereplő O.Gy. sértett ingatlanát terhelő jelzálog jog bejegyzésével 157.500.000 Ft összegű, T.J. sértett ingatlanát terhelő jelzálogjog bejegyzésével 17.500.000 kár előidézését kívánta elérni.

Az I. rendű, a II. rendű, valamint a VI. rendű vádlott a tényállás 214/a. pontjában szereplő M.L. sértett ingatlanát terhelő jelzálog jog bejegyzésével 20.000.000 Ft összegű, 214/b. pontjában szereplő K.J.P. sértett ingatlanát terhelő jelzálogjog bejegyzésével 20.000.000 forint összegű, a 214/d. pontjában szereplő F.Z. sértett ingatlanát terhelő jelzálogjog bejegyzésével 50.000.000 Ft összegű, a 214/e. pontjában szereplő D.B.-né sértett ingatlanát terhelő zálogjog bejegyzésével 25.000.000 Ft összegű kár előidézését kívánta elérni.

Az I. rendű, a II. rendű vádlott a tényállás 258. pontjában szereplő E. Ingatlanhasznosító Kft. sértett ingatlanát terhelő jelzálog jog bejegyzésével 18.500.000 kárt okozott, mivel a H. Kft. részére az I. és a II. rendű vádlott a kölcsön címén átvett 18.500.000 Ft-ot nem fizették vissza, így a Kft. vételi jogával élve megszerezte az E. Ingatlanhasznosító Kft. sértett ingatlanát.

A másodfokú bíróság összesítette az egyes vádlottak által okozott kár összegeket:

A VIII. rendű vádlott 47.622.550 forint károkozásban vett részt..

A IX. rendű vádlott terhére megállapított cselekményekkel okozott kár 17.919.229 volt.

A X. rendű vádlott cselekményeivel okozott kár 28.567.900 forint volt.

A XVI. rendű vádlott terhére megállapított cselekménnyel okozott kár 14.819.120 forint volt.

A XVII. rendű vádlott terhére megállapított cselekményekkel okozott kár: 8.618. 000 forint volt.

A XXI. rendű vádlott terhére megállapított cselekményekkel okozott kár 358.71.000 forint volt.

A XXIV. rendű vádlott terhére megállapított cselekményekkel okozott kár: 33.950.000 forint volt.

A XXV. rendű vádlott terhére megállapított cselekményekkel okozott kár 28.950.000 forint volt.

A XXVI. rendű vádlott terhére megállapított cselekményekkel okozott kár: 47.264.000 forint volt.

A XXVII. rendű vádlott terhére megállapított cselekményekkel okozott kár: 4.700.000 forint volt.

A másodfokú bíróság a Be. 593. § (3) bekezdése alapján a fentiek szerint kiegészített, illetve helyesbített tényállás alapján bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét.

Az első fokú bizonyíték értékelő tevékenység áttekintése, kiegészítése a másodfokú eljárásban előadott vádlotti és védői érvekre figyelemmel

Az első fokú bíróság ítéletének indokolásában részletesen foglalkozott a beszerzett bizonyítékokkal, azok tartalmát kimerítően ismertette. Az egyes cselekményekhez tartozó bizonyítékok bemutatását követően hosszasan, részletekbe menően, vádlottanként foglalta össze a terhelő bizonyítékokat, kétségtelen, hogy ezt nem az ítélet bizonyítékok értékelésével foglalkozó részében, hanem azt követően a jogi indokoláshoz tartozó részben tette. Nem helytálló ezért a védőknek az a kifogása, hogy az elsőfokú bíróság bizonyíték értékelő tevékenysége kimerült volna a bizonyítékok tartalmának felidézésében.

A cselekményeknek voltak közös jellegzetességei, nevezetesen:

1. a sértettek megtévesztésének különféle módja;
2. a pénzátadás körülményei;
3. az ügyletkötés dokumentálásának módja;
4. a pénz visszafizetés körülményei;
5. a visszafizetés teljes vagy részbeni elmaradása körében hangoztatott kifogások azonossága, vagy nagy fokú hasonlatossága.

1. A sértettek megtévesztésének módja.

A vádlottak az általuk állított befektetésekre nézve többféle, egymást nem fedő, legfeljebb egymáshoz hasonló előadásokat tettek a sértetteknek. Így egyéb befektetési célok állítása mellett a bankokban elérhető hozamokhoz képest magasabb hozamokra, havi 10-20 százalékot elérő tőzsdei, esetenként külföldi tőzsdei befektetésre, bankok között bonyolódó Treasury, illetve arbitrázs pénzügyi műveletekre hivatkoztak anélkül, hogy ennek bármilyen valós alapja lett volna. A sértettek ezen túlmenően beszámoltak még egyéb, magas hozamot jelentő befektetésekről is, mint nemesfémbe történő befektetésről, bedőlt hitelek kivásárlásáról, ingatlan ügyeltekéről. a II. rendű vádlott a magas hozamot elérő befektetésekről a Bankcenterben tartott előadásokat, melyeknek

hitelességét számítógépes programmal készített bemutató segítségével próbálta fokozni. T.Sz. bővebb információkat közölt a hozamok nagyságára nézve dr. M.I. (utóbbi feladata nagy értékű ingatlanok felkutatása és ügyletbe való bevonása lett volna) számára, akinek azt adta elő, hogy a B. Bank treasury-je lakossági területről gyűjt pénzeszközöket az anyabank forrásainak feltöltéséhez.

T.Zs. tanú a B. Bank Zrt.-t treasury részlegének vezetője tételesen is cáfolta a vádlottaknak a B. Bankban állított ún. treasury ügyleteit. Elmondta a tanú, hogy a treasury részleg magánszemélyek részére nem végez befektetési, vagyonkezelési szolgáltatást, vagy arbitrázs műveleteket, hanem a magánbefektetők pénzeszközeit PSZÁF engedéllyel működő alapkezelőknél helyezhetik el. Kétségbe vonta a tanú, hogy az I. rendű vádlott ügyfele lett volna bármilyen, a B. Banknál működő alapkezelőnek. A tanú a 10%-os havi hozamot normál piaci körülmények között elérhetetlennek ítélte.

Hasonló tartalommal nyilatkozott K.P. is tanúvallomásában (nyomozati iratok I/XVI. kötet 3. oldal). A tanú átverésnek tartotta a bemutatott konstrukciót, mivel a B. Bank treasury-je biztosan nem forgatta magánszemélyek pénzét, valamint az ígért hozamokat is elérhetetlennek találta.

P.V., valamint dr. V.T. tanúk voltak azok a személyek, akik a T.Sz.-től kapott tájékoztatás alapján a befektetéssel járó ügyletben nem vettek részt, mivel "légből kapottnak", tehát teljesíthetetlennek tartották a napi 3%-os hozamot ígérő ajánlatot. Hasonlóképpen irreálisnak tartotta az ingatlan befektetéssel járó ügyletet J.T., akinek T.Sz. 70 millió Ft havi hozamot ígért ingatlanának jelzálogjoggal történő megterhelése esetén.

Voltak egyéb személyek is, akik a vádlottak által előadott, bemutatott konstrukciót átverésnek minősítették, így a szerződéskötésre sem került sor. Ezek közül a másodfokú bíróság a K.P.-val kötendő ügyletre kíván utalni, aki ingatlanát akarta befektetni oly módon, hogy a sértett ingatlana egy 600 millió Ft-os kölcsön fedezetét képezte volna. A felajánlott ingatlan fedezet fejében a vádlottak váltót kínáltak garanciaként, ám mivel nem volt a váltó mögött bankgarancia, így K.P. ügyvédje, dr. P.T. tanácsára szerződéskötésre már nem került sor. Az ügyletről egyformán nyilatkozott dr. P.T., valamint D.A. tanú is, mindketten átverésnek minősítették azt tanúvallomásukban.

A megtévesztés egyik módszere azt volt, hogy a vádlottak a nagyobb összeget folyósító sértettek részére ingatlanfedezetet, esetenként egyéb biztosítékokat ajánlottak fel; részvényeket, az I. rendű vádlott nevére, vagy egyéb vádlott nevére szóló készpénz fedezetről kiállított hamis O., M. banki igazolásokat, fedezet nélküli váltókat. Ezek a biztosítékok nyilvánvalóan a sértettek bizalmának elnyerését, erősítését, következképp a sértettek megtévesztését szolgálták. Az ingatlan-fedezettel kombinált esetekben nemcsak a készpénzt folyósító sértett, hanem az ingatlanát fedetzként felajánló sértett is magas havi kamat reményében vágott bele az ügyletbe. Ezekről az ügyletekről az érintett sértettek beszámolóján túlmenően rendelkezésre álltak a kölcsönszerződések, a jelzálog jog bejegyzésével kapcsolatos szerződések, az ingatlan-nyilvántartási adatok, esetenként a kölcsönszerződés közjegyzői végrehajtási záradékkal ellátott dokumentumai.

Az M. Bank nevében az I. rendű nevére szóló 9 millió Euró, illetve 930 millió Euró készpénz fedezetről kiállított igazolások, illetve váltók esetében utólag fény derült hamisságukra, arra hogy mögöttük készpénz nem állt rendelkezésre. Hasonlóan hamisak voltak az O. nevében kiállított készpénzfedezetről szóló igazolások. Az a körülmény, hogy a hamis igazolásokért az I. rendű vádlott fizetett a XIII. rendű vádlott részére, az igazolások valótlanságán, hamisságán nem változtatott, hanem éppenséggel e körülményt támasztotta alá.

Egyetértett a másodfokú bíróság az első fokú bíróságnak a sértettek megtévesztésével kapcsolatban

kifejtett érvelésével: a vádlottak, különösen az I., és az V. rendű vádlottak költekező életvitele, a külsőségek, köztük a jó megjelenés, exkluzív helyen lévő iroda bérlése, drága gépjárművek használata is szerepet játszott abban, hogy a sértettek elhitték a nekik állítottakat.

2. A pénzátadás körülményei

Az eljárás során kihallgatott sértettek részletesen beszámoltak a sértettekkel kapcsolatba kerülő vádlottak által befektetésként felvázolt ügylet menetéről, amelyek között nagyfokú egyezés mutatkozott. Így a vádlottak szinte valamennyi esetben a hozammal növelt összeget feltüntető kölcsönszerződést kötöttek a sértettekkel, nem pedig a szóbeli megállapodás szerinti befektetésre vonatkozó megbízást. A sértettek túlnyomó többsége a befektetésre szánt összeget készpénzben adta át a közvetítőnek. A sértettek egy kisebb része a befektetni kívánt összegeket az I. rendű vádlottnak a R. Banknál vezetett, vagy a vele kapcsolatba kerülő vádlott bankszámlájára utalta át, amelynek így okiratokkal dokumentált nyoma maradt. A sértettek túlnyomó többsége – akkor is, amikor a közvetítővel állapodott meg – az I. rendű vádlottal mint magánszeméllyel kötött kölcsönszerződést, ami szintén okirati bizonyítékot jelentett a pénzátadás tényére, összegére, a lejárat idejére nézve.

3. Az ügyletkötés dokumentálásának módja

Számos sértett nyilatkozott arról, hogy a befektetés címén rendelkezésre bocsátott készpénz átadásáról a kölcsönszerződés készítésének indokával nem volt tisztában. Amennyiben a sértettek erről magyarázatot kértek, akkor arról vagy nem kaptak tájékoztatást a vádlottaktól, vagy az érintett vádlott a kamattal növelt összeg visszafizetésének biztonságára, illetve egyéb okra hivatkozott a kölcsönszerződés megkötése indokaként. Kijelenthető, hogy a vádbeli ügyletek kapcsán kötött kölcsönszerződések merőben eltérő dokumentációját jelentették a pénzügyi tevékenységet folytató cégeknél végzett befektetések kapcsán készített dokumentációtól.

A sértettek előadása, az azzal szinkronban álló kölcsönszerződés adatai alapján nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a sértettek vallomását elfogadva tett ténymegállapításokat az úgynevezett befektetés módjára, idejére, összegére, a visszafizetett, illetve vissza nem fizetett összegre nézve. A sértettek nagy hányada azt is feltárta, hogy az általa átadott pénzösszeg honnan származott, ennek a körülménynek azonban a cselekmények megvalósulása szempontjából jogi jelentősége nem volt. Az első fokú bíróság ezért megalapozottan vetette el a II. rendű vádlott védőjének a sértetteknek az irreleváns körülményre nézve történő meghallgatására nézve előterjesztett bizonyítási indítványát, következésképp e körülménynek a másodfokú eljárásban történő kifogásolását a másodfokú bíróság sem tekintette alaposnak.

Több tanú nyilatkozott arról, hogy az ügylet megkötése fejében ígért hozamokat irreálisan magasnak, elérhetetlennek tartotta, így a szerződés megkötésére sem került sor (Sz.K., a feljelentést is tévő E.F. stb.)

4. A sértettek által átadott pénzösszegek visszafizetésének körülményei is egymással azonosak vagy egymáshoz hasonlatosak voltak.

A sértettek túlnyomó többsége a pénzösszegek után járó, előzetesen megígért kamatokat az első időszakban hiánytalanul megkapta, amely azt a képzetet erősítette meg bennük, hogy a konstrukció működőképes, illetve arra sarkallta őket, hogy további pénzösszegeket adjanak át a vádlottak számára. Azok az ügyletek, amelyek esetében az abban résztvevő személyek, illetve a sértettek az átadott pénzüket egészben vagy részben visszakapták jó példát szolgáltatottak a későbbiekben

befektetni kívánó egyéneknek, akiknek a befektetések iránti bizalmát a korábbi kifizetések gördülékenysége nagyban erősítette.

5. A visszafizetés teljes vagy részbeni elmaradása körében hangoztatott kifogások szintén azonosak, vagy egymáshoz nagy fokban hasonlatosak voltak.

A vádlottak a csúszásokat rajtuk kívül álló okokkal igyekeztek magyarázni: a bank késlekedésével, az I. rendű vádlott bankszámlájának zárolásával stb.

A befektetések vizsgálata

Megtörtént, annak részletes vizsgálata is, hogy a sértettek számára állított befektetéseknek volt-e valós alapja. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a befektetések elmaradása volt az ügy egyik központi kérdése, illetve a később csatlakozó vádlottak esetében az erről való értesülés ideje.

Amint azt az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg a pénzügyi befektetési tevékenység engedélyköteles tevékenység, azonban ilyen engedéllyel a vádlottak nem rendelkeztek. Erről több személy is vallott, köztük G.E. tanú. A tanú arról is beszámolt, hogy a III. rendű vádlott a L. AG céget a befektetés legalizálása érdekében alapította.

Nem kizárólag a pénzügyi felügyelet által adható engedélyek hiányoztak, hanem a vádlottak megfelelő pénzügyi végzettséggel, pénzügyi szakértelemmel sem rendelkeztek, legalábbis ezt nem lehetett igazolni, ellenkezőleg a pénzügyekben jártas személyek (M.M.) e szakismeret hiányát tapasztalták a vádlottakkal folytatott megbeszéléseik során, amelyről a bíróság előtt be is számoltak.

A sértettek nem tudtak tájékoztatást adni, hogy a befektetések milyen konkrét formában, módon zajlottak.

A nyomozó hatóság beszerezte valamennyi vádlottnak a vádbeli időszakot érintő különböző banknál vezetett számlakivonatát, az ingatlan nyilvántartás vádlottakhoz köthető adatait, azonban ezek a dokumentumok sem tartalmaztak értékelhető adatot a befektetés megtörténtéről. Így e bizonyítékok alapján sem volt felderíthető egyik vádlott esetében sem, de elsősorban az I. rendű vádlotthoz köthetően olyan adat, amely arra utalt volna, hogy a sértettektől átvett összegek bármilyen formában befektetésre kerültek volna. Valós befektetésre utaló adatot, tényt egyik vádlott sem közölt, holott bármilyen befektetés valós létezésének felfedése mindegyik vádlott elemi érdeke lett volna. Az a körülmény, hogy ilyen bizonyíték nem volt fellelhető, nem az ügyészség vagy a nyomozó hatóság mulasztására volt visszavezethető, hanem a másodfokú bíróság álláspontja szerint arra a körülményre, hogy ilyen befektetés valójában nem létezett. Mivel a sértettektől átvett pénzügyösszegek az I. rendű vádlotthoz kerültek akár az I. rendű vádlott, akár közvetítő útján történt az ügyletkötés, a befektetés elmaradása alapvetően az I. rendű vádlotthoz volt köthető.

A nyomozó hatóság beszerezte az I. rendű vádlottnak a különböző szerencsejátékokkal elért (ötöslottó, hatoslottó, Skandi) nyereményeiről szóló igazolásokat. A nyeremény teljes összege mintegy 479.000.000 forint volt. (Nyomozati iratok I/ 6. kötet) A revizori jelentés szerint az ilyen összegű nyereményhez hozzávetőlegesen 709.000.000 forint értékben kellett az I. r. vádlottnak befektetnie. Kijelenthető, hogy az I. rendű vádlottnak a több száz millió forintot elérő nyereményei sem voltak alkalmasak az átvett pénzek kifizetésére azt is figyelembe véve, hogy a nyeremények a szelvények megvásárlása miatt jelentős kiadásokat tételtek fel.

A nyomozati iratok között található rendőri jelentés szerint az I. rendű vádlott bankszámláira a vádbeli időszakban 583.838.000 forint, valamint 2.496.000 euró (694.936.000 forint) érkezett. A Sz. Zrt.-től 411.000.100 forint nyeresemény érkezett. Ez mindösszesen 1.153.825.000 forint, valamint 2.496.000 euró volt. Az összegek nagyobb részét, 888.727.000 forintot az I. rendű vádlott készpénzben vette fel, 11.493.000 forint értékben bank kártyás vásárlást végzett, 100.000.000 Ft-ot VI. rendű vádlottnak utalt át, aki azt szintén készpénzben vette fel. Az I. rendű vádlott így mindösszesen 1.012.302.000 Ft-ot, valamint 2.439.000 Eurót használt fel. Ezekből az adatokból megállapítható, hogy az I. rendű vádlott a számláira érkezett pénzüsszegeket maga használta fel.

Több vádlott, köztük a III. rendű vádlott, a XVIII. rendű, a XVII. rendű vádlott hivatkozott különböző cégekre így a L. AG, valamint az E. Társaság (E. kft.) elnevezésű cégre mint befektetéssel foglalkozó cégekre. Az említett gazdasági társaságok azonban a vádbeli esetek egyikével sem voltak összefüggésbe hozhatók, ezért e vádlotti hivatkozások sem bírtak jelentőséggel.

A 133 darab névértékben 133 millió Ft értéket képviselő MP. Zrt. részvényeinek az I. rendű vádlott általi megvásárlása (az 133 db, egyenként 1 millió Ft névértékű) sem biztosított elegendő fedezetet az I. rendű vádlott és társai által több milliárd forint értékben bonyolított ügyletekhez. A részvényeknek egyébként a piaci értéke nem érte el a névértékét, amit jól mutatott az a körülmény, hogy az I. rendű vádlott az említett részvényeket 79.800.000 forint vételárért vásárolta meg, de a vételár teljes összegét nem, abból mindössze 47.500.000 forintot fizetett ki a részvényeket eladó W.H. számára. (nyomozati iratok I/7. kötet).

A XXI. rendű vádlott nevére kiállított 180.000 Euró, illetve 120.000 Euró zárolási igazolás, továbbá a X. rendű vádlott nevére 9.000.000 Euró erejéig kiállított bankgarancia nyilatkozat hamisítványok voltak, így azokat az ügyletek valós fedezeteként szintén nem lehetett felhasználni.

Hasonlóképpen nem jelenthettek fedezetet a sértettektől átvett összegekre a fedezet nélkül kiállított váltók, illetve a VI. rendű vádlott lakásán lefoglalt, az M. Bank által 9.000.000 Euróról szóló hamis bankgarancia igazolás, illetve a 100.000 Euróról szóló fedezetigazolás. Előbbi irat valótlannul annak igazolására szolgált volna, hogy az I. rendű vádlott rendelkezik az M. Bankban vezetett számláján 9.000.000 Euró (2,5 milliárd forint) per-, igény- és tehermentes pénzüsszeggel. Utóbbi dokumentum az I. rendű vádlott mint kedvezményezett részére kiállított fedezetigazolás volt, mely szerint az I. rendű vádlott számára 100.000 Eurót helyeztek el elkülönített letétbe az M. Bankban.

A fent részletezettek miatt megalapozott volt az első fokú bíróságnak az a következtetése, hogy valós befektetési tevékenység hiányában a sértettektől átvett összegek részbeni vagy egészben történő kifizetésére, illetve az ígért havi kamatok kifizetésére fedezetet az nyújtott, hogy a vádlottak újabb és újabb személyeket vontak be az ügyletbe, akiknek befizetéseiből fizették ki a korábbi sértetteknek járó pénzeket. Tették, tehették ezt mindaddig, amíg megfelelő számú személy volt hajlandó arra, hogy az említett ügyletekbe pénzeszközöket bocsásson a vádlottak rendelkezésére. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg azt, hogy a rendszer piramis jelleggel működött.

A védelem által felkért szakértő okiratként felhasználható véleményében kifejtett, fentiekkel ellentétes (a szakértő szerint az I. rendű vádlott nem a később befektetők pénzéből fizette ki a korábbi befektetőknek járó összegeket) megállapítása nem volt megalapozott, ezért azt nem lehetett elfogadni.

A rendszer működésében nem csak a kamatok, illetve a befektetett tőke összegek visszafizetése jelentett számottevő kiadást, hanem azt növelték az iroda bérelésével járó kiadások, továbbá a vádlottaknak közvetítői jutalék címén kifizetett jelentős összegek is.

A sértettektől átvett pénzeszegek I. rendű vádlotthoz kerülése

Az első fokú bíróság részletesen foglalkozott a vádlottak kapcsolatrendszerével, amelyet részben a hívás forgalmi adatok alapján is igazoltnak tekintett. Helyesen tekintette lényeges szempontnak azt a körülményt, hogy míg a sértettek esetében a dokumentáció írásos formában rendelkezésre állt (kölcösnszerződések, banki átutalásokról szóló igazolások, közjegyzői okiratok stb.), addig a sértettek által átadott, esetenként több milliós, de összességében több száz milliós pénzeszegek I. rendű vádlott részére történő továbbítása mindenféle írásos dokumentáció nélkül zajlott. Az I. rendű vádlott és vádlott társai között a pénzátadások jogcímei sem lettek pontosan meghatározva. A vádlott-társak ugyanígy írásos dokumentáció, bármiféle szerződés nélkül részesültek a sértettektől átvett összeg bizonyos hányadát kitevő jutalékból. A vádlottak közötti pénz forgalmi ügyletek tehát a pénzeszegek nagysága ellenére szóbeli megállapodás alapján folytak ellentétben a pénzintézetekben folytatott ügymenettől. Nem volt rögzítve írásban, hanem csak szóban a jutalékfizetés, a sértetteknek járó kamatkifizetés rendszere. A vádlottak által folytatott pénzátadás-átvételi gyakorlat szembeötlő módon különbözött a pénzintézeteknél tapasztalt legális ügymenettől.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint lényeges bizonyítékot jelentett *a titkos információgyűjtés* keretében beszerzett telefonbeszélgetések tartalma. Az elsőfokú ítéletben szerepelnek a terhelő tartalmú telefonbeszélgetések, adós maradt ugyanakkor az elsőfokú bíróság a beszélgetések tartalmából adódó következtetések levonásával. E beszélgetések közül a másodfokú bíróság az alábbiak kiemelését tartja szükségesnek.

A sértettekkel szembeni csalárd eljárásra utalt egy az I. rendű vádlott és a XVI. rendű vádlott között folytatott beszélgetés (2012. október 31-én folytatott beszélgetés nyomozati iratok I/1. kötete 197. oldal), mely szerint már a T. nevű személy előtt is világossá vált, hogy az ügyletek során csak "okosságról" volt szó.

Ugyancsak a XVI. rendű vádlott, valamint az I. rendű vádlott között zajló beszélgetésben az említett személyek az O. bankon keresztül történő 800.000 euróról szóló igazolásáról beszélgettek, amely az M. bankban szerzett igazoláshoz volt hasonló. Tehát a pénzintézeti igazolások intézésében az I. rendű vádlottnak szintén lényeges szerep jutott. Az M. Bank, valamint az O. Bank nevében kiállított igazolások a XIII. rendű vádlotthoz kapcsolhatók, ami a telefonbeszélgetésekből szintén kiderült. (2012. november 11-én folytatott beszélgetés nyomozati iratok I/15. kötete 317–318. oldal)

Számos beszélgetés tartalma szerint a vádlottak 2012 októberében, novemberében készpénz szerzésével voltak elfoglalva annak érdekében, hogy az I. rendű vádlott eleget tudjon tenni az esedékes fizetési kötelezettségeinek. Szerepel a beszélgetésekben egy szerbiai vonal; eszerint egy Emese nevű személy nagy összegű készpénz szerzésében bíztak. Erről az I. rendű vádlott beszélgetett a XVI. rendű vádlottal 2012. november 11-én.

Az I. rendű vádlott 2012. november 14-én tárgyalta a M.E. nevű személlyel egy 9 milliós igazolásról. A társalgásból kiderült, hogy az I. rendű vádlott tisztában volt az igazolás fedezet nélküli voltával, illetve zavaros előadást adott elő az igazolás mögötti fedezet tartalmáról, azt állította, hogy egy svájci alapítvány jelenti a fedezetet.

Az I. rendű és I.Á.B. között 2012. november 13-án zajlott egy beszélgetés, amelyben I.Á.B. közölte az I. rendű vádlottal, hogy egy néven nem nevezett ember azt állította az I. rendű vádlotról, hogy egy piramist épített, amely összedőlt, I. rendű vádlottnak nincs egy bűdös vasa, tartozik fűnek-fának. I.Á.B. szerint azt is mondta a néven nem nevezett személy, hogy a pénz nincs befektetve, és az I. rendű vádlott milliárdokkal tartozik. Az I. rendű vádlott ekkor azzal nyugtatta beszélgetőpartnerét, hogy ez az ember azért fenyegetőzik, mivel az I. rendű vádlott helyébe akar lépni.

Az egyes vádlottakkal szemben feltárt bizonyítékok

Az egyes vádlottakkal szemben feltárt bizonyítékokat az első fokú bíróság noha részletesen bemutatta, ám azokkal nem ítéletnek a bizonyítékok értékelésével, hanem a jogi indokolással összefüggő részében foglalkozott. Az ítélet szerkezetének ez a felépítése mindössze szerkesztési hibaként értékelhető, de nem jelentett lényeges eljárási szabálysértést. A másodfokú bíróság nem kívánja tételesen megismételni a vádlottakkal szembeni valamennyi bizonyíték felsorolását, értékelését, mindössze néhány lényeges összefüggésre utal alapvetően a védőknek a másodfokú eljárásban is hangoztatott kifogásaira, védenecik ártatlanságát állító érveire is figyelemmel.

Az I. rendű vádlott volt az a személy, aki a cselekmény sorozat elkövetésében a központi szerepet játszotta. Ez a megállapítás nemcsak a vádlott társaival történt kapcsolattartás intenzitásából, de a személyi bizonyítékokból is levonható egyértelmű következtetés volt. Számos vádlott-társi vallomás, valamint tanú vallomás állt rendelkezésre e körben, amellyel az elsőfokú bíróság kimerítően foglalkozott. Az I. rendű vádlott volt az a személy is, aki a kezdetektől fogva tisztában volt a befektetések hiányával, így azzal a következménnyel is, hogy a befektetések elmulasztása a későbbiekben a kifizetések elmaradását eredményezi.

Az elsőfokú bíróság ítéletében részletesen idézte – kétségtelenül szerkesztési hibából adódóan a jogi minősítés körében – az I. rendű vádlottnak az eljárás különböző szakaszaiban tett vallomásait, azok módosulását, amelyeknek megismétlése a másodfokú eljárásban nem indokolt, mindössze az I. rendű vádlottnak azt a nyomozás során tett beismerő vallomásának kiemelése szükséges, amelyben az I. rendű vádlott maga ismerte el, hogy a befektetők által átadott pénzüsszegeket teljes összegében a más befektetők részére történő tőke hozamok kifizetésére fordította. E nyilatkozatával a másodfokú bíróság is teljes egészében egyetértett, mivel az ügyben feltárt adatok egyértelműen e kijelentés megalapozottságát igazolták. Az előbb idézett előadásával ellentétes állításait a másodfokú bíróság – azonosan az elsőfokú bírósággal – elfogadhatatlannak tartotta. Ami az I. rendű vádlottnak a befektetések megtörténtével kapcsolatos védekezését illeti ennek a valóság alapját az eljárás során nem sikerült igazolni, ami azonban a határozat korábbi részében írtak szerint nem a hatóság mulasztásával hozható összefüggésbe.

Lényeges bizonyítékot jelentett az I. rendű vádlottal szemben T.Sz. nyomozás során tett vallomása, valamint a T.Sz.-el kapcsolatba kerülő személyek nyilatkozata. Megállapítható, hogy T.Sz. az I. rendű vádlott által egyező befektetési konstrukciót bonyolított, illetve ő volt az a személy, aki az I. rendű vádlott letartóztatását követően az ügyek intézését átvette.

Az I. rendű vádlottal szemben további bizonyítékként értékelte az elsőfokú bíróság a sértettek előadását, amelyeket az I. rendű vádlott az eljárás során ténybelileg nem vont kétségbe. Így az egyes tényállási pontok kapcsán átadott pénzüsszegek nagyságát, a futamidőt, a kamatok mértékét, valamint a sértettnek valótlannul állított befektetés módját az elsőfokú bíróság helyesen állapította

meg a sértettek vallomásának elfogadásával.

Az I. rendű vádlottal szemben ugyancsak terhelő adatot jelentett a titkos információgyűjtés anyaga, ami a különböző személyekkel folytatott telefonbeszélgetések tartalmát rögzítette. Ezeknek a diskurzusoknak a lényegét az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában szerepeltette, ezért a másodfokú bíróság azok részletes megismétlését szükségtelennek tartotta. E beszélgetésekből egyértelműen kitűnt, hogy az I. rendű vádlott bűnösnek kimondott társaival együtt a pénzek átvétele során a sértettekkel szemben csalárd módon járt el.

A másodfokú bíróság sem az I. rendű vádlott védőjének az I. és II./1-13. pontokban szereplő érvelésével, sem a bűnösnek kimondott vádlott védőjének jó részének a felmentést célzó érvelésével nem értett egyet. Noha a védők tételesen nem támadták az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenységét, érvelésük tartalmilag mégis megfelelt annak. Az elsőfokú bíróság által elfogadott indokolás elvetése, és helyette a bűnösnek tartott vádlottak védői által felvázolt, és e vádlottak védekezésének megfelelő érvrendszer átvétele ugyanis csak abban az esetben lenne lehetséges, ha a másodfokú bíróság a feltárt bizonyítékokat nem az elsőfokú bíróság által felvázoltak szerint, hanem ellentétesen értékelné. A bizonyítékok ilyen átértékelése nem kizárólag a logika szabályaival ellentétes, hanem az eljárási törvénnyel is. A jelenleg hatályos büntetőeljárási törvény sem ad ugyanis a másodfokú bíróságnak arra jogi lehetőséget, hogy az elsőfokú bíróság által a bűnösség körében értékelt bizonyítékokat bizonyítás felvétele nélkül eltérően értékelje.

Ami az I. rendű vádlott védőjének további álláspontját illeti ellentmondást is felfedezett a másodfokú bíróság az I. rendű vádlott védőjének érvrendszerében nevezetesen abban, hogy a védő részben sérelmezte védencének a nyomozás során védő jelenlétének hiányában tett vallomása elfogadását, ugyanakkor nyomatékos enyhítő körülményként hivatkozott védenca tényfeltáró beismerő vallomásra.

Az I. rendű vádlott védője a nyomozás hiányosságaként, következként felderítetlenségként róta fel a vádhatóságnak a befektetések feltárásának elmaradását. A másodfokú bíróság ezzel a megállapítással nem tudott azonosulni, ugyanis a nyomozó hatóság kiterjedt nyomozást végzett nemcsak a sértettek meghallgatása, hanem valamennyi egyéb bizonyíték beszerzése érdekében, ennek ellenére semmiféle befektetésre utaló adatot nem tudott feltárni. Beszerezte pl. az I. rendű vádlott valamennyi bankszámlájára vonatkozó adatot, melyekből a bankszámlán bonyolított banki műveletek, pénzmozgások egyértelműen kitűntek. Úgyszintén beszerezte az I. rendű vádlott által a vádbeli időszakban szerencsejátékkal elért nyereményre vonatkozó adatokat. Nyilvánvaló, amennyiben a befektetések megvalósultak volna, a nyomozó hatóság az azzal kapcsolatos adatokat is beszerezte, feltárta volna. Mivel ilyen befektetés nem létezett, így csupán ezek hiányának feltárását lehetett az eljárás során elvégezni. A valós, létező befektetések kiderítésének elmaradása tehát ezért sem róható a vádhatóság terhére.

Nem értett egyet a másodfokú bíróság az I. rendű vádlott védőjének azzal a meglátásával sem, melyben a védő a sértettek felelősségét vetette fel a kellő körültekintés elmaradása miatt. Ennek a körülménynek legfeljebb közreható szerepe lehetett a cselekmények megvalósulásában, ám semmiképp nem értékelhető a védő által felvázolt felelősséget kizáró körülménynek.

Nem helytálló az I. rendű vádlott védőjének az az érvelése sem, hogy az elsőfokú bíróság nem volt tekintettel a "befektetés" címén ténylegesen átadott összegekre, hanem a hozamokkal növelt összeg alapján állapította meg a kárértéket. Ezzel szemben az volt leszűrhető, hogy már a nyomozó hatóság, majd az elsőfokú bíróság is nyilatkozta a sértetteket a befektetés mértékéről, összegéről hangsúlyozva azt is, hogy a kölcsönszerződés a hozammal növelt összegekről készült, ezért a

korábban eljáró hatóságok sem a kölcsön szerződésben szereplő összegekre voltak figyelemmel.

Amint arra a másodfokú bíróság a határozat korábbi részében már utalt, az I. rendű vádlott védője által becsatolt szakértői vélemény a szakértő kirendelésének hiánya miatt kizárólag okirati bizonyítéknak volt tekinthető. Kétségtelen, hogy e bizonyíték elsőfokú értékelése elmaradt, azonban az elfogadott bizonyítás anyaga alapján nyilvánvaló, hogy az elsőfokú bíróság a szakértői megállapításokat nem fogadta el az azt cáfoló bizonyítékokra figyelemmel.

A másodfokú bíróság nem értett egyet az I. rendű vádlott védőjével abban a kérdésben sem, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta volna a megtérült kár tényállásban történő feltüntetését, illetve a hozammal növelt összeget is számításba vette volna a kár megállapításánál. Az elsőfokú bíróság minden tényállás esetében megállapította – amennyiben volt – a megtérült kár összegét, mindössze a polgári jogi igény alapját képező meg nem térült kár összegének feltüntetése maradt el, amit azonban a másodfokú bíróság pótolta.

Az I. rendű vádlott által csatolt beadványok egy részének érvei megegyeztek a védő által hangoztatott érvekkel, amelyekre a másodfokú bíróság a fentiekben már utalt. Ami a kölcsönszerződések aláírásának elmulasztását illeti a másodfokú bíróság nem értett egyet az I. rendű vádlottnak ezzel a kifogásával. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállások nem kizárólag a kölcsönszerződéseken, hanem a sértetti előadásokon, és a pénzátadást igazoló egyéb bizonyítékokon alapultak, így a kölcsönszerződés nem egyedülálló bizonyítékot jelentett az egyes esetekre nézve. Az aláírás nélküli kölcsönszerződések bizonyítékok köréből való kirekesztése sem mentesítette volna az I. rendű vádlottat a büntető jogi felelősség alól.

Ügyszintén elfogadhatatlan volt az I. rendű vádlott kifogása arra nézve, hogy 2012 tavaszától, illetve nyaratól a sértettektől begyűjtött pénz nem került hozzá, ezt az állítását ugyanis meggyőző bizonyítékkal nem tudta alátámasztani. A III. rendű vádlott az I. rendű vádlott előadásával teljesen ellentétesen nyilatkozott, az ellentétes vallomások közül pedig az elsőfokú bíróság az I. rendű vádlott előadásával szemben a III. rendű vádlott vallomását fogadta el pénzek I. rendű vádlotthoz kerülésére nézve. E mérlegeléstől eltérő következtetést a másodfokú bíróság sem vonhatott le, de a bizonyítás rendelkezésre álló anyaga alapján ez nem is lett volna indokolt.

A II. r. vádlottnak a korábbi munkáltatójával, a C. Bankkal megkötött munkaszerződése a pénzügyi ismeretek meglétére utaltak szemben a másodfokú bíróság előtt is hangoztatott kijelentéseivel, melyek szerint az ilyen ismereteknek nem volt a birtokában. A II. r. vádlott volt az a személy, aki több ügyfélnek, leendő sértettnek (F.Z., Sz.Z., L.Gy.M., U.J., N.H.C., L.B., dr. M.I., G.G.) maga mutatta be az irodában a számítógépes prezentációt, ő adta elő a pénz útjáról szóló tájékoztatást, illetve ő maga kötötte meg a kölcsönről szóló szerződést. Azt a körülményt, hogy a II. r. vádlott jutalék fejében végezte tevékenységét a tőle lefoglalt számítógépen talált jutalék címén történő kifizetésre utaló adatok is alátámasztották. Ezen túlmenően rendelkezésre állt a II. rendű vádlott által írt email, amiben nem banki, hanem egyéb, de nagyon jól jövedelmező befektetési lehetőséget kínált magánszemélyek részére. E dokumentum védő általi kétségbe vonása megalapozatlan volt.

Lefoglaltak a II. rendű vádlottól egy olyan dokumentumot is, ami a potenciális ügyfelek listáját tartalmazta (nyomozati iratok IV. kötet 439. oldal). B.Z. tanú pedig beszámolt arról, hogy a II. rendű vádlott a korábbi munkahelyéről, a C. Bankból hozott egy ügyféllistát.

Több tanú is akként nyilatkozott, hogy a sértettek egy részének brókerként bemutatkozó a II. rendű vádlott valójában érdemi ügyintézői tevékenységet, a sértettek beszervezését végezte (V.I., K.Z.,

Sz.G.-né, B.I., H.Z., L.G., G.Sz.I.). A II. rendű vádlott több olyan sms üzenetet küldött ismerőseinek, amelyek szintén érdemi ügyintézői tevékenységre, valamint arra utaltak, hogy tudomással bírt 2012 októberében a rendszer működésének ellehetetlenüléséről, ennek ellenére még új befektetőket keresett. Ugyanígy a titkos információ gyűjtés anyagában is szerepel az új ügyfél beszerzésének megkísérlése a II. rendű vádlott részéről, illetve már 2012 nyarán annak ismerete, hogy nincs pénz, és ezért vége az ügyleteknek, de ennek a hírnak a pánik elkerülése érdekében való eltitkolására kérte a hívott (Sz.Zs.) felet. Az pedig az I. rendű vádlott által folytatott telefonbeszélgetésekből derült ki, hogy az I. r. vádlott „jobb kezének” tekintette a II. rendű vádlottat (nyomozati iratok I/15. kötet 375. oldalán lévő kivonat).

I.N. tanú a vallomásában előadta, mely szerint a II. rendű vádlott állította neki, hogy számtalan neves céggel állnak kapcsolatban, melynek segítségével havi 10%-os hozamot tudnak elérni. A nyilvánvalóan valótlan információt továbbító II. rendű vádlottnak tudnia kellett arról, hogy az általa adott tájékoztatás hamis.

A titkos információgyűjtés további terhelő adatot tartalmazott a II. rendű vádlottal szemben. az I. rendű vádlott 2012. november 16-án arról beszélgetett a II. rendű vádlottal arról, hogy szükségük van egy új iktatószámú igazolására, amivel el tudják indítani az U. banknál a hitelkérelmet. Kiderült a beszélgetésből az is, hogy az igazolásért 5 millió Ft-ot kell fizetni, tehát az igazolás hamis volt, amely mögött valójában készpénz nem szerepelt. (nyomozati iratok I/15. kötet 348. oldalán található kivonat)

A VI. rendű vádlott 2013. január 18-án H.G.-vel arról beszélgetett, hogy a II. rendű vádlott továbbra is befektetőket keres egy a X. rendű vádlott nevére kiállított K. banki igazolás felhasználásával és azzal próbál pénzt gyűjteni (Kivonat a nyomozati iratok I/15. kötet 421. oldalán).

A másodfokú bíróság a *II. rendű vádlott védőjének* a nyilvános ülésen előadott érvelésével nem értett egyet. Így nem osztotta azt a megállapítást, mely szerint megalapozatlan az elsőfokú bíróság ítélete abban a kérdésben, hogy a II. rendű vádlott nem tudott volna a befektetések hiányáról, ugyanis a beszerzett bizonyítékok ezzel ellentétes következtetésre nyújtottak alapot.

Nem értett egyet a másodfokú bíróság azzal a védelmi érveléssel sem, mely szerint az elsőfokú bíróság a cselekmények időrendi sorrendiségét elmulasztotta volna megindokolni, hiszen ez az indok az ítéletéből leszűrhető volt. A II. rendű vádlottnál ennek az időrendi sorrendnek azért nem volt jelentősége, mivel ő a kezdetektől közreműködője volt a cselekménysorozatnak. Az arra irányuló érvelés, hogy az elsőfokú bíróság helytelenül vetette el a II. rendű vádlott vallomását és helytelenül fogadta el a sértettek előadását, szintén elfogadhatatlan volt, hiszen a II. rendű vádlott védekezésével szemben a sértetti vallomásokat minden esetben több bizonyíték támasztotta alá, így előadásuk elfogadására megalapozottan került sor. Az a megállapítás, hogy kár bekövetkezése nélkül a cselekmény nem valósult meg, szintén nem helytálló, ezzel az elsőfokú bíróság kimerítően foglalkozott ítéletében, amelyet a másodfokú bíróság elfogadott.

Az a védekezés, hogy a II. rendű vádlott maga is befektetett volna az ügyletbe, kétséget kizáró módon igazolást nem nyert. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy nem kizárólag a II. rendű vádlott, hanem több vádlott is hivatkozott a saját befektetés tényére, amivel ezzel a védekezéssel azt igyekeztek alátámasztani, hogy nem voltak tisztában a befektetések hiányával, hiszen saját anyagi javaikat is kockára tették. A befektetések tényét azonban okiratokkal mégsem tudták igazolni, így ezek az állítások bizonyítás nélkül maradtak.

Iratellenesen hivatkozott a II. rendű vádlott védője arra, hogy a számítógépes prezentációk a

sértettekhez nem jutottak volna el, ugyanis több sértett is beszámolt ennek az anyagnak a II. rendű vádlott általi megismertetéséről. Az a körülmény, hogy nem e-mailben történt meg az anyag sértettek részére történő továbbítása, jogi jelentőséggel nem bír. A terhelő peradatok, bizonyítékok figyelembevételének sérelmezése – a másodfokú bíróság meglátása szerint – nem más, mint a bizonyítékok átértékelésére irányuló jelenleg is tilalmazott kísérlet.

A III. rendű vádlottnak mint az E. Kft. korábbi munkatársának voltak ismeretei az engedéllyel végzett pénzügyi, befektetői tevékenységről, az elérhető kamatokról, jutalékokról, amelyek lényegesen alulmúlták az I. rendű vádlott tevékenységével elérhető hozamokat. Így az ott végzett pénzügyi tapasztalatok, ismeretek összehasonlítási alapul szolgáltak számára ugyanúgy, mint ahogyan az E. Kft.-nél munkát végző többi vádlottnál is. Ennek ellenére az első alkalommal a IV. rendű vádlottal összegyűjtött 24 millió forintot nem a pénzügyintézetnél szokásos módon, hanem a W. bevásárló központ parkolójában adta át az I. rendű vádlottnak. A III. rendű vádlott az általa az I. rendű vádlott ellen tett feljelentésében 2012 tavaszára tette azt az időpontot, amikortól a tőke és a kamatkifizetések ellehetetlenültek. Ugyanez derült ki a III. rendű vádlott sms üzeneteiből is, ennek ellenére a III. rendű vádlott a befektetni hajlandó ügyfelek felkutatásával és a szerződések megkötésével nem hagyott fel. 2012 szeptemberétől pedig – a III. rendű előadása szerint – véglegesen fizetéseképtelenné vált az I. r. vádlott. Ennek ellenére a III. rendű vádlott 2012 októberében hívta fel F.B. sértettet, hogy fektessen be nála, amikor a kifizetések már teljesen leálltak.

A III. rendű vádlottnál találtak egy az ügyfelek kategorizálását tartalmazó feljegyzést; e szerint voltak az ún. „drámázó,, illetve a „nagyon-nagyon gázos ügyfelek”. A III. rendű vádlott különböző előadásokat tett az ügyfeleknek a befektetésekről. Esetenként azt a tájékoztatást adta, hogy ő forgatja meg a pénzt (Sz.S.-né, K.Sz.), máskor banki kapcsolataira hivatkozott (C.Gy.). B.G.-nek azt állította, hogy egy év múlva 2-2,5-szeresét fogja visszakapni a pénzének, G.I.-nek azt, hogy bedőlt ingatlanok megvásárlása útján forgatja meg az átvett összeget. K.K.-nak a L. AG nevű céget említette és az ezzel kapcsolatos lehetőségeket, dr. M.A.-nak azt, hogy Svájcban bankközi ügyletekbe fektetik a pénzt. Nemcsak a befektetések eltérő módjáról, hanem különböző, 2-10-20 % kamatok eléréséről beszélt a sértettnek.

E.L.-né tanú feltárta, hogy a III. r. vádlott az ügyfelektől átvett pénzből fizette ki a testvére esküvőjét, illetve hogy az édesapja nevére szerette volna ezeket a pénzeket kimenteni az Egyesült Államokba. A tanú a III. rendű vádlott kérése ellenére nem vitt neki befektetőket, mivel látta a kifizetések akadozását.

A lehallgatott telefonbeszélgetések egyikéből (a VI. rendű vádlott és H.G.) pedig az világlott ki, hogy a III. r. vádlott egyike volt az I. rendű vádlott legnagyobb segítőinek.

A másodfokú bíróság nem osztotta a III. rendű vádlott védője tételes kifogásainak, érveinek túlnyomó többségét. Így nem helytálló a III. rendű vádlott védőjének az a meglátása, hogy az elsőfokú bíróság prekonceptcionálisan állt volna az ügy eldöntéséhez, ezt cáfolták a vádlottak javára született felmentő rendelkezések. Ezekben az esetekben az első fokú bíróság a bizonyítékokat elégtelennek tartotta a büntető jogi felelősség megállapításához. Márpedig az ilyen irányú döntéshozatalt egy esetleges prekonceptció nem tette volna lehetővé.

Nem tartotta alaposnak a másodfokú bíróság a III. rendű vádlott védőjének a szerződésen alapuló jogviszony hiányának megítélésével kapcsolatos álláspontját, ezzel összefüggésben az elsőfokú érvelést osztotta, mely szerint ennek a körülménynek is jelentősége volt, amely noha nem kizárólagos, de egyik eleme volt a felelősségnek. Hasonlóképpen nem értett egyet a másodfokú

bíróság a III. rendű vádlott védőjének a bünszervezet megállapítását, annak ténybeli alapját kifogásoló érveivel azon az alapon, hogy védenca és az I. rendű vádlott közötti kapcsolatot a mellérendeltség jellemezte, a munkamegosztás, illetve az irányítás hiányzott. Az alá-fölérendeltségi kapcsolat megléte már nem szükséges tényállási eleme a bünszervezet megállapításának, a munkamegosztás hiányát állító védekezést pedig a feltárt bizonyítékok cáfolták.

Az a körülmény, hogy a sértettekkel befektetési szerződés helyett kölcsönszerződést kötöttek, szintén nem szolgált mentségül a III. rendű vádlott javára. A pénzüsszegek I. rendű vádlott részére történő átadása nem cáfolata a csalási, károkozási szándéknak. Úgyszintén nem értett egyet a másodfokú bíróság azzal védői érveléssel, amely szerint a 600 millió Ft összegű készpénz átvételével, illetve annak az I. rendű vádlott részére történő továbbításával bűnös magatartás nem állapítható meg, hiszen a III. rendű vádlott ezzel feladatát teljesítette. A saját befektetés tényére történő hivatkozással kapcsolatosan a másodfokú bíróság a II. rendű vádlott védőjénél már említett évekre kíván utalni.

A III. rendű vádlott védője érvelésének egyik jellegzetessége volt, hogy a tényeket nem egymással összhangban, hanem egymástól elkülönítetten vizsgálta és értékelte, ezért jutott az elsőfokú bírósággal ellentétesen hibás, védecét mentő következtetésekre.

A III. rendű vádlott érveinek egy részre – a sértetteknek járó kártérítés összegére nézve – helytálló volt, a kártérítés összegét az annak alapját képező tényállás helyesbítésével a másodfokú bíróság korrigálta.

A III. rendű vádlott egyéb érveivel a másodfokú bíróság nem értett egyet, mivel az az első fokú bíróság által értékelt – a másodfokú bíróság által elfogadott – bizonyítékértékelést támadta, amelynek elfogadására, amint azt a másodfokú bíróság ítéletének már több helyén hangsúlyozta, nincs eljárásjogi lehetőség. A III. rendű vádlott által kiemelt érvek túlnyomórésztben megegyeztek védője okfejtésével, ezért a másodfokú bíróság azokat külön nem ismelt meg.

Az V. rendű vádlott az általa közvetített személyekkel saját nevében kötötte meg a kölcsönszerződéseket, tehát maga vállalt kötelezettséget a kölcsön címén átvett pénzüsszegek visszafizetésre, holott a pénzüsszegeket az I. rendű vádlottnak továbbította mindenféle írásos bizonylat nélkül. Tette ezt annak ellenére, hogy jól ismerte az E. Kft.-nél követett merőben eltérő gyakorlatot.

Noha az V. rendű vádlott maga ismerte el, hogy az I. rendű vádlott befektetéseiről közelebbit nem tudott, ennek ellenére 2012 augusztusában – a fizetésképtelenség időpontjában – 10 napra 50%-os hozamot ígérő akciós ügyleteket közvetített. Habár az V. rendű vádlott nem ismerte az I. r. vádlott befektetői tevékenységét, az ügyfeleknek a befektetést hol kockázatosnak, hol biztonságosnak jellemezte. Kétségbe vonta, hogy jutalékban részesült volna. Ebben az esetben kérdésként merül fel, mi volt az V. rendű vádlott motivációja a saját nevében nagy számban megkötött szerződések kapcsán.

Az V. rendű vádlott védője még a másodfokú eljárásban is nyomatékosan hivatkozott védecének arra az előadására, hogy az V. rendű vádlott a saját 8 millió forintját, illetve több hozzátartozójának több millió forintját is befektette. Ezt az előadását az V. rendű vádlott írásos dokumentummal nem tudta alátámasztani annak ellenére, hogy az V. rendű vádlott mindenről írásos feljegyzéseket készített, így nem fogadható el a saját, illetve a közeli hozzátartozói pénzének befektetése esetén ennek elmaradása.

2012 augusztusában derült fény arra, hogy az I. r. vádlott által az V. rendű vádlott részére bemutatott bankgarancia hamis, ennek ellenére az V. rendű vádlott az ügyfelek közvetítésével, a pénzek átvételével nem hagyott fel 2012 novemberéig.

A különböző befektetőknek ajánlott eltérő, 5, 10, majd 50%-os hozamok állítása alapján nem tekinthető komolynak az az V. rendű vádlotti védekezés, mely szerint az V. rendű vádlott a befektetések hiányával nem volt tisztában.

Az V. rendű vádlott társaihoz hasonlóan ugyancsak egymásnak ellentmondó befektetési formákat állított a sértetteknek. D.H.-nak tőzsdei befektetésről, R.A.-nak bankközi befektetésről, V.I.-nek baráti társaság általi pénz megforgatásról, L.J.-nek csak négy helyen állomásozó pénzbefektetésről, K.I.-nek PSZAF engedéllyel bonyolított, legális pénzügyi tranzakcióról, P.A.R.-nek tőke garantált befektetésről beszélt. Az V. rendű vádlott azt is állította a sértettek előtt, hogy élettársa, a VIII. rendű vádlott közgazdász, aki szintén ért a pénzügyi befektetéshez. P.A.R.-nek azt adta elő, hogy az átvett pénzösszeg tőzsdére és bankba kerül, S.I.-nek régóta nagyon jól működő üzletként, R.G.-nek 8 év óta működő teljesen legális bankközi befektetesként állította be az ügyletet. M.L.-nek 5-6 év óta működő konstrukcióról, 300-500 ügyfélről beszélt, a garancia tekintetében a befektetés mögött nagy értékű ingatlanokra és állampapírokra hivatkozott, továbbá állította, hogy a befektetett összegek visszafizetése garantált. Olyant is állított, hogy a R. Bank treasury-ja kezeli és forgatja meg pénzt. L.J.-nek rajzos ábrák segítségével mutatta be a tanútól átvett pénz befektetésének módját, ami a valóságban nem létezett. A sértetteknek a befektetések típusaira, illetve a hozam nagyságára nézve adott eltérő tájékoztatás szintén megkérdőjelezi azt az V. rendű által előadott védekezést, mely szerint a befektetések hiányával nem volt tisztában.

Az V. rendű vádlott 2012 októberében, tehát a fizetéseképtelenség időszakában még új ügyfelek beszerzésével kapcsolatos sms üzenetet küldött az I. rendű vádlottnak, beszámolt neki egy új ügyfeleket hozó leányról. Ugyanilyen tartalmú telefonbeszélgetést is folytatott az I. rendű vádlottal előadva, hogy a bankgaranciás történettel lehetne az új ügyfeleket bevonni havi 5%-os kamatot ajánlva nekik. Ebből a nyilatkozatból világosan kitűnt, hogy az V. rendű vádlott tisztában volt a befektetések hiányával, azaz az ügyfelek tudatos megtévesztésének tényével, hiszen már 2012 augusztusában tudomást szerzett a hamis bankgaranciáról.

A titkos információgyűjtés anyaga azt igazolta, hogy 2012 novemberében az V. rendű vádlott rendkívül nehéz helyzetbe került a fizetési késedelmek, illetve a fizetések teljes elmaradása miatt, ezért aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy milyen reális kifogásra hivatkozzon az ügyfeleknek (Kivonat a nyomozati iratok I/15. kötetének 323. oldala).

A másodfokú bíróság az V. rendű és a VIII. rendű vádlott védőjének tételes érveivel nem tudott egyet érteni. A védőnek az eljárásjogi kifogásai tekintetében a másodfokú bíróság utal az I. rendű vádlott kapcsán kifejtett érvelésre.

Az V. rendű, valamint a VIII. rendű vádlott védője részben a tényállással kapcsolatos elsőfokú megállapításokat, részben a bizonyítékok értékelését, részben a cselekmények jogi minősítését, köztük a bünszervezet megállapítását, illetve védenői tudattartalmának megítélését vonta kétségbe. A ténymegállapításokkal kapcsolatos kifogásait, így a megtévesztő magatartás hiányát kifogásoló érveket a másodfokú bíróság nem osztotta. Az a körülmény, hogy az V. rendű és a VIII. rendű vádlottak a velük kapcsolatba kerülő személyektől átvett pénzösszegekről nyilvántartásokat vezettek, nem jelenthette a bűnös magatartás hiányát. Úgyszintén a sértettek által tett az az előadása

sem tekinthető a felelősséget mentő körülménynek, hogy a sértettek az I. rendű vádlottól várták vissza a pénzük megfizetését. A másodfokú bíróság a határozat korábbi részében már utalt a saját befektetés megítélésére, amely szintén nem értékelhető mentő körülménynek.

Az a tényező, hogy az ügyben a vádlottakhoz hasonló szerepet betöltő személyekkel szembeni vádemelésre nem került sor, így e személyek felelőssége vonása elmaradt, szintén nem tekinthető a megvádolt személyek felelősségét mentő körülménynek.

A bizonyítékok értékelésével összefüggésben a másodfokú bíróság a korábbiakban már utalt arra, hogy az ítélet szerkesztési hiányosságára visszavezethetően a bizonyítékok értékelését az elsőfokú bíróság részben a jogi indokolás körében végezte el. Nem helytálló tehát az V. rendű, illetve a VIII. rendű vádlott védőjének az a kifogása, hogy a bizonyítékok értékelése elmaradt volna, ugyanis az elsőfokú bíróságnak az egyes vádlottak személyéhez kapcsolódó bizonyíték értékelése, a bűnösség megállapítását célzó érvei az ítéletből kitűnnek.

Az elsőfokú bíróság – a védői érvekkel szemben – az V. rendű, valamint a VIII. rendű vádlott tudattartalmával kapcsolatos érveit is rögzítette, amelyekkel a másodfokú bíróság egyetértett. Így nem helytálló a védőnek az ezek kapcsán hangoztatott ellentétes felvetései.

Az V. rendű vádlottnak a nyilvános ülésen csatolt írásbeli beadványai kapcsán a másodfokú bíróság az alábbiak kiemelését tartja szükségesnek:

Az V. rendű vádlott védekezésének egyik iránya az volt, hogy a terhére rótt cselekmények sértettjeivel nem állt kapcsolatban, a befektetést nem ő ajánlotta fel nekik, a pénzt sem ő vette át a sértettektől. Több sértett is megerősítette az V. rendű vádlottnak ezt az előadását. Ezt a védekezést nem lehetett elfogadni, mivel ezeknek az eseteknek egy részében a kölcsönszerződéseket az V. rendű vádlott írta alá. Amennyiben az V. rendű vádlott ezekben az esetekben nem lett volna az ügylet közreműködője, úgy magyarázat nélkül állna az is, hogy a kölcsönszerződéseken miért szerepelt aláíróként. Több sértett pedig a nyomozás során még elismerte az V. rendű vádlott közvetítőként történő fellépését, amit a tárgyaláson már kétségbe vont. Az ilyen esetekben az elsőfokú bíróság a tanúknak a tárgyaláson megfelelő indok nélkül módosított előadásával szemben a nyomozati vallomását fogadta el, e mérlegelési tevékenységnek a másodfokú eljárásban történő megváltoztatására nincs szükség, de az eljárási törvény szerint lehetőség sincs rá.

A védekezés egy másik iránya szerint a sértettek egy része nem az V. rendű vádlottat, hanem az I. rendű vádlottat tartották felelősnek a cselekmények miatt, illetve azt állították, hogy őket az V. rendű vádlott nem tévesztette meg, mivel ő maga számolt be az ügylet kockázatosságáról. Esetenként a sértettek azért nem tartották megtévesztésnek az V. rendű vádlott magatartását, mivel az V. rendű vádlott maga is meg volt győződve az ügylet valóságosságáról. A másodfokú bíróság az V. rendű vádlottnak ezzel az érvelésével sem értett egyet, mivel amennyiben az V. rendű vádlott közreműködő személy volt a megtévesztésben, úgy felelőssége is tetten érhető függetlenül a sértettek személyes benyomásától, szimpátiájától, egyéni megítélésétől.

Ami pedig a kár megtérülésére irányuló III. rendű és V. rendű vádlotti egyező álláspontot illeti, ezzel összefüggésben a másodfokú bíróság már utalt arra, hogy ennek a ténynek a cselekmények megvalósulására kihatása nem volt azokkal a vádlottakkal szemben, akik tömeges szerződéskötésben voltak érintettek. A kár megtérülését mindössze a büntetés súlyát befolyásoló körülménynek lehetett tekinteni.

A saját és a hozzátartozók befektetésével kapcsolatos III. és V. rendű vádlotti előadással

összefüggésben a másodfokú bíróság álláspontja – az elsőfokú bíróság megítélésével azonosan – az volt, hogy ez a körülmény a felelősség hiányának megállapításához nem elegendő. Egyébként sem volt írásos dokumentumokkal alátámasztott az V. rendű vádlott által történt befektetés ténye. Az a körülmény, hogy az V. rendű vádlott a sértettek egy részének a saját befektetés tényére hivatkozott, még nem jelenti a befektetés megtörténtének igazolását. A sértettek megtevesztésének egyik tetten érhető módja volt a saját befektetés állítása.

A VI. rendű vádlott tagadásával szemben álltak az okirati bizonyítékok, amelyeket elfogásakor táskájából, illetve lakásából foglaltak le (kölcönszerződések, váltók, részvények, 9 millió Euróról kiállított hamis M. banki igazolás).

Azt a körülményt, hogy a VI. rendű vádlott a cselekmény lényegéről a kezdetektől tudomással bírt, igazolja az a körülmény, hogy testvére, az I. rendű vádlott letartóztatása után ő vette át az ügyek intézését. Nyilvánvaló, hogy az ügyletek háttéréről mit sem tudó személy nem lett volna képes önállóan az ügyletek továbbvitelére. a II. rendű vádlott elmondása szerint 2012 szeptemberétől az ügyfelek pénzét a VI. rendű vádlott vette át. A III. rendű vádlott pedig elmondta, hogy a VI. rendű vádlott is jelen volt az ő beszerzésével, majd az első pénzüsszeg átvételével kapcsolatos találkozón. A VI. rendű vádlott aktív közreműködésére utaltak a tanú vallomások; H.E. sértettel az egyik szerződést a VI. rendű vádlott kötötte meg, illetve több megbeszélésen személyesen volt jelen (F.Z., V.I.). N.T.-nek az I. és a VI. rendű vádlottak együtt adták elő, hogy 4 év óta foglalkoznak a felajánlott befektetéssel.

A titkos információgyűjtés során beszerzett adatok egyértelműen azt igazolták, hogy a VI. rendű vádlott tudott a befektetések hiányáról, testvérét a nehézségek idején mindenben támogatta, tanácsokkal látta el, az I. rendű vádlott letartóztatása idején az ügyletek bonyolítását átvette, tehát helyettesítette az I. rendű vádlottat, esetenként az I. rendű vádlott nevében is eljár. 2012. év november 5-én az ikertestvérek arról társalogtak, hogy kiutat jelentene a nehéz helyzetből, ha nem kizárólag beszédnek az ügyfelektől a pénzeket, amiből az esedékes kamatokat kifizetnék, hanem a pénzeket hosszabb időszakra valóságosan be is fektetnék. E beszélgetés tartalmából egyértelműen az a következtetés volt levonható, hogy addig befektetés nem történt (nyomozati iratok I/15. kötet 281–283. oldal 1. sorszámú kivonat). Utalás volt az egyik 2012. október 11-én zajló beszélgetésben arra is, hogy amit addig folytattak, az egy piramis jellegű játék volt. A VI. rendű vádlott ebben a beszélgetésben arra is utalt, hogy a közvetítők a csúszások miatt visszafogták az ügyletkötéseket, ezért beszélni kell a közvetítőkkel, hogy ne fogják vissza magukat, mert azzal az üzletet hátráltatják. Hozzá a pénzt, mert az így működik (nyomozati iratok I/15. kötet 291–292. oldal 5. sorszámú kivonat).

Egy 2012. november 4-i telefonbeszélgetésben arról társalgott az I. és a VI. rendű vádlott, hogy az ügyfelek körében rémhírek terjedjenek róluk, amely miatt vége lehet az egész üzletnek. A VI. rendű vádlott szerint okvetlenül pénzre lenne szükségük, mégpedig 10 milliárd Ft-ra, de 2-3 milliárd Ft-tal is rendezni lehetne a kintlévőségeket (nyomozati iratok I/15. kötet 299–301. oldalain lévő kivonat).

Azt a körülményt, hogy a VI. rendű vádlott vette át az ügyek intézését megerősítette egy O.J.Cs.-vel 2012. december 11-én folytatott beszélgetés. O.J.Cs. követelésére a VI. rendű vádlott igyekezett azzal megnyugtatni a fenyegetőző követelőzőt, hogy valószínű a pénz megérkezését állította, amelyhez kizárólag az I. rendű vádlott tud hozzáférni (nyomozati iratok I/15. kötet 447–449. oldalain lévő kivonat).

Mivel a VI. rendű vádlottat érintő védői indokok azonosak voltak az I. rendű vádlott esetében

kifejtett érvekkel, ezért a másodfokú bíróság ugyanazokra a körülményekre tud utalni a VI. rendű vádlott esetében is, mint amire már az I. rendű vádlottnál hivatkozott.

A VIII. rendű vádlott esetében szintén tanúvallomások álltak rendelkezésre, amelyek részben az V. rendű vádlott részére történő segítői tevékenységet (F.P., Cs.L.) igazoltak. Más személyek a VIII. rendű vádlott aktív közreműködéséről beszéltek, illetve a befektetésről adott tájékoztatást állítottak (M.L.R.). Az SMS üzenetekből és a titkos információ-gyűjtésből is arra utaló adatok voltak leszűrhetőek, hogy a VIII. rendű vádlott a befektetések hiányával tisztában volt. Így az egyik lehallgatott telefonbeszélgetésben (2012. november 10-én nyomozati iratok I/15. kötet 357–358. oldal) azt taglalta az I. és a VIII. rendű vádlott, hogy kik azok a sértettek, akik feljelentéssel kívánnak élni, vagy már tettek is ilyen feljelentést, ami nyilvánvaló bukást jelent számukra. az I. rendű vádlott kijelentette, hogy "nem kéne itt a végén megbukni". Az a körülmény, hogy ezt a dolgot az I. rendű vádlott éppen a VIII. rendű vádlottal tárgyalta meg, egyértelműen arra utalt, hogy a VIII. rendű vádlott tudott az ügyletek pontos menetéről, a befektetések hiányáról.

A fenti bizonyítékokra figyelemmel a másodfokú bíróság nem tartotta elfogadhatónak a VIII. rendű vádlott védőjének a fentiekkel ellentétes érvelését, melyben védence szerepét, tudattartalmát kérdőjelezte meg.

A X. rendű vádlottat az elsőfokú bíróság a 179. pontban foglalt cselekmény alól felmentette, míg 224., valamint 227. pontban írt cselekmény elkövetésében a bűnösségét megállapította.

A Fellebbviteli Főügyészség álláspontja szerint a X. rendű vádlottnak a Sz.A. sértettel történt kapcsolatba kerülése 2012 júliusára tehető, ugyanekkor került közvetlen kapcsolatba a X. rendű vádlott az I. rendű vádlottal, akivel naponta tíznél több alkalommal bonyolított hívásokat, ő vált az I. rendű vádlott leggyakoribb kapcsolatává. Ezt megelőzően, illetve ezt követően is igen nagyszámú hívást bonyolított az V. rendű vádlott, a VIII. rendű vádlott és a XVII. rendű vádlottakkal. Az V. rendű vádlott állította, hogy a X. rendű vádlott volt a Sz.A. féle ügylet tényleges közvetítője. Sz.A. sértett pedig akként nyilatkozott, hogy a 2012. augusztus 8-án kelt szerződést a X. rendű vádlott írta alá tanúként.

A másodfokú bíróság áttekintette a X. rendű vádlott vád szerinti cselekményeit, melyekkel összefüggésben az alábbi megállapításokat lehetett tenni.

A 179. pontban írt cselekmény sértettje Sz.A. volt, aki a befektetés első részleteként, 2012. június júliusában 5 millió Ft-ot adott át a X. rendű vádlott részére, amelyet az I. rendű vádlott kamatokkal együtt, 6.500.000 forint összegben visszafizetett a sértettnek. Ezt követően a sértett további befektetés mellett döntött, és 2012. augusztus 8-án 200.000 eurót, augusztus 22-én 500.000 eurót bocsátott rendelkezésre. A teljes kár 198.800.000 forint volt, mely 6.500.000 Ft erejéig térült meg.

A 224. pontban írt K.J. sértett sérelmére megvalósított cselekmény elkövetési időpontja 2012. augusztus 20. napja volt. Az átadott összeg 30.000 euró, azaz 8.347.500 Ft volt, amely nem térült meg.

A 227/a. pontban írt D.Gy. sértett sérelmére megvalósított cselekmény elkövetési időpontja 2012. augusztus 26. volt, ekkor a sértett 8.000 eurót, valamint 10 millió Ft-ot adott át.

A b) pontban írt cselekmény elkövetési időpontja 2012. október 4-5. napjai voltak, az átadott összeg 8 millió forint volt. Az a) és b) pontban írt cselekményekkel okozott 20.220.400 Ft kár nem térült meg.

A 179. pontban írt cselekmény alóli felmentő rendelkezéssel a másodfokú bíróság egyetértett, az

elkövetés körülményeiből, abból, hogy az első alkalommal átadott 5 millió Ft kár kamatostól megtérült, a X. rendű vádlott megalapozottan volt abban a feltevésben, mely szerint a befektetés működik. Ezzel ellentétes tudattartalomra vonatkozó bizonyíték nem állt rendelkezésre.

Ellenben a 224., valamint a 227. pontban írt cselekmények elkövetési idő pontjaiban már ugyanerre a tudattartalomra nem lehetett következtetést levonni figyelemmel arra is, hogy ebben az időszakban a kifizetések már ellehetetlenültek, amelyről a X. rendű vádlottnak is a értesülnie kellett.

Esetében társaihoz hasonlóan voltak személyi bizonyítékok, tanú vallomások, amelyekből kiderült, hogy a X. rendű vádlott a kifizetések akadozásakor szerződést kötő sértetteknek (D.Gy., K.J.) az ügyletet mint biztos befektetési lehetőséget ajánlotta. Lényeges bizonyítékot jelentett a 9 millió Euró összegről a X. rendű vádlott nevére kiállított hamis bankgarancia igazolás, amelynek kiállításáról, következésképp valótlanágáról a X. rendű vádlott is tudott. Ezt igazolta a X. rendű és az I. rendű vádlott között folytatott telefonbeszélgetés (nyomozati iratok XV. kötet 361., 369. oldal), melyben az említett vádlottak az igazolás kiállításáról, felhasználásáról beszélgettek egymással.

Lényeges körülménynek tekintette a másodfokú bíróság azt a körülményt is, hogy a X. rendű vádlott terhére megállapított cselekményekkel okozott 28.567.900 forint összegű kár nem térült meg.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság egyetértett az első fokú bírósággal mind a bűnösséget megállapító rendelkezések, mind a felmentő rendelkezés kapcsán kifejtett érveivel, azok megváltoztatására a fentiek szerint kiegészített adatok alapján sem volt indok.

A másodfokú bíróság nem osztotta a X. rendű vádlott a védőjének a fentiekkel ellentétes megállapításait. A Sz.A. sértett sérelmére történt cselekmény 2012. augusztus 8-i megvalósulásának előzménye az volt, hogy volt előtte egy részcsелеkmény, mégpedig 2012. június-július hónapban, ami a sértett által átadott pénz kamatokkal történt teljes visszafizetésével zárult. Ez alapján a X. rendű vádlott alappal bízhatott a későbbiekben átadott készpénz visszafizetésének esélyében. Ugyanez a bizodalom nem volt igaz a másik két esetben a fizetési késedelmek, csúszások miatt, valamint a hamis bankgarancia igazolás felhasználása miatt sem.

A XI. rendű vádlott esetében terhelő bizonyítékot jelentett a XXII. rendű vádlott vallomása, aki beszámolt arról, hogy amikor az I. rendű vádlottat letartóztatták, akkor az ügyleteket a XI., XX. rendű vádlott-páros vitte tovább, a befektetések állításával történő szerződéskötések nem álltak le, a szerződéseket a XXII. rendű vádlottal írták alá anyagi ellenszolgáltatás fejében, a sértettek által kifizetett összegeket a R. Bankban a XXII. rendű vádlottnak kellett felvennie, és átadni a XI., illetve a XX. rendű vádlottnak. Beszámolt a XXII. rendű vádlott arról is, hogy az I. rendű vádlottat az egyik ügylet kapcsán ikertestvére, a VI. rendű vádlott helyettesítette, ő írt alá az I. rendű vádlott helyett és nevében.

Ugyanígy, e vádlott esetében is a terhére róható az ügyfeleknek történő eltérő tartalmú tájékoztatásadás a befektetésekkel kapcsolatban, illetve Sz.M.P. sértett esetében a XI. rendű vádlott a meggyőzés eszközeként felhasználta a hamis M. Bank által kiállított igazolást. V.M. volt az a személy, aki bemutatta az M. Bankban az igazolást, melyről kiderült, hogy hamis. Az igazolás hamisságának ismeretéről pedig az az sms tanúskodott, amelyet a XI. rendű vádlott küldött T.Sz.-nek 2012. november 6-án azt kérve T.-től, hogy küldje el részére az M. Bank által kiállított igazolást, amire egy István nevű befektető miatt van szüksége.

A másodfokú bíróság a XI. rendű vádlott védőjének a tévedésre utaló érvelésével nem értett egyet. A

XI. rendű vádlott esetében felsorolt terhelő bizonyítékok alapján ugyanis nem vonható arra a következtetés, hogy a XI. rendű vádlott alappal hihetett a befektetések megvalósulásában, erre alapos oka nem volt.

A XIII. rendű vádlott volt az a személy, aki a hamis bankgarancia igazolásokat rendelkezésre bocsátotta, amit több személy vallomása igazolt. Köztük kell kiemelni K.L. (tényállás 71. pontjában írt cselekmény) tanú előadását, akinek T.Sz. adott át egy a XXI. rendű vádlott bankszámlájára vonatkozó, O. által kiállított 120.000 Euró zárolását tartalmazó igazolást, melyről a tanú egy ismerőse útján derítette ki, hogy hamis.

Az I. rendű vádlott elismerte, hogy a XIII. rendű vádlottól volt lehetőség a banki igazolások megvásárlására. T.Sz. pedig elismerte, hogy az igazolások hamisságával tisztában volt, amiért 5-10%-ot kellett volna fizetnie a XIII. rendű vádlottnak. Egy alkalommal T. is kért egy ilyen igazolást a XIII. rendű vádlottól, amit átadott K.L. számára.

S.A. is tudomással bírt arról, hogy a bankgarancia intézője a XIII. rendű vádlott volt. S.A. kifejezésre is juttatta, hogy a bankgaranciáról szóló igazolást szokatlan módon nem a bankban, hanem egy plázában kapta meg a XIII. rendű vádlottól.

A titkos információgyűjtés anyagában található az I. rendű vádlott és a XVI. rendű vádlott között folytatott olyan beszélgetés, amely egyértelműen arra utalt, hogy az M. bankos igazolás intézője a XIII. rendű vádlott volt (Nyomozati iratok I/15. kötet 317–319. oldalon lévő kivonat).

A fenti bizonyítékok tükrében a XIII. rendű vádlott büntető jogi felelősségének megállapítása helyálló volt.

A másodfokú bíróság nem osztotta *a XIII. rendű vádlott védőjének* túlnyomórészt a bizonyítékok értékelését kifogásoló indokait. A védő által is megjelölt bizonyítékok, T.Sz. vallomása, S.A. nyomozati vallomása, az SMS tartalma, valamint a titkos információgyűjtés során rögzített beszélgetés tartalma alapján az elsőfokú bíróság logikailag arra következtetett, hogy a hamis bankgarancia megszerzése és továbbítása a XIII. rendű vádlotthoz volt kapcsolható. A bizonyítékok elsőfokú bíróság szerinti értékelésével a másodfokú bíróság is maradéktalanul egyetértett. Az a tényező, hogy a védő által is megjelölt e-mail cím nem a XIII. rendű vádlotthoz volt köthető, nem jelenti cselekmény elkövetésében való közreműködésének hiányát. Az a körülmény sem releváns a bűncselekmény megvalósulása szempontjából, hogy a hamis bankgarancia igazolás tervezett felhasználási célja eltért a későbbiekben kivitelezett felhasználási céltól. Ami pedig S.A. nyomozati és tárgyalási vallomásának eltérését illeti, a másodfokú bíróság szintén az elsőfokú bíróság általi értékeléssel értett egyet.

A XIV. rendű vádlott egyetlen ügyletben, a 258. pontban szereplőben volt érintett.

Az első fokú bíróság felelőssége megállapítása során figyelemmel volt a vele szemben valló a III. rendű vádlott előadására, aki az ügyletek közvetítőjének tartotta a XIV. rendű vádlottat is testvéréhez hasonlóan. Több tanú állította, hogy a a XIV. rendű vádlott közreműködött az ügyletekben. Így C.G. tanú előadása szerint a II. rendű vádlottnak a befektetésről adott tájékoztatását a XIV. rendű vádlott megerősítette, sőt a XIV. rendű vádlott azt állította a tanúnak, hogy maga is a II. rendű vádlott által kínált befektetéssel foglalkozik. A tanú előadása szerint a XIV. rendű vádlott – azonosan a II. rendű vádlottal – az ingatlan befektetés lehetőségéről is tájékoztatást adott. C.G. tanú azt is észlelte, hogy a XIV. rendű vádlott más ügyféllel is tárgyalt. P.G. tanú szintén

az ügyfelekkel tárgyaló, szerződéseket kötő személyként jellemezte a XIV. rendű vádlottat. Okirati bizonyítékként állt rendelkezésre a jutalék táblázat, amelyen a XIV. rendű vádlott részére járó jutalék összegeket is feltüntettek. Az ügyfelek megkeresését célzó elektronikus levél pedig nem kizárólag a II. rendű, hanem a XIV. rendű vádlott nevében is elkészült.

A másodfokú bíróság a fenti bizonyítékokat nem tartotta elégségesnek a XIV. rendű vádlott büntető jog felelősségének megállapításához az alábbiak miatt.

Nem kétséges, hogy a XIV. rendű vádlott közreműködött a 258. pontban írt cselekményben, beszélt az ügyletről C.G. sértettnek, mindezt testvérével, a II. rendű vádlottal közösen végezte. Az a körülmény, hogy a XIV. rendű vádlott a vád tárgyát nem képező ügyféllel is tárgyalta, a másodfokú bíróság álláspontja szerint nem értékelhető a felelősségét alátámasztó bizonyítékként. Ugyanígy a jutalékban való részszerűsége, illetve az ügyfelek megkeresését célzó elektronikus levél kizárólag a vád tárgyát képező cselekmény szempontjából lehet lényeges. Az a körülmény, hogy a XIV. rendű vádlott a 258. pontban szereplő cselekmény kapcsán a sértett képviselőjének tájékoztatást adott, illetve az ügylet után jutalékban részesült, azt is állította továbbá C.G.-nek, hogy más ügyfelekkel is tárgyalta, a büntető jogi felelősség szempontjából nem jelentett elégséges bizonyítékot.

A másodfokú bíróság azt vizsgálta, hogy a kizárólagosan egyetlen cselekményben, abban is járulékos szerepet játszó a XIV. rendű vádlott esetében milyen bizonyítékok támasztották alá a befektetések hiányáról kialakult tudat-tartalmát. A másodfokú bíróság nem talált perdöntő bizonyítékot annak igazolására, hogy az e tényállási ponttal érintett a XIV. rendű vádlott tudott volna a befektetések elmaradásáról, következésképp arról, hogy a H. Kft. sértett által befektetésre átadott 18.500.000 forint befektetésének hiányában annak visszafizetésére sem kerül sor. Kétségtelen tény, hogy a vád szerinti cselekmények megvalósulása arra az időszakra esett, amikor a cselekmények nagy részében visszafizetés már egyáltalán nem vagy mindössze részlegesen történt. Nem volt ugyanakkor feltárható olyan bizonyíték, amely a XIV. rendű vádlott bűnös tudattartalmára, arra utalt volna, hogy a XIV. rendű vádlott az egyéb sértetteknél jelentkező kifizetések tömeges csúszásáról, illetve teljes elmaradásáról tudott volna, ami alapján a szóban forgó ügyben is azonos következtetésre kellett volna jutnia.

E vádlottnál – hasonlóan a többi felmentett vádlotthoz – hiányzott a cselekmények rendszeres elkövetése, a rendszer működésének, a pénz átadást követő sorsának ismerete, illetve annak átlátása, hogy a sértettektől átvett pénzösszegek befektetése nem valósul meg. A másodfokú bíróság ezért úgy látta, hogy kétséget kizáró bizonyíték hiányában javára felmentő rendelkezés hozatala volt indokolt ugyanúgy, ahogyan az első fokú bíróság is – helyesen – felmentő rendelkezést hozott a hasonló esetekben, amikor az adott vádlott mindössze egy-három cselekményben volt érintett.

A XVII. rendű vádlottnál is megjelent az általa beszervezett személyek számára a befektetéssel kapcsolatosan előadott eltérő tájékoztatás. H.G., valamint S.J.Gy. sértettnek pl. holland hajókkal kapcsolatos befektetést állított. A.Zs. sértett azt emelte ki, hogy a XVII. rendű vádlott, valamint a XVIII. rendű vádlott a befektetést veszélytelenként, kockázatmentesként jellemezte. A XVII. rendű vádlott L.Gy. sértettnek arbitrázs, bankközi ügyletként állította be az ajánlott befektetést. H.G. sértettnek azt állította, hogy bármi történik, a befektetést ki tudják fizetni.

A XVII. rendű vádlott volt az egyik szervezője és működtetője a pénzügyi, vagyoni tanácsadó cégnek, az E. Kft.-nek. A XVII. rendű vádlott maga számolt be az E. Kft. működéséről, amelyhez hozzá tartozott a munkatársakkal kötött vállalkozói szerződés, valamint az átláthatóságot biztosító letéti számlák nyitása, amelyeken az ügyfelek által történt befizetéseket tartották nyilván, kezelték. Az E. Kft. működési módszerének egyáltalán nem felelt meg az I. rendű vádlott által működtetett

konstrukció, amellyel a XVII. rendű vádlottnak tisztában kellett lennie.

Okirati bizonyítékként állt rendelkezésre egy 300 millió Ft-ról kiállított kölcsönszerződés az I. rendű vádlott és a XVII. rendű vádlott között, valamint egy ugyanilyen összegről kiállított tartozáselismerő nyilatkozat 2012. év november 6-i dátummal.

Az I. rendű, valamint a XVII. rendű vádlott között váltott SMS-üzenetek azt igazolták, hogy a 2012 októberében, a kifizetések ellehetetlenülésének idején a XVII. rendű vádlott még különböző befektetésekről tárgyalt.

A másodfokú bíróság a fenti bizonyítékokon túl indokoltnak tartotta a XVII. rendű vádlott cselekményeinek egyenkénti áttekintését:

Az említett vádlott hat, a 6., 88., a 109., a 116., a 151., valamint a 228. cselekményben volt érintett.

A cselekmények közül a 6/a. pontban szereplő cselekmény sértettje L.Gy.G. volt, az elkövetési idő 2011 év, közelebbről meg nem határozható időpont. Az okozott kár 10 millió Ft volt, amely megtérült. A 6/b. pontban írt cselekményben ellenben a XVII. rendű vádlott nem volt érintett.

A 88. pontban írt cselekmény sértettje K.L. volt, az elkövetési időpont 2012. január, az okozott kár 6 millió Ft volt. Majd 2012 tavaszán további 5 millió Ft átadására került sor. Az összesen 11 millió Ft kárból 5,5 millió forint térült meg.

A 109. pontban írt cselekmény sértettje S.J.Gy., az elkövetés időpontja 2012. február 1. napja, az átadott összeg 600.000 Ft volt egy éves futamidőre. Az okozott kár nem térült meg.

A 116. pontban szereplő, H.G. sértett sérelmére megvalósított cselekmény elkövetési időpontja 2012. február 22. volt, ekkor 1 millió Ft átadása történt meg. 2012. július 3-án további 15.000 USA dollár került átadásra. Az összesen 4.391.200 Ft kárból 500.000 Ft térült meg.

A 151. pontban írt A.Zs. sértett sérelmére megvalósult cselekmény elkövetési időpontja 2012. április 27. napja volt, ekkor 1 millió Ft átadása történt meg. 2012. július 3-án 10.000 USA dollár került átadásra. Az összesen 3.226.800 Ft összegű kár nem térült meg.

228. pontban írt cselekmény sértettje B.N. volt, a cselekmény elkövetési időpontja 2012. augusztus 26. napja volt. Az okozott kár 1 millió Ft, amelyet a VIII. rendű vádlott térített meg.

A cselekmények elkövetési időpontjait összevetve azzal az időponttal, amikor az átvett pénzüsszegek visszafizetése már részben, illetve teljesen elmaradt, az állapítható meg, hogy a 6., 88., valamint a 109. pontokban írt cselekmények elkövetési időpontjaiban a XVII. rendű vádlottnak még alappal nem kellett számolnia az átvett pénzüsszegek visszafizetésének elmaradásával. Ellenkezőleg a 6/a. pontban írt kár teljes egészében megtérült, illetve a 88. pontban írt cselekménnyel okozott kárnak is közel fele megtérült. A 109. pontban írt cselekmény esetében a kár noha nem térült meg, azonban a futamidő 1 éves volt. E cselekmények alól tehát indokolt volt a XVII. rendű vádlott felmentése.

Más a helyzet a további, 116., 151. és 228. pontban írt cselekmények elkövetési idejével, valamint az okozott kárral kapcsolatosan is. A 116. pontban írt cselekmény befejezési időpontja 2012. július 3-a volt, ugyanígy a 151. pontban írt cselekményé is, míg 228. pontban írt cselekményé 2012. augusztus 26-a volt, amikor a fizetési késedelmek már nyilvánvalóvá váltak. A 116., 151. és 228. pontokban írt cselekményekkel okozott összkár 8.618.000 forint volt, ami mindössze 1.500.000 forint erejéig térült meg, tehát ebben az időszakban a kár megtérülése már minimális volt, vagy egyáltalán nem volt visszafizetés. A 116., 151. és 228. pontokban szereplő ügyletek esetében a szerződéskötések időpontjában a fizetési késedelmekről, illetve azok elmaradásáról a XVII. rendű vádlottnak is tudomást kellett szereznie, ám ezzel nem törődve újabb szerződés kötésekben működött közre, amely esetekben reálisan már nem számíthatott a visszafizetésekben.

A kifejtettek alapján a 116., 151. és 228. pontokban írt cselekményekben történő bűnösség megállapítását a másodfokú bíróság megalapozottnak találta.

A XXI. rendű vádlott tagadásával szemben bizonyítékot jelentett a sértettek előadása, köztük G.Z. sértett (tényállás 248. pontja) vallomása, akit a XXI. rendű vádlott 2012. év szeptemberében, illetve 2012 októberében keresett fel magas hozammal kecsegtető befektetés lehetőségével. D.I. sértett (tényállás 205. pontja) 2012 őszére tette a befektetéssel kapcsolatos tárgyalásait a XXI. rendű, valamint a XI. rendű vádlottal. Az említett vádlottak tevékenységükkel az I. rendű vádlott letartóztatását követően sem hagytak fel, azt T.Sz. irányítása alatt végezték tovább. Mind G.Z., mind D.I. sértettek arról számoltak be, hogy a XXI. rendű vádlott hosszú időn keresztül győzködte őket a befektetéssel összefüggésben, amit biztonságos pénzügyi tranzakcióként állított be. Cs.P. sértett (205. tényállási pont) állította, hogy a megbeszéléseken a XXI. rendű, a XX. rendű és a XI. rendű vádlottak egy csapatban dolgozott az I. rendű vádlottal, ezen túlmenően XXI. rendű vádlott még az I. rendű vádlott letartóztatását követően is azt állította, hogy aggodalomra nincs ok, a pénzt a sértett vissza fogja kapni.

H.B.G. sértett (tényállás 205/d. pontja) vallomása szerint pedig a XXI. rendű vádlott volt az a személy, aki az I. rendű vádlott letartóztatását követően az ügyletek tovább folytatásában aktív módon működött közre, mégpedig T.Sz.-al együtt. a XXI. rendű vádlott 300 millió Ft kifizetésre vállalt kötelezettséget. N.Gy. tanú számára szintén a XXI. rendű vádlott ajánlotta a befektetést, mégpedig ingatlan fedezettel kombinálva. A szerződés megkötésére a sértett jogászának tanácsára nem került sor, mivel a tanácsadó az ügylet kapcsán pénzmosás gyanúját vetette fel. Sz.Á. sértett (tényállás 83. pontja) szintén arról számolt be, hogy az I. rendű vádlott letartóztatását követően is a XXI. rendű vádlott befektetésre buzdította őt, továbbá K.L. sértettet (tényállás 71. pontja) is, akiknek rajzfilm készítésből, illetve forgalmazásból kitermelhető befektetésről beszélt.

A XXI. rendű vádlott nevére és bankszámlájára vonatkozóan készült az az O. Bank által kiállított 120.000 Euró zárolásáról szóló igazolás K.L. kedvezményezett részére, amelyről kiderült, hogy hamis volt (tényállás 71. pontja), a XXI. rendű vádlott bankszámláján ugyanis pénz forgalom nem volt.

Nem találta alaposnak a másodfokú bíróság a XXI. rendű vádlott védőjének azt az érvelését, mely szerint védenca a tényállás 71. pontjában szereplő hamis banki igazolás nevére történő kiállításáról nem tudott. Ezzel szemben az iratokból azt tűnt ki, hogy a XXI. rendű vádlott megadta a számla számát T.Sz.-nek, mely számlaszám felhasználásával került sor a hamis banki igazolás kiállítására. E hamis banki igazolásnak kizárólag olyan ügyletben volt szerepe, amelyben a XXI. rendű vádlott is közreműködött. A XXI. rendű vádlott érdekkörén kívül felmerülő ügylet szempontjából ugyanis teljesen irreleváns szempont volt a XXI. rendű vádlott pénzügyi helyzete.

Az SMS forgalmazás is a XXI. rendű vádlott aktív tevékenységére utalt: 2012. október 24-én az említett vádlott milliárdos tőkével rendelkező cég váltó fedezeti lehetőségéről tájékoztatta az I. rendű vádlottat. Újabb befektetésekre és szerződésekre utaló SMS-t küldött 2012. október 25-én a D.-Cs. páros tekintetében. D.I.-vel még december 13-án, 15-én és 19-én is újabb ingatlanfedezettel párosuló ügyleteket készített elő, amikor az ügyletek kimenetelével már mindenki tisztában volt.

E terhelő tartalmú bizonyítékokkal szemben a XXI. rendű vádlott védőjének a felmentést célzó fellebbezése nem volt megalapozott. A védő érvelésével a bizonyítékok eltérő értékelése útján célozta védenca felmentését, amelyre a tényállás megalapozottsága miatt a másodfokú eljárásban

nincs lehetőség.

A XXII. rendű vádlott volt az egyetlen terhelő, aki beismerő, és társait terhelő előadást tett, mégpedig a XI. rendű, a XX. rendű vádlott vonatkozásában is. Elismerte a XXII. rendű vádlott, hogy a cég képviselőjét valós tevékenység nélkül vállalta. Az említett vádlott beismerő vallomását több részletkérdésre nézve megerősítették az egyéb bizonyítékok. A XXII. rendű vádlott állította, hogy a F.J. névre kötött kölcsön szerződést és a váltót nem ő írta alá. Az írásszakértő véleménye megerősítette a XXII. rendű vádlott előadását, a vélemény megállapítása szerint a F.J. névre kötött kölcsön szerződésen levő aláírás nem a XXII. rendű vádlott kezétől származott. Tehát a XXII. rendű vádlott előadását e tényállításra nézve szakértői vélemény erősítette meg, így e cselekmény a vád tárgyát sem képezte.

A XXII. rendű vádlott előadta, hogy a bankszámlájára befizetett 7.800.000 Ft-ot (J.Zs. átutalása) a bankszámlájáról felvette, amelyet a vádlott társainak átadott. Az említett vádlottnak ezt az előadását a bank forgalmi adatai alátámasztották.

A tanúk, így V.M. (tényállás 250. pontjának sértettje) J.Zs., (tényállás 260. pontjának sértettje) tanúk előadása szerint a XXII. rendű vádlott az ügyletek során aktív szerepet játszott a tárgyalásokon való részvétel, az ügylet lényegéről történő tájékoztatás adás, a hamis M. Bankos igazolás átadása, illetve a szerződés aláírása során. Ezen túlmenően a cselekménysorozatnak volt olyan időszaka, amikor az I. rendű vádlott távol léte alatt az ügyletek bonyolítását a XXII. rendű vádlott vette át, ő írt alá az I. rendű vádlott helyett. Erről a XII. rendű vádlott vallott.

A fenti terhelő bizonyítékokkal szemben a *védőnek* védenca marginális szerepét állító álláspontját a másodfokú bíróság nem osztotta. A védő által hangoztatott érvek, mely szerint a XXII. rendű vádlott nem végzett önálló tevékenységet, nem bírt jogi relevanciával, hisz az ügyletben nem egyedüli elkövetőként működött közre. A szerződéstervezet készítésének hiánya szintén nem befolyásolta a XXII. rendű vádlott büntetőjogi felelősségét. A valótlan tartalmú M. Bankos igazolást, miután azt maga a XXII. rendű vádlott adta át V.M. sértettnek, így az ezt kifogásoló védelmi előadás is elfogadhatatlan volt.

A felmentett, illetve túlnyomórészen felmentett vádlottakkal kapcsolatosan az elsőfokú bíróság alapvető kritériumnak azt tekintette, hogy a visszafizetésekben mikor jelentkeztek késedelmek, amelyek alapján a befektetést bonyolító vádlottnak már tudnia kellett arról is, hogy a befektetéssel kapcsolatban sincs minden rendben. Az ilyen időpontban kötött szerződések esetében a büntető jogi felelősség megállapítása mellett döntött. A sértettek vallomása alapján a III. rendű, a V. rendű és a XVII. rendű vádlottak tekintetében 2012. májusi időpontot tekintette irányadónak, amikor a kifizetések késedelve miatt az említett vádlottaknak már tudniuk kellett a befektetések hiányáról is. Az említett vádlottaknál figyelemmel volt a kezdetektől fogva történő részvételre, a mindennapos együttműködésre, a kifizetésekben ekkortól jelentkező csúszásokra, és mindezeket értékelte úgy, hogy a befektetések nem-létezéséről ezek a vádlottak valamennyi cselekmény esetében tudomással bírtak. Helytelen ugyanakkor az elsőfokú ítélet 660. oldalának első bekezdésében szereplő megfogalmazás, mely szerint a bíróság az első pillanattól azt a következtetést vonta le, hogy az említett vádlottak tisztában voltak a befektetés nem létezésével. Az előbbi, illetve a XVII. rendű vádlottat érintő kivételtől eltekintve az idézett első fokú érvekkel a másodfokú bíróság egyetértett.

Az alábbi vádlottak felmentésére került sor:

A VII. rendű vádlott, aki a vád szerint 8 rb. cselekmény elkövetésében vett részt;
A IX. rendű vádlott, aki vád szerint 9 rb. cselekmény elkövetésében működött közre;
A XII. rendű vádlott, aki a vád szerint egyetlen cselekmény elkövetésében működött közre;
A XV. rendű vádlott, aki a vád szerint 5 rb. csalás elkövetésében működött közre;
A XVI. rendű vádlott, aki a vád szerint 3 rb. csalás elkövetésében működött közre, melyek közül az első fokú bíróság 1 rendbeli cselekményben állapította meg a XVI. rendű vádlott bűnösséget, míg 2 rb. cselekmény alól őt felmentette.
A XVIII. rendű vádlott, aki a vád szerint 2 rb. csalásként minősített cselekmény elkövetésében működött közre;
A XIX. rendű vádlott, aki a vád szerint 3 rb. csalásként minősített cselekmény elkövetésében működött közre;
A XXIII. rendű vádlott, aki a vád szerint egyetlen csalást kimerítő cselekmény elkövetésében működött közre.
A XXIV. rendű vádlott, a vád szerinti 9 rb. csalást kimerítő cselekmény elkövetésében működött közre;
A XXV. rendű vádlott, aki a vád szerint 8 rb. csalást kimerítő bűncselekmény elkövetésében működött közre.
A XXVI. rendű vádlott, aki vád szerint 8 rb. csalást kimerítő cselekmény elkövetésében vett részt, ezek közül az elsőfokú bíróság 1 rb. bűncselekményben bűnösséget állapított meg, ellenben 7 rb. cselekmény alól őt felmentette.
A XXVII. rendű vádlott, aki a vád szerint 5 rb. csalást kimerítő bűncselekményben működött közre, amelyek alól őt az elsőfokú bíróság felmentette.
A XXVIII. rendű vádlott, aki a vád szerint 2 rb. csalást kimerítő cselekményben működött közre, amelyek alól őt az elsőfokú bíróság felmentette.
A XXIX. rendű vádlott, aki a vád szerint 3 rb. csalást kimerítő cselekmény működött közre, amelyek alól őt az elsőfokú bíróság felmentette.

A felsoroltak közül azoknál a terhelteknél, akik mindössze egy-négy rendbeli cselekmény elkövetésében működtek közre, hiányzik a cselekmények rendszeres elkövetése, a rendszer működésének, a pénz sorsának ismerete, átlátása, illetve annak ismerete, hogy a sértettektől átvett pénzösszegek befektetése hiányzik. Ezek a kisebb számú cselekményben érintett vádlottak voltak a XII. rendű, a XVI. rendű, a XVIII. rendű, a XIX. rendű, a XXIII. rendű, a XXVIII. rendű és a XXIX. rendű vádlott. E vádlottak felmentése tehát már ezen az alapon sem volt vitatható. Ezen túlmenően is voltak olyan körülmények, amelyek a felmentő rendelkezés hozatalát alátámasztották.

A többi felmentett vádlott, nevezetesen a VII. rendű, a XI. rendű, a XV. rendű, a XXIV. rendű, a XXV. rendű, a XXVI. rendű, a XXVII. rendű vádlott esetében a másodfokú bíróság részletesen vizsgálta az elkövetési időpontokat, a cselekmények rendbeliségét, az okozott kár összegeket, valamint a megtérülés összegét, arányait, és az említett adatok, illetve az egyéb bizonyítékok összevetése alapján vont következtetést a vádlottak tudattartalmára.

A VII. rendű vádlott felmentését az elsőfokú bíróság azzal indokolta, hogy a VII. rendű vádlott nem állt közvetlen kapcsolatban az I. rendű vádlottal, hanem a II. rendű és a III. rendű vádlott közvetítője volt. Lényeges szempontnak tekintette ezen túlmenően az elsőfokú bíróság a cselekmények elkövetési időpontjait, amelyek 2012 év tavaszát megelőzték. A fizetési késedelmek időpontjai 2012 év tavaszára estek, így a VII. rendű vádlott a késedelmekről, és annak okáról a sértettek általi pénzátadásakor valós információkkal nem rendelkezhetett. Arról sem volt tudomása a VII. rendű vádlottnak, hogy a sértettek által átadott pénzösszegek számolatlanul, mindenféle dokumentum, bizonyíték nélkül kerültek az I. rendű vádlotthoz.

A Fellebbviteli Főügyészség a fentiekkel szemben lényeges körülménynek tartotta, hogy a VII. rendű vádlott korábban az E. Kft.-nek, valamint MLM rendszerben is dolgozott, közvetítői jutalékban részesült, az I. rendű vádlottal, illetve vádlott társaival tevékenysége folytatására semmiféle jogviszonyt nem létesített. A VII. rendű vádlott állította, hogy senkinek nem ajánlotta az I. rendű vádlott befektetését, nem is ismerte az I. rendű vádlottat, abban a hiszemben járt el végig, hogy az E. Kft.-nek dolgozik. A VII. rendű vádlottnak ezt az előadását cáfolta az V. rendű vádlott vallomása, aki állította, hogy az I. rendű vádlott-féle befektetést a VII. rendű vádlott ajánlotta neki, és az I. rendű vádlottat komoly üzletemberként jellemezte. Hivatkozott ezen túlmenően az ügyészség arra is, hogy a VII. rendű vádlott és az I. rendű vádlott között 1000-es nagyságrendet meghaladó beszélgetés és üzenetváltás zajlott, valamint a VII. rendű vádlott kapcsolatban állt a II. és a III. rendű vádlottakkal is. Minden gazdasági ésszerűséget nélkülöző, irreálisan magas hozamot, évi 70%-os ígérete hangzott el a jelenlétében a II. rendű vádlottól K.Z. sértett felé, illetve tőke és hozam garantált befektetést ígért dr. Cs.K. sértettnek. A VII. rendű vádlott a bizalom elnyerése érdekében több sértettet arról tájékoztatott, hogy maga is befektetett ismerősénél. Tagadta, hogy jutalékot kapott volna, ezzel szemben a II. rendű, valamint a III. rendű vádlott ezzel ellentétesen nyilatkozott. A VII. rendű vádlott még 2012 őszén is kapcsolatot tartott az I. rendű vádlottal, ami alapján alappal lehet következtetni arra, hogy a kifizetések csúszásáról, majd I. rendű vádlott fizetéseképtelenné válásáról tudomással bírt.

Az elsőfokú bíróság által megállapítottakkal kapcsolatban a másodfokú bíróság az alábbi összefüggésekre volt még figyelemmel:

A tényállás 3. pontjában írt cselekmény elkövetési időpontja 2010 decemberétől *2012. június 7-ig* terjedt, a cselekménnyel okozott kár *1.421.584 Ft* volt, amely nem térült meg.

(sértett F.B.)

A tényállás 13. pontjában írt cselekmény elkövetési időpontja *2011 tavaszától 2012 januárjáig* tartott, az okozott kár *2.000.000 Ft*, amely megtérült. (Sértett I.O.A.)

A tényállás 15. pontjában írt cselekmény elkövetési időpontja *2011 áprilisától 2011. szeptember és december* hónapokig tartott, az okozott kár *4.500.000 forint* volt, amely teljes egészében megtérült.

A tényállás 22. pontjában írt cselekmény elkövetési időpontja *2011 júniusa*, az okozott kár *5 millió Ft* volt, amelyből *3.850.000 forint* térült meg.

A tényállás 36. pontjában írt cselekmény elkövetési időpontja *2011 augusztusa, illetve 2011 októbere* volt, az okozott kár *30.000 euró*, ami *8.765.000 forint*nak felelt meg. Ez az összeg teljes egészében megtérült.

A tényállás az 55. pontjában írt cselekmény elkövetési időpontja *2011 év októbere* volt, az okozott kár *5 millió Ft* volt, amelyből *2.550.000 forint* térült meg.

A tényállás 64. pontjában írt cselekmény (sértett H.E.E.) elkövetési időpontja *2011. november, valamint 2012. április-május* hónapok voltak. A cselekménnyel okozott kár *6.576.990 Ft* volt, amelyből *4.500.000 Ft* térült meg.

A tényállás 180. pontjában írt cselekmény (sértett K.T.-né) elkövetési időpontjai *2011. június 2. és 2011. szeptember hónap* voltak. Cselekménnyel okozott kár *10 millió Ft* volt, amelyből *9.470.000 Ft* térült meg.

Az összesen okozott *43.262574 forint* összegű kárból *35.635.000 forint* megtérült, a meg nem térült kár összege *7.628.574 forint* volt, tehát a teljes kárnak mindössze közel ötöde nem, ellenben több mint négyötöde megtérült.

Az elkövetés fenti jellegzetességei alapján jól látható, hogy a cselekmények elkövetési ideje, amely azonos a szerződés kötése és a pénz átadás-átvétel időpontjával, valójában a fizetési nehézségek és

késedelmek bekövetkezte előtti időre estek. Több esetben az okozott kár teljes egészében, vagy túlnyomó részében megtérült. E peradatok alapján helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt, hogy a VII. rendű vádlott az elkövetés időpontjában a befektetések elmaradásával nem volt tisztában, ellenkezőleg a VII. rendű vádlott a sértetteknek történő kifizetések alapján azt a következtetést vonhatta le, hogy a befektetések valójában léteznek, tehát a rendszer működőképes. Az a körülmény, hogy a szerződések megkötését követően a fizetési késedelmekről, csúszásokról értesült, a büntetőjogi felelősségére nem hatott ki, hiszen a cselekmények elkövetése a szerződéskötésekkel és a pénzátadásokkal befejeződött. Nyilvánvaló, hogy a VII. rendű vádlott a sértetteknek járó pénzüsszegek érdekében továbbra is kapcsolatban maradt vádlott társaival, ám ez a körülmény bűnösségének a megállapításához nem szolgálhatott alapul. Az irreálisan magas hozam, a tőke- és hozam garantált befektetés, valamint a saját befektetés valótlan állítása noha gyanús körülmények voltak esetében is, azonban önmagukban a bűnösség megállapításához nem voltak elegendők.

A IX. rendű vádlottat az ügyészség 9 rb. cselekmény elkövetésével vádolta, az első fokú bíróság valamennyi cselekmény alól felmentette a IX. rendű vádlottat.

A Fellebbviteli Főügyészség amiatt támadta a felmentő rendelkezéseket, mivel az elsőfokú bíróság nem vonta mérlegelési körébe azt a lényeges körülményt, hogy a IX. rendű vádlott Q. D. R. Kft. alvállalkozójaként befektetési ajánlatokkal foglalkozott, így tudomással bírt arról, hogy a befektetési ügyletek hogyan, milyen feltételek és milyen hozamok kifizetése mellett zajlottak. Noha közvetlen kapcsolata nem volt az I. rendű vádlottal, azonban a III. rendű vádlott említette neki, hogy kihez kerülnek a pénzüsszegek. A III. rendű vádlott állította továbbá, hogy a IX. rendű vádlottal kötött ugyan kölcsönszerződést azonban az fiktív volt, ami azt a célt szolgálta, hogy a IX. rendű vádlott azt az ügyfeleinek a megtévesztés, a bizalom erősítése céljából meg tudja mutatni. A IX. rendű vádlott arról is tudott a III. rendű vádlottól, hogy fizetési nehézségek adódtak. Ez kiderült a III. rendű vádlottal váltott SMS-üzenetekből is. Ennek ellenére 2012 szeptemberében a befektetést H.Sz.E. sértettnek azzal a hamis információval ajánlotta, hogy a posta több dolgozója is befektetett, továbbá a sértett biztosan vissza fogja kapni a pénzt.

Az elsőfokú bíróság a döntése meghozatala indokaként részben a cselekmények elkövetési időpontjaira utalt, amelyeket 2012. június, július hónapokban jelölt meg valamennyi a IX. rendű vádlott által bonyolított befektetés esetében. Ez a megállapítás csak részben valós, részben azonban iratellenes. A másodfokú bíróság ezért valamennyi cselekmény elkövetési időpontjait ismételten áttekintette az alábbiak szerint:

1. A 184. pontban szereplő cselekmény (dr. B.S.-né sértett sérelmére) elkövetés időpontja 2012. június 25. napja volt, az ekkor átadott összeg 1.500.000 Ft volt, majd 2012. szeptember 11-én már a III. rendű vádlottnak 2.000 euró átadására került sor. Az összkár 2.090.000 forint volt, de ebből az összegből a IX. rendű vádlott mindössze az első összeg, az 1.500.000 Ft volt átvételében volt érintett. A teljes kár túlnyomó része, 1.816.400 forint erejéig megtérült, a meg nem térült kár összege 273.600 forint volt.
2. A 185. pontban szereplő cselekmény (C.Gy. sértett sérelmére) elkövetési időpontja 2012. június 27. napja volt, az ekkor átadott összeg 1 millió Ft plusz 14.000 euró volt. 2012. augusztus 31-én azonban további 500.000 Ft került átadásra. Az összkár 5.505.120 Ft volt, amiből 1.262.500 Ft térült meg, a meg nem térült kár összege 4.242.620 forint volt.
3. A 186. pontban szereplő cselekmény esetében (J.M. sértett sérelmére) 2012. június hónapban többszöri 5.000.000 forint pénzátadás történt a III. rendű vádlott részére, a hozamok címén történt 250.000 forintot a III. rendű vádlott a IX. rendű vádlott közreműködésével adta át a sértettnek.

3. A tényállás 189. pontjában írt cselekmény (D.F.K. Károly sértett) elkövetési időpontja 2012. július hónap, az okozott kár 1 millió Ft, amelyből 120.000 Ft térült meg.
4. A tényállás 198. pontjában írt cselekmény (Ü.M. sértett) elkövetési időpontja 2012. július közepe. Az okozott kár 500.000 Ft, amelyből 87.500 Ft térült meg.
5. A tényállás 199. pontjában írt cselekmény (sértett V.F.-né) elkövetési időpontja 2012. július közepe, ekkor 2080 euró került átadásra, 2012. szeptember 15-én 1.123 euró átadása történt meg. Az összesen 919.229 Ft összegű kárból 96.400 Ft térült meg.
6. A tényállás 204. pontjában írt cselekmény (sértett Sz.S.-né) elkövetési időpontja 2012. július 25., ekkor a IX. rendű vádlott részére 3.000.000 Ft került átadásra. Ezt követő időpontokban, 2012. szeptember 24-én 2.000.000, 2012. szeptember 25-én 5.000.000 forint, 2012. október 15-én 5.000.000 Ft átadása történt a IX. rendű vádlott által szervezett találkozókra, de nem a sértett, hanem a III. rendű vádlott számára. A 15 millió Ft összegű kárból így csupán 600.000 Ft térült meg.
7. A tényállás 207. pontjában írt cselekménynél (sértett Dr. M.A.) elkövetés időpontja 2012. július 31-e. Az okozott kár 800.000 Ft, amelyből 96.000 Ft térült meg.
8. A tényállás 212. pontjában írt cselekmény (sértett K.Gy.-né) elkövetés időpontja 2012. augusztus, az átadott összeg 1 millió Ft, amelyből 97.500 Ft térült meg.
9. A 233. pontban írt cselekmény esetében (sértett H.Sz.E.) elkövetési idő 2012. szeptember. Az átadott összeg 1 millió Ft, amelyből 30.000 Ft térült meg.

A leírtak alapján jól látható, hogy a tényállás 184., 185., 189., 198. és a 207. pontjában június-júliusi pénzáadások szerepeltek, míg a tényállás 199., 204., 212., és 233. pontjában szereplő pénzáadási időpontok már 2012 augusztusára, szeptemberére estek, vagy arra áthúzódtak, tehát kétséges az elsőfokú bíróságnak az megállapítása, hogy valamennyi pénzáadás 2012. június, július hónapjában történt volna. A terhelő adatok, a III. rendű vádlott előadása tükrében az az elsőfokú megállapítás is megalapozatlan, hogy a IX. rendű vádlott esetében nem igazolt, mely szerint bárkitől tudomást szerzett volna az átadott pénzek további sorsáról, a befektetések megtörténtéről, avagy hiányáról. Az SMS üzenetek arról tanúskodtak, hogy a fizetési késedelmekről a IX. rendű vádlott is értesült. A sértettek előtt a befektetéssel összefüggésben állított valótlan indokok szintén azt igazolták, hogy a IX. rendű vádlott a befektetések hiányával 2012. év augusztus végétől, szeptember hónaptól már tisztában volt.

A kifejtettek miatt az első négy, a 184., 185., 189., 198., továbbá a 207. pontban szereplő cselekmény alól indokolt volt a IX. rendű felmentése. 185. pontban írt cselekmény esetében kétségtelen tény, hogy 2012. augusztus 31-én is történt még pénzáadás, azonban az 5.505.120 Ft összegű kárból 1.262.500 Ft megtérült, ami a cselekmény alóli felmentésnél nem volt figyelmen kívül hagyható szempont. E cselekménynél az in dubio pro reo elve alapján nem zárható ki, hogy a hozam fizetések alapján a IX. rendű vádlottban a befektetés valós képzele alakult ki.

A 186. pontban írt cselekményben a IX. rendű csak a hozamok kifizetésében működött közre mind a vádirati, mind az ítéleti tényállás szerint. A vádiratban e cselekmény nem volt minősítve, ahogyan az első fokú ítéletben sem szerepelt e cselekmény miatti büntető jogi felelősség kimondása. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a IX. rendű vádlottnak e cselekmény alóli felmentése is szükséges volt, mivel vele szemben ugyanakkor terhelő ténymegállapítás született.

Ezzel szemben 2012 év augusztusában, illetve szeptemberére átnyúló, 199., 204., 212., és 233. pontban szereplő cselekmények tekintetében a bűnösség megállapítása vált szükségessé. Ezekben az esetekben a kár megtérülése is elenyésző volt. A bűnösséggel érintett cselekményekkel okozott 17.919.229 forint összegű kárból mindössze 823.900 forint térült meg, ami mintegy 4,5%-os kármegtérülésnek felelt meg. A 2012. év augusztusában, illetve szeptemberében kötött szerződések

és pénzátadások idején a IX. rendű vádlott előtt már nyilvánvalónak kellett lennie az általa korábban kötött szerződések után járó hozamok kifizetésének elmaradása, így az augusztusban, illetve szeptemberben kötött szerződések időpontjában már alappal nem bízhatott a visszafizetés reális lehetőségében, ennek ellenére a szerződések megkötésével nem hagyott fel.

A XII. rendű vádlott egyetlen befektetésben működött közre, a K.P.-féle ügyletben. Az egyező tanúvallomások alapján a XII. rendű vádlott hozta a befektetőt, ami önmagában még bűnös tevékenységnek nem minősíthető. K.P. figyelmét nem a XII. rendű vádlott, hanem K.P. hívta fel arra, hogy az ügylet nem más, mint átverés. Noha a XII. rendű vádlott neve további ügyek intézése kapcsán is felmerült, ezek az ügyletek azonban nem képezték a vád tárgyát. E körülmények alapján bizonyossággal nem állítható, hogy a XII. rendű vádlott tudomással bírt volna az ügylet valós befektetés nélkül történő lezajlásáról.

Kétségtelen tény, hogy a titkos információ szerzés során lehallgatott beszélgetések között szerepel egy 2012. október 12-i társalgás az I. rendű, valamint a XII. rendű vádlott között, amelyben a XII. rendű vádlott azt kérte az I. rendű vádlottól, hogy utalja át a pénzt az ő számlájára, amit ő nyomban vissza fog utalni. Arról is beszélgetnek az említett személyek, hogy K. abban az esetben állna rá az üzletre, amennyiben fel tudnának mutatni K. számára egy az I. rendű, valamint a XII. rendű vádlott között létrejött szerződést. (nyomozati iratok I/15. kötet 355–356. oldalon lévő kivonat). Ez a telefonbeszélgetés önmagában nem tekinthető elégséges bizonyítéknak arra nézve, hogy a XII. rendű vádlott tudomással bírt volna a befektetések hiányáról, következésképp a felmentő rendelkezés megváltoztatására a másodfokú bíróság nem látott alapos indokot.

A XV. rendű vádlottat az ügyészség 5 rb. cselekmény elkövetésével vádolta, amely alól őt az elsőfokú bíróság felmentette.

A Fellebbviteli Főügyészség a felmentő rendelkezést amiatt támadta, mivel az I. rendű vádlott az első nyomozati vallomásában a XV. rendű vádlottat nevezte meg, mint egyik közvetítőijét. Ezen túlmenően a két vádlott közötti kettőezret meghaladó beszélgetés számot is terhelő adatként hozta fel, illetve a XV. rendű vádlottnak számos vádlott társsal való közvetlen kapcsolatát is. Észlelte továbbá, hogy a XV. rendű vádlott a vallomásában elismerte, mely szerint 2012 tavaszán már tisztában volt az I. rendű vádlott fizetési nehézségeivel, ezért a befektetést senkinek nem ajánlotta. Ezzel szemben azonban S.D.-el, A.T.-vel és W.T.A.-val történő szerződéskötésre 2012 tavaszán, illetve nyarán került sor. Azt is a XV. rendű vádlott terhére értékelendő körülmények tartotta a Fellebbviteli Főügyészség, hogy a III. rendű vádlottal együtt üzlet társak voltak a L. AG. nevű cégben, és a XV. rendű vádlott is vitt ügyfeleket, továbbá egymás között a jutalékot is megosztották. Az I. rendű vádlottal váltott SMS-üzenetek szerint a XV. rendű vádlott még 2012 őszén is ügyfeleket vitt az I. rendű vádlotthoz. A XV. rendű vádlott elkövetéskor fennálló tudattartalmára az elkövetést követő magatartásából is megalapozott következtetések vonhatók le.

A másodfokú bíróság e vádlott esetében a felmentés indokaival értett egyet, azt azonban az alábbiak szerint helyesbítette, illetve egészítette ki:

A tényállás 23. pontjában írt cselekmény (D.A. sértett) elkövetési időpontja 2011. június hónap, az okozott kár 4.500.000 forint, amelyből 1 millió Ft térült meg.

A tényállás 96. pontja pontjában írt cselekmény (D.A. sértett) elkövetés időpontja 2012. január 23., valamint 2012. március 23. Az okozott kettő millió forint kárból 450.000 Ft térült meg.

A tényállás 105. pontjában írt cselekmény (S.D. sértett) elkövetés időpontja 2012. februártól ápriliséig terjedő időszak, az okozott kár 6 millió Ft, mely teljes összegében megtérült.

A tényállás 118. pontjában írt cselekmény (A.T. sértett) elkövetési időpontja 2012 márciusa, több részletben történik 5,5 millió forint átadása. Az okozott kár teljes összegében megtérült.

A tényállás 175. pontjában szereplő tényállásban (W.T.A. sértett) szereplő cselekmény elkövetési időpontja 2012 nyara, az okozott kár 750.000 Ft, amely megtérült.

XV. rendű vádlott által okozott 18.750.000 forint összegű kárból 13.700.000 forint, tehát a teljes kár több mint 70%-a térült meg.

A tényállás fenti adatai, az elkövetési időpontok, amelyek 2011 nyarától 2012 nyaráig terjedtek, a kár teljes, illetve részbeni, de összességében is több mint 70%-os megtérülése alapján helyes volt az elsőfokú bíróságnak az a következtetése, hogy a szerződéskötés pillanatában a befektetések hiányával igazolt módon, tehát kétséget kizáró módon a XV. rendű vádlott nem volt tisztában, és arra sincs adat, hogy tudott volna a rendszer piramis-szerű felépítéséről. A szerződések megkötésének időpontjában tehát a kifizetések késedelmei még nem érték el azt a szintet, amely következtetési alapul szolgált volna a XV. rendű vádlott számára a befektetések hiányának ismeretére. Ezt a logikát erősítette az a körülmény is, hogy a XV. rendű vádlott nem az I. rendű vádlottal, hanem a III. rendű vádlottal állt közvetlen kapcsolatban.

A XVI. rendű vádlottat az elsőfokú bíróság 2 rb. cselekmény alól mentette fel.

A Fellebbviteli Főügyészség az elsőfokú bíróság által elfogadott érvekkel szemben azt tartotta a bűnösség megállapítása melletti nyomós indoknak, hogy P.Zs. sértett – vallomása szerint – 2012. február és júniusa közötti időszakban személyesen meglátogatta a XVI. rendű vádlottat az Egyesült Államokban, amikor a XVI. rendű vádlott tájékoztatta őt a befektetés részleteiről. Ebben az időszakban a XVI. rendű vádlott több személyt is megkeresett a befektetés lehetőségének ajánlatával. Fontos bizonyítéknak tekintette még az ügyészség a titkos információgyűjtés keretében beszerzett adatokat, mely szerint a XVI. rendű vádlott kijelentette egy beszélgetés során, hogy már egy évvel ezelőtt is megmondta az I. rendű vádlottnak, hogy a rendszere "kúrva szar, ez egy csoda volt, hogy eddig elvitted." Mindez azt támasztja alá, hogy a XVI. rendű vádlott 2011 évben tökéletesen tisztában volt azzal, hogy az I. rendű vádlott a sértettektől átvett pénzt sehová sem fekteti be.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érvelésével értett egyet, amelyeket az alábbiakkal egészített ki:

E vádlott esetében a 31. pontban szereplő cselekmény (P.Zs. sértett) elkövetési időpontja 2011. július 6. – 2011. augusztus 17., illetve az utolsó részlet megfizetése 2012. február 21. volt. Az összesen okozott 3.260.000 Ft összegű kárból 584.000 Ft térült meg.

A 48. pontban szereplő cselekmény elkövetési időpontja 2011. szeptember és december közötti időszakra esett. A sértett dr. Cs.I. 110.967. 617 Ft-os kára teljes egészében megtérült.

A XVI. rendű vádlott által okozott 114.227.000 forint összegű teljes kárnak a túlnyomó része, 111.551.000 Ft megtérült.

A cselekmények elkövetési időpontjai, az átvett összegek teljes, illetőleg túlnyomó részbeni visszafizetése alapján helyesen következtetett az elsőfokú bíróság arra, hogy e cselekmények esetében nem igazolt a befektetések valós hiányának, a rendszer piramis-szerű felépítésének ismerete a XVI. rendű vádlott által. Azt is értékelte a másodfokú bíróság, hogy ebben az időszakban a XVI. rendű vádlott nem tartózkodott Magyarországon, mindössze telefonon vagy e-mailben

érintkezett az I. rendű vádlottal.

Ezzel szemben tényállás 261. pontjában írt, 2012. november 19-i cselekmény elkövetési időpontjában a XVI. rendű vádlott már Magyarországra utazott, így egész más információkat szerzett az I. rendű vádlott cselekményeiről. Megtudta azt, hogy a visszafizetésekkel kapcsolatban komoly nehézségek keletkeztek, az I. vádlott több száz befektető részére nem tudta a kifizetéseket teljesíteni, amiért fenyegetések érték, ezért védelemre szorult, nagy összegű készpénzre, valamint váltóra is szüksége volt.

A fenti körülményekre utaló adatokat szolgáltatottak a titkos információgyűjtés folytán lehallgatott telefonbeszélgetések. Az egyik I. rendű vádlottal folytatott telefonbeszélgetésben a XVI. rendű vádlott kijelentette, hogy a részvény nyugtatja az embereket, nem mindenki tudja felismerni, hogy nem olyan mint lennie kellene. E beszélgetés tartalma alapján a XVI. rendű vádlott tudatában volt annak, hogy a részvény értéktelen (nyomozati iratok I/15. kötet 319. oldalán lévő beszélgetés).

Mivel az I. rendű vádlott helyett az ügyletek bonyolításában a XVI. rendű vádlott kapcsolódott be, telefonon intézte az I. rendű vádlott helyett az ügyleteket, így nyilvánvaló, hogy ekkorra már meg kellett tudnia azt, hogy a befektetések nem történtek meg. Így az e cselekményben történő felelősségének kimondása megalapozott volt.

A XVIII. rendű vádlottat az elsőfokú bíróság 2 rb. bűncselekmény alól mentette fel. Esetében az elsőfokú bíróság azért nem látta a cselekmény elkövetését bizonyítottnak, igazoltnak, mivel a XVIII. rendű vádlott az E. Kft. vezetőjeként nem értett egyet az I. rendű vádlott-féle befektetési formával. Utóbbit piramis játékként jellemezte, látva, hogy a háttérben nem volt befektetés, hanem a korábban befektetett tőke összegekből történtek meg a kifizetések. Ezen túlmenően az elsőfokú bíróság értékelte a XVIII. rendű vádlott által az érintetteknek küldött e-mail levelek tartalmát, valamint azt a körülményt is, hogy a XVIII. rendű vádlott a vádlottként szereplő munkatársaitól igyekezett megszabadulni. A sértettek vallomásából pedig törvényszék arra az álláspontra helyezkedett, hogy a sértettek kizárólag következtek a XVIII. rendű vádlott részvételére az I. rendű vádlott-féle befektetésben, de ebben nem voltak bizonyosak. Tehát az elsőfokú bíróság nem látta igazoltnak, hogy e vádlott tevőleges magatartást tanúsított volna a sértettek megtévesztésében.

A Fellebbviteli Főügyészség a felmentés indokát a miatt támadta, mivel a XVIII. rendű vádlott az E. Kft. alapítója és ügyvezetője volt, aki tőkéletesen tisztában volt azzal, hogy a pénzügyi szolgáltatási, befektetési tevékenység végzése engedélyhez kötött; továbbá azzal is, hogy a közvetítésükkel alvállalkozói, vagy egyéb jogviszony létesítése szükséges. Tudomása volt arról is, hogy az adott gazdasági és pénzügyi környezetben milyen összegű reális hozamokat és közvetítői jutalékokat tud kitermelni egy pénzügyi befektetésekkel foglalkozó cég. Kifogásolta továbbá a Fellebbviteli Főügyészség, hogy a XVIII. rendű vádlott nem adott arra magyarázatot, hogy amennyiben az I. rendű vádlott-féle befektetést senkinek nem ajánlotta, úgy ennek ellenére ő maga miért fektetett be mégis 1 millió Ft-ot az I. rendű vádlottnál. Életszerűtlennek tartotta a XVIII. rendű vádlottnak azt az előadását, hogy a saját befektetéséről szerződés nem készült, mert ez ellentmondott az E. Kft.-ben végzett tevékenységének és az ott szerzett tapasztalatainak. Ezen túlmenően álláspontja szerint a XVIII. rendű vádlott vallomását cáfolta az V. rendű vádlott és a sértettek közül S.J.Gy. tanú vallomása, akik elmondták, hogy a XVIII. rendű vádlottnak kifejezett kérése volt, hogy csak olyan ügyfeleknek ajánlják az I. rendű vádlott befektetését, akik az E. Kft.-vel is szerződést kötöttek. H.G., T.Cs., A.Zs. és T.B. sértettek határozottan úgy nyilatkoztak, hogy a a XVII. rendű vádlott és a XVIII. rendű vádlott együtt keresték meg őket az I. rendű vádlott-féle befektetéssel és ecsetelték annak előnyeit. A sértettek azt állították, hogy a XVIII. rendű vádlott nem akarta őket erről a

befektetésről lebeszélni, sőt T.B. sértett azt állította, hogy a XVIII. rendű vádlott erre az ügyletre őt kifejezetten rábeszélte. Ezen túlmenően a hívás forgalmi adatokat, a 600 hívásforgalmazást is terhelő adatként kérte értékelni fellebbviteli főügyészség.

A másodfokú bíróság a Fellebbviteli Főügyészség érveivel nem értett egyet, a felmentéssel kapcsolatos elsőfokú érvelést osztotta.

Ezen túlmenően még az alábbi adatokra volt figyelemmel:

A tényállás **116.** pontjában írt H.G. sértett sérelmére megvalósított cselekmény elkövetési időpontja 2012. február 22. napja volt, ekkor 1 millió Ft, 2012. július 3. napján 15.000 USA dollár átadására került sor. A teljes 4.391.200 Ft összegű kárból 500.000 Ft térült meg.

A másik, a tényállás **151.** pontjában szereplő cselekmény (A.Zs. sértett) elkövetési időpontja 2012. április 27. napja volt, az átadott pénzeszeg 1 millió Ft volt. 2012. július 3-án 10.000 USA dollár átadására került sor. A két alkalommal okozott, összesen 3.226.800 Ft összegű kár nem térült meg, a befektetések futamideje 1 éves volt.

A fenti adatokból kitűnően a vád tárgyát képező mindkét cselekmény elkövetése 2012. július 3-án befejeződött. A tényállás 116. pontjában írt cselekmény esetében a kár részben megtérült, míg a másik pontban írt cselekmény futamideje 1 éves volt, így a visszafizetés késedelméről nem lehet beszélni. Ezeket az adatokat is értékelve nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a XVIII. rendű vádlott esetében arra a konklúzióra jutott, hogy a szerződések megkötésének időpontjában a befektetések nem-létezéséről az említett vádlottnak nem volt tudomása.

A Fellebbviteli Főügyészség által felhívott tanúk, H.G., T.Cs., A.Zs. és T.B. sértettek sérelmére megvalósított cselekményekkel a XVIII. rendű vádlott nem volt megvádolva, így az e cselekményben játszott szerepe irrelevánsak tekinthető. A Fellebbviteli Főügyészségnek a fenti, és további érvei között sem szerepelt olyan tény, adat, amely következtetési alapul szolgált volna az elsőfokú bíróságtól eltérő tudattartalom megállapítására a XVIII. rendű vádlott esetében.

A XIX. rendű vádlottat az elsőfokú bíróság 3 rb. bűncselekmény alól mentette fel. Az elsőfokú bíróság azért nem állapította meg az említett XIX. rendű vádlott büntetőjogi felelősségét, mivel a XIX. rendű vádlott főként a III. és a IV. rendű vádlottal állt kapcsolatban a befektetésekkel összefüggésben. A III. és a IV. rendű vádlott pedig igazolhatóan nem tájékoztatta a XIX. rendű vádlottat a befektetésekkel összefüggő problémákról, a fizetési nehézségekről, így nem látta igazoltnak az elsőfokú bíróság, hogy a XIX. rendű vádlott tudott volna arról, mely szerint az ügylet mögött valós befektetés nem létezik. Ezen túlmenően értékelte azt is az elsőfokú bíróság, hogy az első befektetés 2012 májusát megelőzte, míg S.J. sértett (tényállás 42. pontja) teljes befektetésének összegét vissza kapta. Így e körülmények is azt igazolták, hogy a XIX. rendű vádlottnak valós ismeretei a befektetés hiányáról nem voltak.

Fellebbviteli Főügyészség a felmentő rendelkezést amiatt támadta, mivel az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe azt a tényt, hogy a XIX. rendű vádlott pénzügyi tanácsadó végzettséggel rendelkezett, aki az E. Kft.-nél is értékesítőként dolgozott, így a befektetések mibenlétéről, működéséről bizonyíthatóan tudomással bírt. Ezen túlmenően hivatkozott a Fellebbviteli Főügyészség az említett vádlott vallomásának ellentmondásosságára, ugyanis a XIX. rendű vádlott állítása szerint csupán néhány alkalommal beszélt az I. rendű vádlottal, amelyet a hívás forgalmi adatok, a 2000-et meghaladó hívás forgalmazás cáfolt. További érvként említette az ügyészség, hogy a XIX. rendű vádlottnak a jutalékkal kapcsolatos tagadó védekezését cáfolta a III. rendű

vádlott vallomása, valamint III. rendű vádlottól lefoglalt iratok tartalma. Sz.E. sértett vallomása szerint a XIX. rendű vádlott még 2012 novemberében is azzal hitegette őt, hogy valós befektetésről van szó.

A másodfokú bíróság a Fellebbviteli Főügyészség érvelését nem osztotta, az elsőfokú bíróságnak a felmentő rendelkezés körében kifejtett álláspontjával értett egyet, amelyeket az alábbi adatokkal egészített ki:

Az első, S.J. sértett sérelmére megvalósított cselekmény (tényállás 42. pontja) elkövetési időpontja: 2011. őszétől 2012. nyárig terjedt, az elkövetési érték 1 millió Ft, az okozott kár megtérült.

A másik cselekmény (tényállás 82/a. pontja) Sz.E. sértett sérelmére valósult meg. Elkövetési idő: 2011. december 16. napja, elkövetési érték 1 millió Ft, amelyből 720.000 Ft megtérült. A 82/b. pontjában írt cselekmény elkövetési időpontja 2012. június 14. napja volt. Elkövetési érték 2 millió Ft, melyből 480.000 Ft térült meg. A tényállás 123. pontjában írt cselekményben volt még részes a XIX. rendű vádlott, amelynek elkövetési időpontja 2012. év tavasza volt, az elkövetési érték 1 millió Ft, amelyből 280.000 Ft térült meg.

Az összesen okozott *5 millió Ft* kárból *2.480.000 forint*, tehát a teljes kár majdnem fele megtérült.

A cselekmények elkövetési időpontjait, amelyek közül az utolsó rész-cselekmény 2012. június 14-én a valósult meg, az okozott kár túlnyomó részbeni, illetve részbeni megtérülését, valamint a cselekmények kis számát is értékelve helyesen következtetett az elsőfokú bíróság a XIX. rendű vádlott tudattartalmára. Nem volt arra utaló egyértelmű bizonyíték még az utolsó cselekmény elkövetésének időpontjában sem, hogy a XIX. rendű vádlott a szerződéskötés és a pénzátadás időpontjában minden bizonnyal tisztában lett volna a befektetések hiányával. A hívás forgalmazás nagy száma, a jutalék fizetés ténye nem elégséges bizonyíték annak igazolására, hogy a XIX. rendű vádlott a befektetések hiányával tisztában volt.

A XXIII. rendű vádlott mindössze egyetlen nevezetesen a 248. pontban írt, G.Z. sértett sérelmére megvalósított cselekménnyel volt vádolva. A XXIII. rendű vádlott mint okiratszerkesztő ügyvéd működött közre e cselekményben. Az elsőfokú bíróság maga is körültekintő módon vizsgálta azokat a tényeket, amelyek alapján XXIII. rendű vádlott tudattartalmára lehetett következtetést levonni. Ennek során figyelemmel volt arra, hogy a XXVI. rendű vádlott a korábbi cselekményekben nem vett részt, így a 2012. szeptember 26-i szerződéskötést megelőző fizetési késedelmekről nem volt tudomása. Azt is helyesen értékelte az elsőfokú bíróság, hogy a szerződést szerkesztő ügyvédnek nem kell meggyőződnie a szerződést kötő felek akarata mögött húzódó befektetési tevékenység tartalmáról, valóságos voltáról. Önmagában abból a körülményből, hogy a felek a szerződést kötő felek befektetési szándéka ellenére a XXIII. rendű vádlottal kölcsönszerződést, tehát egy leplezett tartalmú okiratot szerkesztettek, nem adódik a szerződés érvénytelensége, illetve XXIII. rendű vádlott csalásban való közreműködése.

Kétségtelen tény, hogy a XXIII. rendű vádlott a további jogügyletek során is eljárta mint okiratszerkesztő ügyvéd, nevezetesen 205. pontban szereplő, D.I. sértett sérelmére 2012. július 27. napján elkövetett cselekmény során négy okiratot szerkesztett, valamint a 244. pontban szereplő 2012. szeptember 10-15. napján elkövetett cselekmény során is közreműködött az okiratok szerkesztésében (sértettek Sz.P.M. és N.I.). Az ügyészség e kettő cselekményt nem tette vád tárgyává a XXIII. rendű vádlottal szemben, holott eljárása nem különbözött a vád tárgyává tett cselekmény kapcsán. Ezen túlmenően lényeges körülménynek tartotta az elsőfokú bíróság azt a körülményt is, hogy az I. rendű vádlott Sz.P.M. sértett számára az első befektetésének teljes összegét

visszafizette. E körülmények értékelése alapján az elsőfokú bíróság nem látta bizonyítottnak azt a tényt, hogy a XXIII. rendű vádlott tudomással bírt volna a kölcsönszerződés mögött húzódó befektetés létezésének hiányáról.

A Fellebbviteli Főügyészség álláspontja szerint az ügyvédként közreműködő XXIII. rendű vádlott egy leplezett szerződés esetén nem hivatkozhat arra, hogy azt jogilag teljesen rendben lévőnek találta. Ezen túlmenően T.Sz. kifejezetten tájékoztatta a XXIII. rendű vádlottat arról, hogy az I. rendű vádlott már nem tudja fizetni az ügyfeleit, továbbá mind G.Z., mind Sz.P.M. jelezte felé 2012 novemberében a fizetési késedelmeket. Ennek ellenére a XXVI. rendű vádlott az I. rendű vádlott előzetes letartóztatása után is üzleti kapcsolatban maradt T.Sz.-el és a XXI. rendű vádlottal. Az ügyvédi irodájában tartott tájékoztató alkalmával a XXI. rendű vádlott azzal hitegette a sértetteket, hogy a befektetésekkel minden a legnagyobb rendben van, az I. rendű vádlott letartóztatása ellenére azt T.Sz. folytatja. Sz.P.M.-nek pedig maga adott valótlan tájékoztatást arról, hogy az I. rendű vádlott-féle üzletbe maga is befektetett, ami nyilvánvalóan a sértett megtévesztését, és bizalmának erősítését célozta.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság álláspontjával értett egyet. A cselekmény elkövetési időpontja azonos a szerződés megkötésének időpontjával, tehát a cselekmény 2012. szeptember 26. napján az okiratot szerkesztő ügyvéd részéről befejeződött. A Fellebbviteli Főügyészség által megjelölt, a szerződés megkötését követő egyéb jogügyletek, események – a másodfokú bíróság álláspontja szerint – nem értékelhetők a XXIII. rendű vádlott terhére. Nyilván az I. rendű vádlott előzetes letartóztatása után a XXIII. rendű vádlott értesült arról, hogy a befektetéssel nincs minden rendben, azonban arra nézve egyértelmű bizonyíték nem állt rendelkezésre, hogy a szerződés megkötésének időpontjában ilyen információval rendelkezett volna.

E szempontok miatt a másodfokú bíróság a XXIII. rendű vádlott felmentését az első fokú bíróság által kifejtett indokokra figyelemmel megalapozottnak tartotta.

A XXIV. rendű vádlottat 9 rb., a XXV. rendű vádlottat 8 rb. cselekmény alól mentette fel az elsőfokú bíróság. A felmentés indokaként arra hivatkozott, hogy a vádlott-házaspár először 20 millió Ft összegben saját pénzüket fektették be, és mivel a befektetés úgymond jól működött, ezért ajánlották azt több személynek. Az elsőfokú ítéletben írtak szerint XXIV. rendű és a XXV. rendű vádlott, valamint az I. rendű vádlott között rendszeres telefonos kapcsolattartás igazolódott, a telefonbeszélgetések tartalmáról, így bűnös kapcsolatra utaló információról nem állt adat rendelkezésre. Az elsőfokú ítéletben írtak szerint valamennyi sértett 2012 májusában fektetett be, ami nem folyamatos láncolatos befektetésnek volt tekinthető. Mivel a befizetések azonos időpontban történtek, a befizetések időpontjában nem állt rendelkezésre olyan adat, amely a fizetési csúszásokat igazolta volna, így a XXIV. rendű, valamint a XXV. rendű vádlottak nem voltak tisztában azzal, hogy egy nem működő befektetés ajánlatával éltek volna.

A Fellebbviteli Főügyészség álláspontja szerint lényeges körülmény volt az, hogy mikor kezdődtek az I. rendű vádlott fizetési nehézségei, és arról a vádlott társak mikor szereztek tudomást. Ezen egyetlen körülmény alapján azonban nem lehet megalapozott következtetést vonni a vádlottak büntető jogi felelősségének hiányára. a XXIV. rendű, valamint a XXV. rendű vádlott vallomásait önmagukban és egymásnak is ellentmondónak ítélte, ezen túlmenően előadásukat az életszerűség hiányával is jellemezte, mivel a saját befektetésük vonatkozásában ellentmondásos nyilatkozatokat tettek, hiszen az I. rendű vádlottal kötött szerződés nem került elő, ezzel szemben a XXV. rendű vádlott és az I. rendű vádlott között létrejött több darab, több száz millió forintról és euróról készült kölcsönszerződés keletkezéséről elfogadható magyarázatot adni nem tudtak. A XXV. rendű vádlott

állítás szerint ennek aláírására azért volt szükség, hogy az I. rendű vádlott ki tudja venni a pénzt a bankból. Azt azonban a XXV. rendű vádlott elfogadható módon megindokolni nem tudta, hogy milyen okból, és milyen pénz kiviteléhez volt szüksége az I. rendű vádlottnak a XXV. rendű vádlottal megkötött kölcsönszerződésre. E szerződések időpontjában az I. rendű vádlott már fizetéseképtelen volt, a sértettek felé késedelemmel, vagy egyáltalán nem tudott teljesíteni.

Hivatkozott az ügyészség a 2011 év végétől 2013 augusztusáig elemzett hívás forgalom adataira, amely szerint az említett vádlottak rendszeres kapcsolatot tartottak az I. rendű vádlottal, ez alapján elfogadhatatlannak tartotta azt a magyarázat, hogy a vádlott-házaspár semmit nem tudott az I. rendű vádlott-féle fizetési késedelmekről. Terhelő adatnak tekintette a Fellebbviteli Főügyészség azt is, hogy a vádlottak K.P. sértettnek és szüleinek 2012 augusztusában ajánlották a befektetést. K.Á. állította, a XXIV. rendű vádlotték kifejezetten biztos üzleti lehetőségként ajánlották számára a befektetést. E tanúvallomás cáfolta a XXIV. rendű vádlottnak azt a védekezését, hogy K.Á. figyelmét felhívták az ügylet kockázataira azzal, hogy ismerik az I. rendű vádlottat. Hivatkozott továbbá az ügyészség a XXIV. rendű vádlott által az I. rendű vádlottnak 2012. november 14. napján írt SMS-üzenetére; eszerint a vádban foglaltaknál több, más befektetővel is kapcsolatban álltak. Ezen túlmenően utólag K.Á.-val és K.-ékkal valótlán tartalmú megállapodást kívántak aláírni.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság iratellenesen hivatkozott arra, hogy valamennyi befektetés időpontja 2012. év május hónapjára esett volna. Ezzel szemben az alábbi megállapítások tehetők:

A tényállás 153. pontjában írt cselekmény sértettje Cs.G., a cselekmény elkövetési időpontja 2012. év május és június hónapjai, az átadott pénzösszeg a két esetben 5 millió Ft volt, amelyből 650.000 Ft térült meg.

A tényállás 169. pontjában írt cselekmény sértettje K.Cs.Zs. volt, a cselekmény elkövetése 2012. év június és augusztus közötti időszakra esett, a több részletben átadott összeg 6 millió Ft, valamint 13.000 USA dollár volt. A cselekménnyel okozott 9 millió Ft kár nem térült meg.

Tényállás 170. pontjában írt cselekmény sértettje K.I.Cs.-né volt, az elkövetési idő 2012 nyara. A cselekménnyel okozott 3 millió Ft kár nem térült meg.

A tényállás 171. pontjában írt T.D. sértett esetében az elkövetés időpontja 2012 év nyara, ekkor a sértett 5.000.0000 Ft-ot fektetett be, ami nem térült meg.

Következő cselekmény a 172. pontban írt, amely K.Á. sértett sérelmére valósult meg, az elkövetési időpont 2012 év nyara. A sértett 3.000.000 Ft-ot adott át, ami nem térült meg.

A tényállás 193. pontjában írt cselekménye sértettje T.E. volt, az elkövetési idő 2012. július és augusztus hónapok voltak, az 5.150.000 forint kárból 350.000 Ft térült meg.

A tényállás 206. pontjában írt cselekmény sértettje S.T. volt, az elkövetési idő 2012. július 28. és augusztus 1. napjai voltak, a 3.800.000 forint kár nem térült meg.

A tényállás 219. pontjában írt K.P.Á. sértett sérelmére megvalósított cselekmény elkövetési időpontja 2012. év augusztus eleje. A cselekménnyel okozott kár 4.779.500 Ft, amelyből 1.055.900 Ft térült meg.

A tényállás 225. pontjában írt cselekményt S.B. sértett sérelmére valósították meg. Az elkövetési időpont 2012. év augusztus 23. volt, az okozott 5.000.0000 Ft kár nem térült meg.

A K. házaspár által okozott 38.729.525 Ft összegű kárból mindössze 2.055.900 Ft térült meg, tehát a teljes kár mintegy 5%-a.

A fenti adatokból egyértelműen megállapítható, nem volt helytálló az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, mely szerint a XXIV. és a XXV. rendű vádlottak terhére rótt valamennyi cselekmény

elkövetési időpontja 2012. év május hónapjára esett volna, hiszen a 153. pontban szereplő cselekménynek mindössze az első részcselekménye történt 2012 májusában, a második részcselekménye már ezt követően június hónapra esett. A többi cselekmény elkövetési időpontjai pedig 2012 év nyarára, július, illetve augusztus hónapokra estek, amikor a fizetési késedelmek, csúszások már napirenden voltak, ezekről a XXIV. rendű és a XXV. rendű vádlottak is értesültek, hiszen a telefonon történő kapcsolattartásuk az I. rendű vádlottal rendszeres volt, de nyilván a pénzek átadása, a hozamok fizetése kapcsán is kapcsolatba kerültek az I. rendű vádlottal. Ezen túlmenően a XXIV. és a XXV. rendű vádlott nem csupán 1-3 rb. cselekményben hanem 8-9 rendbeli cselekményben volt érintett. Több cselekmény nem egyszeri, hanem többszöri pénzátadással (153., 169., 206. cselekmény) valósult meg. További lényeges adatot jelentett, hogy az említett vádlottak által kötött szerződések esetében a kár egyáltalán nem, vagy minimális összegben térült meg. A hozamok kifizetésének elmaradása tehát hamar jelentkezett a XXIV. rendű és XXV. rendű vádlottak által kötött szerződések kapcsán. A huzamos időn keresztül több cselekményben történő közreműködés egyértelműen arra utaló adatot jelentett, hogy a visszafizetés garanciáját jelentő befektetések háttéréről, egyáltalán a visszafizetés elmaradásáról a XXIV. rendű, valamint a XXV. rendű vádlott is megfelelő, valós információval rendelkezett.

Ami a XXIV.-XXV. rendű vádlottaknak azt a védekezését illeti, hogy maguk is 20 millió Ft-ot fektetettek be az I. rendű vádlottnál, ez az állításuk igazoltnak, bizonyítottanak nem tekinthető, hiszen azt írásbeli dokumentummal nem tudták alátámasztani. A XXV. rendű vádlott előadása nem volt elfogadható a nagy összegű kölcsönszerződés aláírásának magyarázatában; nem indokolható ugyanis a bankból történő készpénzfelvétel a 900 millió Ft összegű kölcsönszerződés aláírásával. A kölcsönszerződés nem teremt alapot banki pénzfelvételre.

Ezeket az adatokat, valamint Fellebbviteli Főügyészség által írt érveket is figyelembe véve a másodfokú bíróság nem találta helytállónak az elsőfokú bíróság által hozott felmentő rendelkezéseket, így az egyébként irányadó, az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás alapján az említett vádlottak estében a bűnösségre vont következtetést. A másodfokú bíróság által felsorolt körülmények ugyanis azt igazolták, hogy a XXIV. rendű és a XXV. rendű vádlott már a szerződések megkötésének időpontjában tisztában voltak a befektetések hiányával, következésképp a visszafizetések elmaradásával, ám ez nem akadályozta őket az újabb és újabb szerződéskötésekben – károkozási szándékuk kétséget kizáróan megállapítható.

A XXVI. rendű vádlottat az elsőfokú bíróság a R.Á. sértett (tényállás 240. pontja) sérelmére elkövetett csalás bűntettében mondta ki bűnösnek, míg további 7 rb. csalás bűntettének vádjára alól felmentette. A felmentést azzal indokolta, hogy valamennyi sértett a XXVI. rendű vádlottal 2012 augusztusában került kapcsolatba. Ezen túlmenően a XXVI. rendű vádlott nem tartozott a szervezet belső köreihez, nem vett részt a befektetésben, nem volt napi kapcsolata egyéb vádlottakkal, így arra vonatkozóan sem állt rendelkezésre bizonyíték, hogy a XXVI. rendű vádlott tudott volna a kifizetések akadozásáról, illetve az I. rendű vádlott-féle befektetés nem létezéséről.

Ezzel szemben a Fellebbviteli Főügyészség álláspontja szerint a hívásforgalmi adatok szerint a XXVI. rendű vádlott 2012 áprilisától az I. rendű vádlottal szoros, a II. rendű vádlottal szórványos kapcsolatban állt, előbbi vádlottal több száz hívást bonyolított. Mivel a XXVI. rendű vádlott a saját befektetéséből 2012 szeptemberében kísérelt meg – sikertelenül – nagyobb összeget kivenni, így a korábbi százaz nagyságrendű hívás forgalom más sértettek befektetései kapcsán zajlottak. Amennyiben pedig az elsőfokú bíróság elfogadta az általa bűnösnek tartott vádlottak esetében azt, hogy a fizetési csúszásokról a vádlottaknak 2012 augusztusában már tudniuk kellett, úgy ennek elvetése a XXVI. rendű vádlott vonatkozásában megalapozottan nem indokolható.

A másodfokú bíróság túlnyomórészt az ügyészi állásponttal értett egyet. A fenti érveken túl még az alábbi körülményekre utal.

A másodfokú bíróság egyenként áttekintette a XXVI. rendű vádlott terhére rótt cselekmények elkövetési időpontjait, az okozott kár összegeket, illetve annak megtérülésére vonatkozó adatokat:

A 152. pontban szereplő cselekmény (N.N. sértett) elkövetés időpontja 2012. május, az okozott kár 5 millió Ft volt, amely megtérült.

A 158. pontban írt cselekmény (K.S. sértett) elkövetési időpontja 2012. május 8. volt, az okozott kár 15 millió Ft, amely nem térült meg.

Az ezt követően terhére rótt cselekmények elkövetési időpontjai 2012 augusztusára, szeptemberére, illetve novemberére estek, amikor a kifizetések csúszásai már mindenki előtt nyilvánvalóak voltak. E cselekmények közé tartozott a 210. pontban szereplő, melynek elkövetési időpontja *2012 augusztusa* volt, az okozott kár *10.000.000 Ft* volt, amely *nem térült meg*; a 239. pontban írt cselekmény, amelynek elkövetési időpontja *2012. szeptember eleje* volt, az okozott kár *36.000 Euró* volt, amely *nem térült meg*; a 240. pontban szereplő cselekmény, amelynek elkövetés időpontja *2012. év szeptember 5. és 2012. év november eleje* volt, az ezzel okozott kár *7.000.000 Ft* volt, amely *nem térült meg*, a 241. pontban szereplő cselekmény, melynek elkövetési időpontja, *2012. szeptember 4. napja* volt, az okozott kár *5.000.0000 forint* volt, amelyből *2.751.000 forint* *nem térült meg*. A 242. pontban írt cselekmény elkövetés időpontja *2012. szeptember hó 6. napja* volt, az okozott kár *15.000.000 Ft* volt, amelyből *mindössze 500.000 Ft* *térült meg*.

A 262. pontban szereplő tényállásban egyrészt az szerepelt, hogy N.N. sértett 2013. február 12. napján adott át 7.000.0000 Ft-ot a XXVI. rendű vádlottnak azzal, hogy az összeget a tartozás rendezésére fordítsa, mégpedig három sértett, R.L., R.Á. és K.G. sértettek tartozásának kifizetésére. Azt is tartalmazta a tényállás, hogy a XXVI. rendű vádlott 2013. év első felében a N.N. sértettől származó 7.000.0000 Ft-ot, valamint további 3.000.000 Ft-ot fizetett ki R.L., R.Á. és Kiss szabó Gábor sértettek részére.

A fenti tényezőkön túlmenően a másodfokú bíróság az alábbi körülményekre is figyelemmel volt:

A XXVI. rendű vádlott saját befektetésével kapcsolatos állítását írásbeli okirattal igazolni nem tudta, így annak valóságtartalma nem alátámasztott.

Vele szemben a III. rendű vádlott állította, hogy vádlott társa nagy, 100-200 millió forintot elérő összegben közvetített ügyfeleket az I. rendű vádlottnak. K.S. sértett (tényállás 158. pontja) állította, hogy a befektetést először a XXVI. rendű ajánlotta, majd a későbbi tájékoztatás során is jelen volt, illetve akkor is, amikor az I. rendű vádlott az aktuális kifizetés elmaradását számlájának zárolásával magyarázta. Ez az előadása a tanúnak azt igazolta, hogy a XXVI. rendű vádlott a fizetési késedelemről tudomást szerzett.

N.N. sértett és a többi sértett (G.O., K.G., a R.Á.) előadása szerint is a befektetést nekik a XXVI. rendű vádlott ajánlotta. E vádlott is a különböző sértetteknek a befektetések eltérő típusáról, változó hozamáról (10, 20%-os) beszélt; K.G. sértettnek azt állította, hogy az USA Nemzeti Bankja és a CIA engedélye alapján bonyolítják az üzleteket, ami eleve csalárd előadásnak számított. R.Á. sértettnek 2012 novemberében további befektetésre tett ajánlatot, illetve további ügyfelek beszerzésére próbálta rábeszélni az említett sértettet. R.L. sértettnek 1 millió Eurós befektetést és 100% hozamot állított 2012 szeptemberében.

A fenti adatokat értékelve a cselekmények közül a 152. és a 158. pontban szereplő cselekmények elkövetési időpontjai, a kár részbeni megtérülése alapján bizonyossággal nem állítható, hogy a XXVI. rendű vádlott a befektetések hiányáról tudomást szerzett volna. A 262. pontban írt cselekmény esetében a N.N. sértettől átvett pénzösszeget a XXVI. rendű vádlott a tartozás rendezésére fordította, így a másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróságnak azt az érvelését, mely szerint e cselekménnyel a XXVI. rendű vádlott bűncselekményt nem valósított meg. A kifejtettek miatt a 152., 158. és 262. pontban írt cselekmények esetében a felmentő rendelkezésekkel a másodfokú bíróság egyetértett.

A többi, a 210., 239., 240., 241. és 242. pontban írt cselekményekkel okozott kár 47.264.000 forint volt, amelynek csupán 5%-a, 2.750.000 Ft térült meg. E cselekményekben az elkövetési időpontok, a kár megtérülésének minimális összege tükrében indokolt volt a bűnösség kimondása az elsőfokú bíróság által egyébként helytállóan megállapított tényállás alapján. a XXVI. rendű vádlottnak ugyanis az említett cselekmények elkövetésének idején a fizetési késedelmek alapján már tisztában kellett lennie azzal a körülménnyel, hogy a befektetések valójában nem léteznek, így az átvett pénzösszegek visszafizetésének reális esélye nincs.

A XXVII. rendű, valamint a XXVIII. rendű vádlottak esetében az elsőfokú bíróság az elkövetési időpontokból, amelyek 2012 júliusára estek, arra vont következtetést, mely szerint ezek a vádlottak nem tudtak arról, hogy a befektetések nem léteznek, késnek a kifizetések. Egyik vádlottnak sem volt saját befektetése, így az azzal kapcsolatos tapasztalatokat sem tudták kamatoztatni. További érvként szerepeltette az elsőfokú bíróság azt a körülményt is, hogy az említett vá

dlottak közvetett kapcsolatban álltak mindössze az I. rendű vádlottal, a velük közvetlen kapcsolatban álló vádlottak pontos tájékoztatásáról pedig nem volt kétséget kizáró módon bizonyított adat, így a XXVII. rendű, illetve a XXVIII. rendű vádlott a kapott tájékoztatást adták tovább. Ezen túlmenően értékelte azt is az elsőfokú bíróság, hogy valamennyi befektetésre történő pénz átadása 2012 év nyarán történt. Megfelelő információ hiányában azonban nem tudhatta a XXVII. rendű, valamint a XXVIII. rendű vádlott, hogy a befektetések nem működnek.

A Fellebbviteli Főügyészség álláspontja szerint iratellenes az ítéletnek az a megállapítása, hogy a XXVII. rendű vádlott nem állt közvetlen kapcsolatban az I. rendű vádlottal, ugyanis a hívás forgalmi adatok alapján köztük több mint 1000 hívásforgalmazás történt az érintett időszakban. Kapcsolatban állt a XXVII. rendű vádlott több vádlott társával is, így az V. rendű, a VIII. rendű és a XXVIII. rendű vádlottal, valamint T.Sz.-el is. A III. rendű és az V. rendű vádlottaktól lefoglalt feljegyzésekben a XXVII. rendű vádlott jutalékban részesülő közvetítőként szerepelt. A legaktívabb kapcsolata még 2012 novemberében is az I. rendű vádlottal volt. A III. rendű, valamint az V. rendű vádlottak is akként nyilatkoztak, hogy a XXVII. rendű vádlott tisztában volt az I. rendű vádlott-féle befektetés mibenlétével, a III. rendű vádlottnak a XXVII. rendű vádlott mondta el, hogy az általa közvetített befektetőknek 1 milliárd Ft-os pénzállománya van az I. rendű vádlottnál, melyből 500 millió Ft az ő nevében volt, azonban valójában ez is a befektetők pénze volt. Az I. rendű vádlottól lefoglaltak továbbá egy átvételi elismervényt, amely szerint a XXVII. rendű vádlott 49,5 millió forintot vett állt az I. rendű vádlottól. Ezekre a bizonyítékokra tekintettel kétséget kizáróan megállapíthatónak tartotta az ügyészség, hogy a XXVII. rendű vádlott folyamatos, gyakori és közvetlen kapcsolatot tartott fenn az I. rendű vádlottal. 2012 júliusában kezdte meg közvetítői tevékenységét, azaz abban az időszakban, amikor – az ítélet szerint is – a vádlott-társaknak tudniuk kellett az I. rendű vádlott fizetési nehézségeiről. A hozzá kapcsolódó sértetteknek a befektetést a XXVII. rendű vádlott 2012 nyarán és őszén ajánlotta. Fontos körülménynek tartotta az ügyészség

továbbá, hogy a XXVII. rendű vádlott pénzügyi ismeretekkel rendelkező befektetési tanácsadó volt, tehát a legális befektetések működési rendjével, feltételeivel, a hozamok mértékével, közvetítői jutalékok fizetésének módjával pontosan tisztában volt.

Áttekintve a XXVII. rendű vádlott cselekményének elkövetés időpontjait az alábbi megállapítások tehetők: a XXVII. rendű vádlott 5 rb. cselekményben volt érintett.

A 178/a. pontban írt cselekmény (dr. G.I. sértett sérelmére) elkövetési időpontja 2012 júniusa volt, az átadott összeg 1.000.000 Ft volt, amely kamatostól megtérült 1.150 000 forint erejéig. A b) pontban írt cselekmény elkövetési időpontja 2012. augusztus 13-a volt, az ekkor átadott összeg 2.000.000 Ft volt. A teljes kárérték 3.000.000 Ft volt, amelyből 1.150.000 Ft térült meg.

A 194. pontban írt tényállásban (B.D. sértett sérelmére) szereplő cselekmény elkövetési időpontja 2012. július hónap volt, 12.000.000 Ft kárból 4.500.000 Ft térült meg.

A tényállás 202. pontjában írt cselekmény elkövetési időpontja 2012. év július 20-a volt. Az okozott kár 10.000.000 Ft volt, amelyből 3.500.000 forint térült meg. (A sértett D.T.)

A tényállás 216. pontjában írt cselekmény elkövetési időpontja 2012 év augusztus vége (sértett D.T.Z.-né). Az okozott kár 1.000.000 Ft volt, melyből 400.000 Ft megtérült.

A tényállás 236. pontjában írt cselekmény elkövetési időpontja 2012. szeptember 1. volt, (T.E. és T.E.-né sértettek) az okozott kár 700.000 Ft, melyből 200.000 Ft térült meg.

Az elkövetési időpontok és a hozamok fizetése alapján kijelenthető, hogy a XXVII. rendű vádlott a 194. és a 202. pontokban szereplő ügyletkötések időpontjában, 2012 júliusában a befektetések elmaradásával még kellett, hogy tisztában legyen, tehát e cselekmények alól történt felmentése megalapozott volt.

A többi 216. és 236. cselekmény elkövetési időpontja már 2012. augusztus végére, illetve szeptemberre húzódtak, a 178/b. pontbeli cselekmény is 2012. augusztus közepére esett, amikor a fizetési csúszások, elmaradások már a XXVII. rendű vádlott előtt is ismert kellett, hogy legyen. A XXVII. rendű vádlott azonban figyelmen kívül hagyva azt a lehetőséget, hogy az átvett pénzek visszafizetése elmarad, az ügyletkötésre a sértetteket rábeszélte.

A XXVII. rendű vádlott esetében rendelkezésre álltak a sértetti vallomások arról, hogy a sértetteket milyen befektetések állításával vette rá a pénzek átadására. Nevezetesen D.T. (202. tényállás) sértettnek legális és biztonságos befektetesként ajánlotta az ügyletet. B.D. sértettnek az V. rendű vádlott bennfentes banki műveletekről, ingatlan befektetésről, kikötői ügyletekbe való befektetésről beszélt, mely állításokat hallotta a XXVII. rendű vádlott is. A XXVII. rendű vádlott eltérő hozamokat állított a különböző sértetteknek, esetenként heti 20-25%-os hozamról is beszélt. Erről T.E. sértett jelentette ki, hogy az ilyen hozam nem tekinthető korrektnek.

A XXVII. rendű vádlott 2012. október 9-én küldött egy SMS-üzenet az I. rendű vádlottnak: e szerint "három hónapja bent van 50 pénzem, hoztam egy csomó ügyfelet és ez a hála? Ha ilyen szar a helyzet, hogy hozzak új ügyfeleket?

A XXVII. rendű vádlott tehát pénzügyi ismeretekkel rendelkező befektetési tanácsadó volt, aki eltérő hozamokat, esetenként heti 25%-os hozamot, a befektetések eltérő változatát állította a sértetteknek. A megkötött ügyletek után számottevő jutalékban részesült. Mint befektetési tanácsadó tisztában volt a legális befektetések működési rendjével, az elérhető hozamok, és a jutalékok mértékével, amelyek a szóban forgó esetekben a reális mértéket jóval meghaladóak voltak. A legkorábbi 178. pontban szereplő, 2012 júniusában megvalósított cselekménynek volt egy további része is, amelynek időpontja augusztus 13. napja volt. A többi, 2012. július, augusztus és

szeptember hónapokban kötött ügyletek során már jelentkeztek a komoly fizetési nehézségek, amelyekkel a XXVII. rendű vádlottnak is tisztában kellett lennie, ám ez nem jelentett akadályt számára az újabb és újabb ügylet kötésekben. A fizetési nehézségek jól jellemezhetők azzal, hogy a XXVII. rendű vádlott által okozott összesen 4.700.000 Ft kárból mindössze 1.750.000, tehát a teljes kár mintegy 1/3-ad része térült meg.

A fenti peradatok miatt indokolt volt a XXVII. rendű vádlott bűnösségének a megállapítása a 178., a 216. és 236. pontbeli cselekmények esetében.

A Fellebbviteli Főügyészség a XXVIII. rendű vádlott esetében a védekezését cáfoló bizonyítékként jelölte meg a hívásforgalmi adatokat, mely szerint a XXVIII. rendű vádlott 2012 júniusától 1000-es nagyságrendben bonyolított hívásokat az I. rendű vádlottal, továbbá kapcsolatban állt a II. rendű, a VI. rendű, XXVII. rendű, X. rendű, XI. rendű és a XXI. rendű vádlottakkal, valamint T.Sz.-el. Ez utóbbtól lefoglalt "üzletkötői lista" elnevezésű iratban a üzletkötőként került feltüntetésre, ugyanígy a II. rendű vádlottól lefoglalt emlékeztetőkből is. H.K. sértett a tanúvallomásaiban akként nyilatkozott, hogy a neki az I. rendű vádlott üzlettársaként mutatkozott be, B.E.Z. sértettnek az I. rendű vádlott munkatársaként. Az ügyészség meglátása szerint a XXVIII. rendű vádlott elkövetéskori tudat-tartalmára, csalárd szándékára irányuló következtetés levonására az elkövetés után tanúsított magatartása is alapot ad. a XXVIII. rendű vádlott 2012. október-november hónapokban olyan tartalmú SMS-üzeneteket váltott az I. rendű vádlottal, melyben nem a befektetés nem léte miatti felháborodásának és a sértettek miatti aggodalmának adott hangot, hanem újabb befektetőket közvetített jutalék fejében az I. rendű vádlotthoz, sőt 2012. november 16. napján kelt üzenetében arra hívta fel az I. rendű vádlottat, hogy tűnjön el, mert keresni fogják.

A másodfokú bíróság a XXVIII. rendű vádlott esetében az alábbi lényeges körülményekre is utalni kíván: az említett vádlott mindössze két cselekményben volt érintett, az egyik a 203. pontban szereplő, 2012. július 25-én elkövetett cselekmény volt, amelynek sértettje H.K.D. volt. E cselekménnyel okozott 4.312.950 Ft kár teljes egészében megtérült.

A másik a 246. pontban szereplő cselekmény, amelynek sértettje B.Z.E. volt. Az elkövetési idő 2012. szeptember 21-e volt. A sértett az ekkor átadott 8.000.000 Ft-ot a későbbiek során kamatostul visszakapta. Ezt követően a sértett ismételt 8.000.000 Ft-ot fektetett be 2012. október végén, amelyből 1 millió Ft-ot visszakapott.

A két cselekmény jellegzetessége tehát az volt, hogy az első sértett teljes egészében visszakapta a befektetett összeget, a második sértett az első alkalommal befektetett teljes összeget visszakapta. A visszafizetések ténye alapján a XXVIII. rendű vádlottban az a képzet alakult ki, hogy a befektetések működnek, hiszen a sértettek a pénzüket visszakapták, így a 2012. október végén történt befektetéssel kapcsolatosan sem lehetett olyan aggálya, hogy a sértett nem fog hozzájutni befektetett pénzéhez. Nyilvánvaló a későbbiekben a XXVIII. rendű vádlott is értesült arról, hogy a befektetések visszafizetése nem történt meg, a visszafizetés hiányával azonban a szerződések megkötésének időpontjában igazoltan nem volt tisztában. Tehát a XXVIII. rendű vádlott felmentésére megalapozottan került sor.

A titkos információgyűjtés anyagában található egy beszélgetés az I. rendű vádlott és a XXVIII. rendű vádlott között. A XXVIII. rendű vádlott közölte, hogy nincsenek jó hírei, mivel az egyik befektetője beszélt az M. bank egyik vezetőjével, aki biztosította őt arról, hogy a dokumentáció hamis. Az I. rendű vádlott erről azt állította, hogy a "baromság". Az I. rendű vádlott arról biztosította a XXVIII. rendű vádlottat, hogy az egyenleget a bankban le lehet kérdezni, de másra az ügyfelek ne legyenek kíváncsiak, mert semmi közük hozzá.

E beszélgetés a nyomozati iratok I/15. kötet 368. oldalán található. Önmagában ez a beszélgetés nem alkalmas a bűnösség kimondására.

A fenti adatok tükrében a XXVIII. rendű vádlottnak nem volt közvetlen, és biztos információja arról, hogy a sértettektől átvett pénzeszszegek valós befektetése nem történik meg. Ellenkezőleg az ún. befektetésre átvett pénzeszszegek után járó hozamok kifizetése eleinte zavartalanul zajlott, amely alapján a XXVIII. rendű vádlottnak az benyomása alakult ki, hogy a befektetések megvalósultak.

Mindezek alapján a XXVIII. rendű vádlott felmentése megalapozott volt.

A XXIX. rendű vádlott esetében a Fellebbviteli Főügyészség arra hivatkozott, hogy a a XXIX. rendű vádlott 2012. szeptember végén, október elején B.D. sértettnek ajánlotta a befektetést felvázolva mind az ingatlanos, mind a készpénzes befektetési lehetőséget. a XXIX. rendű vádlott azt is állította a sértettnek, hogy ő maga is be fog szállni ebbe az üzletbe. B.D. sértett előadása szerint a XXIX. rendű vádlott elkísérte a közjegyzőhöz is, majd egy alkalommal vitt neki hozam-előleget. 2012. november végén, tehát az I. rendű vádlott letartóztatását követően a XXIX. rendű vádlott arról tájékoztatta a sértettet, hogy az I. rendű vádlott befektetését T.Sz. vette át. A XXIX. rendű vádlott tehát tisztában volt azzal, hogy a befektetés miatt az I. rendű vádlottat előzetes letartóztatásba helyezték, ennek ellenére a befektetéssel tovább kívánt foglalkozni. Ezen túlmenően a XXIX. rendű vádlott által küldött SMS-üzenetek is azt támasztották alá, hogy a XXIX. rendű vádlott tökéletesen tisztában volt az I. rendű vádlott befektetésének valótlanságával. 2012. október 26. napján küldött üzenetében pl. egy, a sértettek megtévesztésére hajlandó és alkalmas személyt ajánlott az I. rendű vádlott figyelmébe. 2012. november 2. napján pedig az alábbi tartalmú üzenetet küldte az I. rendű vádlottnak: "nem sejtik, hogy gond van, és ez a szerencse, vigyem a lemaradást, ezt hajkurásszák".

Noha a XXIX. rendű vádlott 3 rb. bűncselekmény elkövetésével volt a vádolva, a cselekmény ugyanahhoz a tényálláshoz, a 95/d. pontban írt tényálláshoz kapcsolódott. E tényállásban szerepelt K.Z., B.D., valamint H.M. sértett. A cselekmény előkészítése 2012. szeptember végén, október elején zajlott, a szerződéskötésre 2012. év október 18-án került sor. Ebben az időszakban a befektetések címén átvett pénzeszszegek visszafizetésével, illetve a hozamok kifizetésével az I. rendű vádlott már több alkalommal, sőt tömegesen késlekedett.

Az elsőfokú bíróság amiatt mentette fel mégis a XXIX. rendű vádlottat, mivel a XXIX. rendű vádlottnak saját befektetése nem volt, egyéb befektetésben mint a fent említettben nem vett részt. Feladata mindössze a befektetéshez fedezetül szolgáló ingatlanok felkutatása volt. E körülmények alapján XXIX. rendű vádlott szintén nem lehetett tisztában azzal a körülménnyel, hogy az I. rendű vádlott által átvett pénzeszszegek valójában nem befektetésbe kerülnek. A XXIX. rendű vádlott által a cselekmény elkövetését követően küldött SMS üzenetek tartalma, amelyben további, a vád tárgyát nem képező ingatlanokat ajánlott az I. rendű vádlottnak, nem jelent elégséges bizonyítékot a korábbi időpontban elkövetett cselekmény bizonyításának alátámasztására.

A másodfokú bíróság XXIX. rendű vádlott esetében az elsőfokú bíróság érvelésével értett egyet, az ügyészség által felhozott érvekkel szemben. A XXIX. rendű vádlott utólagos magatartása alapján egyértelmű következtetés nem vonható arra, hogy a szerződéskötés előkészítésének, majd a szerződés megkötésének időpontjában a befektetések nem-létezéséről valós tudomása volt. Ilyen következtetésre a későbbiekben küldött SMS tartalma sem szolgálhat alapul.

A vádlottak terhére rótt cselekmények rendbeliségének, elkövetői alakzatának és helyes minősítésének megállapítása.

Az elsőfokú bíróság túlnyomórészt helyesen minősítette a vádlottak terhére megállapított bűncselekményeket. Mindössze néhány esetben szorult korrigálásra a cselekmények minősítése, amely részben a folytatólagosság, részben az ingatlan fedezettel párosuló cselekmények esetében a rendbeliség, és a cselekmény stádiumának téves megállapítására volt visszavezethető. Ezen túlmenően nagy számban tévedett az elsőfokú bíróság az elkövetői alakzat megállapítása során.

Az elsőfokú bíróság a vádlottak büntetőjogi felelőssége címszó alatt rögzítette a jogi érveket, köztük az irányadó ítélkezési gyakorlatot is, amelyekre figyelemmel volt a csalások minősítése során. Így utalt a csalás passzív alanyára, az elkövetési magatartás típusaira, az eredményre, a kár bekövetkezésének szükségességére, a bűncselekmény célzatára, valamint a cselekmény befejezettségének, illetve kísérleti stádiumának elhatárolási szempontjaira, melyekkel a másodfokú bíróság maradéktalanul egyetértett.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által értékelt jogi szempontokon túlmenően az alábbiak kiemelését tartotta szükségesnek a cselekmények, elsősorban az ingatlanfedezettel párosuló cselekmények minősítésével összefüggésben.

A sértett tévedésbe ejtő magatartásának megkezdésével a csalás bűncselekménye kísérleti szakba kerül. Az eseti döntés indokolásában kifejtettek szerint a csalásnál a jogtalan haszonszerzést célzó és kár okozására alkalmas tévedésbe ejtés képezi az elkövetési magatartást, ami további törvényi megkötés hiányában a legkülönbébb lehet. A csalás konkrét elkövetési magatartásának függvényében dönthető el, hogy az elkövető cselekménye a törvényi tényálláson kívül maradt-e előkészület gyanánt, avagy azon belülré került-e, és legalább kísérletnek minősülhet-e. A terheltnek a sértettet már tévedésbe ejtő, ámde nála lévő készpénz hiányában azt megmutatni (átadni) nem tudó, aztán a bankból készpénz felvételére sarkalló, de addig el nem juttató cselekvősege tehát alkalmas volt károkozásra, ami kizárólag amiatt nem következett be, mert a sértett végül mégsem vett fel készpénzt, így elmaradt annak terhelt felé történő bemutatása (átadása). (BH2014. 234.)

A csalás büntette megvalósulásának nem akadálya, ha a vagyoni előny nem a megtévesztő kezéhez jut. (EBH203. 841.)

Ha a sértett megtévesztés eredményeként vállal készfizető kezességet, a kára akkor és olyan mértékben következik be, amikor és amilyen mértékben kénytelen a kölcsönt felvevő helyett helytállni, az ugyancsak tévedésbe ejtett és kölcsönt nyújtó pénzintézet kára pedig a folyósított kölcsön összegével, s nem a kárnak – a részbeni – megtérítés után fennmaradó mértékével azonos. (BH2013. 10.265.)

A fenti eseti döntésben szereplő indokolás szerint a csalás kizárólag a jogtalan haszonszerzést célzó elkövetés. Egy kölcsön kapcsán nyilvánvalóan jogszerű a kölcsönvevő részéről – piaci alap esetén mindkét oldalról – a haszonszerzést szolgáló cselekvés. A haszonszerzés általánosan válik jogtalanná, azaz a kölcsönvevő cselekvése akkor irányul jogtalan haszonszerzésre, ha a szerződés megkötésével lezáruló kölcsönigénylési folyamat során eleve nincs teljesítési szándéka, és ennek folyományaként téveszti meg a kölcsönadót a teljesítési szándéka, és esetlegesen a teljesítési képessége tekintetében, majd jut a kölcsönadónál kárként jelentkező haszonhoz. A megtévesztéssel jogtalan haszonszerzést célzó és a megtévesztettnél kárt okozó turpis magatartás a büntetendő.

A 3/2009. BJE számú jogegységi határozat kimondja, hogy "nem állapítható meg a csalás (Btk. 318. §) bűncselekményében a bűnössége annak a terheltnek, akinek a kölcsön felvételekor szándékában

áll a kölcsön visszafizetése, és ennek a reális lehetősége is adott, de a hitel megszerzése érdekében a piaci alapú kölcsön folyósításának feltételei tekintetében a hitelintézetet tévedésbe ejti és a pénzügyi intézmény e megtévesztése folytán folyósítja részére az igényelt kölcsönt" (1. pont). Továbbá a "hitelintézet megtévesztésével megszerzett pénzkölcsön rendszeres törlesztése, illetve visszafizetése általában a visszafizetési szándék komolyságára és a károkozási szándék hiányára utal"

A Kúria a határozat indokolásában kifejtette továbbá, hogy a pénzintézet sérelmére bekövetkezett kár nem a támadott határozatban megállapított 15 000 000 forint, hanem értelemszerűen a felvett kölcsön teljes összege, azaz a 19 950 000 forint, merthogy az I. rendű és a III. rendű terheltek eredendően visszafizetési szándék nélkül cselekedtek, így a sértett kára - szemben az indítványozó álláspontjával - azonnal bekövetkezett a kölcsön teljes összegének átutalásával. Ezt követően már csak a kár megtérülése/megtérítése kerülhet szóba az esetleges visszafizetés során.

A szerződést biztosító mellékkötelezettségek közé tartozik a kezesség, midőn kezességi szerződéssel a kezes arra vállal kötelezettséget, hogy amennyiben a kötelezett nem teljesít, maga fog helyette a jogosultnak teljesíteni [Ptk. 272. § (1) bekezdés].

A jelen ügyben készfizető kezesség vállalása történt a magánszemély sértett részéről is, melynek lényege szerint nem követelheti, hogy a jogosult a követelést először a kötelezettől hajtsa be [Ptk. 274. § (2) bekezdés a) pont].

A magánszemély sértett tekintetében - nem úgy, mint a pénzintézet sértett esetében - a csalással okozott kár csak azáltal következett be, hogy ő a pénzintézet kárát megtérítette 21 000 000 forint kifizetésével.

A fenti jogesetekben szereplő iránymutatásokat a másodfokú bíróság a vizsgált ügyben is irányadónak tekintette.

Megállapítható volt, hogy a vádlottak az ingatlantulajdonosokat tévedésbe ejtették, amikor a készpénzt kölcsönző sértetteknek az átvett pénzösszeg befektetését, majd hozamokkal történő visszafizetését ígérték, amelynek reális alapja nem volt. Ezzel a magatartással a vádlottak nem pusztán a készpénzt befektető sértettet, hanem az ingatlanát jelzálog terhelésre felajánló sértettet is megtévesztették. Ennek megfelelően a cselekmény elkövetésének megkezdése, kísérleti szakba kerülése megállapítható volt valamennyi jelzálog joggal terhelt ingatlan tulajdonossal szemben.

A másodfokú bíróság az ingatlanfedezettel párosuló ügyleteket a jogesetben írt szempontoknak megfelelően értékelte befejezettként, illetve kísérleti stádiumban maradó cselekményeknek. Azokban az ügyletekben, amelyekben a sértettek az ingatlanukat a kölcsön fedezetként nyújtották, azonban a kölcsön visszafizetésének elmaradása miatt a pénzkölcsönt nyújtó személy nem érvényesítette jogát az ingatlan tulajdonossal szemben, a cselekményeket kísérletként minősítette. Ellenben azokban az ügyletekben, amelyekben a pénzt kölcsönző személy az ingatlan tulajdonossal szemben a kölcsönzött összeg visszafizetésének elmaradása miatt végrehajtási igényével fellépett, a másodfokú bíróság az ingatlan tulajdonosánál jelentkező kárösszeg erejéig a cselekményt befejezettnek minősítette. Ezek az esetek 95/b. pontban, 107. pontban írt cselekmények voltak.

A folytatólágossággal összefüggésben a másodfokú bíróság nem tekintette folytatólágosnak azokat a cselekményeket, ahol ismételt megtévesztő magatartás nem történt, kizárólag a pénzátadások ismétlődtek. Ellenben azokban az esetekben, amelyekben az ismételt pénzátadásokra újabb megtévesztő magatartás, magasabb összegű kamat vagy akciós kamat ígéréssel került sor, azokat folytatólágosnak minősítette.

A bűnszervezet indokolása

Az elsőfokú bíróság ítéletének 719–720. oldalain foglalkozott a bűnszervezet fogalmi ismérveivel.

Helyesen állapította meg az említett elkövetési mód legfontosabb jellegzetességeit; a háromnál több személyből álló csoport, a hosszabb időre szervezettség, illetve a csoport összehangolt működésének a szükségességét, amelynek során öt évi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmények elkövetése a cél.

Ezen túlmenően a másodfokú bíróság további szempontokra, a 4/2005. Büntető jogegységi határozatban kifejtettekre volt figyelemmel. Ennek a IV/3-4. pontjában írtak szerint az alap cselekmény tényállás szerúsége mellett, azzal együtt vizsgálandó az elkövető irányadó tudattartalma. A bűnszervezetben elkövetést is átfogó tudattartalom vizsgálatának első lépcsőjét az "alapcselekmény" tényállás szerúségéhez – azt átfogó tudattartalom megállapításához – szükséges bizonyítékok vizsgálata jelenti. Ezzel párhuzamosan vizsgálni kell a büntetőeljárás során feltárt bizonyítási eszközökből származó és a Btk. 137. § 8. pontjában meghatározott ismérvekre következtetést megalapozó bizonyítékokat, és erre nézve a tényállásban megállapítást kell tenni. Amennyiben bizonyított, hogy a bűncselekményt egy tényleges bűnszervezet működéséhez kapcsolódva, illetve annak keretei között követték el, úgy a végrehajtás körülményeiből – különösen a konkrét magatartás mások megelőző vagy további láncolatos cselekményeit feltételező jellegéből, ezek szükségszerű és ezért előreláthatóan bekövetkező eseményeiből lehet következtetést vonni arra, hogy az alkalomszerű tettes cselekménye megvalósításakor a bűnszervezetbeni elkövetést felismerte. Ezen további – az elkövetőnek a bűnszervezetben elkövetést átfogó tudattartalmára – következtetés alapja, hogy a hatályos törvény nem a bűnszervezet belső, hanem olyan külső, tárgyi jellegű ismérveit határozza meg, amelyek a kívülálló számára is felismerhetők. Ehhez képest az elkövető tudatának nem arra kell kiterjednie, hogy egy bűnszervezet a törvényi előfeltételek szerint létrejött, hanem arra, hogy a bűnszervezet tárgyi sajátosságai ismeretében annak "működéséhez" csatlakozik, illetve annak keretében cselekszik.

A Btk. hatályos rendelkezései nem tesznek különbséget a bűnszervezeten belüli cselekvés hierarchiája ("posztjai"), aktivitása, intenzitása szempontjából, ezek a büntetés kiszabása körében értékelendő körülmények. A bűnszervezet tárgyi sajátosságai ismeretében kifejtett cselekvésnek a bűnszervezet működéséhez történő bármely hozzájárulása önmagában elégséges. Az "összehangolt működés" a bűnszervezet fogalmi összetevője, amely tartalmát tekintve nem más, mint a benne szereplő személyek egymást erősítő hatása. Ugyanakkor az összehangoltság meglétének (természetéből adódóan) nem feltétele a bűnszervezetben cselekvők közvetlen kapcsolata, a más cselekvések, illetve a más cselekvők kilétének konkrét ismerete. Az összehangolt működés ugyancsak nem az alanyi bűnösség, hanem a bűnszervezet fogalmi alapelemei fennállása megállapíthatóságának kérdése. Ehhez képest az egy "alap bűncselekmény" megvalósulása is alapul szolgálhat a bűnszervezetben elkövetés megállapításához.

A másodfokú bíróság a jogegységi határozatban kifejtett ismérvek mentén vizsgálta, hogy melyik vádlott tudattartalma fogta át egy már létrejött bűnszervezet működéséhez való csatlakozását, vagy annak keretében való cselekvését. Illetve melyik vádlott volt az, aki az egymást erősítő hatást eredményező összehangolt működésben közreműködő szerepet játszott.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az egymást erősítő hatást eredményező összehangolt működésben közreműködő vádlottak voltak az I. rendű, a II. rendű, a III. rendű, az V. rendű,

valamint a VI. rendű vádlottak. A többi vádlott esetében ilyen hatáserősítő közreműködő magatartás megállapításnak a ténybeli alapja hiányzott, illetve nem volt arra vonatkozó bizonyíték, hogy a többi vádlott tudattartalma átfogta volna a bűnszervezet működéséhez történő csatlakozást, illetve az annak keretében történő cselekvést. Ennek eredményeként a másodfokú bíróság mellőzte a bűnszervezet megállapítását azoknál a vádlottaknál, akik mindössze 1-2-4, illetve 5-8 cselekményben vettek részt és a fenti ismérvekre vonatkozó tudattartalomra nem lehetett alappal következtetést vonni. E vádlottak esetében a cselekmények végrehajtása során a szervezettség alacsonyabb foka, legfeljebb a tervszerűség volt tetten érhető, ami csupán a bűnszövetség mint minősítő körülmény megállapításának a lehetőségét hordozta magában. A másodfokú bíróság ezért azokkal a vádlottakkal szemben, akikkel szemben a bűnszervezetben történő elkövetést mellőzte, vizsgálta a bűnszövetségben való elkövetés megállapítását.

Az elkövetéskor és az elbíráláskor azonos tartalommal hatályos Btk. 137. §-ának 7. pontja szerint bűnszövetség akkor létesül, ha két vagy több személy bűncselekményeket szervezeten követ el, vagy ebben megállapodik, és legalább egy bűncselekmény elkövetését megkísérlik.

A IV. számú Büntető Elvi döntés kimondja, hogy bűnszövetség megállapításának akkor is helye van, ha két vagy több személy akár ugyanolyan, akár különböző jellegű bűncselekmények szervezett elkövetésében előzetesen megállapodik, és ennek alapján legalább egy bűncselekményt elkövettek vagy annak elkövetését megkísérelték.

A VIII., a IX., a X., a XI., a XVII., a XXI., a XXII., a XXIV. és a XXV. rendű vádlottak esetében előzetes megállapodás volt a bűncselekmények elkövetésére a befektetési lehetőséget nekik ajánló vádlott-társsal, hiszen ilyen előzetes megbeszélés nélkül e vádlottak nem tudtak volna részt venni a cselekményekben. Az említett vádlottak ezt követően több befejezett bűncselekményben működtek közre, így az ítélet tábla a bűnszövetséget – a bűnszervezet mellőzése mellett – fennállónak tekintette.

A másodfokú bíróság a cselekmények üzletszerű minősítésével kapcsolatban az alábbiak kiemelését tartotta indokoltnak.

A BH 2011.160. számú esti döntés indokolása szerint az elkövetéskor és az elbíráláskor azonos szabályozás mellett a Btk. 137. §-ának 9. pontja szerint üzletszerűen követi el a bűncselekményt, aki ugyanolyan vagy hasonló jellegű bűncselekmények elkövetése révén rendszeres haszonszerzésre törekszik.

Az irányadó tényállás alapján az üzletszerűség tárgyi és alanyi feltételei egyaránt adottak voltak.

Alanyi feltételeként annak van jelentősége, hogy a bűncselekményből származó (bármekkora) haszon (saját célú) elérésére törekvésnek egyben át kell fognia az ugyanolyan (vagy hasonló) jellegű bűncselekmény e célból történő ismételt (illetve ismétlődő) elkövetésére vonatkozó akaratelhatározást is.

Ezen szándék megállapítására következtetési alapot adhat – de nem önmagában – az elkövető életvitele, annak bűnöző jellege, jövedelmi helyzete, illetve a bűncselekményből származó haszon abban betöltött vagy betölteni szándékolt szerepe, aránya [EBH 2007.1585.; EBH 2006.1490.].

Ha a haszon reményében (s egyébként hasznot is realizálva) az ugyanolyan bűncselekmény hónapok múlva ismétlődő elkövetése bekövetkezett, akkor e körülményből már következik, hogy a magatartás szándéka az üzletszerű elkövetést is átfogta. Kétségtelen, hogy mind a cselekmények időbeli távolsága, mind pedig pár napon belüli ismétlődése egyaránt lehetőséget adhat az alkalomszerűség, s így az üzletszerűség hiányára való következtetésre (EBH 2006.1490.).

Az üzletszerűség esetében azonban – szemben a folytatólagossággal – nem a "rövid időközökben" való elkövetésnek, hanem a rendszerességnek van jelentősége. Ehhez képest pedig az ismétlődésig eltelt idő hossza önmagában véve közömbös. A rendszeresség – így az üzletszerűség – hiányához az alkalomszerűség megállapítása vezethet.

A fent ismertetett szempontoknak megfelelően az ítéltábla azokban az esetekben, ahol az érintett vádlottak folytatólagos cselekmények elkövetésében vettek részt, vagy legalább három cselekmény elkövetésében voltak érintettek, a rendszeres haszonszerzésre törekvést, következőképp az üzletszerűség megállapítását helytállónak tartotta, hiszen az ún. befektetéseket közvetítő vádlottak jutalék fejében végezték tevékenységüket, ami a haszonszerzésre törekvésnek minden kétség nélkül megfelelt. A mindössze egyetlen, vagy legfeljebb 2 cselekményben érintett vádlottak esetében az üzletszerűség megállapítására azonban nem látott alapot.

A másodfokú bíróság az elkövetői alakzatokkal kapcsolatosan az alábbi szempontokra volt figyelemmel:

Az elkövetés idején hatályos 1978. évi IV. törvény 19–20. §-a, valamint az elbírálás idején hatályos Btk. 12-13. §-a határozza meg az elkövetői kört. Eszerint elkövetők a tettes, közvetett tettes és a társtettes (tettesek), valamint a felbújtó és bűnszervező (részesek).

A Btk. 13. § (1) bekezdése szerint tettes az, aki a bűncselekmény törvényi tényállását megvalósítja. A (2) bekezdés szerint közvetett tettes az, aki a szándékos bűncselekmény törvényi tényállását cselekményért gyermekkor, kóros elmeállapot, kényszer vagy fenyegetés miatt nem büntethető, illetve tévedésben levő személy felhasználásával valósítja meg.

Az elsőfokú bíróság alapvetően helyesen határozta meg a tettesi, társtettesi elkövetői alakzatot.

A másodfokú bíróság az I. rendű vádlottal szemben azokban a cselekményekben, amelyekben az I. rendű vádlott személyesen nem működött közre, hanem a cselekményt társai hajtották végre, felbújtói részvételt állapított meg.

Azokban az esetekben, amelyeket olyan tévedésben lévő személlyel hajtott végre, akivel szemben vádemelésre nem került sor, a másodfokú bíróság az I. rendű vádlott felelősségét mint közvetett tettesét állapította meg. Így a 96. pontban írt tényállás esetében D.A. sértett felhasználásával elkövetett, a 170., 171., 193., 206., 225. pontban írt tényállás esetében K.Cs. felhasználásával elkövetett, a 202. pontban írt cselekmény esetében a felmentett a XXVII. rendű vádlott felhasználásával elkövetett, a 198. pontban írt cselekmény esetében a felmentett a IX. rendű vádlott felhasználásával elkövetett, a 203., 246. pontban írt cselekmény esetében a felmentett a XXVIII. rendű vádlott felhasználásával elkövetett, a 188., 208., 209., 235. pontban írt cselekmény esetében T.Z.K. felhasználásával elkövetett cselekményekben.

Ugyanígy közvetett tettességet állapított meg a II. rendű vádlottal szemben a T.A. és T.Z.K. felhasználásával elkövetett 235. pontjában írt cselekmény esetében;

A III. rendű vádlottal szemben a felmentett a XV. rendű vádlott felhasználásával elkövetett 96. pontban írt cselekmény esetében, valamint a felmentett a IX. rendű vádlott felhasználásával elkövetett 198. pontban írt cselekmény esetében.

Az V. rendű vádlottal szemben a 174. pontban írt cselekmény esetében;

A VI. rendű vádlottal szemben a T.Z.K. felhasználásával elkövetett 188. és a 209. pontban írt, illetve 208. és a 235. pontokban írt cselekmények esetében;

A XXIV. rendű és a XXV. rendű vádlottal szemben a K.Cs. felhasználásával elkövetett 193., 170., 171., 206. és 225. pontban írt cselekmények esetében.

A fentiekben felvázolt jogi érvek miatt a másodfokú bíróság indokoltnak tartotta a cselekmények minősítésének, rendbeliségének és az elkövetői alakzatnak a helyes megállapítása miatt valamennyi cselekmény minősítésének áttekintését és annak vádlottanként történő rögzítését.

Az I. rendű vádlott cselekményei helyesen az alábbiak szerint minősülnek:

2 rendbeli az 1978. évi IV. törvény [a továbbiakban: régi Btk.] 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (7) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntettének kísérletének [234. és 250. tényállási pontok], ebből egy cselekmény társtettesként elkövetett [250. tényállási pont];

25 rendbeli a régi Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (7) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének [2/b. és 39. (C.Gy. sértett), 16., 18. és 97. (dr. M.I. sértett), 39. és 97. (Á.F. sértett), 48, 57., 71/a. és 83. (Sz.Á./Sz.T.N. sértettek), 95/b, c, d. (H.M. és B.D. sértettek), 147., 179., 200., 201. (H.A., O.Gy. sértettek), 205/a, b, c. (Cs.P. és D.I. sértettek), 214/a, b, c. (N.Cs. sértett), 218. (A. Kft. sértett), 222/a, b, c., 226/a. (M.L. sértett), 232., 237/a, b., 238/a, b., 248/a, b., 255. tényállási pontok], ebből

11 cselekmény folytatólagosan elkövetett [2/b. és 39. (C.Gy. sértett), 18. és 97. (dr. M.I. sértett), 39. és 97. (Á.F. sértett), 71/a. és 83. (Sz.Á./Sz.T.N. sértettek), 95/b, c, d. (H.M. és B.D. sértettek), 205/a, b, c. (D.I. sértett), 214/a, b, c. (N.Cs. sértett), 222/a, b, c., 238/a, b., 248/a, b. tényállási pontok],

14 cselekmény társtettesként elkövetett [2/b. és 39. (C.Gy. sértett), 18. és 97. (dr. M.I. sértett), 39. és 97. (Á.F.) 71/a. és 83. (Sz.Á./Sz.T.N. sértettek), 95/b, c, d. (H.M. sértett), 147., 179., 200., 205/a, b, c. (Cs.P. és D.I.), 214/a, b, c., 232., 237/a, b., 248/a, b. tényállási pontok],

5 cselekmény kísérleti szakban maradt [2/b. és 39. (C.Gy. sértett), 18. és 97. (dr. M.I.), 95/d. (B.D. sértett), 201. (O.Gy. sértett), 238/a, b. tényállási pontok];

235 rendbeli a régi Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének [1., 2/a. és 83. (C.Sz. sértett), 4., 5., 6/a, b., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 14., 15., 17., 19/a, b., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29., 30., 31., 32., 33/a, b., 34., 35., 36., 37., 38., 40., 41., 43., 44/a, b, c., 47., 49., 50., 51., 52., 53., 54., 55., 56., 58/a, b., 59/a, b., 60., 61., 62., 63., 64., 65., 66., 67/a, b., 68., 69., 70., 71/a. (K.L. sértett), 72., 73., 74., 75., 76., 77., 79., 80., 81/a, b., 82/a, b., 84., 85., 86., 87., 88., 89, 90/a, b., 91., 92/a, b., 93., 94., 95/a-b. (V.D. sértett), 95/c. (H.Z./H.-né Á.K.), 95/d. (K.Z. sértett), 98., 99., 100., 101., 103., 104., 105., 106., 107. (V.Sz.I., F.Zs.G. és K.J.T. sértettek), 108., 110., 111., 112/a, b., 113., 114., 115., 116, 117., 118., 119., 120., 121., 122., 124., 125., 126/a, b. (S.R. és a C. Kft. sértettek), 127., 128., 129., 130., 131. (J.L. és K.B.M. sértettek), 132., 133., 134., 135., 136., 137., 138., 139., 140., 142/a., 142/b., 143., 144., 145., 146., 148., 149/a, b., 150., 151., 152., 153., 154., 155/a, b., 156., 158., 160/a, b. (T.Z.K., R.Cs.I. és A.T.M. sértettek), 161., 163., 164., 165., 166., 167., 168/a, b., 169., 170., 171., 172., 173., 174., 176/a, b. (G.P. és G. és Társa Bt. sértettek), 177/a, b., 178/a, b., 180., 181., 182., 183., 184., 185., 186., 187., 188., 190., 191., 192., 193., 194., 195., 196., 197., 201. (T.J. sértett), 202., 203., 204., 205/d. (H.B. sértett), 206., 209., 210. 211., 213., 214/a, b, c. (M.L., K.J.P. és D.B.-né sértettek), 214/d. (B.I.J. és F.Z. sértettek), 215., 217., 218. (L.S. sértett), 219., 220/a, b., 221., 223., 224., 225., 226/b., 227/a, b., 229., 230., 231., 239., 240., 241., 242., 243., 244. (C. Kft. és N.I. Z. sértettek), 245., 246., 247., 249., 251., 252., 253., 254., 256/a, b. (B.A.Z. és R.J.-né sértettek), 257., 258. (H. Kft. és E. Ingatlanhasznosító Kft. sértettek), 259., 260., 261. tényállási pontok], ebből

26 cselekmény folytatólagosan elkövetett [2/a. és 83. (C.Sz. sértett), 6/a, b., 7., 12., 19/a, b., 23., 24., 33/a, b., 44/a, b, c., 58/a, b., 59/a, b., 67/a, b., 81/a, b., 82/a, b., 90/a, b., 92/a, b., 95/a, b. (V.D. sértett), 112/a, b., 142/a., 149/a, b., 155/a, b., 160/a, b. (A.T.M. sértett), 168/a, b., 177/a, b., 178/a, b., 227/a, b. tényállási pontok],

57 cselekmény társtettesként elkövetett [1., 2/a. és 83. (C.Sz. sértett), 4., 8., 10., 14., 22., 25., 30., 32., 35., 38., 52., 61., 62., 63., 69., 71/a. (K.L. sértett), 75., 95/a, b. (V.D. sértett), 95/c. (H.Z. és H.-né Á.K. sértettek), 95/d. (K.Z. sértett), 106., 107. (V.Sz.I., F.Zs. és K.J.T. sértettek), 112/a, b., 142/a., 142/b., 144., 146., 150., 152., 154., 158., 167., 169., 176/b., 182., 183., 205/d., 211., 214/a, b, c. (M.L., K.J.P. és D.B.-né sértettek), 214/d. (B.I.J. és F.Z. sértettek), 221., 227/a, b., 244. (C. Kft. és N.I. Z. sértettek), 245., 256/a, b. (B.A.Z. és R.J.-né sértettek), 258. (H. Kft. és E. Ingatlanhasznosító Kft. sértettek), 259. tényállási pontok],

113 cselekmény felbujtóként elkövetett [6/a, b., 7., 11., 12., 15., 17., 20., 21., 23., 27., 28., 29., 33/a, b., 34., 36., 37., 40., 41., 43., 44/a, b, c., 47., 49., 51., 53., 54., 55., 58/a, b., 59/a, b., 64., 65., 66., 67/a, b., 73., 76., 77., 79., 81/a, b., 82/a, b., 85., 86., 87., 88., 89., 90/a, b., 92/a, b., 93., 94., 98., 99., 100., 101., 103., 105., 108., 113., 114., 115., 116., 117., 118., 119., 122., 126/a, b. (S.R. és a C. Kft. sértettek), 127., 128., 129., 130., 133., 136., 138., 139., 143., 148., 149/a, b., 151., 153., 155/a, b., 156., 165., 168/a, b., 172., 174., 177/a, b., 178/a, b., 180., 184., 185., 186., 187., 190., 191., 192., 194., 195., 197., 204., 210., 213., 215., 217., 219., 220/a, b., 223., 224., 229., 230., 239., 240., 241., 242., 249., 260. tényállási pontok],

10 cselekmény közvetett tettesként elkövetett [170., 171., 188., 193., 202., 203., 206., 209., 225., 246. tényállási pontok],

11 cselekmény kísérleti szakban maradt [2/a. és 83. (C.Sz. sértett), 71/a. (K.L. sértett), 95/a, b. (V.D. sértett), 107. (K.J. sértett), 131. (K.B.M. sértett), 201. (T.J. sértett), 214/a, b, c. (M.L., K.J.P. és D.B.-né sértettek), 214/d. (F.Z. sértett), 258. (E. Ingatlanhasznosító Kft. sértett) tényállási pontok];

25 rendbeli a régi Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás bűntettének [3., 13., 42., 45., 46., 78., 96., 102., 109., 123., 141., 157., 159., 175., 189., 198., 199., 207., 208., 212., 216., 228., 233., 235., 236. tényállási pontok], ebből

1 cselekmény társtettesként elkövetett [45. tényállási pont],

21 cselekmény felbujtóként elkövetett [3., 13., 42., 78., 96., 102., 109., 123., 141., 157., 159., 175., 189., 198., 199., 207., 212., 216., 228., 233., 236. tényállási pontok],

2 cselekmény közvetett tettesként elkövetett [208., 235. tényállási pontok];

4 rendbeli a régi Btk. 276. §-ába ütköző magánokirat-hamisítás vétségének [146., 214/c. (D.B.-né sértett), 234., 237/b. tényállási pontok], ebből 2 cselekmény felbujtóként elkövetett [214/c., 237/b. tényállási pontok].

A II. rendű vádlott cselekményei helyesen az alábbiak szerint minősülnek:

1 rendbeli a régi Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (7) bekezdés a) pontja szerint minősülő,

társtettesként elkövetett csalás büntette kísérletének [250. tényállási pont];

9 rendbeli a régi Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (7) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének [18. és 97. (dr. M.I. sértett), 71/a. (Sz.Á./Sz.T.N. sértettek), 95/b, c, d. (H.M. és B.D. sértettek), 147., 200., 214/a, b, c. (N.Cs. sértett), 232., 237/a, b. tényállási pontok], ebből

4 cselekmény folytatólagosan elkövetett [18. és 97. (dr. M.I. sértett), 95/b, c, d. (H.M. és B.D. sértettek) és 214/a, b, c. (N.Cs. sértett) tényállási pontok],

8 cselekmény társtettesként elkövetett [18. és 97. (dr. M.I. sértett), 95/b, c, d. (H.M. és B.D. sértettek), 147., 200., 214/a, b, c., 232. és 237/a, b. tényállási pontok],

3 cselekmény kísérleti szakban maradt [18. és 97. (dr. M.I. sértett), 95/d. (B.D. sértett) és 238/a, b. tényállási pontok];

70 rendbeli a régi Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének [2/a., 4., 8., 10., 14., 15., 17., 21., 22., 25., 27., 28., 30., 32., 33/a, b., 34., 35., 43., 44/a, b, c., 52., 59/a, b., 61., 62., 63., 65., 69., 71/a. (Sz.Á./Sz.T.N. és K.L. sértett), 75., 76., 79., 85., 86., 95/a-b. (V.D. sértett), 95/c. (H.Z./H.-né Á.K. sértett), 95/d. (K.Z. sértett), 97. (Á.F. sértett), 106., 107. (V.Sz.I., F.Zs.G. és K.J.T. sértettek), 114., 115., 122., 127., 136., 142/a., 142/b., 144., 146., 150., 152., 153., 154., 158., 167., 176/b. (G. és Társa Bt. sértett), 180., 182., 183., 187., 211., 214/a, b, c. (M.L., K.J.P. és D.B.-né sértettek), 214/d. (B.I.J. és F.Z. sértettek), 244. (C. Kft. sértettnél 5 000 000 forintra), 258. (H. Kft. és E. Ingatlanhasznosító Kft. sértettek) tényállási pontok], ebből

7 cselekmény folytatólagosan elkövetett [33/a, b., 44/a, b, c., 59/a, b., 95/a, b. (V.D.), 142/a., 177/a, b., 178/a, b. tényállási pontok],

50 cselekmény társtettesként elkövetett [2/a., 4., 8., 10., 14., 22., 25., 30., 32., 35., 52., 61., 62., 63., 69., 71/a. (Sz.Á./Sz.T.N. és K.L. sértett), 75., 95/a, b. (V.D. sértett), 95/c. (H.Z./H.-né Á.K. sértettek), 95/d. (K.Z. sértett), 97. (Á.F. sértett), 106., 107. (V.Sz.I., F.Zs. és K.J.T. sértettek), 142/a., 142/b., 144., 146., 150., 152., 153., 154., 158., 167., 176/b., 180., 182., 183., 211., 214/a, b, c. (M.L., K.J.P. és D.B.-né sértettek), 214/d. (B.I.J. és F.Z. sértettek), 227., 244., 258. (H. Kft. és E. Ingatlanhasznosító Kft. sértettek) tényállási pontok],

8 cselekmény kísérleti szakban maradt [71/a. (K.L. sértett), 95/a, b. (V.D. sértett), 107. (K.J. sértett), 214/a, b, c. (M.L., K.J.P. és D.B.-né sértettek), 214/d. (F.Z. sértett), 258. (E. Ingatlanhasznosító Kft. sértett) tényállási pontok];

6 rendbeli a régi Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének [3., 13., 112/a., 141., 235., 244. (N.I. Z. sértettnél 2 000 000 forintra) tényállási pontok], ebből

4 cselekmény társtettesként elkövetett [45., 112/a., 141., 244. tényállási pontok],

1 cselekmény közvetett tettesként elkövetett [235. tényállási pont].

A III. rendű vádlott cselekményei helyesen az alábbiak szerint minősülnek:

36 rendbeli a régi Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének [6/b., 7., 11., 20., 23., 29., 36., 37., 40., 41., 47., 51., 53., 54., 55., 64., 77., 87., 94., 100., 101., 105., 118., 119., 126/a., 126/b., 138., 139., 143., 156., 168/a, b., 180., 184., 185., 186., 204. tényállási pontok], ebből

3 cselekmény folytatólagosan elkövetett [7., 23., 168./a, b. tényállási pontok],

3 cselekmény társtettesként elkövetett [36., 168/a, b., 180. tényállási pontok];

11 rendbeli a régi Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének [78., 82/b., 96., 123., 175., 189., 198., 199., 207., 212. és 233. tényállási pontok], ebből

3 cselekmény felbujtóként elkövetett [199., 212., 233. tényállási pontok]

2 cselekmény közvetett tettesként elkövetett [96., 198. tényállási pontok].

Az V. rendű vádlott cselekményei helyesen az alábbiak szerint minősülnek:

1 rendbeli a régi Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (7) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás büntettének [179. tényállási pont];

36 rendbeli a régi Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének [49., 58/a, b., 66., 67/a, b., 73., 81/a, b., 89., 90/a, b., 92/a, b., 93., 98., 99., 103., 113., 117., 128., 130., 133., 148., 149/a, b., 155/a, b., 165., 174., 177/a, b., 190., 191., 192., 194., 195., 213., 217., 220/a, b., 221., 223., 229., 230. tényállási pontok], ebből

8 cselekmény folytatólagosan elkövetett [58/a, b., 67/a, b., 81/a, b., 90/a, b., 92/a, b., 149/a, b., 155/a, b., 177/a, b. tényállási pontok],

4 cselekmény társtettesként elkövetett [81., 67/a, b., 130. és 221. tényállási pontok],

1 cselekmény közvetett tettesként elkövetett [174. tényállási pont];

2 rendbeli a régi Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettében [159., 228. tényállási pontok], ebből egy cselekmény bűnsegédként elkövetett [228. tényállási pont].

A VI. rendű vádlott cselekményei helyesen az alábbiak szerint minősülnek:

1 rendbeli a régi Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (7) bekezdés b) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett csalás büntettének [16. tényállási pont],

11 rendbeli a régi Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének [1., 2/a., 2/b., 38., 50., 61., 146., 188.,

209. és 214/c. (N.Cs. és D.B.-né sértettek) tényállási pontok], ebből

8 cselekmény társtettesként elkövetett [1., 2/a., 2/b., 38., 61., 146. és 214/c. (N.Cs. és D.B.-né sértettek) tényállási pontok],

1 cselekmény bűnsegédként elkövetett [150. tényállási pont],

2 cselekmény közvetett tettesként elkövetett [188., 209. tényállási pontok],

1 cselekmény kísérleti szakban maradt [214/c. (D.B.-né sértett) tényállási pont];

5 rendbeli a régi Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás bűntettében [45., 46., 141., 208., 235. tényállási pontok], ebből

2 cselekmény társtettesként elkövetett [45., 141. tényállási pontok],

2 cselekmény közvetett tettesként elkövetett [208., 235. tényállási pontok],

1 cselekmény bűnsegédként elkövetett [46. tényállási pont];

1 rendbeli a régi Btk. 276. §-ába ütköző magánokirat-hamisítás vétségének [214/c. (D.B.-né sértett) tényállási pont].

A VII. rendű vádlott felmentéssel érintett cselekményeinek minősítése helytálló volt.

A VIII. rendű vádlott cselekményei helyesen az alábbiak szerint minősülnek:

2 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás bűntettének [130. és 249. tényállási pontok], ebből egy cselekmény társtettesként elkövetett [130. tényállási pont],

4 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás bűntettének [81/b., 159., 220/a. és 228. tényállási pontok], ebből két cselekmény társtettesként [81/b. és 159. tényállási pontok], két cselekmény bűnsegédként elkövetett [220/a. és 228. tényállási pontok].

(okozott kár: 47 622 550 forint)

A IX. rendű vádlott terhére megállapított cselekmények a Be. 564. § (1) bekezdésére, (4) bekezdés a-b) pontjára figyelemmel az alábbiak szerint minősülnek:

1 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás bűntettének [204. tényállási pont];

3 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás bűntettének [199., 212., 233. tényállási pontok].

Ellenben a felmentéssel érintett cselekmények jogi minősítése helyesen:

1 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a

(5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette [185. tényállási pont],

4 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette [184., 186., 189. és 207. tényállási pont],

1 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette [198. tényállási pont].

A X. rendű vádlott cselekményei helyesen az alábbiak szerint minősülnek:

2 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének [224., 227/a, b. tényállási pontok], ebből egy cselekmény folytatólagosan és társtettesként elkövetett [227/a, b. tényállási pont].

A felmentéssel érintett cselekmények jogi minősítése helyesen:

1 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (7) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette [179. tényállási pont].

A XI. rendű vádlott cselekményei helyesen az alábbiak szerint minősülnek

1 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (6) bekezdés a) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás büntettének kísérletének [250. tényállási pont];

2 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás büntettének [205/a, b, c. (Cs.P. és D.I. sértettek) tényállási pontok], ebből egy cselekmény folytatólagosan elkövetett [205/a, b, c. (D.I. sértett) tényállási pont];

2 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás büntettének [205/d. (H.B. sértett) és 260. tényállási pontok];

2 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás büntettének [244. (C. Kft. sértett 5 millió forint és N.I. sértett 2 millió forint) tényállási pont],

2 rendbeli a Btk. 345. §-ába ütköző hamis magánokirat felhasználása vétségének [205/a. és 244. tényállási pontok].

A XII. rendű vádlott felmentéssel érintett cselekményeinek helyes minősítése:

1 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (6) bekezdés a) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás büntettének kísérlete [234. tényállási pont]

A XIII. rendű vádlott cselekményeinek elsőfokú ítéletben írt minősítése mindenben megfelelt az anyagi büntető jogszabályoknak.

A XIV. rendű vádlottat a másodfokú bíróság

2 rendbeli a régi Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett és egy esetben kísérleti szakban maradt csalás büntette [258. tényállási pont (H. Kft. és E. Ingatlanhasznosító Kft. sértettek] miatt emelt vád alól mentette fel a Be. 566. § (1) bekezdése c) pontjának II. fordulatára figyelemmel bizonyítottság hiánya miatt (nincs bizonyítva, hogy a bűncselekményt a XIV. rendű vádlott követte el).

A XV. rendű vádlott felmentéssel érintett cselekményeinek elsőfokú ítéletben írt minősítése mindenben megfelelt az anyagi büntető jogszabályoknak.

A XVI. rendű vádlott terhére megállapított cselekmény minősítése helyesen:

1 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett csalás büntette [261. tényállási pont].

A felmentéssel érintett cselekményeinek a minősítés helyesen:

1 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett csalás büntett [48. tényállási pont],

1 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntette [31. tényállási pont].

A XVII. rendű vádlott a másodfokú bíróság

2 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette [6/a. és 88. tényállási pontok] miatt emelt vád alól, ebből egy cselekmény társtettesként elkövetett [88. tényállási pont] és

1 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette [109. tényállási pont] miatt emelt vád alól mentette fel a Be. 566. § (1) bekezdése c) pontjának II. fordulatára figyelemmel bizonyítottság hiánya miatt (nincs bizonyítva, hogy a bűncselekményt a XVII. rendű vádlott követte el).

A fennmaradó cselekményeinek helyes minősítése:

2 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette [116., 151. tényállási pontok],

1 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette [228. tényállási pont].

A XVIII. rendű vádlott, valamint a XIX. rendű vádlott felmentéssel érintett cselekményeinek elsőfokú ítéletben írt minősítése mindenben megfelelt az anyagi büntető jogszabályoknak.

A XXI. rendű vádlott cselekményei helyesen az alábbiak szerint minősülnek:

3 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás büntettének [205/a, b, c.

(Cs.P. és D.I. sértettek), 248/a, b. tényállási pontok], ebből két cselekmény folytatólagosan elkövetett [205/a, c. (D.I. sértett), 248/a, b. tényállási pontok];

2 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás büntettének [71/b. és 205/d. (H.B. sértett) tényállási pont], ebből egy cselekmény kísérleti szakban maradt [71/b. tényállási pont];

1 rendbeli a Btk. 345. §-ába ütköző bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének [71/b. tényállási pont].

A XXII. rendű vádlott cselekményei helyesen az alábbiak szerint minősülnek:

1 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (6) bekezdés a) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás büntette kísérletének [250. tényállási pont];

1 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) pontjára figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás büntettének [260. tényállási pont],

1 rendbeli a Btk. 345. §-ába ütköző hamis magánokirat felhasználása vétségének [250. tényállási pont].

A XXIII. rendű vádlott felmentéssel érintett cselekményének a minősítés helyesen

1 rendbeli az 1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő folytatólagosan elkövetett csalás büntette [248/a, b. tényállási pont].

A XXIV. rendű vádlott bűnösségét a másodfokú bíróság a Be. 564. § (1) bekezdésére, (4) bekezdés a-b) pontjára figyelemmel

2 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettében [169., 193. tényállási pontok], ebből egy cselekmény társtettesként [169. tényállási pont], egy cselekmény közvetett tettesként elkövetett [193. tényállási pont],

7 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettében [153., 170., 171., 172., 206., 219., 225. tényállási pontok], ebből három cselekmény társtettesként [153., 172., 219. tényállási pontok], négy cselekmény közvetett tettesként elkövetett [170., 171., 206., 225. tényállási pontok] állapította meg.

A XXV. rendű vádlottat bűnösségét a Be. 564. § (1) bekezdésére, (4) bekezdés a-b) pontjára figyelemmel

2 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettében [169., 193. tényállási pontok], ebből egy cselekmény társtettesként [169. tényállási pont], egy cselekmény közvetett tettesként elkövetett [193. tényállási pont],

6 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjaira figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntetében [170., 171., 172., 206., 219., 225. tényállási pontok], ebből két cselekmény társtettesként [172., 219. tényállási pontok], négy cselekmény közvetett tettesként elkövetett [170., 171., 206., 225. tényállási pontok] állapította meg.

A XXVI. rendű vádlott terhére a másodfokú bíróság által megállapított cselekmények minősítése helyesen:

3 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés bc) pontjára figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntetében [210., 239., 242. tényállási pontok],

1 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés bc) pontjára figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntetében [241. tényállási pont] állapította meg.

Az elsőfokú bíróság által e vádlott büntetőjogi felelősségét megállapító cselekményének minősítése helyesen

1 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés bc) pontjára figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás bünteték [240. tényállási pont] minősül.

A felmentés folytán fennmaradó cselekményének minősítése helyesen

2 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés bc) pontjára figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette [158., 262. tényállási pont]

1 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés bc) pontjára figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás bünteték [152. tényállási pont]

A XXVII. rendű vádlott bűnösségét a másodfokú bíróság a Be. 564. § (1) bekezdésére, (4) bekezdés a-b) pontjára figyelemmel

3 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés bc) pontjára figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntetében [178/a.,b., 216., 236. tényállási pontok], ebből egy cselekmény folytatólagosan elkövetett [178/a.,b. tényállási pont] állapította meg.

A felmentés folytán fennmaradó cselekményének minősítése helyesen

2 rendbeli a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés bc) pontjára figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntetében [194., 202. tényállási pontok].

A XXVIII. rendű vádlott felmentéssel érintett cselekményeinek minősítés helyesen:

2 rendbeli az 1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntette [203. és 242. tényállási pontok].

A XXIX. rendű vádlott felmentéssel érintett cselekményeinek minősítés helyesen:

1 rendbeli az 1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdésébe ütköző és (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (7) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette [95/d. (B.D. sértett) tényállási

pont],

2 rendbeli az 1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdésébe ütköző és (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette [95/d. (H.M. és K.Z. sértettek) tényállási pont].

A hatályon kívül helyező rendelkezések indokolása

A IV. rendű vádlott, valamint a XX. rendű vádlott tekintetében az elsőfokú bíróság nem állapított meg tényállást több a vádiratban szereplő számos cselekmény esetében.

A IV. rendű vádlott esetében kizárólag az elsőfokú ítélet általános ténymegállapításai között szerepelnek terhelő adatok; így a 66. oldal 3. bekezdésében írtak szerint a IV. rendű vádlott 2011 augusztusától vonta be a tevékenységébe az V. rendű vádlottat. Abban állapodott meg vele, hogy az V. rendű vádlott – a IV. rendű vádlott iránymutatása alapján – maga tájékoztatja a sértetteket a befektetési lehetőségről, és a IV. rendű vádlott által rendelkezésére bocsátott szerződésminta alapján a saját nevében köt kölcsönszerződést, majd a sértettek részéről átadott pénzüsszegeket továbbítja a IV. rendű vádlottnak. Ugyanezen bekezdés végén tett megállapítás szerint pedig az V. rendű vádlott a sértettektől átvett összegeket a IV. rendű vádlottnak adta át, aki azokat továbbította az I. rendű vádlottnak.

A 76. oldal második bekezdésében írtak szerint a IV. rendű vádlott 2011 augusztusától csak kis számú sértettel állt közvetlen kapcsolatban, mivel az V. rendű vádlott által kötött megállapodás alapján elsősorban az V. rendű vádlott által a sértettektől átvett összegeket továbbította az I. rendű vádlott részére. Az I. rendű vádlottól átvett jutalék egy részét a IV. rendű vádlott az V. rendű vádlottnak fizette ki. 2012. május közepén az V. rendű vádlott a magasabb jutalék ígéretére tekintettel megegyezett az I. rendű vádlottal, hogy ezután közvetlenül vele fog együttműködni, ennek megfelelően az V. rendű vádlott a továbbiakban a sértettektől átvett pénzüsszegeket az I. rendű vádlottnak adta át, aki szintén közvetlenül teljesítette a kifizetéseket az V. rendű vádlott részére.

Az általános részben rögzítetteknek megfelelően az egyes pontokban írt tényállásokban a IV. rendű vádlott feltüntetése részben elmaradt. Ekként nem állapítható meg, hogy a melyek azok a cselekmények, amelyeket az V. rendű vádlott az ő részvétele mellett bonyolított.

A IV. rendű vádlott részvételének nyomon követésére az ítélet indokolásában sem található útmutatás.

Az elsőfokú ítélet egyes tényállási pontjai szerint a IV. rendű vádlott mindössze az alábbi cselekmények elkövetésében vett részt; 12., 42., 67., 82., 88., 102., 108., 129., 157., 197., 168., 215. Ez összesen 12 rb. cselekményben való közreműködést jelentett.

Az elsőfokú bíróság ezzel szemben további 20 rb. cselekményben állapította meg a IV. rendű vádlott bűnösségét: ezek voltak 49., 58., 66., 73., 89., 90., 92., 93., 98., 99. 103., 113., 117., 128., 130., 133., 149., 81., 155., 230. pontban írt cselekmények.

Az elsőfokú bíróság tehát a IV. rendű vádlott bűnösségét mindösszesen 32 rendbeli bűncselekményben állapította meg. Az elsőfokú ítélet szerint az V. rendű vádlott összesen 40 rb. bűncselekmények elkövetésében működött közre. Nem tudható, az elsőfokú ítélet tényállásából nem állapítható meg, hogy az V. rendű vádlott terhére megállapított 40 rb. bűncselekményből hány

rendbeli bűncselekmény elkövetésében működött közre a IV. rendű vádlott.

A kifejtettek miatt a másodfokú bíróság arra az álláspontra tudott csak helyezkedni, hogy az elsőfokú bíróság a IV. rendű vádlott esetében nem hiányosan állapította meg a tényállást, hanem több cselekmény tekintetében nem állapított meg tényállást. Ez olyan fokú eltérést jelentett a bűnösség, illetve a tényállás megállapítása között, amelyeknek korrekciójára másodfokú eljárásban nincs mód.

Hasonló megállapítások vonatkoztak a XX. rendű vádlottra is.

Az említett vádlott bűnösségét az elsőfokú bíróság 5 rb. bűncselekményben állapította meg; a 250., 205. tényállási pontban 3 rb., valamint a 260. pontbeli bűncselekményekben.

Az elsőfokú ítélet 250. pontjában írt tényállásban (elsőfokú ítélet 221. és 222. oldala) a cselekmény elkövetésében nincs feltüntetve a XX. rendű vádlott részvétele, abban mindössze az I. rendű, a II. rendű, a XI. rendű, valamint a XXII. rendű vádlott részvétele nyert rögzítést. Az elsőfokú ítélet bizonyítékokat értékelő részében (elsőfokú ítélet 549–550. oldal) kizárólag dr. B.L. tanú vallomása, a kölcsönszerződés-tervezete, V.M. tanú vallomása, a prezentációs anyag, továbbá az I. rendű, a XI. rendű és a XXII. rendű vádlott neve szerepel.

Nem állapítható meg, hogy milyen indok miatt maradt el a XX. rendű vádlott részvételének elkövető társként való feltüntetése a 250. pontban szereplő cselekményben. Az sem tekinthető mellékes szempontnak, hogy a XX. rendű vádlottnak ez a 250. pontban szereplő cselekménye volt a legsúlyosabban, az 1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (7) bekezdés a) pontja szerint minősülő különösen jelentős kárt okozó csalás büntettének minősülő cselekménye.

A másodfokú bíróság a tényállás megállapításának teljes hiánya miatti megalapozatlanság okából a IV. rendű, valamint a XX. rendű vádlottakkal szemben az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 610. §-a alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasította.

A megismételt eljárás során a IV. rendű, valamint a XX. rendű vádlott meghallgatásán túlmenően szükséges az egyes cselekményekben résztvevő elkövető társak kihallgatása, különösen a IV. rendű és a XX. rendű vádlott általi részvétel tényének és módjának tisztázásához szükséges körben. Ezen túlmenően a IV. rendű és XX. rendű vádlott terhére rótt cselekmények sértettjeinek, valamint az egyéb tanúknak a kihallgatása nem szükséges, elégséges az említett személyek kihallgatásáról felvett jegyzőkönyvek felolvasása, illetve ismertetése.

A bizonyítás fentiek szerinti megismétlését követően az elsőfokú bíróságnak abban a kérdésben kell állást foglalnia, hogy a IV. rendű, valamint a XX. rendű vádlottak konkrétan mely cselekményekben, milyen minőségben vettek részt, és a részvételnek ezt formáját a tényállásban is rögzíteni szükséges. Kizárólag ezt követően lehet megalapozottan állást foglalni a bűnösség, illetve ellenkezőleg a részvétel hiányának, a cselekmények minősítésének a kérdésében, majd az elkövetett cselekményekkel arányban álló büntetés kiszabásában.

A büntetés kiszabása

Az elsőfokú bíróság alapvetően helyesen tárta fel a bűnösnek kimondott vádlottak javára és terhére figyelembe vett bűnösségi körülményeket.

Az elkövetéskor és az elbíráláskor hatályos eltérő törvényi előírásokra figyelemmel a Btk. 2. § (1) bekezdése alapján indokolt volt a büntetőtörvénykönyv időbeli hatályának a vizsgálata. Ezzel kapcsolatban az elsőfokú bíróság több vádlott esetében is tévesen alkalmazta az 1978. évi IV. törvény előírásait.

Az elsőfokú bíróság kiindulópontként arra hivatkozott, hogy a bűnszervezetben történő elkövetés megállapítása esetén az 1978. évi IV. törvény rendelkezéseit alkalmazta, míg azokkal a vádlottakkal szemben, akiknél a bűnszervezeti elkövetés nem volt megállapítható, a feltételes szabadságra bocsátás kedvezőbb rendelkezései miatt az elbíráláskori jogszabály figyelembe vételét tartotta indokoltnak. A másodfokú bíróság egyetértett a törvény hatálya tekintetében kialakított elsőfokú állásponttal. Az elsőfokú bíróság valamennyi vádlott esetében mégsem e szempontnak megfelelően járt el, mivel a bűnszervezeti elkövetés mellőzése ellenére a X. rendű, a XIV. rendű és a XXVI. rendű vádlottakkal szemben az 1978. évi IV. törvény alkalmazásával hozott ítéletet.

A másodfokú bíróság a bűnszervezetben érintett az I. rendű, a II. rendű, a III. rendű és az V. rendű vádlott esetében az 1978. évi IV. törvény alkalmazásával hozta meg az ítéletet. A többi bűnösnek kimondott, azonban a bűnszervezeti elkövetésben nem érintett vádlottal, a VIII. rendű, a IX. rendű, a X. rendű, a XI. rendű, a XIII. rendű, a XVI. rendű, a XVII. rendű, a XXI. rendű, a XXII. rendű, a XXIV. rendű, a XXV. rendű, a XXVI. rendű vádlottal szemben az elbíráláskor hatályos Btk. előírásait alkalmazta.

Az elsőfokú bíróság elmulasztotta az egyes vádlottak esetében irányadó büntetési tételkeret, valamint a középérték meghatározását, amelyet ezért a másodfokú bíróság pótol.

Az I. rendű, valamint a II. rendű vádlott esetében az irányadó büntetési tételkeret az 1978. évi IV. törvény 85. § (1)-(2) bekezdésére, valamint a 98. § (1) bekezdésére figyelemmel 5 évtől 20 évig terjedő szabadságvesztés, a középérték 12 év 6 hónap.

A III. rendű vádlottal szemben irányadó büntetési tételkeret az 1978. évi IV. törvény 85. § (1)-(2) bekezdésére, valamint a 98. § (1) bekezdésére figyelemmel 2 évtől 20 évig terjedő szabadságvesztés, a középérték 11 év.

Az V. rendű, valamint a VI. rendű vádlott vádlottal szemben az irányadó büntetési tételkeret az 1978. évi IV. törvény 85. § (1)-(2) bekezdésére, valamint a 98. § (1) bekezdésére figyelemmel 5 évtől 20 évig terjedő szabadságvesztés, a középérték 12 év 6 hónap.

A VIII. rendű, a IX. rendű, a X. rendű vádlottal szemben az irányadó büntetési tételkeret a Btk. 81. § (2) és (3) bekezdésében szereplő halmazati szabályok figyelembe vételével 2 évtől 12 évig terjedő szabadságvesztés, a középérték a Btk. 80. § (2)-(3) bekezdése alapján 7 év.

A XI. rendű vádlottal szemben az irányadó büntetési tételkeret a Btk. 81. § (2) és (3) bekezdése alapján 5 évtől 15 évig terjedő szabadságvesztés, a középérték a Btk. 80. § (2)-(3) bekezdése alapján 10 év.

A XIII. rendű vádlottal szemben a büntetési tételkeret a Btk. 81. § (2) és (3) bekezdése alapján 1 évtől 7 év 6 hónapig terjedő szabadságvesztés, a középérték a Btk. 80. § (2)-(3) bekezdése alapján 4 év 6 hónap.

A XVI. rendű vádlottal szemben a büntetési tételkeret 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztés, a

középmérték 3 év.

A XVII. rendű vádlottal szemben a büntetési tételkeret a Btk. 81. § (2) és (3) bekezdése alapján 2 évtől 12 évig terjedő szabadságvesztés, a középmérték a Btk. 80. § (2)-(3) bekezdése alapján 7 év.

A XXI. rendű, a XXII. rendű a vádlottal szemben a büntetési tételkeret a Btk. 81. § (2)–(3) bekezdés alapján 5 évtől 15 évig terjedő szabadságvesztés, a középmérték a Btk. 80. § (2) – (3) bekezdése alapján 10 év.

A XXIV. rendű, a XXV. rendű, a XXVI. rendű vádlottakkal szemben a büntetési tételkeret a Btk. 81. § (2)-(3) bekezdése alapján 2 évtől 12 évig terjedő szabadságvesztés, a középmérték a Btk. 80. § (2)-(3) bekezdés alapján 7 év.

A XXVII. rendű vádlottal szemben a büntetési tételkeret a Btk. 81. § (2)-(3) bekezdése alapján 1 évtől 7 év 6 hónapig terjedő szabadságvesztés, a középmérték a Btk. 80. § (2) és (3) bekezdése alapján 4 év 3 hónap.

A másodfokú bíróság a fentiek szerint ismertetett büntetési tételkeret, a vádlottak javára és terhére értékelhető bűnösségi körülmények, továbbá a cselekmények száma, illetve a cselekménysorozatban betöltött szerep alapján egyenként áttekintette az első fokon kiszabott szabadságvesztés, illetve egyéb büntetéseket.

Az I. rendű vádlottal szemben 287 rb. csalásból álló csalás sorozat miatt kiszabott 11 év fegyházbüntetést, valamint 10 év közügyektől eltiltást arányos büntetésnek tartotta azt is figyelembe véve, hogy az I. rendű vádlott volt az irányító, a bűnszervezetben meghatározó szerepet játszó személy, továbbá a sértettektől átvett pénzüsszegek is hozzá kerültek. A kifejtettek miatt a másodfokú bíróság az első fokon kiszabott büntetések enyhítésére nem látott lehetőséget, ugyanakkor a jelentős időmúlás, az I. rendű vádlott eddigi büntetlen előélete, a kár részbeni megtérülése miatt a büntetések súlyosítását sem tartotta indokoltnak.

A II. rendű vádlottal szemben 86 rendbeli csalás miatti csalássorozat volt megállapítható, a cselekmény végrehajtása során ő is meghatározó szerepet játszott az I. rendű vádlott irányító tevékenysége mellett. A cselekményeknek az I. rendű vádlottéhoz képest kisebb számára, a II. rendű vádlottnak a cselekmények során tanúsított másodlagos szerepvállalására figyelemmel a másodfokú bíróság az első fokon kiszabott 9 év szabadságvesztést, illetve 9 év közügyektől eltiltást 7 év fegyházra és 7 év közügyektől eltiltásra enyhítette.

A III. rendű vádlott terhére 47 rb. csalás miatti csalássorozat volt megállapítható, emiatt a vele szemben első fokon kiszabott 6 év 6 hónap fegyházbüntetést a másodfokú bíróság a cselekmények viszonylagosan alacsonyabb számára figyelemmel 5 év 6 hónap szabadságvesztésre és 6 év közügyektől eltiltásra enyhítette. Ennek során a másodfokú bíróság figyelemmel volt arra, hogy a III. rendű vádlottal szemben a büntetési tételkeret kedvezőbb volt mint az I. rendű, a II. rendű, illetve az V. rendű vádlottal szemben, és a középmérték is alacsonyabb tartamú volt, mint az említett vádlottak esetében.

Az V. rendű vádlott terhére ugyan 39 rb. csalás miatti csalás sorozat volt megállapítható, azonban azok közül 8 rendbeli folytatólagosan elkövetett volt. Az V. rendű vádlott központi szerepet játszott a cselekménysorozatban, ezért, valamint a folytatólagos cselekmények viszonylagosan magasabb száma miatt a vele szemben első fokon kiszabott 7 év szabadságvesztés és 7 év közügyektől eltiltás

számottevő enyhítésére a másodfokú bíróság nem látott lehetőséget.

A VI. rendű vádlottal szemben 17 rb. csalás miatti csalássorozat volt megállapítható. Kétségtelen tény, hogy a VI. rendű vádlottnak is meghatározó szerep jutott a cselekmények végrehajtása során, azonban a terhére rótt cselekmények társaihoz mérten kisebb számára figyelemmel az első fokon kiszabott 5 év 6 hónap szabadságvesztést és 6 év közügyektől eltiltást a másodfokú bíróság kissé súlyosnak találta, ezért azt a Btk. 82. § (1) bekezdése, valamint (2) bekezdés b) pontja szerinti enyhítő szakasz alkalmazásával 4 év 6 hónap szabadságvesztésre és 5 év közügyektől eltiltásra enyhítette.

A VIII. rendű vádlottal szemben 6 rb. csalásból álló csalássorozat volt megállapítható, a VIII. rendű vádlott több cselekményben mint bűnsegéd működött közre, ami a cselekményekben játszott másodlagos szerepére utalt. Ezért a vele szemben első fokon kiszabott 4 év szabadságvesztést és 4 év közügyektől eltiltást a másodfokú bíróság kissé súlyosnak találta, azt 3 év börtönre és 3 év közügyektől eltiltásra enyhítette a bünszervezetben elkövetés mellőzése mellett. A szabadságvesztés végrehajtási fokozata a Btk. 37. § (2) bekezdése a) pontja alapján börtön, a feltételes szabadságra bocsátást érintő rendelkezés a Btk. 38. § (2) pontján alapult.

A IX. rendű vádlott esetében a 6 rendbelei cselekmény alóli felmentés változatlanul hagyása mellett a terhére megállapított 4 rendbeli cselekmény miatt a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a szabadságvesztés minimum tartama, a 2 év kiszabása sem indokolt, ezért vele szemben a Btk. 82. § (1) és (2) bekezdés c) pontja alapján enyhítő szakasz alkalmazásával 1 év 10 hónap szabadságvesztést állapított meg. A másodfokú bíróság a IX. rendű vádlott terhére megállapított cselekmények számára, a IX. rendű vádlott büntetlen előéletére, a cselekményekben betöltött szerepére figyelemmel a büntetési célokat a szabadságvesztés végrehajtása nélkül is elérhetőnek tartotta, ezért a kiszabott szabadságvesztést a Btk. 85. § (1) bekezdése és (2) bekezdése alapján próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés végrehajtási fokozata a végrehajtás elrendelése esetén a Btk. 37. § (2) bekezdése a) pontja alapján börtön, melyből a IX. rendű vádlott a Btk. a Btk. 38. § (2) bekezdésének a) pontja alapján legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Mivel a IX. rendű vádlott a bűncselekményeket haszonszerzés céljából követte el, és megfelelő jövedelemmel és vagyonnal is rendelkezik, ezért a Btk. 50. § (1)-(2), illetve (3) és (4) kezdése alapján a másodfokú bíróság vele szemben 200 napi tétel, 1000 Ft egynapi tétel összegű, 200.000 Ft pénzbüntetést is kiszabott. A pénzbüntetés meg nem fizetés esetén történő átváltoztatásáról a Btk. 51. § (1) bekezdése alapján határozott.

A X. rendű vádlott terhére mindössze 2 rb. cselekmény elkövetése volt megállapítható, így a vele szemben első fokon kiszabott 3 év szabadságvesztést és 3 év közügyektől eltiltást a másodfokú bíróság eltúlzottan szigorúnak tartotta, miért is azt 2 év börtönre enyhítette. A X. rendű vádlott kedvező személyi körülményeire figyelemmel a szabadságvesztés végrehajtását a Btk. 85. § (1) és (2) bekezdése alapján 3 évi próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén a végrehajtási fokozat a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontja alapján börtön, melyből a X. rendű vádlott a Btk. 38. § (2) bekezdésének a) pontja alapján legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Mivel a X. rendű vádlott a bűncselekményeket haszonszerzés céljából követte el, és megfelelő jövedelemmel és vagyonnal is rendelkezik, ezért a Btk. 50. § (1)-(2), valamint (3) és (4) bekezdése alapján a másodfokú bíróság vele szemben 200 napi tétel, 1000 Ft egynapi tétel összegű, 200.000 Ft pénzbüntetést is kiszabott. A pénzbüntetés meg nem fizetés esetén történő átváltoztatásáról a Btk. 51. § (1) bekezdése alapján határozott.

A XI. rendű vádlott 7 rb. cselekmény elkövetésében vett részt. A másodfokú bíróság a bünszervezetben történő elkövetést vele szemben mellőzte. A cselekmények nagyobb számára, 3 rendbeli cselekménynek a legsúlyosabb (5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztés) minősítésére, a magas kárértékre figyelemmel a másodfokú bíróság nem látott lehetőséget az első fokon kiszabott 4 év 6 hónap szabadságvesztés és 5 év közügyektől eltiltás enyhítésére. A bünszervezeti elkövetés mellőzése miatt a XI. rendű vádlott szabadságvesztés büntetését a Btk. 37. § (2) bekezdésének a) pontja alapján börtönben kell végrehajtani, melyből a XI. rendű vádlott a Btk. 38. § (2) bekezdésének a) pontja alapján legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon feltételes szabadságra bocsátható.

A XIII. rendű vádlott esetében az első fokon kiszabott büntetés megfelelően igazodik a cselekmények tárgyi súlyához, és a XIII. rendű vádlottnak a cselekmények elkövetésében játszott szerepéhez, ezért a büntetés enyhítését a másodfokú bíróság nem tartotta indokoltnak.

A XVI. rendű vádlott büntetőjogi felelősségét az elsőfokú bíróság mindössze egyetlen bűncselekményben mondta ki, melynek minősítését a másodfokú bíróság a büntetési tételkeretet is érintő módon enyhébb minősítésre változtatta, továbbá mellőzte a bünszervezet keretében elkövetés kimondását. E körülmények miatt a másodfokú bíróság a XVI. rendű vádlottal szemben első fokon kiszabott 1 év 6 hónap szabadságvesztést és 2 év közügyektől eltiltást némileg szigorúnak tartotta, ezért a szabadságvesztés tartamát 1 évre enyhítette, amelynek végrehajtását a XVI. rendű vádlott kedvező személyi körülményeire figyelemmel a Btk. 85. § (1) és (2) bekezdése alapján 2 évi próbaidőre felfüggesztette. A végrehajtás elrendelése esetén a szabadságvesztés végrehajtási fokozata a Btk. 37. § (2) bekezdésének a) pontja alapján börtön, melyből a Btk. 38. § (2) bekezdésének a) pontja alapján a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon nyílik meg legkorábban a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége. A másodfokú bíróság a XVI. rendű vádlottal szemben a haszonszerzési célzattal elkövetés, valamint a megfelelő jövedelem és vagyon miatt a Btk. 50. § (1)-(2) bekezdése, illetve (3) és (4) bekezdése alapján további 150 napi tétel, 2000 Ft egynapi tétel összegű, összesen 300.000 Ft pénzbüntetést is kiszabott, és rendelkezett a Btk. 51. § (1) bekezdése alapján a meg nem fizetés esetén történő átváltoztatásáról.

A XVII. rendű vádlott esetében a másodfokú bíróság szintén mellőzte a bünszervezetben elkövetés kimondását, továbbá 3 rb. bűncselekmény alól őt fel is mentette. Ezekre a körülményekre tekintettel az első fokon terhére megállapított 3 rb. csalás büntette miatt kiszabott 4 év szabadságvesztést és 4 év közügyektől eltiltást a másodfokú bíróság eltúlzottan szigorúnak tartotta. Így a kiszabott szabadságvesztést 1 év 10 hónap börtönre enyhítette, amelynek végrehajtását a Btk. 85. § (1) és (2) bekezdése alapján 3 évi próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés végrehajtási fokozata – a végrehajtás elrendelése esetén – a Btk. 37. § (2) bekezdésének a) pontja alapján börtön, melyből a feltételes szabadságra bocsátás legkorábban a Btk. 38. § (2) bekezdésének a) pontja alapján a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon esedékes. Ezen túlmenően a XVII. rendű vádlottal szemben a Btk. 50. § (1)-(2) bekezdése, valamint (3) és (4) bekezdése alapján 200 napi tétel, 1500 Ft egynapi tétel összegű, 300.000 Ft pénzbüntetést is kiszabott, mivel a XVII. rendű vádlott a bűncselekményeket haszonszerzés céljából követte el, és megfelelő jövedelemmel és vagyonnal is rendelkezik. A másodfokú bíróság a pénzbüntetés meg nem fizetés esetén történő átváltoztatásáról a Btk. 51. § (1) bekezdése alapján határozott.

A XXI. rendű vádlott 5 rb. csalást kimerítő bűncselekményben működött közre. A másodfokú bíróság esetében is mellőzte a bünszervezetben történő elkövetésre utalást. Úgy ítélte meg, hogy a XXI. rendű vádlottnak a terhére rótt cselekmények számához, a cselekményekben játszott szerepéhez, az okozott kár összegéhez megfelelően igazodik az első fokon kiszabott 3 év

szabadságvesztés és 3 év közügyektől eltiltás, e büntetéseknek a további enyhítésére nem látott lehetőséget. Ugyanakkor az első fokon megállapított szabadságvesztés fegyház fokozatát a másodfokú bíróság a bünszervezetre utalás mellőzése miatt a Btk. 37. § (2) bekezdésének a) pontja alapján börtönre enyhítette, amelyből XXI. rendű vádlott Btk. 38. § (2) bekezdésének a) pontja alapján a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra.

A XXII. rendű vádlott 2 rb. csalást kimerítő bűncselekményben működött közre, azonban ezek közül az egyik cselekménye a legsúlyosabban, a (6) bekezdés a) pontja szerint minősülő, 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő csalás büntette volt. A másodfokú bíróság esetében is mellőzte a bünszervezetben történő elkövetésre utalást. Úgy ítélte meg, hogy a XXII. rendű vádlottnak a terhére rótt cselekmények számához, a cselekményekben játszott szerepéhez mérten az első fokon kiszabott 3 év szabadságvesztés és 3 év közügyektől eltiltás eltúlzottan szigorú, ezért a szabadságvesztést a Btk. 82. § (1) és (2) bekezdés b) pontja alapján enyhítő szakasz alkalmazásával 2 évre, a fegyház fokozatot a Btk. 37. § (2) bekezdésének a) pontja alapján börtönre enyhítette, amelyből a XXII. rendű vádlott a Btk. 38. § (2) bekezdésének a) pontja alapján a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra.

A másodfokú bíróság a XXIV. rendű vádlott terhére 9 rendbeli, a XXV. rendű vádlott terhére 8 rendbeli csalást kimerítő csalás-sorozat elkövetését róta. A velük szemben megállapított bűncselekmények büntetési tételkerete kedvezőbb, mint a XXII. rendű vádlottal szemben megállapított bűncselekményeké. A XXIV. rendű, valamint a XXV. rendű vádlottal szemben a Btk. 81. § (1) és (2) bekezdés alapján halmazati büntetést szabott ki, a szabadságvesztés tartamát a tételkeret alsó határával megegyező mértékben – 2 évben – állapította meg. A XXIV. rendű és XXV. rendű vádlott büntetlen előéletére, a cselekményekben betöltött szerepére is figyelemmel a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a büntetési célok a szabadságvesztés végrehajtása nélkül is elérhetőek, ezért a kiszabott szabadságvesztést mindkét vádlott tekintetében a Btk. 85. § (1) bekezdése és (2) bekezdése alapján próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés végrehajtási fokozata – a végrehajtás elrendelése esetén – a Btk. 37. § (2) bekezdésének a) pontja alapján börtön, melyből a Btk. 38. § (2) bekezdésének a) pontja alapján legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon nyílik meg a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége.

Ezen túlmenően mivel a XXIV. rendű és XXV. rendű vádlott a bűncselekményeket haszonszerzés céljából követték el, és megfelelő jövedelemmel és vagyonnal is rendelkeznek, ezért mindkét vádlottal szemben a Btk. 50. § (1)-(2), valamint (3) és (4) bekezdése alapján 200 napi tétel, 3000 Ft egy napi tétel összegű, összesen 600.000 Ft pénzbüntetést is kiszabott. A pénzbüntetés meg nem fizetés esetén történő átváltoztatásáról a Btk. 51. § (1) bekezdése alapján határozott.

A XXVI. rendű vádlott bűnösségét a másodfokú bíróság további 3 rb. bűncselekményben állapította meg, szemben az egyetlen cselekmény elkövetését felróó elsőfokú bírósággal. A másodfokú bíróság a vele szemben első fokon kiszabott 1 év 6 hónapi – három évi próbaidőre felfüggesztett – szabadságvesztés büntetést megfelelőnek találta a büntetési célok eléréséhez. Ezen túlmenően mivel a XXVI. rendű vádlott a bűncselekményeket haszonszerzés céljából követte el, és megfelelő jövedelemmel és vagyonnal is rendelkezik, ezért vele szemben a Btk. 50. § (1)-(2), valamint (3) és (4) bekezdése alapján 200 napi tétel, 2000 Ft egy napi tétel összegű, 400.000 Ft összeget kitevő pénzbüntetést is kiszabott. A pénzbüntetés meg nem fizetés esetén történő átváltoztatásáról a Btk. 51. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az első fokon felmentett a XXVII. rendű vádlott bűnösségét a másodfokú bíróság 3 rb.

bűncselekményben állapította meg, ezért vele szemben az irányadó büntetési tételkereten belül a Btk. 81. § (1)-(3) bekezdése alapján halmazati büntetésül 1 év 2 hónapi – a Btk. 85. § (1) bekezdése és (2) bekezdése alapján 2 évi próbaidőre felfüggesztett – szabadságvesztést szabott ki. A szabadságvesztést – a végrehajtás elrendelése esetén – a Btk. 37. § (2) bekezdésének a) pontja alapján börtönben kell végrehajtani, melyből a XXVII. rendű vádlott a Btk. 38. § (2) bekezdésének a) pontja alapján legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Ezen túlmenően a másodfokú bíróság, mivel a XXVII. rendű vádlott a bűncselekményeket haszonszerzés céljából követte el, és megfelelő jövedelemmel és vagyonnal is rendelkezik, ezért a Btk. 50. § (1)-(2), valamint (3) és (4) bekezdése alapján vele szemben 150 napi tétel, 2000 Ft egynapi tétel összegű, összesen 300.000 Ft-ot kitevő pénzbüntetést is kiszabott. A pénzbüntetés meg nem fizetés esetén történő átváltoztatásáról a Btk. 51. § (1) bekezdése alapján határozott.

A másodfokú bíróság áttekintette az elsőfokú bíróság egyéb kérdésekben hozott rendelkezéseit is, ezek közül a XVII. rendű vádlottal szemben 7.382.000 forint összegre elrendelt vagyonelkobzást mellőzte figyelemmel arra, hogy a másodfokú bíróság a XVII. rendű vádlottal szemben 3 rb. bűncselekmény alól felmentő rendelkezést hozott.

A XVI. rendű vádlott tekintetében az elsőfokú bíróság 9.319.884 forint vagyonelkobzást rendelt el, azonban elmulasztotta annak megindokolását, hogy az összeget mi alapján határozta meg. A XVI. rendű vádlott a 261. pontban szereplő cselekményben bűnsegédként vett részt, a cselekményt tettesként az I. rendű vádlott valósította meg, az okozott kár 14.819.120 Ft volt, VI. sértett kártérítésre irányuló igényt nem terjesztett elő. A felsorolt körülményekre figyelemmel nem állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság a 9.319.884 Ft vagyonelkobzás összegét milyen szempontok alapján állapította meg, ezért a felülbírálatra alkalmatlan rendelkezést a másodfokú bíróság a Be. 610. §-a alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot e körben új határozat hozatalára utasította.

Az egyes vádlottakat terhelő kártérítés összegeit is szükséges volt helyesbíteni a másodfokú ítélet rendelkező részében részletezettek szerint. Az elsőfokú bíróság több magánfél esetében a kártérítés összegét tévesen az előterjesztett igényeknek megfelelően állapította meg, és nem volt figyelemmel az időközben megtérített kár mértékére. Mivel az elsőfokú bíróság minden esetben a tényállásban feltüntette a megtérült kár összegét, abból levezethető volt a meg nem térült kár összege. A másodfokú bíróság – amennyiben a peradatok rendelkezésre álltak – minden tényállást kiegészített a meg nem térült kár összegével, és a kártérítés mértékét is ezzel az összeggel azonosan határozta meg.

A kártérítés összegének meghatározásánál a másodfokú bíróság figyelembe vette, hogy a megítélt összeg nem terjedhet túl a kereseten a Be. 54. § (7) bekezdése alapján, illetve az új Pp. 342. §-a, valamint a régi Pp. 215. §-a alapján. Így azokban az esetekben, amelyekben a kárigény alacsonyabb volt, mint a meg nem térült kár, a másodfokú bíróság a kárigénynek megfelelően kötelezte az elkövetőket a kártérítésre.

Szükséges volt a kártérítésre kötelezettek személyi körének módosítása azokban az esetekben, amelyekben a másodfokú bíróság felmentő rendelkezést hozott (a XIV. rendű vádlott, valamint a XVII. rendű vádlott), vagy ellenkezőleg a felmentő rendelkezést módosította bűnösséget megállapítóra (a IX. rendű, a XVII. rendű, a XXVI. rendű, a XXIV. rendű, a XXV. rendű vádlottak esetében).

A hatályon kívül helyezéssel érintett a IV. rendű, valamint a XX. rendű vádlott kártérítésre kötelezését a hatályon kívül helyező rendelkezésre figyelemmel mellőzte.

Az első fokú bíróság elmulasztotta a polgári jogi igénnyel érintett magánfelek pontos lakcímének az ítélet rendelkező részében való feltüntetését. Mivel a sértettek túlnyomó többsége zárt adat kezelést kért, ezért a lakcím megjelölésének elmaradása alappal nem volt kifogásolható.

Ugyancsak az első fokon felmentett, azonban a másodfokon bűnösnek kimondott a IX. rendű, a XVII. rendű, a XXIV. rendű, valamint a XXV. rendű vádlott esetében az első fokon feloldott zár alá vételt a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletben megjelölt ingóságok és ingatlanok vonatkozásában fenntartotta az elsőfokú ítéletben a zár alá vételt fenntartó rendelkezésekkel azonos feltételek mellett.

B.Zs. nevű személy nem szerepelt a tényállásokban írt sértettek között, ezért a javára szóló kötelezést a másodfokú bíróság mellőzte. A tényállás 30. pontjában írt cselekmény sértettje B.Sz.M.J. volt, akinek polgári jogi igényét az első fokú bíróság érdemben helyesen bírálta el.

Amint arra a Fellebbviteli Főügyészség átiratában helyesen hivatkozott téves volt az I. rendű, valamint a II. rendű vádlott esetében a házi őrizetben töltött idő beszámítása a kiszabott szabadságvesztésbe oly módon, hogy az elsőfokú bíróság 3 napi házi őrizetben töltött időt tekintett egy napi szabadságvesztésnek. Az említett vádlottak esetében alkalmazott 1978. évi IV. törvény 99. § (3) bekezdése szerint a házi őrizet beszámítása esetén egy napi szabadságvesztésnek fegyház fokozat esetén öt nap, börtön fokozat esetén négy nap, fogház fokozat esetén három nap házi őrizetben töltött idő felel meg. Mivel az I. és a II. rendű vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtási fokozata fegyház volt, ezért a másodfokú bíróság a beszámítást oly módon helyesbítette, hogy öt napi házi őrizetben, illetve bűnügyi felügyeletben töltött idő felel meg egy napi szabadságvesztésnek.

A másodfokú bíróság az I. rendű vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől 2018. év május hó 15. napjáig előzetes letartóztatásban, azt követően házi őrizetben töltött időt az 1978. évi IV. törvény 99. § (1) és (3) bekezdése alapján továbbmenően beszámította.

A kifejtettekre figyelemmel a másodfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék 15.B.311/2015/517. számú ítéletét valamennyi vádlott vonatkozásában felülbírálv – a IV. rendű és a XX. rendű vádlottat kivételével – a bűncselekmények minősítését, a büntetés kiszabását, a járulékos kérdéseket érintően az I. rendű, a II. rendű, a III. rendű, az V. rendű, a VI. rendű, a VIII. rendű, a IX. rendű, a X. rendű, a XI. rendű, a XVI. rendű, a XVII. rendű, a XXI. rendű, a XXII. rendű, a XXIV. rendű, a XXV. rendű, a XXVI. rendű, a XXVII. rendű vádlott tekintetében a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta. Az első fokú ítéletet az első fokon felmentett a XII. rendű, a XV. rendű, a XVIII. rendű, a XIX. rendű, a XXVIII. rendű és a XXIX. rendű vádlott, valamint a bűnösnek kimondott a XIII. rendű vádlott vonatkozásában a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére kötelezte a XI. rendű, a XVI. rendű, a XXVI. rendű vádlottat a Be. 574. § (1) bekezdésére figyelemmel a Be. 613. § (1) bekezdése alapján.

A IV. rendű, valamint a XX. rendű vádlott tekintetében a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség összegét a Be. 613. § (1) bekezdése alapján mindössze megállapította, annak viseléséről a megismételt eljárást követően az elsőfokú bíróságnak kell rendelkeznie.

A bűnösnek kimondott a XVII. rendű vádlottat mentesítette a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetése alól figyelemmel arra, hogy a XVII. rendű vádlott és a védő fellebbezése részben eredményes volt. Egyben megállapította, hogy a bűnügyi költséget a Be. 613. § (2) bekezdése alapján az állam viseli.

Az első- és másodfokon egyaránt felmentett a VII. rendű, a XII. rendű, a XIV. rendű, a XV. rendű, a XVIII. rendű, a XXIII. rendű vádlottak tekintetében a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a Be. 575. § (1) bekezdése alapján az állam viseli.

A másodfokú ítélet ellen az első fokon hozott felmentő rendelkezéssel szemben a másodfokon született bűnösség megállapítása miatt a Be. 615. § (1) és (2) bekezdése a) pontja alapján fellebbezésre jogosult a IX. rendű, a XXIV. rendű, a XXV. rendű, a XXVI. rendű és a XXVII. rendű vádlott.

A másodfokú ítélet ellen az első fokon elítélt vádlottal szemben a másodfokon történt felmentés miatt a Be. 615. § (1) és (2) bekezdésének b) pontja alapján fellebbezésre jogosult a XVII. rendű vádlott a büntetés kiszabását érintően.

A hatályon kívül helyezés folytán az elsőfokú ítélet ellen fellebbezésnek van helye a IV. rendű, valamint a XX. rendű vádlottak tekintetében.

A fellebbezést az ítélet kihirdetésekor meg nem jelent a IX. rendű, a XVII. rendű, a XXVII. rendű, a IV. rendű és a XX. rendű vádlottak a másodfokú ítélet kézbesítéstől számított nyolc napon belül a Fővárosi Ítéltáblán terjesztetik elő.

Budapest, 2018. év november hó 6. napján

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k. . Halász Etelka s.k.
a tanács elnöke előadó bíró

Dr. Lőrinczy Attila István s.k.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 15.B. 311/2015/517. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú Bíróság 4. Bf. 88/2018/121. számú ítéletében írt változtatással az I. rendű, a II. rendű, a III. rendű, az V. rendű, a VI. rendű, a VII. rendű, a VIII. rendű, a X. rendű, a XI. rendű, a XII. rendű, a XIII. rendű, a XV. rendű, a XVI. rendű, a XVIII. rendű, a XIX. rendű, a XXI. rendű, a XXII. rendű, a XXIII. rendű, a XXVI. rendű, a XXVIII. rendű, a XXIX. rendű a vádlottak vonatkozásában 2018. év november hó 6. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2018. év november hó 6. napján

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.
a tanács elnöke